

Právník roku 2019

str. 12

&

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

str. 20

&

Zákonnou záruku nahradí reklamační lhůta

str. 75

1
2020

JARO/LÉTO 2020

www.blazek.cz

editorial**názor**

- 4** E justice v době postkoronaviří
- 7** Advokátní solidarita
- 8** Doba koronavirová aneb jak na ni
- 10** Právo a odpovědnost
- 11** Právo v době pandemické

právník roku

- 12** Právník roku 2019
- 14** Fotogalerie galavečera
- 18** Právníckou síň slávy rozšířila advokátní a autorská dvojice Ritter-Šťastný

profil

- 20** Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

z právní praxe

- 25** Možnosti a úskalí změny či zapojení dalších poddodavatelů do plnění veřejné zakázky po podpisu smlouvy se zadavatelem
- 29** Odměna insolvenčního správce aneb bez práce nejsou koláče?
- 31** Vývoj pojmu „část závodu“ v roce 2019
- 33** K nálezu Ústavního soudu ze dne 21. 1. 2020, sp. zn. IV.ÚS 3139/19 týkajícímu se volby zmocněnce k vykonávání úkonů za právníckou osobu v trestním řízení a práva na obhajobu¹
- 37** Zamyšlení nad aplikačním pojetím presumpce neviny
- 41** Věcná břemena v oblasti elektroenergetiky
- 45** Videohry a právo: hledání definice
- 49** K (ne)možnosti užití biometrické identifikace na fotbalových stadionech

- 51** Role obcí v systému oběhového hospodářství
- 55** Jak u nás bude implementována nová unijní směrnice o whistleblowingu?
- 57** Aplikace pravidla 90/180 po skončení dlouhodobého pobytu – aneb když musíte odjet, ale nikdo neví kdy
- 63** Lze smlouvy na veřejné zakázky považovat za smlouvy uzavřené adhezním způsobem?
- 67** Maření spravedlnosti – rok poté
- 71** Rozšíření odpovědnosti členů statutárního orgánu při úpadku obchodní korporace
- 75** Zákonnou záruku nahradí reklamační lhůta
- 78** Jednání za obviněnou právníckou osobu a variace možných rolí advokáta
- 85** Zásada koncentrace v řízení o návrhu před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže v praxi
- 87** Novinky z oblasti evidence skutečných majitelů
- 92** Nepodceňujte přípravu u nejtěžšího životního rozhodnutí aneb jak se připravit na prodej rodinné firmy a zamezit jejímu předčasnému skonu
- 95** Kauzalita mezi vznikem škody a porušením ochranné normy při spoluúčasti poškozeného na dopravní nehodě
- 97** Judikatura Nejvyššího soudu ke svěřenským fondům šest let od rekodifikace soukromého práva
- 101** Náhradní mateřství v České republice
- 102** Jsou nároky vlastníků vozidel zasažených emisním skandálem dieselgate skutečně promlčeny?

judikatura

- 105** Z aktuální judikatury

lifestyle

- 118** RENOCAR URBAN STORE PRAHA
- 122** XXVIII. Konference Karlovarské právnícké dny
- 126** Výuka nového přestupkového práva na vysoké škole CEVRO Institut
- 128** Pozor na nezdravé byty! Až 90 % novostaveb nesplňuje hygienické normy
- 130** Vermuty jsou zpět!
- 133** Pět let na českém trhu: skupina T.E prodala byty za téměř 2 mld. korun. Nyní mění název na Realism
- 134** Asociace rodinných firem (ARF)
- 137** Jestico + Whiles: Moderní restaurace již dávno nesázejí pouze na vytříbenou gastronomii, ale také na osobitý design a atmosféru
- 141** Jedna vlaštovička jaro nedělá, sokolí pár v Počeradech ovšem ano; samice pochází z jižního Německa a už sedí na třech vejcích!
- 142** Obchodníci žalují MasterCard a VISA
- 144** Kam se posunula automatizace elektronických platebních rozkazů EPR
- 146** Tváří nové kampaně Blažek jaro/léto 2020 je herec Roman Vojtek
- 148** Více než jen hračka
- 150** Potřebujete si udržet zaměstnance? Zaměřte se na nadstandardní zdravotní péči a pocit bezpečí
- 153** Radim Passer uzavírá zpověď o svých životních bojích
- 156** Mým krédem pro práci s lidmi jsou důvěra a slušnost
- 160** EFG hraje roli ve Waste Side Story
- 162** Analýza TPA: Vývoj trhu M&A a přeshraničních fúzí v roce 2019

Spojení **intelligence** a **krásky**

Zcela nová generace Synopsis propojuje

minimalismus - jednoduchý, ale mocný nástroj

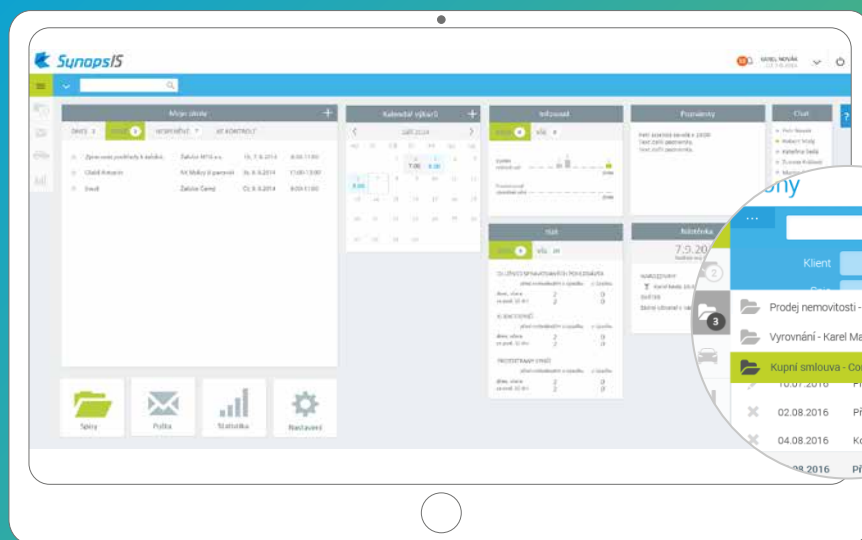
individuální přístup - přizpůsobuje se vám, ne vy jemu

rychlost - nové technologie a důraz na rychlost

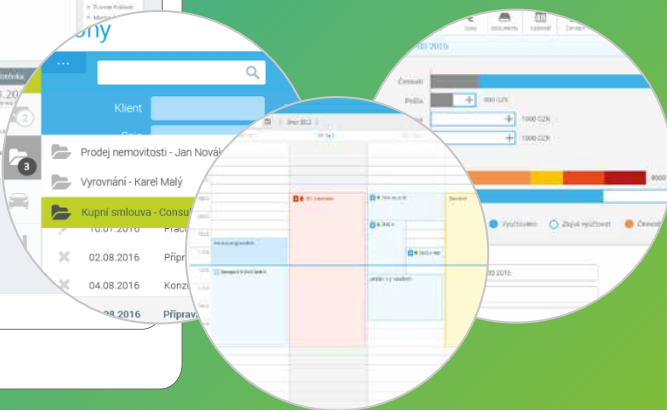
zabezpečení - bezpečnost především

přizpůsobivost - pracujte na různých zařízeních

Vše, co moderní advokát k práci potřebuje

grafy, kalendář, časové osy

Aktivní pracovní plocha, postranní lišta pro odkládání

Vyzkoušejte zdarma svoji budoucnost

Zjistěte více: obchod@synopsis.cz | 537 020 820

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

na konci dubna jsme měli, jako již tradičně, vyhlášovat v Bratislavě na galavečeru výsledky dalšího ročníku slovenské Právnícké firmy roka. Lavina, která se přes nás všechny přehnala, nás donutila nejen tuto, ale zhruba desítku dalších naplánovaných akcí odložit na neurčito.

Nikdy jsem za svoji téměř již čtvrtstoletí trvající profesní kariéru nezažil, že by se trh dokázal během týdnů proměnit tak rychle. Nejen my, ale řada dalších firem věnujících se vzdělávání, jsme během týdnů dokázali přeorientovat naše podnikání do nově nastolené online vzdělávací reality. V epravu již dlouho věříme, že budoucnost vzdělávání leží v online přednáškách a konferencích. Na online přednášky z naší produkce jste již zvyklí a jsme rádi, že za čtyři roky existence těchto našich produktů je využívají tisíckovky z vás. Velmi vám za to děkujeme a vážíme si vaší důvěry.

Nově vám v budoucnu budeme přenášet všechny naše konference živě s plnou možností interakce s přednášejícími a s možností se k takto zakoupeným konferenčním online vstupům na naše akce kdykoliv neomezeně vracet. Je obdivuhodné pozorovat, jak se společenský přesun do online vzdělávacího světa

rychle odehrál a to, co by jindy trvalo roky, se nyní realizuje v řádu týdnů. A věřím, že nemusím dlouze rozepisovat výhody online vzdělávání. Všichni se shodneme, že pohodlí kanceláře či domova, interakce s přednášejícími, časová flexibilita a možnost použití záznamu jsou benefity, které prezenční akce nejsou s to tak úplně poskytnout.

A až se za rok ohlédneme zpátky, tak zjistíme, že vzdělávání přes internet bude nová norma.

Přeji vám příjemně strávené chvíle s tímto vydáním EPRAVO.CZ Magazine, ať jej držíte vytištěný či v tabletovém vydání. ●

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA,
ředitel mediální a vzdělávací skupiny
EPRAVO.CZ

Vydává
epravo.cz, a. s., IČ: 26170761

Sídlo redakce:
Dušní 907/10
Praha 1
110 00

Telefon
+420 606 761 303

E-mail
info@epravo.cz

Šéfredaktor
Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
miroslav.chochola@epravogroup.com

Obchodní a marketingové oddělení
Pavčina Binová
pavlina.binova@epravogroup.com

Šéfreditor
Lucie Chocholová
lucie.chocholova@epravogroup.com

Grafický design a zpracování
Ondřej Netrh
ondrej.netrh@epravogroup.com

Registrace
MK ČR E 17011 pod č. j. 11769/2006 ze dne
31. 8. 2006, ISSN 1802-1492

Fotografie na obálce
Mia Gebauer

Vydavatelství využívá fotografického servisu
Shutterstock.com a redakce.

Vychází 4x ročně, přetisk povolen jen se
souhlasem redakce.

E justice v době postkoronaviří

Příslloví, podle kterého všechno zlé je také na něco dobré, samozřejmě znám, ale moc mu nevěřím. Někdy je to jako v tom vtipu, ve kterém lékař sděluje pacientovi, co se právě probral z narkózy a je kratší o dvě amputované nohy, že pro něj má dobrou zprávu, protože ten pán co leží v rohu pokoje od něj koupí boty. Proto se i na současnou pandemii dívám především s krajní nechutí jako na něco zlého, co jsem rozhodně nepotřeboval a nic dobrého z toho nebude. Předpokládám, že snad až na výrobce roušek, respirátorů a dýchacích přístrojů pro ventilaci nemocných to tak vidí i ostatní. Možná ještě pár politiků, kteří se snaží vytlouct z poněkud makabrézního reje nějaké to PR, a to tak asi bude všechno.

Nicméně k čemu, co by snad mohlo mít posléze pozitivní efekt, nás ten pitomý vir přeci jenom donutil. Využívat na maximum elektronickou komunikaci na dálku. Nebo se o to alespoň pokoušet. Nemám teď pochoptelně na mysli e-mail, nebo snad dokonce telefon, ale to, čemu se říká videokonference, případně video návštěvy. Ať už jde o Skype nebo jiné formáty. Shodou okolností, mezi které bych si rozhodně nedovolil zařadit prozíravou obavu z věcí příštích, Česká advokátní komora sjednala s Generálním ředitelstvím Vězeňské služby loni, tuším v říjnu nebo v listopadu, zahájení pilotního provozu umožňujícího komunikaci advokátům jako obhájcům s jejich klienty, kteří se momentálně nacházejí ve vazbě, případně ve výkonu trestu. Takto zmíněnou video návštěvou. Podle prvních poznatků to docela slušně fungovalo ve dvou, do pilotního programu vybraných věznicích, v Brně-Bohunicích a Liberci. Pak se z jakési podivné čínské virové výstřednosti stal problém celého světa. Mimochodem, pokud jde o tu výstřednost. Když slyším, jak

během epidemie v Číně klesla koncentrace oxidu dusičného, napadá mě, že ta Gréta bude nebezpečnější, než jsme si mysleli. Ale k věci. Takže jsme požádali pracovníky Generálního ředitelství Vězeňské služby o rozšíření tohoto programu video návštěv i na další věznic. V době, kdy diktuji tento článek, vím pouze o pozitivní reakci s tím, že nyní půjde o technickou realizovatelnost. V každém případě se ale pánové z Generálního ředitelství zachovali velice vstřícně a zdá se být zcela jisté, že pilotní projekt tak či onak přeroste do celostátně fungujícího systému elektronické komunikace mezi advokátem a klientem, dočasně separovaným v některé z našich věznic. Nechávám stranou všechny pochybnosti o důvěrnosti tohoto druhu komunikace prostě proto, že je věcí dohody mezi advokátem s klientem, jestli tento pohodlnější způsob komunikace zvolí, anebo zda se z nějakého důvodu, který je výhradně a svrchovaně věcí jejich posouzení, raději sejdou osobně. Předpokládám, že většinově to ale půjde elektronicky.

Jak všichni vědí, koronavirus vcelku úspěšně paralyzoval soudní řízení napříč ČR. Je jasné, že věci, které nesou odkladu, budou projednávány i v této době, ale jinak mi dnes a denně chodí vyznění o odročení hlavních líčení a jednání na dobu zhruba od 18. 5. a dále. Zpoždění, které všechna řízení nabudou, se budou soudy snažit dohánět, což vůbec nebude legrace. Nicméně, v této souvislosti se nabízí otázka, zda by i soudní řízení nebylo možné realizovat podobně jako zmíněné video návštěvy anebo spíše videokonference. Jsem si vědom toho, že veřejnost soudního jednání je jedním z ústavních aspektů soudního řízení jako takového, byť i podle čl. 96 odst. 2 Ústavy může výjimky stanovit zákon. Nadto při letmých rozhovorech s několika pány z IT oboru jsem si

vyslechl, že by nemohl být takový problém vytvořit systém, do kterého by se mohl připojit každý, kdo by měl ten, z mého pohledu poněkud úchylný zájem, sledovat on line, jak se manželé Y rozvádějí, nebo jak se pan X soudí s panem Z o zaplacení dluhu. Výběrem příkladů jsem jasně naznačil, že asi něco jiného by byla trestní řízení. Nicméně, na netrestních úsecích už je možné v některých fázích řízení dohodnout, že účastníci netraví na veřejném projednání, což je podle mého názoru, byť za jiných okolností a jiným způsobem, ale krok podobným směrem. Ale i trestní řízení může být relativně komorní, když si to obžalovaný vyžádá a nechce se účastnit. Tedy nevidím moc velký problém v tom, aby dvě obchodní společnosti, mající spor kvůli různé představě o kvalitě zhotoveného díla, souhlasily s tím, že soudní jednání proběhne videokonferenčně. Ostatně v takovýchto věcech je stejně zdrcující část argumentace písemná a většinou musí být dodána před koncentrací. Zatím nepředpokládám, že by bylo možné tímto způsobem provádět důkaz výsledkem svědka, nebo znalce, ale každý, kdo se věnuje sporné agendě, ví, kolikrát jde v civilních věcech k soudu jen proto, aby se tam probralo to, co bylo předloženo, k výzvě soudu to bylo zopakováno ve stylu „poukazuji na své písemné podání a nic k němu nedodávám“. A pak následuje výměna argumentů, která by striktně vzato mohla klidně proběhnout po telefonu, anebo, s příslušným vizuálním efektem videokonferencí.

Je zcela jasné, že by to znamenalo dost zásadní elektronizaci justice. Informovanější čtenář si v tenhle moment nutně musí položit otázku, jestli to má být v konečné fázi stejný průšvih, jaký chronicky, po dobu asi tak 15 let, předvádí Ministerstvo práce a sociálních věcí se svými elektronickými systémy,

které možná nějak fungují, ale z poměru náklad/výkon je tak leda na zvracení. A když to někdo chce zlepšit, tak ho zavřou. I to by se snad dalo nějak vyřešit. Třeba poctivým zadávacím řízením. Je též jasné, že zrovna v téhle době asi státní kasa nebude ochotna zainvestovat rozsáhlé elektronické projekty, které na první pohled vypadají, že nejsou nezbytné. Otázkou pak je, jak by se k případným změnám v soudním řízení stavěl Parlament, nicméně troufám si už teď od boku střelit, že v konečné fázi by tato investice přinesla všem jen úspory a zrychlení soudního řízení, což by snad měl být cíl jakékoliv politické reprezentace, kterou si lze představit jako vládnoucí. A pokud by měli pravdu ti z odborníků, kteří tvrdí, že zmíněný vir se tady bude potulovat ještě asi tak dva roky, pokud nezmutuje a nezačne se tady potulovat jeho zmutované alter ego, zdá se, že tato forma elektronizace justice bude holou nezbytností. Ale i bez viru v patách by stálo zato se tímhle tématem zabývat hlouběji. Když už dílčí úkony v řízení videokonferencí připouštějí dva ze tří nejdůležitějších procesních předpisů, jak trestní řád i občanský soudní řád (pozadu zůstal jen zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich), tak proč po té cestě nepokračovat? ●

JUDr. Tomáš Sokol,
advokát,
Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s. r. o.,
místopředseda představenstva
České advokátní komory

 **Brož
Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Právnická firma roku kategorie Trestní právo

Působíme v **Praze** a **Přerově**.

Vyřešíme Vaše spory – **civilní i trestní**.

Řešíme také právo **obchodní, občanské, pracovní a rodinné**.

Zahraniční klienti nám nejsou cizí. Své služby nabízíme také ve **světových jazycích**.

Jsme členem mezinárodní advokátní sítě **GGI**,
můžeme tak pomoci klientům po celém světě.

 **Brož
Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Kontakty

telefon: 224 941 946

e-mail: advokati@akbsn.eu

Sídlo

Sokolská 60

Praha 2, 120 00

Naše názory můžete sledovat také na www.facebook.com/brozsokolnovak
www.akbsn.eu

Advokátní solidarita

Do tohoto čísla časopisu jsem měla připraveno docela jiné téma. Klidné, mírné, vstřícné a pozitivní. Jenomže člověk míní a čas mění. Do našich zemí dorazil konoravirus a život se zcela proměnil. Advokacie se však nezastavila. Proč si to myslím? Jen počítejte se mnou.

V prvních březnových dnech se koná konference Rodina v právu a bezpráví, kterou spolupřipravují Unie rodinných advokátů, Česká advokátní komora a společnost Epravo.cz. Jedna z posledních velkých akcí, jež ještě mohla proběhnout. Na ní se domlouváme s jedním z přednášejících, soudcem Nejvyššího soudu JUDr. Lubomírem Ptáčkem, že příští pátek natočíme rozhovor o rodinném právu pro LegalTV, stanici vedenou dr. Michalem Žižlavským a Mgr. Michaelou Vašinovou. Uplyne pár dní a zprávy o nákaze už zabírají první minuty každého vysílání. Tři dny před natáčením zasedání představenstvo ČAK rozhoduje o zrušení všech advokátních akcí do konce března. Současně uzavírá budovy Komory pro veřejnost a ruší i jednání všech výborů a sekcí. Část sekce pro rodinné právo se neformálně a naposledy sejde v Národní kavárně a debatuje o tom, co přinese budoucnost. Realitu ještě nikdo nedokáže odhadnout. O den později volám dr. Ptáčkovi a dr. Žižlavskému a nabízím jim aktuální téma – několik otázek a odpovědí o tom, jak se chovat v době nouzového stavu. Když to vše natočíme a jedu domů, dojde mi, co asi nastane. Spousta otazníků a velké neznámo. Klienti si nebudou vědět rady s tisíci věcí.

Beru do ruky telefon a obvolávám členy prezidia Unie rodinných advokátů, abych si nechala schválit následující doporučení: naši členové by měli v této obtížné době poskytovat svým klientům konzultace po telefonu a e-mailu. Obratem a zdarma. Když mám souhlas, rozešlu ho všem členům spolku. Reakce je jednoznačně kladná. Pak je sobota a advokáti i naši klienti se teprve začínají rozkoukávat. Vařím oběd a k němu drčím telefony, v ruce držím vládní usnesení a zkoumám, zda advokáti vůbec mohou poskytovat právní pomoc. Mají přece provozovny, a pro ně platí zákaz shromažďování veřejnosti. Naštěstí se brzy objasní, že advokacie je činnost povolená. Pak mi ruka s kvedlačkou zmrzne nad polévkou. Klienti nás teď budou strašně potřebovat. A tak se zrodí plán na Koropradnu. Vezmu do ruky mobil a obvolám sedm statečných. Pět advokátů a dva psychology. Přibereme odborníka na IT, aby během chvíle zprovoznil unikátní e-mailovou adresu Koropradna@uracr.cz. A pak tu zprávu vyšleme do světa přes Facebook, Twitter a další sociální sítě. Máte rodinný problém? Potřebujete poradit, co s dítětem v této náročné době? Platí stále rozsudky upravující styk? Dotazy na sebe nenechají dlouho čekat. Od počátku nás podporuje Advokátní deník, který vybrané odpovědi přebírá a uveřejňuje. Otázky s odpověďmi vyvěšujeme na web Unie rodinných advokátů. Další kolegové se iniciativně hlásí. Díky Bohu!

V neděli odpoledne sedm statečných úpí pod návaly otázek, jež se pořád opakují. Volám SOS a obesílám všechny členy Unie rodinných advokátů s prosbou o pomoc. Ohlasy jsou opět neuvěřitelné. Venku možná zuří viry a napadají kolemjdoucí, ale taky se rodí velká sounáležitost a dobrovolnictví. Pak je neděle v noci a vláda uvalí karanténu na celou zemi. A jsme v tom najednou úplně všichni.

Když v úterý přijetu do Prahy a rozkoukám se, zjišťuji, že řada mých kolegů i velkých advokátních kanceláří se činí podob-

ně. Zdarma právní rady. Porady online a po telefonu. Odborné články na webu. Každý se na něco specializuje, každý něco jiného umí. Není to jednoduchá situace, protože na ni nebyla veřejnost, odborníci ani legislativa připraveni. Snažíme se najít ideální řešení, i když to není jednoduché. Nemůžeme otevřít právní předpis a v paragrafech nebo judikatuře hledat odpovědi. Takovou situaci jsme nikdy nezažili. Snažíme se proto balancovat mezi právními povinnostmi, vládními rozhodnutími, odbornými doporučeními a zdravým rozumem. Ne každý to pochopitelně přijme.

Komplikací také je, že opatrovnícké problémy patrně nebudou soudy vnímány jako akutní krizové situace. Soudní jednání jsou dnes odročována a překládána na květen, proto není vyloučeno, že se klienti okamžité pomoci nedovolají. Pak uplyne první týden. Náš tým už má pět desítek odborníků, z nichž mnohé osobně neznám, protože se mi přihlásili sami, registrující naši aktivitu. Zodpovíme víc než tisíc dotazů, mnohé se opakují. Každý den je situace jiná. Vláda koriguje svá rozhodnutí, témata se z dětí přesouvají na seniory. Co dělat, když chtějí chodit ven a neberou si roušky? Jak si poradit, když je život mezi čtyřmi stěnami děs. Mezi lidmi je nervozita a strach. Ale my advokáti jsme je v tom nenechali.

Těžko říct, jak dlouho bude nouzový stav pokračovat, jak dlouho ještě bude naše země v karanténě. V době, kdy píšu tyto řádky, není nic jistého a tempo, nasazení, restrikce a omezení nemůže nikdo delší dobu vydržet. Doufám, že v době, kdy čtete tyto řádky, se už nacházíme v lepším světě. V každém případě se ukazuje, že advokáti v době krize neselhali. Nezištně pomáhali těm, kvůli nimž jsou na tomto světě. Svým klientům. Tedy vám všem. ●

JUDr. Daniela Kovářová,
advokátka a prezidentka Unie rodinných
advokátů

Doba koronavirová aneb jak na ni

Vdobě, kdy píšu tyto řádky, se nacházíme uprostřed nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s výskytem koronaviru, označovaného jako SARS CoV-2, vyhlášeného usnesením vlády z 12. března 2020. Usnesení je dále rozpracováno dalšími usneseními vlády o přijetí krizových opatření, nařízením vlády o povolání vojáků a příslušníků Celní správy k plnění úkolů Policie a jistě dalšími předpisy, které budou následovat, z nichž nejvíc se všichni těšíme na ty, jež nouzový stav ukončí. Co je koronavirus, není třeba vysvětlovat, s tímto pojmem se setkáváme na každém kroku. Dokonce tak často, že jsem si z pilnosti tipnul, že to je asi nejfrekventovanější výraz na internetu vůbec a tím pádem překoná i dosavadního šampióna, jímž byl sex. K mému zklamání jsem se netrefil, protože skóre je 227 miliónů u koronaviru a 4,610 miliardy u dosavadního šampióna. Takže tady vidím první paradox. Lidé odsouzení do karantény pro koronavirus navyšují počty sledovanosti svému soupeři. Navzdory tomuto výsledku zůstávám u vybraného tématu dle nadpisu.

Pro úspěšné přežití se všichni máme řídit řadou příkazů, doporučení, výzev i rad, jichž je skutečně mnoho, a kdybych je měl všechny vyjmenovat, tak opět nedám prostor jiným příspěvkům, takže jen k těm nejdůležitějším:

1. Mýt si ruce vodou a mýdlem a navíc je dezinfikovat. Teplota vody není stanovena, čím teplejší, tím asi lepší, ovšem nedoporučuji vařící vodu. V takovém případě sice možná spálíte viry, ale i s pokožkou a pak sice neskončíte na infekčním oddělení, nicméně na oddělení popálenin rovněž žádná švanda není. Čím častěji si člověk ruce myje, tím lépe. Optimální by tak mohlo být provádět tuto činnost nepřetržitě, ovšem vzhledem k nedostatku srážek a nutnosti šetřit vodou je to diskutabilní. K dezinfekci se použije vše, co je k dostání, což momentálně není téměř nikde, a tak doporučuji prostudovat recepty našich prababiček i jejich dcer.

2. Nesahat si na obličej, neboť rukama si infekci přeneseme nejčastěji z kontaminovaného předmětu do očí, nosu nebo úst. Ideální by bylo si ruce svázat nekontaminovaným provazem za záda, případně nasadit želízka. Nevýhodou je pak stálá nutnost asistující osoby, která jen těžko dodrží příkaz pod bodem 4 níže. Další možností jsou rukavice, nejlépe gumové či plastové jednorázové. Lyžařské jen v případě, že budou pravidelně vyvaňovány a rovněž za předpokladu, že se koronaviru zbavíme před horkým létem, jinak hrozí úpal a úžeh.

3. Nosit roušku (pod heslem má rouška chrání tebe, tvá mě) nebo cokoli, co zakrývá nos a ústa. Chirurgické roušky vám dávají pocit důležitosti, a pokud se s nimi projdete po nemocnici, vzbuzujete respekt u pacientů i pomocného personálu, o sestřičkách ani nemluvě. Pro větší efekt mohou doporučit si jemně potřísnit gumové rukavice krví či červeným inkoustem, event. i chirurgickou zástěru. Jiné roušky domácí výroby lze ušít z libovolného materiálu a tak mají výhodu, že je lze sladit s barvou ostatního outfitu nebo-li lidsky řečeného oblečení. Existují rovněž roušky bederní, ale s těmi na ulici neuspějete.

4. Dodržovat odstup od ostatních jedinců minimálně 2 metry. Zde se údaje liší, někde se uvádí 1 metr, jinde 3, tak jsem zvolil jako vždy zlatý střed. Někdy je ovšem respektování tohoto pravidla v praxi poněkud obtížné. Nepůsobí dobře, když v tramvaji, jezdící v prázdninovém jízdním řádu, odměřujete bezpečnou vzdálenost od ostatních nevrhlých cestujících, kteří jsou už dostatečně vystrašení tím, že si nemohou dovolit cestovat vlastním autem a musí riskovat virovou nákazu v MHD. Ještě horší je situace v metru, kde se zřejmě tunely viry jen hemží, nicméně to většinu národa až tolik netrápí a řada lidí to těm zatraceným Pražákům přeje. Zvláště těm, kteří mají tu drzost trávit karanténu na svých chalupách, chatách, zámcích a jiných pomnících pražské zpupnosti, takto ohrožujících venkovské obyvatelstvo šířením viru

do jejich končin. S odstupem je problém i v ulicích, kde se lidé pohybují nekontrolovaně sem a tam a je velmi obtížné za nimi běžet s rozkládacím metrem nebo snad dokonce pásmem ve snaze upřesnit rozestupy. Někdy tak nezbyvá, než se spokojit s odhadem a zejména předvídat, na kterou stranu se dotyčná osoba pohne. Zde je namístě varovat zvláště před osobami silně podnapilými a počítat u nich spíše s chůzí typu slalom. Nejtěžší je si udržet odstup od osob blízkých, nicméně s ohledem na vysokou úmrtnost kvůli koronaviru a množství nařízených karantén se domnívám, že by nedobrovolný pobyt manželských i jiných párů v domácím prostředí měl být bezpodmínečně využit k obnovení nárůstu obyvatel Evropské unie.

5. Řádně identifikovat a označit okolní povrchové materiály s cílem zamezit jejich dotyku v době, kdy ještě mohou být kontaminovány virem. Nejde o nic snadného, materiálů je mnoho a příslušných znalců málo. Většina z nás sice pozná papírový karton, na němž vir přežije prý 1 den, dřevo (3 dny), bankovku (1 den bez ohledu na její nominální hodnotu) nebo plast (3 dny), ale co takový hliník (2–8 hodin), latex (pod 8 hodin), měď (4 hodiny) nebo termoplast (16 hodin)? Tady už situace vyžaduje opravdového experta. Po správné identifikaci opatříme daný materiál po dotyku cedulkou, kdy k dotyku došlo a znovu se dotýkáme až po uplynutí doby rizika. U materiálu v podobě lidské kůže jsem dobu udržitelnosti koronaviru neobjevil, a proto nedoporučuji se dotýkat opakovaně žádných míst, byť sebeoblíbenějších.

6. Pokud možno nikam necestovat s výjimkou práce a nákupu potravin nebo léků. Procházky zatím zakázány nebyly, samozřejmě v rouškách či jiné ochraně. V této souvislosti bych chápal smysl roušek v lokalitách, kde se lidé vyskytují či – v rámci právníkové opatrnosti uvádím – mohou vyskytnout, avšak pokud se někdo pohybuje v lese či na krkonošské magistrále, kde není ani živáček,

smysl roušky mně poněkud uniká. To samé si říkám při pohledu na řidiče v autech, kteří cestují sami a rovněž s rouškami. U těch mám strach, aby se neudusili a nenabrali mě. Cestovat do zahraničí nelze vůbec, což těší řadu našich spoluobčanů, zejména těch, kteří již osočovali všechny lyžaře po jejich návratu z Itálie nebo Rakouska v mylném domnění, že nebyť jich, koronavirus v Česku nemáme. O to větší zadostiučinění museli pak naopak pocítovat tito lyžaři poté, co lékaři potvrdili, že tato skupina v případě nakažení nepociťovala žádné nebo jen mírné příznaky choroby.

7. Jen velmi sporadicky sledovat televizní noviny, poslouchat rozhlas, číst noviny nebo časopisy a prohlížet webové stránky, kde jsme bombardováni informacemi o počtech nakažených, mrtvých, polomrtvých a ještě nemrtvých a jen nenápadně o těch, co se uzdravili. Toto doporučení nevyplývá ze žádného nařízení vlády, nicméně ho považuji za prospěšné pro všechny, kdo nechtějí skončit v hlubokých depresích, resp. se z toho všeho zbláznit.

Při dodržování výše uvedených příkazů i doporučení (pod hrozbou velmi citelných sankcí) existuje reálná možnost, že se v dohledné době podaří nákazu zbrzdit a následně zastavit. A já pevně věřím, že při publikaci tohoto příspěvku je již nouzový stav ukončen a život běží v téměř normálních kolejích. Co nás nezabilo, to nás posílilo, a proto s novou dávkou energie po karanténních prázdninách můžeme začít uplatňovat nároky našich klientů na náhradu škody podle krizového zákona. Snad již bez roušek... ●

JUDr. Josef Vejmelka,
advokát,
Vejmelka & Wüsch s. r. o.

W VEJMELKA & WÜNSCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW RECHTSANWÄLTE

Právo a odpovědnost

Žijeme ve složité době. V situaci, kdy nám hrozí na jedné straně katastrofa biblických rozměrů a řada lidí prokazuje až dojemnou solidaritu, sledujeme na druhé straně neutuchající snahu si přihrát vlastní polívičku politickou, stranickou nebo prostě uplatnit svou zlomyslnost a kverulantství, nebo na nedostatku čehokoliv třeba něco šikovně vydělat. Jsme jen lidé a tudíž jednáme-li pod tlakem nebo v neobvyklé situaci, ukáže se, co v každém z nás opravdu je.

V souvislosti se stavem nouze a opatřeními české vlády došlo k rozsáhlým omezením práv občanů. Jedná se především o omezení svobody pohybu a omezení svobody podnikání, tedy zásahy opravdu razantní a s nemalými faktickými důsledky. Přesto, že ti rozumnější z nás tato omezení snášejí sice neradi, ale s pochopením, přece omezení mohou být pro některé podnikatele definitivně likvidační a všichni tiše doufáme, že stát najde nástroje, jak těm nejhorším důsledkům předejít. A že řadu ohrožených podnikatelů asi nezachrání jen to, že se jim prodlouží lhůta pro podání kontrolních hlášení či daňových přiznání. Nicméně omezení práv cítí každý a někteří je snášejí opravdu těžce a také to dávají najevo.

Je pozoruhodné, že na svá práva máme tendenci si vzpomenout ihned, ale na druhou stranu právního systému – tedy na naši odpovědnost (zejména odpovědnost za dodržování nařízených opatření) si vzpomínáme daleko pomaleji. Jako by nám lehká porušování nařízených opatření způsobovala uličnické potěšení, jako by nám švejkování dávalo pocit vítězství nad jindy všemocným a vždy vítězícím úřadem. Jak jinak si vysvětlil chování spoluobčanů, kteří klidně odjeli na dovolenou do oblastí, které jim byly výslovně nedoporučeny (a vrátili se nakaženi), na chování spoluobčanů, kteří se nehlásili na hygienické stanice, (protože jim případná karanténa

připadala nepohodlná), anebo na chování těch spoluobčanů, kteří při styku s ostatními nenosí roušku, (protože jim to nepřipadá důležité a konečně – stát jim roušky nezajistil). Pominu zde deliktní zodpovědnost, tedy fakt, že by přestupci mohli být postiženi pokutou. Protože pokud má přestupce již několik exekucí a nalézá se například v oné mystické „dluhové pasti“ – měl by být přece především státem oddlužen, takže jakápak pokuta, že...což ostatně dotyční dobře vědí.

Představme si například, že dotyčný občan, který s takovým šarmem nedodrží karanténu a nechrání ostatní před svými kapenkami, skutečně někoho nakazí koronavirem a dotyčný nejenže onemocní, ale – nedej Bože – zemře. Budeme to pak přičítat vyšší moci nebo snad vládě, která se měla postarat a své občany ochránit? Samozřejmě, že lze neodpovědného občana trestně stíhat, ale mrtvého zpravidla vzkřísit nelze. Pokud nám fakt, že tolikrát denně připomínaná nemoc nepřipadá smrtelně nebezpečná jenom proto, že dosud nikdo z našeho blízkého okolí nezemřel, měli bychom se zamyslet, zda je s námi vše v pořádku.

Média jsou plná volání po tom, aby konečně někdo vyvodil zodpovědnost (pokud možno doplněná náznakem směrem ke komusi jinému, nadřízenému, povolanému, v předním postavení). Dovolil bych si nabídnout trochu jiný pohled. Odpovědnost, milí spoluobčané, kolegové, rodáci, spolulidé – neseme my všichni. Odpovědnost za to, že se dokážeme chovat tak, abychom se navzájem neohrozili, abychom si zbytečně neubližovali a abychom se za sebe v konečném důsledku nemuseli stydět. ●

JUDr. Martin Maisner, Ph.D., MCI Arb,
advokát a nezávislý rozhodce,
člen představenstva České advokátní komory

Právo v době pandemické

V současné době jsme svědky toho, jak rychle může právo získat a ztratit respekt laické, a někdy i odborné veřejnosti. Chaos a nepřehlednost právních předpisů a jejich novelizací je teď prezentován v průběhu několika dnů. K čemu to vede? Opatření, která zpočátku valná část veřejnosti vnímala jako nezbytná a rozumná, se v průběhu pár dnů mění v nepřehlednou změť ve stylu „odvolávám, co jsem odvolal a slibuji, co jsem slíbil,“ což je styl, který patří do filmové pohádky a nikoli do reálného právního života.

Nechci vynášet soudy nad obsahem přijatých opatření, necítím se být povolána k tomu, abych posuzovala, zda je lepší variantou omezení pohybu osob a zavření provozoven obchodů a služeb, nebo chytrá karanténa nebo „promoření“ obyvatelstva. Vadí mi přetoknost změn krizových právních předpisů, které mnohdy nebyly veřejnosti ani vysvětleny. Vláda nejprve vyhlásila usnesením nouzový stav a přijala řadu omezujících krizových opatření rovněž ve formě usnesení vlády, a to na základě krizového zákona. Vynechám odbornou polemiku o tom, zda je usnesení o vyhlášení nouzového stavu v souladu s ústavním pořádkem, zejména ústavním zákonem o bezpečnosti ČR. Nechce se mi ale věřit, že by se k těmto usnesením nevyjadřovali právníci, kteří měli krizový zákon nastudovaný. Přesto, když se někteří odborníci začali opatrně vyjadřovat k případné možnosti odškodnění podnikatelů postižených krizovými opatřeními s odvoláním na § 36 krizového zákona, vláda bryskně nahradila opatření přijatá usneseními podle krizové-

ho zákona opatřeními ministra zdravotnictví přijatými podle zákona o ochraně veřejného zdraví. Z toho, jak se měnila doba, vyhrazená nákupům seniorům, si dělal legraci celý internet – přitom opět myšlenka, že bude zajištěna doba, kdy si může nakoupit jen nejhrožnější skupina obyvatelstva, má nepochybně rozumný základ, ale pokud se pak vláda snaží vyhovět ostatním skupinám, aby mohly nakoupit zboží před pracovní dobou a potom opět seniorům, aby si mohli nakoupit zboží „v akci“, stává se z rozumného předpisu akt vzbuzující útrpné veselí.

Rovněž zdůvodnění, proč vláda vyměnila svá krizová opatření za opatření ministra zdravotnictví, nebuduje v očích veřejnosti důvěru ve vládu a právní předpisy, které přijímá. Vysvětlení, že krizový zákon nezakotvuje nárok na náhradu ušlého zisku, ale jen náhradu škody na věcech či zdraví, má svou logiku. Je to názor představitelů státu a ti ho měli následně hájit u soudu, pokud by se někdo z podnikatelů přeci jen nároku na náhradu škody rozhodl domáhat. Tichá výměna opatření podle krizového zákona za opatření podle zákona o ochraně veřejného zdraví je však veřejností vnímána jako úskok, který má stát zbavit jeho odpovědnosti. Svým postupem tak vláda posílila veřejný dojem, že se „bojí“, že by musela hradit podnikatelům ušlý zisk, a tak pokoutně mění právní podstatu svých rozhodnutí, byť jejich obsah zůstává zachován. Nejasný výklad § 36 krizového zákona se tak stal pro veřejnost zcela jasným. Když navíc veřejnost zjistila to, že některá opatření ministra zdravotnictví byla zveřejněna až poté, kdy měla nabýt účinnosti, její nedůvěra v právo se dále prohloubila. Jediný příklad na dokreslení – usnesení vlády č. 211 ze 14. března 2020 zakázalo prodej zboží a služeb v maloobchodě, ale současně konstatovalo, že se tento zákaz nevztahuje na prodej výpočetní techniky a spotřební elektroniky. Usnesení vlády č. 214 z 15. břez-

na 2020 tuto výjimku ze zákazu zrušilo. Usnesení vlády č. 238 z 16. března 2020 povolilo servis výpočetní techniky a spotřební elektroniky. Usnesení vlády č. 280 z 23. března 2020 zrušilo usnesení č. 211, 214 i 238. A takových příkladů můžeme najít celou řadu.

Americký představitel právní teorie Lon L. Fuller ve své knize Morálka práva definoval cesty, které vedou ke zkáze zákonodárce. Zařadil mezi ně mimo jiné neschopnost zveřejnit nebo přinejmenším straně jimi dotčené zpřístupnit pravidla, která se mají dodržovat, neschopnost vytvořit srozumitelná pravidla, uzákonění pravidel, která si odporují nebo provádění tak častých změn pravidel, že ten, na koho se vztahují, se při svém jednání nemůže podle nich orientovat a konečně neschopnost dosáhnout shody mezi vyhlášenými pravidly a jejich uplatňováním v praxi, a uzavřel: „Naprostý neúspěch v kterémkoli z těchto směrů nevede jen ke špatnému systému práva; vede k něčemu, co se správně vůbec systémem práva nenazývá, leda snad v pickwickovském pojetí, podle kterého se i o neplatné smlouvě stále ještě dá říci, že je určitým druhem smlouvy.“

Legislativní práce není formalitou. Nedodržení jejích základních zásad může zhatit i zcela bohuželbý úmysl tvůrce právního předpisu. ●

JUDr. Monika Novotná,
partner advokát,
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.,
místopředsedkyně představenstva
České advokátní komory

Rödl & Partner

Právník roku 2019

Do Právnické síně slávy vstoupila dvojice olomouckých advokátů, spisovatelů a celoživotních propagátorů práva a právnických profesí – JUDr. Petr Ritter a JUDr. Zdeněk Šťastný.

Česká advokátní komora a mediální a vzdělávací skupina EPRAVO.CZ uspořádaly již 15. ročník soutěže Právník roku. Slavnostní galavečer, při kterém 10 právníků z různých oblastí práva převzalo titul Právník roku 2019 spolu se skleněnou plastikou sv. Yva, patrona právnických profesí, se uskutečnil v brněnském hotelu Cosmopolitan Bobycentrum.

Pro soutěžní ročník 2019 bylo stanoveno celkem 8 soutěžních kategorií: pět odborných – občanské právo, trestní právo, správní právo, rodinné právo a insolvenční právo, tři speciální – Pro bono, Talent roku a Právnická síň slávy. Plastikou sv. Yva si však letos odvezlo z Brna celkem 10 osobností práva, protože byla navíc udělena Zvláštní cena sv. Yva za zásluhy o advokacii, která je určena pro výjimečné příležitosti a výjimečné advokáty za celoživotní práci. A aby počty byly úplné, poprvé v historii celojustiční soutěže Právník roku nastala unikátní situace, poprvé nevstoupil do Právnické síně slávy jednotlivec, ale dvojice.

Také v kategorii Pro bono, která oceňuje právníky, jež bezplatně pomáhají slabším a zra-

nitelným, nastala zásadní změna. Přihlásil se k ní donátor, JUDr. Gerhardt Bubník, LL.M., vážený člen advokátního stavu, který v ročníku 2015 vstoupil sám jako výjimečná osobnost českého práva do Právnické síně slávy. Rozhodl se pravidelně každoročně přispívat 50 tisíci korunami za to, že oceněný svým etickým výkonem advokacie dělá čest jejímu jménu. Za rok 2019 se tímto v pořadí již 11. výhercem stal advokát a zakladatel neziskové organizace Pro bono aliance Mgr. Vítězslav Dohnal.

Kategorie Talent roku je určena mladým právníkům do 33 let, jejichž autentické písemné odborné a literární práce s právní tematikou vyhodnocuje odborná porota. „Začínající mladé kolegy chceme tímto oceněním, s nímž je svázána i zajímavá finanční odměna, motivovat k odbornému růstu a také k pravidelnému publikování, třeba v našem stavovském periodiku – Bulletinu advokacie nebo v elektronickém Advokátním deníku,“ uvedl JUDr. Vladimír Jirousek, předseda České advokátní komory. Letos se Talentem roku stal JUDr. Jakub Drápal, M.Phil., doktorand PF UK v Praze, výzkumný pracovník Ústavu státu a práva

AV ČR a asistent soudkyně Ústavního soudu.

Vrcholem každého galavečera Právníka roku je, a také tentokrát byla, Právnická síň slávy, do které každoročně vstupuje významná osobnost z právního světa za celoživotní přínos českému právu. „Je to nejvyšší pocta, kterou právníká veřejnost může udělit výjimečné osobnosti práva ze svého středu. Do Právnické síně slávy v minulosti vstoupili například JUDr. Pavel Rychetský, JUDr. Otakar Motejl, bývalí ministři spravedlnosti a dlouholetí advokáti, kteří už bohužel nejsou mezi námi – JUDr. Dagmar Burešová a JUDr. Karel Čermák. V loňském roce 100. výročí republiky to byl doc. JUDr. Petr Pithart, který nejenže některé dosavadní členy Právnické síně slávy osobně znal, ale intenzivně s nimi také spolupracoval, například v první české polistopadové vládě,“ připomněl některé z dosavadních nositelů tohoto prestižního ocenění JUDr. Jirousek.

Poprvé však letos nevstoupil do Právnické síně slávy jednotlivec, ale dvojice. I když po více než 51 letech, po které se znají, by se dalo

říct, že jsou skoro jedno tělo – jedna duše – olomoučtí advokáti, spisovatelé a celoživotní popularizátoři práva a advokacie JUDr. Petr Ritter a JUDr. Zdeněk Šťastný.

Mimosoutěžně byla již potřetí udělena Cena Václava Mandáka za nejlepší publikovaný odborný článek v Bulletinu advokacie, časopisu vydávaném Českou advokátní komorou. Letošním vítězem se stala autorská dvojice doc. JUDr. Pavel Mates, CSc., a JUDr. František Púry, Ph.D., za příspěvek nazvaný Zákaz nucení k sebeobviňování, který vyšel v březnovém čísle roku 2019 a byl přetištěn také v Advokátním deníku.

Další z autorských cen, a to za nejčtenější článek roku s právní problematikou na stránkách www.epravo.cz, letos získal cenu advo-

kát JUDr. Tomáš Sokol za článek „Prostituce včera a zítra“.

Pomoc potřebným je s celojustiční soutěží Právník roku spjatá již od samého počátku této akce, a tak i v průběhu letošního galavečera byl předán charitativní šek. Jeho tradičním dárcem je Advokátní kancelář HAVEL & PARTNERS. Sumu ve výši 100 tisíc korun tentokrát obdržel Nadační fond dětské onkologie Krtek při Fakultní nemocnici v Brně.

„Za všechny organizátory mám radost z toho, že se nám znovu podařilo naplnit myšlenku, se kterou jsme před lety Právníka roku zakládali – ukázat veřejnosti ty nejlepší z nejlepších, kteří budují pozitivní obraz českého práva,“ uvedl závěrem zakladatel soutěže

a předseda představenstva EPRAVO.CZ, a. s., Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA, s tím, že tento závazek samozřejmě zůstává stěžejním a zavazujícím i do budoucna.

Vítěze všech kategorií vybrala desetičlenná odborná porota, která se rozhodovala na základě nominací zaslaných odbornou veřejností přes portál www.pravnikroku.cz. Na těchto stránkách budou také zveřejněny detailní výsledky ankety Právník roku 2019, včetně bohaté fotodokumentace z galavečera. ●

právník roku 2019

Vítězové jednotlivých kategorií

Občanské právo (hmotné, procesní)

doc. JUDr. Petr Liška, Ph.D., LL.M.,

dlouholetý šéf právního odboru České spořitelny, vysokoškolský pedagog na Právnické fakultě UK i Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni

Trestní právo (hmotné, procesní)

JUDr. Robert Fremr,

uznávaný trestní soudce, soudce Nejvyššího soudu ČR, nyní do roku 2021 působí jako místopředseda Mezinárodního trestního soudu v Haagu

Správní právo

Mgr. Jana Zwyrtek Hamplová,

advokátka z Mohelnice specializující se na kauzy municipalit, zastupuje starosty a zastupitele, je zakladatelkou právní osvěty pro komunální politiky

Rodinné právo

JUDr. Lubomír Ptáček, Ph.D.,

soudce, předseda senátu Nejvyššího soudu ČR, český styčný soudce ve věcech rodinného práva dle haagské úmluvy o únosech dětí

Insolvenční právo

JUDr. Jolana Maršíková,

soudkyně, místopředsedkyně Krajského soudu v Hradci Králové na obchodním úseku se specializací na insolvenční spory

Talent roku

1. místo – JUDr. Jakub Drápal, M. Phil.,

doktorand PF UK v Praze, výzkumný pracovník Ústavu státu a práva AV ČR a asistent ústavní soudkyně

2. místo – JUDr. Veronika Dvořáková,

samostatná advokátka v Kolíně

3. místo – Mgr. Marek Cupka,

advokátní koncipient v AK HKDW Legal

Ocenění PRO BONO

Mgr. Vítězslav Dohnal,

advokát, společník Advokátní kanceláře Dohnal & Bernard, s. r. o. z Tábora a zakladatel Pro bono aliance

Zvláštní cena sv. Yva za zásluhy o advokacii

JUDr. Ladislav Krym,

advokát z Prahy, dlouholetý předseda kárné komise ČAK, v letech 2004–2019 tajemník ČAK

Právníká síň slávy (za výjimečný celoživotní přínos českému právu)

JUDr. Petr Ritter a JUDr. Zdeněk Šťastný,

advokáti z Olomouce, advokátní funkcionáři, spisovatelé, spolutvůrci prvního polistopadového zákona o advokacii, zakladatelé nadace a celoživotní propagátoři advokátního povolání

Fotogalerie galavečera

Občanské právo (hmotné, procesní)
doc. JUDr. Petr Liška, Ph.D., LL.M.

Trestní právo (hmotné, procesní)
JUDr. Robert Fremr

Správní právo
Mgr. Jana Zwyrtek Hamplová

Rodinné právo
JUDr. Lubomír Ptáček, Ph.D.

Insolvenční právo
JUDr. Jolana Maršíková

Talent roku
1. místo – JUDr. Jakub Drápal, M. Phil.

Ocenění PRO BONO
Mgr. Vítězslav Dohnal

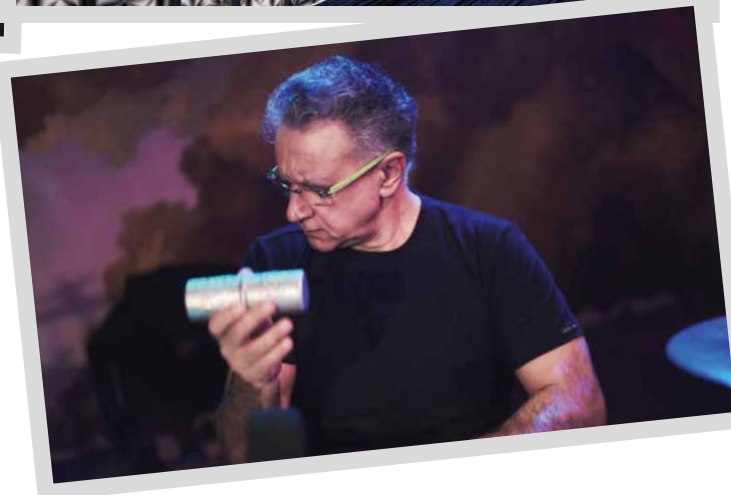
Zvláštní cena sv. Yva za zásluhy o advokacii
JUDr. Ladislav Krym

Právnícká síň slávy
(za výjimečný celoživotní přínos českému právu)
JUDr. Petr Ritter a JUDr. Zdeněk Šťastný

Moderátoři galavečera
Jakub Wehrenberg a Aleš Háma

Autoři fotografií: M. Gebauer a P. Zehl

Právníkou síň slávy rozšířila advokátní a autorská dvojice

Ritter-Šťastný

Jubilejní 15. ročník celojustiční soutěže Právník roku má jednu zvláštnost – poprvé v její historii nevstoupil do Právníkové síně slávy jednotlivec, ale dvojice – JUDr. Petr Ritter a JUDr. Zdeněk Šťastný. I když po více než 51 letech, po která se tito dva olomoučtí advokáti a celoživotní propagátoři práva znají, by se dalo říct, že jsou skoro jedno tělo – jedna duše...

Spolužáci a kamarádi ze studií, hudebníci v jedné kapele, kolegové a advokátní partneři. A také autorská dvojice... něco jako Voskovec a Werich, Suchý a Šlitr, Šimek a Grossmann nebo Lasica a Satinský, i když jim by vrozená skromnost takové vzletné přirovnání nedovolila. Že nikoho takového české a moravské právo nemá? Ale má! Jen tihle DVA nikdy nestáli v záři reflektorů, nesmáli se z reklam a popularita nebyla jejich metou. Na prvním místě u nich byla vždy advokátní profese.

Petr Ritter (na snímku vpravo) se narodil v roce 1950 v Olomouci a žije tu celý svůj život. Přestože oba jeho rodiče byli za druhé světové války vězněni v koncentračních táborech a následně po ní přišli o zaměstnání, bydlení i prosperující firmy, prožil Petr vcelku spokojené dětství. Jako dítě si neuvědomoval,

že rodina není režimem příliš akceptovaná, vystudoval gymnázium v Olomouci a v roce 1968, v období jistého uvolnění, se nakonec dostal i na Právníkou fakultu Univerzity Karlovy.

Zdeněk Šťastný je o tři roky starší, poprvé viděl svět v roce 1947 v Poděbradech. I jeho otec přišel v 50. letech o práci a živil se jako dělník, než po pracovním úrazu skončil jako invalida. Maminka pak pracovala jako servírka ve stejném hotelu, kterému její manžel dříve šéfoval. V Poděbradech absolvoval Zdeněk střední školu, hrál divadlo, natáčel amatérské filmy a chtěl na FAMU. Po vojně se ale pro jistotu přihlásil skoro na všechny vysoké školy v Praze. Jenže přijímačky byly ve stejný den, a tak se musel rozhodnout. Hrozená tříkoruna rozhodla o právech.

Právě na právech se před jedenapadesáti lety Petr a Zdeněk šťastně potkali na jednom kolejním pokoji. Prožili spolu pět let studií a studentských radovánek, zapojili se do společenských protestů, zažili vysokoškolskou stávkou v roce 1969, pohřeb Jana Palacha a jejich osudy se definitivně propojily.

Společně promovali v roce 1973, společně se stali advokátními koncipienty a společně nastoupili do Advokátní poradny v Olomouci. Nějak se prostě nemohli rozdělit. Zdeněk kvůli tomu změnil bydliště, protože původně měl odejít do Liberce, Petr zase profesi, přestože jeho prvotním plánem bylo stát se soudcem.

Ve stejném roce přivedl kontrabasista Petr k účinkování ve folkové kapele Osada Severní hvězdy i bubeníka Zdenka, a i tady byli spolu.

Koncem sedmdesátých let byla skupina tak populární, že často koncertovala na festivalech a několik písniček dokonce natočila pro Český rozhlas. To nebylo všechno, tandem Ritter – Šťastný nejen hrál, ale psal i scénáře komponovaných pořadů a konferoval je. Tady někde leží začátek pozdější společné literární dráhy.

První společnou knížku napsali na počátku osmdesátých let, byla o jejich právnických studiích, ale kvůli cenzuře tehdy nesměla vyjít. Naštěstí je to neodradilo. Ale nepředbíhejme, v jejich životech se udály další zásadní momenty.

Oba ve stejný den, 25. července 1980, a před stejným oddávajícím úředníkem, jeden v pravé poledne a druhý o půl hodiny později, ztratili svobodu. A jak jinak, vzájemně si své sňatky také odsvědčili. Zdeněk si vzal Jitku Folkovou, Petr Dagmar Škůrkovou a obě jejich manželství trvají dodnes.

Zvláštní náhodou se v obou rodinách pak narodila i dvojčata. Zdeněkovi, který již v té době měl syna Lukáše, se v roce 1981 narodili Barbora a Jakub. Petrovi se o 12 let později narodili synové David a Matyáš.

Hned po revoluci v roce 1989 se oba angažovali v Občanském fóru a také v advokacii. Chtěli vytvořit advokacii svobodnou, demokratickou, a tak iniciovali takzvanou Olomouckou výzvu do vlastních řad. Ta měla zásadní vliv na budoucnost advokacie. Oslovili s ní všechny advokáty zapsané v seznamu vedeném Ústředím české advokacie, a i díky následným aktivitám známějších kolegů jako doktora Čermáka, Šolce, doktorky Burešové a dalších, byl za jejich účasti formulován a v zákonodárném sboru posléze přijat nový zákon o advokacii. V dnes neuvěřitelně krátké době, už 1. července 1990, vznikla nezávislá samosprávná Česká advokátní komora. Oba advokáti se pak podíleli i na dikci prvního polistopadového advokátního tarifu. A postupně se – aby neohrozili chod své kanceláře – také střídali po několik volebních období v představenstvu Komory, kárné komisi a kontrolní radě.

V roce 1994 založili Nadaci bezpečná Olomouc bojující proti kriminalitě. V devadesátých letech rovněž pomohli zabránit dalšímu drobení republiky vyvoláním podpisové akce Prohlášení mlčících Moravanů. Podíleli se na vzniku Právnícké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a přišli i s myšlenkou na rámcové hromadné pojiště-

ní advokátů při výkonu advokacie prostřednictvím Komory.

Ač se oba svojí právníckou odborností podíleli na ustavení prvních městských a místních samospráv a koncipovali první organizační uspořádání měst a krajů, po celou dobu odmítali veškeré pokusy okolí nechat se vtáhnout do politiky. Právní agenda obcí a měst však vedla postupně k profesnímu zaměření jejich společné advokátní kanceláře. Od roku 1990 pracují pro statutární město Olomouc, od vzniku krajů v roce 2000 pracovali i pro Jihomoravský a Plzeňský kraj, pro Olomoucký kraj a dalších šedesát měst a obcí pracují dosud.

Ke společné advokátní kanceláři se v roce 1997 přidalo i – jak jinak než společné – bydlení. Na jednom pozemku vyrostly dva rodinné domy vzdálené od sebe padesát metrů a nikoho určitě nepřekvapí, že mezi nimi nebyl a není plot.

Říkáte si, bohatý pěkný osobní i profesní život, ale teď teprve přijde to hlavní: literární beletristická tvorba daleko přesahující hranice právníckého světa.

V roce 1985 se narodil první úspěšný titul „Advokát ex offio“, z něhož vznikla třídílná televizní minisérie. Zinscenována Českou televizí byla i novela „Bude řeč o penězích“ z roku 1987. A podobného úspěchu se dočkala i literárními cenami ověřená „Chybná diagnóza“ a román „Na hraně“. Vydání se nakonec dočkala i plynutím času upravená prvotina „Studovali práva“ a některá další díla byla zdramatizována Českým rozhlasem. Petr Ritter je navíc i autorem pěkné

řádky dalších knih, z nichž na základě románu „Protipopravčí četa“ s tematikou trestu smrti je právě nyní natáčen celovečerní film s názvem Hrdelní proces.

Všechna díla, která se po svém vydání stala bestsellery, mají totožný základ. Jejich námětem jsou primárně právnícké profese, v první řadě samozřejmě ta advokátní, v očích pánů Rittera a Šťastného ta nejkrásnější na světě.

Právě tak své povolání představovali a představují laikům. Jako pomoc potřebnému, když se ocitne v nouzi, jako profese pomáhající slabším, chránící před zlovlí. Jako povolání – poslání, které stojí na síle práva, brání spravedlnost, a když je vykonáváno poctivě, vydrží na celý život a naplní jeho nositele profesním štěstím. Pocit, že je člověk permanentně někomu prospěšný, přináší dle slov obou autorů celoživotní spokojenost.

Soutěž Právník roku vznikla před 15 lety i proto, aby mohla ocenit ty, kteří právo popularizují, srozumitelně je přibližují laické veřejnosti a představují v pozitivním slova smyslu. Na tomto poli uskutečnili společně a nerozlučně zcela výjimečnou práci, a proto do Právnícké síně slávy moravského ročníku 2019 vstoupili doktor Petr Ritter a doktor Zdeněk Šťastný, jak jinak než společně. ●

PhDr. Iva Chaloupková,

PhDr. Dagmar Koutská

foto: Igor Zehl

zdroj: Česká advokátní komora

Ceny předávali předseda ČAK JUDr. Vladimír Jirousek (2. zleva) a ředitel mediální a vzdělávací skupiny EPRAVO.CZ Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA (zcela vpravo).

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneri s.r.o.

VYTRVALOST | TRADICE | ODHODLÁNÍ 30 let v oboru

Silná a stabilní advokátní kancelář v Pardubickém kraji s třicetiletou tradicí, která poskytuje právní služby a poradenství ve všech odvětvích práva.

SPECIALIZACE

- obchodní právo
- občanské právo
- trestní právo
- korporátní právo
- smluvní právo
- rodinné právo
- pracovní právo
- právo ochrany osobních údajů
- Compliance
- ústavní právo
- správní a přestupkové právo
- veřejné zakázky
- veřejná podpora
- daňové právo
- právo logistiky a dopravních staveb
- správa majetku
- fúze a akvizice
- zbrojní a bezpečnostní právo
- zdravotnické právo
- převody lékařských praxí
- náhrada škody
- dědické právo
- insolvenční právo
- ostatní služby

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneri s.r.o. je silnou a stabilní kancelář s téměř třicetiletou tradicí budovanou jak v domácím Pardubickém kraji, tak na celostátní úrovni. Činnost kanceláře navázala na dlouholeté zkušenosti a úspěšnou profesní dráhu významného advokáta a partnera advokátní kanceláře JUDr. Pavla Jelínka, Ph.D., přičemž v inovacích, vzdělávání

a odborném rozvoji pokračuje přátelským a profesionálním spojením JUDr. Terezy Jelínkové a Mgr. Dany Libochowitzové, partnerů advokátní kanceláře.

Ocenění

V roce 2019 Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneri s.r.o. obhájila své vítězství v kategorii Regionální právnická firma

roku v odborné soutěži Právnická firma roku, kterou vyhlašuje společnost EPRAVO.CZ. Vedle tohoto vítězství byla advokátní kancelář oceněna jako velmi doporučovaná kancelář v kategorii Trestní právo a doporučovaná kancelář v kategoriích Logistika a dopravní stavby a Česká firma na mezinárodních trzích.

Kancelář tak navázala na úspěch z roku 2018, kdy rovněž zvítězila v kategorii Regionální

právnícká firma roku a dále se umístila v přední linii v kategorii Trestní právo a v kategorii Veřejné zakázky.

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o. však sbírá úspěchy i na mezinárodní úrovni – Mgr. Dana Libochowitzová, advokát a partner kanceláře, zvítězila jako Právník roku v kategorii Trestní právo pro oblast České republiky v mezinárodní soutěži Legal Awards 2019, kterou pořádá Lawyer Monthly.

Teamspirit

Základem úspěchu Advokátní kanceláře JELÍNEK & Partneři s.r.o. je její všestrannost, neboť poskytuje profesionální právní služby a poradenství té nejvyšší kvality ve všech odvětvích práva, a to jak v obecných, tak ve speciálních právních oborech.

Kancelář je tvořena třemi kmenovými spolupracovníky, dále vedoucími advokáty, spolupracujícími advokáty, advokátními koncipienty, paralegal a odborně kvalifikovaným administrativním personálem. Součástí sebraného týmu jsou též specialisté, s nimiž Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o. úzce spolupracuje, jedná se například o daňové a ekonomické poradce, notáře, překladatele, exekutory, profesionální soukromé detektivy, aj.

Komplexní poradenství

Široká škála oborů, v nichž je Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o. schopna poskytovat svým klientům právní služby a poradenství, z ní dělá spolehlivého partnera pro komplexní řešení veškerých právních potřeb svých klientů, včetně těch velmi náročných a složitých.

Vedle souhrnného právního servisu advokátní kancelář nabízí i zajištění dílčích právních úkonů, zhotovení stanovisek, analýz právních dopadů a rizik spojených s činností právnických i fyzických osob na území České republiky a v zahraničí.

Portfolio služeb

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o. má díky letitým zkušenostem s obhajobou klientů klíčovou pozici v poskytování právních služeb v odvětví trestního práva a dále ve sféře obchodního práva, v jehož intencích zajišťuje nejen běžný servis spojený s obchodními závazkovými vztahy, spornou agendou a standardními korporátními potřebami, ale poskytuje své služby i v oblas-

tech přeměn korporací, koncernového práva a zakládání společností.

Kancelář svým klientům nabízí též zajištění kompletního servisu spojeného s administrací veřejných zakázek, včetně právní podpory při zadávání nadlimitních veřejných zakázek. Samozřejmostí pro Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o. je též poskytování právních služeb i v dalších právních odvětvích, procesních oblastech či ve speciálním prevenčním poradenství (zdravotnické právo; pracovní právo; správní a přestupkové právo; dědické právo; rodinné právo; ústavní právo; daňové právo včetně daňových kontrol; aj.).

Klientům z řad právnických osob jsou dlouhodobě poskytovány služby v podobě nastavení Criminal Compliance programů a GDPR.

Jazyková vybavenost

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o. poskytuje právní poradenství a služby svým klientům v jazyce českém, anglickém, německém, ruském a francouzském.

Diskrétnost a partnerství

Samozřejmostí pro advokátní kancelář je naprostá diskrétnost, loajalita a pevné partnerství, nadstandardní ochrana informací a připravenost poskytnout právní služby klientovi i mimo obvyklou pracovní dobu a dle přání klienta i v místě vyhovujícím jeho potřebám.

Přednášková a publikační činnost

Odborníci advokátní kanceláře přednáší na specializovaná právní témata, a to jak pro klienty kanceláře, tak i pro širší veřejnost. Oblíbená přednášková témata právníků kanceláře jsou zejména z oblasti práva trestního, obchodního, pracovního a GDPR. Advokátní kancelář vychází svým klientům vstříc i v případech, kdy si téma zvolí sám klient. Členové advokátní kanceláře také pravidelně publikují na odborných právních platformách v tištěné i elektronické verzi.

Zahraniční spolupráce

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o. má úzké pracovní kontakty s řadou velkých zahraničních právních firem, díky kterým čerpá mezinárodní zkušenosti a kontakty, což jí umožňuje podílet se na mezinárodních transakcích uskutečňovaných po celém světě a podporovat mezinárodní roz-

voj svých klientů. Zajišťuje nejen přípravu obchodní strategie, ale také nastavení mechanismu pro splnění podmínek její realizace. ●

Sídlo v Pardubicích
Dražkovice 181,
533 33 Pardubice

Pobočka v Praze
Truhlářská 1108/3,
110 00 Praha 1

tel: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

Partneři kanceláře

JUDr. Pavel Jelínek, Ph.D.
Advokát a partner kanceláře

JUDr. Pavel Jelínek, Ph.D. je spoluzakladatelem Advokátní kanceláře JELÍNEK & Partneři s.r.o. a výkonu advokacie se věnuje nepřetržitě již téměř třicet let. Klientům poskytuje komplexní právní poradenství, nicméně jeho výsostnou doménou je oblast trestního práva se zaměřením na násilnou a hospodářskou trestnou činnost, zejména tzv. daňovou trestnou činnost. Je uznávaným odborníkem na obhajobu klientů v trestním řízení, jíž se věnuje od počátku své profesní kariéry. Jeho celoživotním chlebem je obchodní právo se zaměřením na korporátní klientelu, developerské projekty a s tím související smluvní dokumentaci. V případech tuzemské či nadnárodní velké korporátní klientely vede tým lidí podílejících se na komplexním procesu převzetí společnosti, účastní se obchodních jednání, analyzuje rizika převodu pro klienta, zaštiťuje veškerou smluvní agendu a participuje na stabilizaci pozice klienta v nové korporaci, a to

jak z pozice zaměstnavatele, tak obchodního partnera. JUDr. Pavel Jelínek, Ph.D. je zastáncem proaktivního přístupu ke klientům a dbá na to, aby se klientovi při poskytování právních služeb dostalo nejen pomoci v právu, ale aby advokát, potažmo advokátní kancelář, byla útočištěm klientů i při hledání životně důležité duševní pohody. Za klíčové atributy povolání advokáta považuje mlčenlivost a férový přístup ke klientům a kolegům z branže.

JUDr. Tereza Jelínková
Advokát a partner kanceláře

JUDr. Tereza Jelínková je spoluzakladatelem Advokátní kanceláře JELÍNEK & Partneři s.r.o. a je velmi zásadovým advokátem se vstřícným přístupem k dohodovacímu procesu. V advokátní kanceláři zajišťuje komplexní management a pečuje o stále rostoucí se stabilní portfolio klientů, s nimiž je v dennodenním kontaktu. JUDr. Tereza Jelínková je díky nasbíraným zkušenostem z advokátní praxe a objektivnímu právnímu povědomí schopna poskytovat právní poradenství v oblasti práva trestního, rodinného a obchodního, včetně poradenství při procesu zadávání veřejných zakázek. Klientům kanceláře dále poskytuje právní služby a poradenství spojené se zajištěním smluvní agendy týkající se logistických či expedičních služeb a poradenství týkající se přepravy osob a zboží, a to jak na úrovni vnitrostátní, tak mezinárodní. JUDr. Tereza Jelínková má též široké zkušenosti s poskytováním souhrnného právního poradenství v oblasti dopravních staveb. Řadu úspěchů pak získala při zastupování klientů advokátní kanceláře ve sporech ze smluv o dílo v rámci realizovaných developerských projektů, a to jak z pozice velkých developerů, tak z pozice jejich klientů. Její silnou stránkou je selský rozum, energičnost a nasazení pro nalezení co nevhodnějšího řešení případu klienta s co nejpříjemnějšími náklady. Při jednání JUDr. Tereza Jelínková preferuje otevřený přístup a čestnost vůči klientovi.

Mgr. Dana Libochowitzová
Advokát a partner kanceláře

Mgr. Dana Libochowitzová je společníkem Advokátní kanceláře JELÍNEK & Partneři s.r.o., v níž působí téměř od samého počátku své profesní dráhy v advokacii. Ve své každodenní praxi se věnuje zejména oblasti trestního práva, obchodního, občanského práva, práva ochrany osobních údajů, zbrojního a bezpečnostního práva a Compliance. V oblasti trestního práva se specializuje především na organizovanou a hospodářskou trestnou činnost a připravuje strategie obhajoby. Mgr. Dana Libochowitzová dlouhodobě zastupuje řadu klientů figurujících v kauzách řešených speciálními složkami orgánů činných v trestním řízení, které si obvykle žádají specifický a velmi důkladný přístup k obhajobě. Její denní aktivity jsou zaměřeny na zpracování komplexní obchodní smluvní dokumentace podnikatelů, včetně smluv leasingových a smluv o dílo. Mgr. Dana Libochowitzová se dále zabývá řešením případů s mezinárodním prvkem.

V rámci úzce profilovaného oboru práva zbrojního a bezpečnostního je připravena klientům advokátní kanceláře poskytnout právní pomoc jak se smluvním zajištěním obchodu s vojenským materiálem (ať už v rámci Evropské unie či na mezinárodní úrovni), tak s vyřízením veškerých nezbytných povolení k provozování takové činnosti. Mgr. Dana Libochowitzová rovněž zastupuje klienty advokátní kanceláře ve strategických litigacích a zejména ve sporech o ochranu osobnosti fyzických osob a dobré pověsti právnických osob. Je advokátem s životním entuziasmem pro své povolání a s proaktivním a velmi otevřeným přístupem ke klientům. Právo a jeho aplikace je nejen jejím řemeslem, ale i zálibou.

**VYTRVALOST
TRADICE
ODHODLÁNÍ**

30 let s Vámi!

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

www.advokatijelinek.cz | T: +420 724 794 986 | Pardubice - Praha

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Praha / Bratislava / Ostrava

HLAVNÍ CENA PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO DOMÁCÍ KANCELÁŘ

Nejlepší právnická firma roku v kategorii

- řešení sporů a arbitráže
- pracovní právo

Velmi doporučovaná firma v dalších
11 oblastech obchodního práva

DĚKUJEME.

www.prkpartners.com

O krok napřed

Možnosti a úskalí změny či zapojení dalších poddodavatelů do plnění veřejné zakázky po podpisu smlouvy se zadavatelem

O nejvhodnější nabídce v zadávacím řízení bylo rozhodnuto. Smlouva mezi zadavatelem a vybraným účastníkem byla uzavřena a samotná realizace veřejné zakázky může začít či již začala. Cílem tohoto článku je rozebrat, zda a jakým způsobem je možné po podpisu smlouvy s vybraným dodavatelem zapojit do realizace předmětu veřejné zakázky další subjekt na pozici poddodavatele, a to třeba i neúspěšného účastníka zadávacího řízení na veřejnou zakázku, příp. jej změnit a poukázat na úskalí s tím spojená.

Pro účely posouzení výše uvedené otázky se bude nutné vypořádat jednak s tím, zda a do jaké míry se použije právní úprava zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a do jaké smlouva uzavřená s dodavatelem, příp. zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Občanský zákoník“), jenž je subsidiárním právním předpisem k Zákonu, či jiné právní předpisy vztahující se ke konkrétnímu plnění veřejné zakázky. Zákon upravuje zejména proces zadání veřejné zakázky, tj. proces výběru dodavatele v zadávacím řízení, který končí uzavřením úplatné smlouvy. Po uzavření smlouvy na veřejnou zakázku se Zákon na daný vztah mezi zadavatelem a vybraným dodavatelem použije pouze výjimečně a v omezeném rozsahu (např. u změny závazku ze smlouvy). Smlouva uzavřená s vybraným dodavatelem bude tedy dle našeho názoru stěžejní pro účely posouzení výše uvedené otázky. I přes výše uvedené však

nemůžeme úplně opominout Zákon, který právě v případě veřejných zakázek stanoví limity takové smluvní úpravy.

Definice poddodavatele a limity jeho použití dle občanskoprávní úpravy

Nejprve považujeme za vhodné vymezit, kdo je to vlastně ten poddodavatel (subdodavatel).¹ Definice poddodavatele není v Zákoně přímo uvedena, ale z § 105, který upravuje využití poddodavatele, vyplývá, že poddodavatel je subjekt, prostřednictvím kterého dodavatel hodlá plnit určitou část veřejné zakázky. Ani Občanský zákoník neobsahuje výslovně definici poddodavatele a poddodavatelství se věnuje zejména ve vztahu k problematice odpovědnosti, ale např. z § 1935 Občanského zákoníku vyplývá obecně možnost dodavatele plnit i pomocí jiné osoby. Toto ustanovení je pak dispozitivní, což znamená, že smluvně může být použito jiné osoby při realizaci plnění veřejné zakázky

vyloučeno či omezeno. Vyloučení či omezení použití poddodavatele může být upraveno buď výslovně ve smlouvě, nebo může rovněž vyplývat z charakteru a obsahu závazku, či jiných okolností případu implicitně (např. závazky osobní povahy, výhrada osobního plnění). Jak jsme již nastínili výše, v případě veřejných zakázek je pak tato možnost limitována v dalších Zákonem stanovených případech.

Omezení použití poddodavatele při plnění veřejné zakázky dle Zákona

Výhrada významných činností

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, ale i správní soudy opakovaně ve svých rozhodnutích² konstatovaly, že zadavatelé nesmí zcela vyloučit možnost plnit veřejnou zakázku prostřednictvím poddodavatele; můžou si však vyhradit požadavek, aby určitá konkrétní část plnění (věcně, nikoliv procentuálně či

jinak obecně vymezená část)³ poskytována poddodavately nebyla. To pak odpovídá rovněž současné právní úpravě Zákona,⁴ konkrétně ustanovení § 105 odst. 2, který umožňuje, aby si zadavatelé v případě veřejných zakázek na služby a stavební práce bezvýjimečně a v případě veřejných zakázek na dodávky, které zahrnují montáž nebo umístění, vyhradili v zadávací dokumentaci požadavek, že jimi určené významné činnosti při plnění veřejné zakázky budou plněny přímo a pouze vybraným dodavatelem a nesmí tak být plněny poddodavatelem. Odborná literatura pak dovozuje, že pokud bude na vyhrazené činnosti navázáno prokázání kvalifikace, nebude možné taková kritéria kvalifikace prokazovat prostřednictvím jiných osob dle § 83 Zákona, ale takovou kvalifikaci bude moci prokázat pouze dodavatel, tj. účastník zadávacího řízení.⁵ Z výše uvedeného vyplývá, že zapojení jakéhokoliv poddodavatele do plnění tzv. vyhrazených činností není možné bez dalšího, a to bez ohledu na to, zda je to výslovně upraveno ve smlouvě či nikoliv.

Kvalifikační poddodavatel

Další omezení smluvní úpravy změny či zapojení dalšího poddodavatele do realizace veřejné zakázky vyplývá z ustanovení § 83 odst. 2 věty druhé Zákona. V případě, kdy dodavatel prokazuje kvalifikaci prostřednictvím jiné osoby⁶ a předkládá doklady podle § 79 odst. 2 písm. a), b) nebo d) Zákona vztahující se k takové osobě (tj. seznam významných stavebních prací vč. referencí, seznam významných služeb a dodávek, osvědčení o vzdělání a odbornou kvalifikaci), musí takový poddodavatel tuto činnost, ke které se prokazované kritérium kvalifikace vztahuje, při realizaci veřejné zakázky fakticky vykonávat.⁷ To platí bez ohledu na to, zda je to upraveno také ve smlouvě, tj. vyplývá to přímo z povahy věci. Změna takového poddodavatele, příp. zapojení dalšího poddodavatele do plnění, ke kterému se vztahuje kvalifikace prokazovaná poddodavatelem v zadávacím řízení, možná je pouze za předpokladu, že to umožní smlouva, a že nahrazující (nový) poddodavatel splní kvalifikaci prokazovanou původním (nahrazovaným) poddodavatelem.

Princip tzv. jediné nabídky

Rovněž nemůžeme opomenout ani zákonné ustanovení § 107, které zakazuje, aby dodavatelé podávali více nabídek a soutěžili tak vzájemně sami se sebou. Dle § 107 odst. 4 Zákona pak platí, že dodavatel, který podal nabídku v zadávacím řízení, nesmí být sou-

časně osobou, jejímž prostřednictvím jiný dodavatel v tomtéž zadávacím řízení prokazuje kvalifikaci. Dle našeho názoru toto pravidlo platí pouze pro zadávací řízení a po jeho ukončení, resp. po podpisu smlouvy s vybraným dodavatelem je tedy možné, aby se třeba i neúspěšný účastník zadávacího řízení podílel jako poddodavatel na plnění veřejné zakázky, a to za předpokladu, že to bude umožňovat smlouva na plnění veřejné zakázky. Upozorňujeme na to, že neúspěšným účastníkem je v tomto případě myšlen nejenom ten, kdo se umístil na druhém a dalším pořadí v rámci hodnocení nabídek, tj. splnil všechny požadavky zadávacího řízení a jeho nabídka pouze nebyla vybrána jako nejvhodnější, ale i ten účastník, který mohl být vyloučen například pro nesplnění kvalifikace či jiných podmínek požadovaných zadavatelem či Zákonem v daném řízení. Výše uvedené je dalším důvodem k tomu, aby zadavatelé smluvní úpravu této problematiky nepodcenili a vyhnuli se tak situaci, že faktickou realizaci veřejné zakázky bude nakonec provádět subjekt třeba bez dostatečné míry odbornosti, kvalifikace a zkušeností.⁸

Požadavek na konkretizaci poddodavatele dle Zákona

§ 105 Zákona stanoví, že zadavatel může v zadávací dokumentaci požadovat, aby účastníci zadávacího řízení v nabídce (a) určili části veřejné zakázky, které hodlají plnit prostřednictvím poddodavatelů, nebo (b) předložili seznam poddodavatelů, pokud jsou účastníkovi zadávacího řízení známi, a uvedli, kterou část veřejné zakázky bude každý z poddodavatelů plnit.

V prvním případě bude zadavatel v zadávacích podmínkách požadovat vymezení pouze těch částí veřejné zakázky, které bude pro dodavatele realizovat poddodavatel, tzn. stěžejní nebude otázka „kdo?“ (vymezení samotných poddodavatelů), ale „co?“ (které části veřejné zakázky budou plnit).

Ve druhém případě je pro zadavatele dle ustanovení § 105 písm. b) Zákona důležité nejenom to, co (které části) budou poddodavatelé plnit, ale také, kdo jsou ti samotní poddodavatelé realizující část veřejné zakázky. Stejná situace nastává i v případě veřejných zakázek na stavební práce a veřejných zakázek na služby, které mají být poskytnuty v zařízení pod přímým dohledem zadavatele, kdy je vybraný dodavatel dle § 105 odst. 3 Zákona dokonce povinen identifikovat jemu známé poddodavatele nejpozději do deseti

(10) pracovních dnů od doručení oznámení o výběru dodavatele a v případě zapojení dalších (nových) poddodavatelů v průběhu plnění takové veřejné zakázky platí, že dodavatel musí identifikovat tyto nové poddodavatele před tím, než jsou zapojeni do faktického plnění veřejné zakázky. Zákon pak umožňuje zadavatelům, aby si vyžádali identifikaci poddodavatelů i ve veřejných zakázkách na dodávky nebo ve všech zakázkách na služby, je však nutné tento požadavek výslovně uvést v zadávací dokumentaci (na rozdíl od veřejných zakázek na stavební práce a veřejné zakázky na služby pod přímým dohledem zadavatele, u kterých tato povinnost vyplývá přímo ze Zákona). Dále je třeba upozornit na to, že výše uvedené se týká pouze tzv. poddodavatelů v 1. linii. V případě, že má zadavatel zájem na tom, aby znal i subjekty zapojené do realizace veřejné zakázky v další linii, tj. poddodavatele svých poddodavatelů, musí tento požadavek konkretizovat v zadávací dokumentaci a případně také ve smlouvě upravit pravidla pro jejich změnu či zapojení nových poddodavatelů. Současně je třeba uvést, že Zákon sice stanoví povinnost identifikace známých poddodavatelů, ale nesplnění této povinnosti nijak nesankcionuje, což vede opět k doporučení upravit si sankční mechanismy spojené s nedoložením požadovaných informací alespoň ve smlouvě.

Smluvní úprava změny či zapojení dalšího poddodavatele do plnění veřejné zakázky

Jak je tedy patrné, Zákon se omezuje na požadavek vymezení poddodavatelů pouze pro účely zadávacího řízení a vyjma určitých limitů, které jsme zmínili výše a které se „propisují“ i do smluvního vztahu, použití poddodavatelů při samotné realizaci veřejné zakázky neupravuje. Právě z tohoto důvodu doporučujeme, aby si zadavatelé upravili ve smluvních podmínkách detailní postup při změně či zapojení dalších poddodavatelů, např. podmínili změnu poddodavatele třeba předchozí oznamovací povinností nebo nutností předchozího schválení ze strany zadavatele, včetně navazujících sankčních nástrojů. V praxi je poměrně časté, že smlouva se zpravidla omezí na konstatování, že dodavatel je oprávněn použít jako poddodavatele pouze ty subjekty, které vymezil ve své nabídce a tyto pak uvede také v příloze smlouvy. Detailnější postup změny či zapojení dalších poddodavatelů (zpravidla pouze poddodavatelů v 1. linii) pak v některých případech upravují smluvní podmínky ve vztahu k tzv. kvalifikačním poddodavatelům. Lze však shrnout,

že smluvní úprava této otázky bývá často spíše nedostatečná a v případě potřeby změny či zapojení dalších poddodavatelů v průběhu realizace veřejné zakázky naráží na úskalí s tím spojená (viz příklady některých variant řešení níže).

Varianta 1 – Zapojení dalšího poddodavatele do realizace veřejné zakázky jako poddodavatele v tzv. druhé a další linii (poddodavatele poddodavatele). V tomto případě je třeba zabývat se otázkou, jak chápat vymezení pojmu poddodavatel ve smlouvě (pozn. vycházíme z toho, že v praxi smlouva většinou pojem poddodavatele dále nespecifikuje). Zda úzeji ve smyslu Zákona, tj. pouze jako poddodavatele v první linii nebo šířeji ve smyslu Občanského zákoníku, tj. všech případných poddodavatelů, tj. i poddodavatelů ve druhé a další linii. Pokud zadavatel nestanovil v zadávací dokumentaci povinnost identifikace poddodavatelů v dalších úrovních dodavatelského řetězce v souladu s § 105 odst. 4 Zákona, přikláníme se k tomu, že zapojení nového poddodavatele na pozici tzv. poddodavatele v druhé a další linii možné je. Při aplikaci této varianty je však nutné upozornit na další potenciální smluvní povinnosti vybraného dodavatele a s tím spojené i případné sankční mechanismy v případě jejich porušení (např. získání předchozího souhlasu zadavatele s poskytnutím informací o předmětné zakázce další osobě). Pokud však zadavatel požadoval v zadávací dokumentaci také identifikaci poddodavatelů v další linii, je třeba změnu či zapojení dalšího poddodavatele řešit některým z dalších možných způsobů.

Varianta 2 – Nahrazení konkrétních osob poddodavatele za stávající členy realizačního týmu. V případě, že by mělo dojít k nahrazení stávajících členů realizačního týmu jinými osobami, bylo by dle našeho názoru nutné posoudit, zda tito nahrazující (noví) členové realizačního týmu nejenom splňují kvalifikační předpoklady požadované zadavatelem v zadávací dokumentaci, ale zároveň, že taková záměna členů realizačního týmu nemá vliv na hodnocení nabídek a výběr nejvhodnější nabídky, a to bez ohledu na to, zda je taková změna detailněji upravena ve smlouvě (vyhrazená změna závazku dle § 222 odst. 2 Zákona) či nikoliv. V situaci, kdy smlouva neumožňuje využít jiného poddodavatele, než toho, který je uveden v příloze smlouvy, by navíc dle našeho názoru přicházelo v úvahu nahrazení původních členů realizačního týmu pouze osobami propojenými se stávajícími poddodavateli (např. záměna zaměstnanců téhož poddodavatele).

Naopak v případě, že by smlouva umožňovala za určitých podmínek změnu členů realizačního týmu, jednalo by se o vyhrazenou změnu závazku, která je dle § 222 odst. 2 Zákona povolena a není považována za podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku.

Varianta 3 – Změna smlouvy. Tato varianta, kdy by došlo ke změně ustanovení smlouvy tak, že by vybraný dodavatel měl možnost spolupracovat při plnění veřejné zakázky i s jinými poddodavateli než s těmi, které uvedl ve své nabídce, a kteří jsou specifikováni v příloze smlouvy, předpokládá to, že zadavatel bude s navrženou změnou souhlasit a podepíše dodatek ke smlouvě, který bude tuto změnu reflektovat (pozn. v případě, že dle smlouvy musí být taková změna provedena písemně formou dodatku). Rizika této varianty pak souvisí zejména s tím, zda by taková změna smlouvy nebyla z hlediska Zákona posouzena jako podstatná, a tudíž nepovolená s tím spojenými důsledky či nepodstatná, a tudíž povolená. Výše uvedené platí rovněž v případě, kdyby ke změně či zapojení dalšího poddodavatele došlo v rozporu se smlouvou, tj. bez vědomí zadavatele.

Varianta 4 – Zapojení dalšího dodavatele při plnění veřejné zakázky pouze jako konzultanta vybraného dodavatele. Tato varianta předpokládá, že nový poddodavatel nebude plnit část veřejné zakázky pro zadavatele, ale bude realizovat dané plnění pro vybraného dodavatele pouze jako tzv. second opinion, tj. v případech nutnosti ověření postupů navržených ze strany vybraného dodavatele. Tuto možnost uvádíme jako poslední, neboť ji nebude možné aplikovat v případě všech veřejných zakázek. Použitelná bude zpravidla u veřejných zakázek na služby. Naopak u veřejných zakázek na stavební práce a dodávky se pravděpodobně neuplatní. Stejně jako u varianty 1 upozorňujeme na další povinnosti vyplývající ze smlouvy, které mohou tuto možnost limitovat.

Závěr

S ohledem na výše uvedené tedy doporučujeme, aby zadavatelé úpravu otázky změny či zapojení dalšího poddodavatele do plnění veřejné zakázky po podpisu smlouvy nepodcenili a ve smlouvě si vhodně (ve vztahu k předmětu veřejné zakázky a potřebám zadavatele), zároveň však při plném respektování pravidel veřejného zadávání, nastavili mechanismy, včetně těch sankčních. I dodavatelé by však měli věnovat dostatečnou pozornost

smluvní úpravě této otázky, aby si byli vědomi svých možností v případě, kdy nastane potřeba z důvodů na jejich straně změnit stávajícího poddodavatele či zapojit dalšího. ●

Mgr. Lucie Diblíková, advokátka

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- ¹ V terminologii předchozích právních předpisů, konkrétně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník a zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.
- ² Např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 3. 6. 2010, čj. 62 Ca 92/2008-101, rozhodnutí ÚOHS: S0309/2015/VZ-20758/2015/541/MSc, rozhodnutí ÚOHS S0581/2015/VZ-45499/2015/551/DBo.
- ³ Rozhodnutí SDEU ve věci C-298/15 „Borta“ UAB v. Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija VI ze dne 5. dubna 2017.
- ⁴ Tento postup připouštěla i předchozí právní úprava, konkrétně § 44 odst. 6 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.
- ⁵ Dvořák, D., Machurek, T., Novotný P., Šebesta, M. a kolektiv. Zákon o zadávání veřejných zakázek. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, 642 s.
- ⁶ Pro účely tohoto článku se při posuzování tzv. „jiné osoby“ omezíme pouze na poddodavatele.
- ⁷ To však neplatí v případě, kdy zadavatel dle § 85 Zákona požadoval v zadávací dokumentaci, aby část kvalifikace (základní a profesní způsobilost) prokázal i tzv. nekvalifikační poddodavatel, tj. ten, který bude sice fakticky plnit veřejnou zakázku, ale zadavatel prostřednictvím něho neprokazoval kvalifikaci. Na tyto tzv. nekvalifikační poddodavatele se výše uvedené závěry vyplývající z § 83 odst. 2 Zákona neaplikují, a proto je opět vhodné jejich zapojení do realizace veřejné zakázky detailně upravit ve smlouvě.
- ⁸ Ve vztahu k odpovědnosti dodavatele za plnění veřejné zakázky odkazujeme na § 1935 Občanského zákoníku, který stanoví, že plní-li dlužník pomocí jiné osoby, odpovídá tak, jako by plnil sám, tj. dodavatel za použité osoby nese plnou odpovědnost.

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Excellence.
That is what we deliver.

Komplexní právní služby

- Právo obchodních společností
- Přeměny obchodních společností
- Akvizice a transakční poradenství
- Daňové právo
- Správa a řízení společností
- Zakázkové právo
- Veřejné zakázky
- Právo investičních společností a investičních fondů
- Soudní spory, rozhodčí a jiná řízení
- Trestní právo

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Vinohradská 938/37, 120 00 Praha 2

T: +420 244 912 463, E: ak@dbkp.cz

www.dbkp.cz

Odměna insolvenčního správce aneb bez práce nejsou koláče?

Všechny formy nuceného zpeněžení majetku, ať už jde o exekuci, která směřuje k individuálnímu uspokojení věřitele, nebo o insolvenční řízení, které má za cíl kolektivní uspokojení věřitelů, jsou spojeny s použitím (nezanedbatelné) části výnosu na úhradu odměny za provedení zpeněžení.

V obecné rovině lze přitom konstatovat, že v případě insolvenčního řízení je tendence přiznávat nárok na odměnu i v případech, kdy se insolvenční správce objektivně na získání výnosu nikterak zásadně nepřičinil.

Nárok na odměnu insolvenčního správce

Insolvenčním správcům samozřejmě nelze upírat nárok na odměnu v nejběžnějším případě, kdy zorganizují prodej majetku dlužníka (ať již v dražbě či mimo dražbu). Na druhé straně možností, jak mohou do rozdělování obnosu „přitéci“ finanční prostředky je nespočet, a v praxi nastává mnoho situací, kdy se tak děje bez jakéhokoli nebo bez významnějšího aktivního jednání insolvenčního správce.

I v těchto situacích je ovšem obecně snaha z příslušného výtěžku přiznávat insolvenčním správcům jejich odměnu. Spíše než princip skutečného aktivního přičinění na získání výnosu je totiž upřednostňováno časové hledisko, kdy jsou do základu pro výpočet odměny započítávány v zásadě veškeré příjmy získané v době působení insolvenčního správce v jeho funkci.

Tak například dle usnesení Nejvyššího soudu ve věci sen. zn. 29 NSČR 141/2016 ze dne 31. května 2018 se taková odměna určí též z částky poskytnuté jako dobrovolné peněžité plnění dlužníkovou dlužníka do majetkové podstaty. Je přitom zřejmé, že pokud by insolvenční správce byl nucen pohledávky dlužníka aktivně vymáhat, může se jednat o právně a časově velice náročné spory. Odměna v případě úspěchu by ovšem byla totožná jako v situaci, kdy prostředky do majetkové podstaty „přitečou“ bez nutnosti jakéhokoli vymáhání.

Obdobně se v praxi přiznává odměna insolvenčnímu správci též v případech, kdy si dlužník po zahájení insolvenčního řízení (v oddlužení) sám mimořádně zajistí finanč-

ní prostředky k uspokojení věřitelů. I v tomto případě dochází k získání financí bez aktivity insolvenčního správce, ovšem odměny se to zpravidla nedotýká.

Peníze z exekuce

Jak je to ovšem v případě, kdy insolvenční správce obdrží výtěžek z dobíhající exekuce? Zahrnou se tyto prostředky také do základu pro výpočet odměny insolvenčního správce? Tím se zabýval Nejvyšší soud v rozhodnutí ve věci sen. zn. 29 NSCR 180/2017 ze dne 29. července 2019.

V něm Nejvyšší soud potvrdil, že pojem „zpeněžení majetkové podstaty“ je i prostřednictvím zákonné definice obsažené v § 283 odst. 1 insolvenčního zákona chápán poměrně široce.

K výtěžku z exekuce přitom uvádí, že do majetkové podstaty dlužníka se v těchto případech dostává již jen čistý výtěžek zpeněžení předmětu zajištění, tedy výnos po odečtení nákladů zpeněžení a odměny exekutora. Důvod k odečtení jakýchkoli dalších částek (včetně odměny insolvenčního správce) postupem podle § 298 odst. 2 insolvenčního zákona již pak dle Nejvyššího soudu zásadně není dán. O odečtení nákladů spojených se správou předmětu zajištění bude možné uvažovat jen tehdy, půjde-li o účelně vynaložený náklad na správu exekučního výtěžku zpeněžení předmětu zajištění v době od jeho předání (vydání) do majetkové podstaty dlužníka do rozhodnutí o jeho vydání zajištěnému věřiteli. Je pak zjevné, že je-li do majetkové podstaty vydáván exekuční výtěžek zpeněžení předmětu zajištění, je vyloučeno uvažovat o odečtení jakéhokoli dalšího nákladu spojeného se zpeněžením, jež se událo v exekuci. Z téže příčiny je vyloučeno uvažovat o odměně insolvenčního správce jakkoli navázané (jak předjímá ustanovení § 298 insolvenčního zákona) na zpeněžení předmětu zajištění, k němuž nedošlo v rámci insolvenčního řízení.

Byl-li tedy majetek tvořící předmět zajištění (zástavu) v souladu se zákonem zpeněžen v exekučním řízení a byl-li dosažený výtěžek takového zpeněžení postupem podle § 46 odst. 7 exekučního řádu předán do majetkové podstaty dlužníka, kde má být vydán zajištěnému (zástavnímu) věřiteli, jehož zástavní právo v exekučním řízení zaniklo podle § 337h odst. 1 občanského soudního řádu, nenáleží insolvenčnímu správci dlužníka odměna za zpeněžení předmětu zajištění, kterou by si postupem podle § 298 odst. 2 insolvenčního zákona mohl odečíst od výtěžku zpeněžení předmětu zajištění před jeho vydáním zajištěnému věřiteli.

Jde bezpochyby o logický závěr, neboť ani v těchto případech se insolvenční správce na rozšíření objemu majetkové podstaty reálně nikterak nepodílí. Oproti výše uvedeným případům však v poslední popisované situaci vydání výtěžku exekutorem navíc dochází k tomu, že odměnu si vyúčtuje již exekutor, přičemž vymožené prostředky vcházejí do majetkové podstaty již o tuto odměnu ponížené. Pokud by tedy byla připuštěna možnost, aby z předmětné částky odměnu inkasoval ještě insolvenční správce, byla by odměna fakticky uplatněna dvakrát. To by jistě nebyl žádoucí scénář z hlediska dlužníka ani jeho věřitelů. ●

JUDr. Jakub Celerýn, advokát

Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

Mališ Nevrkla Legal

Advokátní kancelář / Attorneys At Law

PEVNÉ ZÁKLADY VYSOKÉ CÍLE

**DUNOVSKÁ
& PARTNERS**

**BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY**

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěřit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

Vývoj pojmu „část závodu“ v roce 2019

Podle doposud platného a účinného znění ust. § 190 odst. 2 písm. i) zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obchodních korporacích“ nebo „ZOK“), vymezujícího působnost valné hromady společnosti s ručením omezeným,¹ spadá do působnosti valné hromady mimo jiné i schválení převodu nebo zastavení závodu nebo takové jeho části, která by znamenala podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo podstatnou změnu v předmětu podnikání nebo činnosti společnosti.

Právě přístup k výkladu pojmu „část závodu“, jehož dispozice spočívající v převodu nebo zastavení podléhají schválení valnou hromadou společnosti s ručením omezeným, doznal v průběhu roku 2019 zajímavého vývoje.

Současná právní úprava

V teorii bylo dlouhou dobu sporné, jak termín „část závodu“ vykládat. Jedna část odborné veřejnosti zastávala názor, že pojem „část závodu“ je pojmem materiálním, zahrnujícím nejen samostatné organizační složky (pobočky), ale jakoukoliv majetkovou složku závodu (např. nemovitost, strojové vybavení apod.). Druhá část odborné veřejnosti se klonila spíše k pojetí formálně-materiálnímu, podle něhož je pod uvedeným pojmem nutné rozumět samostatnou organizační složku.

Nejvyšší soud České republiky se v rozsudku vydaném dne 29. května 2019 ve věci sp. zn. 27 Cdo 2645/2018 (dále jen „Rozsudek“) přiklonil k formálně-materiálnímu pojetí, když uvedl, že je nutné část závodu chápat jako samostatnou organizační složku (pobočku) závodu a nikoliv jako jakoukoliv, byť i materiálně významnou, složku závodu. Nejvyšší soud České republiky zaujal toto výkladové stanovisko v zájmu zakotvení vyšší míry právní jistoty a bezpečnosti právního styku (a potažmo i ochrany třetích osob) oproti přístupu materiálnímu, jenž by oproti tomu akcentoval širší kontrolu společníků ve vztahu k jednání členů statutárních orgánů.

K pojmu „část závodu“ se tak Nejvyšší soud vyslovil takto: „Nejvyšší soud tudíž uzavírá, že pod pojmem „část závodu“ užitým v § 190 odst. 2 písm. i) z. o. k. je třeba rozumět samostatnou organizační složku závodu (a nikoliv jakoukoliv materiálně významnou složku závodu). Jde-li o převod, podléhá souhlasu valné hromady toliko převod samostatné organizační složky podle § 2175 až 2183 o. z., a to pouze za podmínky, že by znamenal podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo předmětu podnikání či činnosti spo-

lečnosti. Oba předpoklady musí být splněny současně. Bude-li tudíž například převáděna jedna z mnoha poboček společnosti, které působí v téže předmětu podnikání a mají přibližně stejný obrat, nebude zpravidla naplněna materiální podmínka. Přestože půjde o převod samostatné organizační složky, nebude souhlas valné hromady převádějící společnosti potřebný.“

Novela ZOK

Dne 8. listopadu 2019 byla Poslaneckou sněmovnou schválena ve třetím čtení novela zákona o obchodních korporacích (sněmovní tisk ST 207), jejíž ustanovení, týkající se právě výkladu pojmu „část závodu“ v kontextu ustanovení § 190 odst. 1 písm. i) zákona o obchodních korporacích s výkladem, který v Rozsudku zaujal Nejvyšší soud České republiky, nekoresponduje. Novela byla na schůzi konané dne 11. prosince 2019 projednána Senátem, který novelu vrátil Poslanecké sněmovně s jedním pozměňovacím návrhem, a vše tedy nasvědčuje tomu, že její legislativní maraton se chýlí do zdárného finále.

Zákonodárce se prostřednictvím novely rozhodl upřednostnit výše uvedené materiální pojetí. Ust. § 190 odst. 2 písm. i) ZOK tak nově stanoví, že souhlasu valné hromady bude podléhat „schválení převodu nebo zastavení závodu nebo takové části jmění, která by znamenala podstatnou změnu skutečného předmětu podnikání nebo činnosti společnosti“.

Napříště již nebude třeba souhlasu valné hromady k transakcím, které mají za následek pouze změnu struktury závodu; rozhodování o otázkách týkajících se obchodního závodu (včetně jeho struktury) je zahrnuto v obchodním vedení, které náleží statutárnímu orgánu společnosti.

Na druhou stranu valná hromada bude schvalovat transakce, které znamenají podstatnou změnu skutečného předmětu podnikání nebo činnosti společnosti. Předmět podnikání

nebo činnosti společnosti je povinnou náležitostí společenské smlouvy společnosti a je závislý na vůli společníků. Rozhodující však není (formální) předmět podnikání vymezený ve společenské smlouvě, nýbrž skutečný předmět podnikání společnosti. Dle důvodové zprávy je cílem zmíněného ustanovení i to, aby společníci ve společenské smlouvě vymezili skutečný předmět podnikání nebo činnosti společnosti.

Pokud jde o bližší vymezení pojmu část jmění, která by znamenala podstatnou změnu předmětu podnikání nebo činnosti společnosti, lze jako příklad uvést prodej obchodního tajemství, na němž je založeno podnikání společnosti, prodej patentu či ochranné známky anebo prodej významné továrny či výrobního stroje, nezbytného pro výrobu zboží, na němž je založeno podnikání společnosti.

Podotýkáme, že po schválení novely ZOK budou obchodní korporace (resp. jejich statutární orgány) muset při každé významnější transakci posoudit, zda je v daném případě nutné, aby transakci schválila valná hromada. Nadále totiž platí, že právní jednání, k němuž nedala valná hromada souhlas v případech vyžadovaných zákonem, je neplatné. ●

Ondřej Králík
DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

¹ Doplnujeme, že pro akciovou společnost je tento požadavek zakotven v ust. § 421 odst. 2 písm. m) ZOK a pro družstvo v ust. § 656 písm. m) ZOK.

LIT·FIN

LITIGATION FINANCIERS

Těšíme se na krizi.
Těšte se s námi!

Financování soudních sporů šité na míru

www.litfin.cz

K nálezu Ústavního soudu ze dne 21. 1. 2020, sp. zn. IV.ÚS 3139/19 týkajícímu se volby zmocněnce k vykonávání úkonů za právnickou osobu v trestním řízení a práva na obhajobu¹

Shrnutí trestního řízení a řízení před Ústavním soudem ve věci sp. zn. IV.ÚS 3139/19

Proti stěžovateli, právnické osobě, bylo zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání přečinu usmrcení z nedbalosti. Stěžovatelka měla jediného jednatele, proti kterému bylo pro stejný skutek rovněž zahájeno trestní stíhání. Ústavní stížností stěžovatelka napadla usnesení Okresního soudu v Kladně, kterým byl stěžovatelce ustanoven opatrovník podle ustanovení § 34 odst. 5 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob (tento dále jen jako „zákon o trestní odpovědnosti právnických osob“), neboť stěžovatelka neměla podle názoru soudu osobu způsobilou činit úkony v řízení, když její jediný jednatel byl taktéž trestně stíhán.

K výše uvedené problematice konstatoval Ústavní soud v předmětném rozhodnutí následující.

„Instit opatrovníka právnické osoby v trestním řízení dle § 34 odst. 5 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob, je subsidiární povahy a mělo by jej být využíváno jen jako krajního prostředku, neboť vždy představuje zásah do práva právnické osoby na obhajobu v trestním řízení dle čl. 40 odst. 3 Listiny, který musí být proporcionální vzhledem k účelu, který sleduje“.

„Je-li jediná osoba, která je oprávněna za právnickou osobu v trestním řízení jednat, vyloučena dle § 34 odst. 4 věta první uvedeného zákona proto, že je ve stejné trestní věci obviněna, toto vyloučení se nevztahuje

i na volbu zmocněnce k vykonávání úkonů za právnickou osobu v trestním řízení dle § 34 odst. 1 uvedeného zákona, jestliže zde není konkrétní riziko, že tak činí proto, aby právnickou osobu poškodila či na její úkor zvýhodnila v trestním řízení sebe“.

„Šetření podstaty práva právnické osoby na obhajobu dle čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod odpovídá požadavek na to, aby výzva dle § 34 odst. 4 věta druhá zákona o trestní odpovědnosti právnických osob, byla obligatorní. Není-li v situacích předvídaných ustanovením § 34 odst. 4 uvedeného zákona právnické osobě doručena výzva dle věty druhé tohoto ustanovení, není splněna podmínka pro ustanovení opatrovníka dle § 34 odst. 5 uvedeného zákona. Pokud i přesto soud opatrovníka právnické osobě ustanoví,

porušuje tím právo této právnické osoby na soudní ochranu dle čl. 36 odst. 1 Listiny a na obhajobu v trestním řízení dle čl. 40 odst. 3 Listiny“.

Analýza závěrů nálezu Ústavního soudu ze dne 21. 1. 2020, sp. zn. IV.ÚS 3139/19

Rozebíraný náleze Ústavního soudu ze dne 21. 1. 2020, sp. zn. IV. ÚS 3139/19, je aktuální, velmi významnou interpretací ustanovení § 34 odst. 4, 5 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob.

- Ustanovení § 34 odst. 1 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob uvádí, že za právnickou osobu činí v řízení úkony ten, kdo je k tomu oprávněn v řízení před soudem podle občanského soudního řádu, přičemž podle odst. 2 tohoto ustanovení si právnická osoba může zvolit zmocněnce.
- Ustanovení § 34 odst. 4 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob stanoví, že činit úkony v řízení nemůže osoba, která je obviněným, poškozeným nebo svědkem v téže věci. Pokud je v průběhu řízení zjištěna tato skutečnost, předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce vyzve právnickou osobu, aby určila k provádění úkonů v dalším řízení jinou osobu; k určení takové osoby jí stanoví lhůtu zpravidla v délce 7 dnů.
- Podle ustanovení § 34 odst. 5 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob, není-li osoba uvedená v odstavci 4 určena ve stanovené lhůtě, nebo právnická osoba nemá osobu způsobilou činit úkony v řízení, popřípadě právnické osobě nebo jejímu zmocněnci prokazatelně nelze doručovat písemnosti, předseda senátu a v přípravném řízení soudce ustanoví právnické osobě opatrovníka. Podle odst. 6 tohoto ustanovení mají pak v řízení osoba uvedená v odst. 1, zmocněnec a opatrovník stejná práva a povinnosti jako ten, proti němuž se vede trestní řízení.

Z výše uvedených citací zákona o trestní odpovědnosti právnických osob je zřejmé, že zákon explicitně zakazuje, aby za právnickou osobu činily v řízení úkony osoby, které jsou v konkrétním řízení v postavení obviněného, poškozeného anebo svědka. Závěr, ke kterému ve svém rozhodnutí Ústavní soud dospěl, je tak v určitém směru revoluční; jako takový jde totiž zjevně proti samotnému jazykovému výkladu předmětných

ustanovení zákona o trestní odpovědnosti právnických osob.

Jakkoli ovšem čistě jazykový výklad ustanovení § 34 odst. 4 věty zákona o trestní odpovědnosti právnických osob naznačuje, že osoby v tomto ustanovení uvedené nesmějí za právnickou osobu činit jakékoli úkony, jde o omezení ústavně zaručeného základního práva na obhajobu právnické osoby podle čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, které musí obstát v testu proporcionality.

V návaznosti na výše uvedené, s nálezem Ústavního soudu, resp. právními závěry v tomto uvedenými lze vyslovit jednoznačný souhlas. Rozhodnutí Ústavního soudu považuji za logické, plně souladné s potřebou chránit ústavně zaručená práva (obviněných) právnických osob v trestním řízení a spolu s tím potřebou praktické či skutečné možnosti uplatňování jejich práv. Výše uvedenému výkladu Ústavního soudu je třeba dát ve světle ústavně zaručených práv a svobod obviněné právnické osoby jednoznačně přednost.

Na místě interpretace předmětných ustanovení zákona o trestní odpovědnosti právnických osob je třeba užít zejména teleologického výkladu, tedy cílit na postihnutí samotného účelu, smyslu daných ustanovení. Tímto je přitom především „zabránění případnému střetu zájmů mezi právnickou osobou a osobou oprávněnou za právnickou osobu v trestním řízení jednat“² anebo, jinými slovy, tedy zabezpečení toho, aby bylo řádně předcházeno konfliktu mezi zájmy obviněné právnické osoby a fyzické osoby, která právnickou osobu v trestním řízení zastupuje. K takovému výkladu je třeba se přiklonit mj. i proto, že také opatrovníkem nelze ustanovit osobu, o níž lze mít důvodně za to, že má takový zájem na výsledku řízení, který odůvodňuje obavu, že nebude řádně hájit zájmy právnické osoby (srov. ustanovení § 34 odst. 5 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob).

Rozhodnutí o ustanovení opatrovníka obviněné právnické osobě představuje vždy rozhodnutí se zásadními a okamžitými dopady do každodenního chodu právnické osoby. Přitom je nutné mít na paměti, že „opatrovníkem lze ustanovit jakoukoli jinou fyzickou nebo právnickou osobu, přičemž opatrovníkem může být ustanoven též advokát. Reálně tak může nastat (a v praxi též nastává) situace, kdy je opatrovníkem určena osoba, která s chodem společnosti nemá absolutně žádné zkušenosti, na jejím fungování není nijak zainteresována a její zájmy v trestním řízení

hájí pouze formálně“.³ Ve vztahu k rozebírané problematice je tak nutné uvažovat také skutečnost, že opatrovník nebude velmi často dostatečně obeznámen s povahou, činností, fungováním právnické osoby, jejími vnitřními poměry, stavem věci a reálně tak nebude s to hájit zájmy právnické osoby, včetně jeho výpovědi z pozice obviněného, právnické osoby, o dílčích skutečnostech. Soud by proto měl z uváděného důvodu primárně volit mezi členy orgánů právnické osoby (např. mezi členy dozorcí rady) anebo mezi zaměstnanci v řídicí či kontrolní funkci.⁴

Další argument podporující závěry Ústavního soudu v této věci pak představuje skutečnost, že i ve vztahu k obviněné osobě, která je oprávněna činit za právnickou osobu v trestním řízení úkony, je třeba reflektovat zásadu presumpce neviny, a tedy nelze bez dalšího, pouze pro postavení příslušné osoby jakožto obviněného, předpokládat, že v jejím případě existují důvodné obavy z kolize zájmů.

Konečně je důležité mít na paměti také to, že ve smyslu Ústavním soudem judikovaného se jedná pouze o možnost příslušné osoby zvolit obviněné právnické osobě zmocněnce, nikoli její zastupování (činění úkonů) v celém trestním řízení. Také uváděné důvody tedy míru rizika jednání dané osoby ke škodě právnické osoby snižují.

Závěr

Ve smyslu všeho dříve uvedeného tak není nikdy možné jakkoli automaticky, mechanicky a bez dalšího v každém jednom případě a priori předpokládat, že jediná osoba, která je oprávněna za právnickou osobu v trestním řízení jednat, bude (nutně musí) negativně působit na realizaci procesních práv právnické osoby. To, zda v konkrétním případě hrozí, že by příslušná osoba jednala v úmyslu poškodit právnickou osobu (typicky ze zjištěných důvodů), bude třeba pokaždé ad hoc náležitě zkoumat. Následné rozhodnutí bude pak současně zapotřebí vždy řádně odůvodnit.

Ustanovení opatrovníka bude tedy připadat v praxi v úvahu zejména u tzv. prázdných schránek, kdy je konkrétní obchodní korporace založena evidentně pouze za účelem páčání trestné činnosti, méně pak v případech korporací, které skutečně vyvíjejí podnikatelskou činnost. V těchto případech bude třeba chápat ustanovení opatrovníka vždy jako krajní řešení, ke kterému je třeba

přístupovat pouze jako k nejzazšímu řešení, pokud jsou skutečně splněny veškeré zákonné podmínky.⁵

Nelze tak jakkoli akceptovat postup, kdy orgány činné v trestním řízení odmítnou ze strany (obviněné) osoby oprávněné v trestním řízení činit za právnickou osobu úkony zmocnění jiné osoby pro účely činění úkonů v rámci trestního řízení a obviněné právnické osobě je následně ustanoven opatrovník. Takový postup je třeba považovat za popření práva obviněné právnické osoby na obhajobu a spolu s tím předepsané posloupnosti úkonů⁶ ve smyslu ustanovení § 34 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob.⁷

Z druhé strany pak, také pro orgány činné v trestním řízení by měl výklad dotčené problematiky Ústavním soudem představovat ulehčení co do objasnění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí, když obecně lze v souladu se dříve uvedeným konstatovat, že osoba, která je ve smyslu ustanovení § 21 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, oprávněna za právnickou osobu v řízení jednat, bude jistě věci znalejší nežli právnické osobě ustanovený opatrovník.

Pro doplnění přitom záhodno uvést, že již dříve měla některá komentářová literatura za to, že se v případě rozebírané situace nejedná o „úkon v řízení, ze kterého by měla být osoba ve smyslu ustanovení § 34 odst. 4 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob vyloučena“.⁸

Konečně, pokud jde o dosavadní judikaturu Ústavního soudu, pak ten ve svých rozhodnutích do doby analyzovaného nálezu vyhodnotil, že „fyzická osoba, je-li toliko v procesním postavení svědka (nikoli obviněného nebo poškozeného), pravděpodobně nebude mít žádný přímý (zejména majetkový) zájem na výsledku řízení; její zájmy tedy zásadně nebudou v rozporu se zájmy obviněné právnické osoby. Právo obviněné právnické osoby na formální obhajobu zde proto dostalo přednost před ryze gramatickým a protismyslným výkladem dotyčného zákonného ustanovení“.⁹ V návaznosti na dříve Ústavním soudem judikované se tak v tomto případě jedná o rozhodnutí Ústavního soudu o problematice jednoznačně kontroverznější; v případě obviněného jednatele jeho zájmy se zájmy právnické osoby obviněné v téže věci kolidovat obecně jistě mohou. V souladu s postupující aplikační praxí zákona o trestní odpo-

vědnosti právnických osob se však, jak vidno, judikatura vztahující se k této problematice stále vyvíjí a komentovaným ustanovením zákona o trestní odpovědnosti právnických osob se tak dostává de facto zcela nového významu.

S ohledem na základní právo právnické osoby na obhajobu je třeba v případě ustanovení § 34 odst. 4 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob zvolit ústavně konformní výklad a toto ustanovení interpretovat teleologicky, tedy v tomto případě restriktivně, resp. ve světle rozebíraného nálezu Ústavního soudu; pouze za reflexe tohoto budou právnické osobě zachována jí zaručená základní práva a svobody. Se dříve uvedenými závěry Ústavního soudu v této věci se tedy lze plně ztotožnit. ●

**JUDr. Alena Tibitanzlová, Ph.D., advokát
Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.**

tdpA

Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Tento příspěvek je výstupem vědeckovýzkumného úkolu Možnosti využití nových technologií s důrazem na zefektivnění a urychlení činnosti orgánů činných v trestním řízení a dalších subjektů, subúkolu Základy trestní odpovědnosti s akcentem na zavádění nových postupů a technologií do trestního řízení, řešeného na Policejní akademii České republiky v Praze.
- ² K tomuto shodně srov. též Důvodová zpráva k ustanovení § 34 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob.
- ³ Stanovisko Unie obhájců ČR č. 1/2017 k otázce práva na obhajobu obviněných právnických osob a jednání za ně. Unie obhájců ČR, 2017. Dostupné z WWW: <<https://www.uocr.cz/stanoviska/stanovisko-unie-obhajcu-cr-c-1-2017-k-otazce-prava-na-obhajobu-obvinenych-pravnickych-osob-a-jednani-za-ne/>>. Citováno dne 10. 2. 2020.
- ⁴ Problémem bude však na tomto místě v praxi velmi často vznikající konflikt zájmů ve smyslu ustanovení § 34 odst. 2 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob.
- ⁵ Fenyk, J.; Smejkal, L.; Bílá, I. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, § 34.
- ⁶ Právo obviněné právnické osoby zvolit si zmocněnce ve smyslu § 34 odst. 2 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob musí mít vždy přednost před ustanovením opatrovníka. Proto také v případě, kdy má obviněná právnická osoba již ustanoveného opatrovníka, má zastoupení zmocněncem na základě plné moci, pokud se tak obviněná právnická osoba rozhodne, vždy přednost; v takovém případě by totiž ustanovení opatrovníka pozbylo svého smyslu.
- ⁷ Fenyk, J.; Smejkal, L.; Bílá, I. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, § 34.
- ⁸ Fenyk, J.; Smejkal, L.; Bílá, I. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, § 34.
- ⁹ Stanovisko Unie obhájců ČR č. 2/2019 k institutu opatrovníka právnické osoby v trestním řízení. Unie obhájců ČR, 2019. Dostupné z WWW: <https://www.uocr.cz/stanoviska/stanovisko-unie-obhajcu-c-2-2019-k-institutu-opatrovnika-pravnicke-osoby-v-trestnim-rizeni/>. Citováno dne 10. 2. 2020.

tdpA

Zamyšlení nad aplikačním pojetím presumpce nevinny

Presumpce nevinny patří k všeobecně známé zásadě trestního řízení a je základním kamenem trestního práva liberálně demokratického státu v západním pojetí civilizace. Tato zásada se jako právní domněnka uplatňuje zpravidla v trestním a přestupkovém řízení, kdy se na obviněného nahlíží jako na nevinného, dokud o jeho vině není pravomocně rozhodnuto. Přestože definice pojmu presumpce nevinny je vcelku jednoduchá, v tomto příspěvku se zamyslím nad tím, zda všeobecné povědomí a vnímání této zásady u veřejnosti a aplikační praxe skutečně korespondují s jejím obsahem.

Presumpce nevinny je promítnuta v právním řádu České republiky na ústavní úrovni v čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod: „Každý, proti němuž je vedeno trestní řízení, je považován za nevinného, pokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu nebyla jeho vina vyslovena.“¹ Tato zásada se pak dále promítá do zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, kde je v § 2 odst. 2 zakotveno, že: „Dokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu není vina vyslovena, nelze na toho, proti němuž se vede trestní řízení, hledět, jako by byl vinen.“²

Podobná ustanovení nalezneme i na mezinárodní úrovni ve Všeobecné deklaraci lidských práv: „Každý, kdo je obviněn z trestného činu, považuje se za nevinného, dokud není zákonným postupem prokázána jeho vina ve veřejném řízení, v němž mu byly zajištěny veškeré možnosti obhajoby.“³ nebo regionál-

ní úrovni v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod: „Každý, kdo je obviněn z trestného činu, se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.“⁴

Posílení některých aspektů presumpce nevinny se věnuje i Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/343 ze dne 9. března 2016. Směrnice sjednocuje zajištění nezbytných opatření k zajištění toho: „aby do doby, než byla podezřelý nebo obviněný osobě prokázána vina zákonným způsobem, nebyla tato osoba ve veřejných prohlášeních orgánů veřejné moci a soudních rozhodnutích jiných než o vině označována za vinnou. Tím nejsou dotčeny úkony prováděné v rámci trestního stíhání, jejichž účelem je prokázat vinu podezřelý nebo obviněný osoby, ani předběžná rozhodnutí procesní povahy, která přijaly soudní nebo jiné příslušné orgány a jež jsou založena na podezření či na usvědčujících důkazech.“⁵

Jak je z úvodního přehledu patrné, zásada presumpce nevinny má silné postavení jak ve vnitrostátních, tak mezinárodních pramenech práva. Presumpce nevinny existenčně souvisí s důkazním břemenem při prokazování viny obviněnému (resp. obžalovanému), která v plné míře leží na orgánech činných v trestním řízení. Obviněného nezatežuje žádná povinnost cokoli v řízení dokazovat. Vina musí být obviněnému naopak prokázána do takové míry, že nelze pochybovat o tom, že by uvedený protiprávní čin spáchal někdo jiný. Výklad uvedené zásady je velmi jednoduchý na pochopení, daleko složitější je v aplikační praxi této zásadě dostat.

Podnětem pro napsání tohoto příspěvku pro mne bylo opětovné zhlédnutí filmu Sidneyho Lumeta z roku 1957 „Dvanáct rozhněvaných mužů“, který, přestože se jeho děj odehrává v USA za zasedání poroty, která rozhoduje o smrti osmnáctiletého chlapce obžalované-

ho z vraždy svého otce, má i v našich podmínkách odlišného právního systému a jiné doby i v současnosti neuvěřitelnou aktuálnost a hloubku.

Scénář filmu se nevěnuje zodpovězení otázky, zda obžalovaný je anebo není vinen. Film se totiž zabývá tím, zda jsou v případě skutečně tak významné pochybnosti, které mohou zakládat nevinu obžalovaného, ačkoli po vyslechnutí obžaloby je na první pohled téměř všem porotcům jasné, že chlapec vraždu spáchal. Na počátku filmu je jedenáct porotců pro potrestání (uložení trestu smrti) obžalovaného a jeden porotce je proti vzhledem k tomu, že má důvodnou pochybnost a není přesvědčený o tom, že by obžalovaný byl vrahem. Ačkoli je důvodných pochybností pro nevinu obžalovaného na počátku filmu jen velmi málo, většina porotců chce obžalovaného odsoudit pouze na základě svého dojmu, když svůj logický úsudek nejsou schopni ani blíže vysvětlit – pouze uvádí, že: „je vše jasné, že to spáchal chlapec“, „ten chlapec je lump a má být potrestán“, „přeci jste to všichni viděli, jak probíhalo dokazování, je to neprůstřelné“, a další nerelevantní argumenty. Na konci filmu je ovšem celá řada argumentů pro zproštění chlapce, když porota společnými silami kriticky hodnotí každý provedený důkaz a dochází k závěru, že obžaloba obsahuje velké rozpory a neúplnosti. Film poskytuje pojmům, jako jsou „presumpce nevin“, „důvodné pochybnosti“ nebo „důkazní břemeno obžaloby“, ten pravý obsah. Přesah filmu je dalekosáhlý až do současné doby. Těm, kdo tento film viděli, tak nemusím jeho děj blíže popisovat, a těm, kdo jej neviděli, jeho zhlédnutí vřele doporučuji.

V praxi se však výše zmíněné pojmy ne vždy uplatňují s takovou samozřejmostí, s jakou je náš právní řád prezentuje. Domnívám se, že nejméně z Vás kolegů se v odůvodnění odsuzujícího trestního rozsudku setkal spíše s formulacemi typu: „nebylo vyvráceno, že by obžalovaný něco neudělal...“, nebo „neprokázal se opak, že by se na místě činu obžalovaný nenacházel, respektive nacházel se tam mohl...“, nebo „obžalovaný se trestného činu mohl dopustit“, příp. formulací typu: „svědek si to sice tolik nepamatuje, ale nevyloučil, že by to nemohl být obžalovaný...“, než výhradně s formulacemi vycházejícími ze správného pojetí presumpce nevin a důkazního břemene, jakými jsou: „bylo bez důvodných pochybností prokázáno, že...“, přičemž následuje výčet důvodů, nebo „obžaloba zcela jistě prokázala, že skutek spáchal obžalovaný, protože...“. Orgány činné v trestním řízení

v mnoha případech věnují velké množství času spíše argumentaci týkající se toho, jak by se skutek mohl odehrát a napasováním všech dostupných důkazů na daný skutek, než kritickému vyhodnocení argumentů a důvodů, proč by měl být obžalovaný vinen a připuštění toho, že zde může být i šance, že je obžalovaný skutečně neviný.

Jeden z nejvíce výrazných případů porušení principu presumpce nevin se například děje při hodnocení a přiřítání skutků, které mají stejný modus operandi, tj. když se například jedná o krádež věcí z osobního automobilu poté, co pachatel rozbil okénko, nebo o krádeže osobních kol přestřipnutím bezpečnostního zámku, kdy jsou pachatelé odsouzeni nejenom za prokázaný čin, při kterém je jejich vina prokázána například přímým důkazem - kdy je natočena bezpečnostní kamera, ale také za veškeré další skutky krádeží se stejným modem operandi z podobného místa a podobného času, ke kterým nejsou další důkazy. V tomto pak spočívá práce obhájce, aby se proti takovým postupům bránil i u odvolacích soudů.

Naštěstí jsou zde vyšší soudy, které právní principy více zohledňují. Přístup některých obecných soudů k zásadě presumpce nevin lze demonstrovat na nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3579/17 ze dne 3. 4. 2018.⁶ V uvedeném případě se stěžovatel domáhal zrušení rozhodnutí Nejvyššího soudu, Městského soudu v Praze a Obvodního soudu pro Prahu 8, kterými soudy stěžovatele uznaly vinným ze spáchání zvláště závažného zločinu loupeže podle § 173 odst. 1 trestního zákoníku. Toho se měl stěžovatel dopustit tím, že: „vstoupil do domu v P., kde nejprve s poškozeným nezletilým navázal slovní kontakt, poté jej rukama přiloženýma na ramena přitlačil ke zdi a požadoval vydání mobilního telefonu, což následně umocnil pohrůzkou, že má u sebe nůž, a jestli mu poškozený nevydá svůj mobilní telefon, tak jej probodne. Protože poškozený u sebe mobilní telefon neměl, stěžovatel mu podle obžaloby z krku strhl sluchátka i s MP4 přehrávačem v celkové hodnotě nejméně 1 152 Kč, a poté i s odcizeným přehrávačem utekl z domu s pohrůzkou, aby to poškozený nikomu neříkal, jinak že si ho najde.“

Stěžejním důkazem obžaloby bylo odborné vyjádření z oboru kriminalistika, odvětví genetika, které konstatovalo shodu DNA zajištěného z pístu injekční stříkačky z místa činu, která měla pachateli dle svědectví poškozeného vypadnout z kapsy. DNA bylo shodné

s genetickou informací stěžovatele. Nejdříve Obvodní soud pro Prahu 8 kvalifikoval důkaz jako nepřímý, když stěžovatele zprostil, nicméně rozsudek z podnětu odvolání státního zástupce zrušil usnesením Městský soud v Praze. Obvodní soud následně důkaz překvalifikoval na důkaz přímý a zejména na základě této skutečnosti stěžovatele odsoudil. Rozsudek potvrdily i vyšší soudy.

Stěžovatel ve své stížnosti brojil zejména proti způsobu vyhodnocení biologické stopy nalezené na pístu injekční stříkačky, když uváděl, že skutečnost, že na pístu stříkačky byl nalezen jediný izolovaný profil DNA, který odpovídá jeho profilu DNA, vypovídá pouze o tom, že se injekční stříkačky dotýkal, nikoli, že by to byl on, kdo byl na místě činu. Stěžovatel se dále odvolával na provedenou rekonstrukci, při které poškozený s jistotou označil za pachatele jiného figuranta. Soudy pak v odsuzujícím rozsudku odůvodnily vinu stěžovatele i tím, že poškozený při hlavním líčení na otázku soudu odpověděl, že osoba v soudní síni na straně obžalovaného by mohl být pachatel.

„Tak takhle tedy ne!“, sdělil Ústavní soud v uvedeném nálezu a všechna předchozí rozhodnutí zrušil. Ústavní soud dospěl k závěru, že skutek a skutkový stav nebyly dostatečně objasněny v souladu s § 2 odst. 5 trestního řádu, protože závěry o vině stěžovatele na předmětném skutku stále vyvolávají důvodné pochybnosti, zda se stěžovatel skutečně daného skutku dopustil. Toto nedostatečné objasnění skutkového stavu ohledně skutku, představuje porušení principu presumpce nevin dle čl. 40 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 2 Úmluvy.

Po důkladném seznámení se s nálezem Ústavního soudu se možná sami sebe budete ptát, co když se neviný člověk ocitne v nesprávnou chvíli na nesprávném místě a dostane se do podezření ze spáchání trestného činu, který skutečně neudělal. Jakým způsobem bude proti němu vedeno trestní řízení? Bude to spíše způsobem „že by to přeci mohl být on“, nežli způsobem „všechno bez sebemenších pochybností svědčí v neprospekch obviněného, a proto je vinen“?

Skutečnost, s jakou orgány činné v trestním řízení k trestním řízením mohou přistupovat, potvrdil v nedávné době ve své výpovědi z trestního řízení i soudce Elischer, jejíž prepis proběhl ve zprávách.⁶ Tuto skutečnost osobně nemohu nechat bez povšimnutí. Soudce se ke své věci vyjadřuje, bez ohledu

na obsah projednávané věci tím způsobem, že soudci trestají i tehdy, když nemají dostatek důkazů a obžalovaného by správně měly osvobodit. Jenže když už je dotčený ve vazbě, a navíc tam tráví delší dobu, tak se mu – alespoň podle vyjádření Ivana Elischera – „musí něco dát“. Soudce hovořil na nahrávce ze své kanceláře o obžalované, která v projednávané drogové kauze vozila autem svého manžela. Ten se k trestné činnosti doznal a tvrdil, že manželka o ničem nevěděla. Soudce se k nahrávce u soudu vyjádřil tak, že uvedl, že: „Tam zazněla, je tady sice i veřejnost, tak asi nepřiliš vhodně, taková ta klasická soudní úvaha, kterou má každý soudce, tedy nejenom já: že ona je na zproštění, ale byla dva roky ve vazbě, tak jí něco musíme dát. Postupně jak jsem ten spis studoval, konzultoval ho v senátu, tak jsme dospěli k tomu, že to je skutečně na zproštění, ale pak tedy když holt byla ve vazbě, asi jí nějaký trest bude muset být uložen, protože dva roky vazba je skutečně dlouhá doba, proto pak ten skutek vypadal v tom rozsudku, jak vypadal“. Výpověď samotného soudce může být skutečným náhledem do rozhodovacích procesů justice a stojí za zvýšenou pozornost. Tento přístup však s posuzováním viny nebo nevinu nemá nic společného, neboť jedná se o strohé konstatování viny a trestu na základě mediálního obrazu a hodnocení okolností věci, nikoli důkazů. Jak je to tedy skutečně s presumpcí nevinu a důkazním břemenem? To se skutečně nachází více uprostřed mezi

obžalobou a obhajobou nežli výhradně na straně obžaloby?

Presumpce nevinu se sice formálně aplikuje vždy, všude a bez výjimky, aneb jak jeden náš státník v minulosti uvedl: „Platí presumpce nevinu. Pro běžného občana je posvátná a nedotknutelná. U politika ale platí presumpce viny proto, že politik má být prost jakýchkoliv podezření.“⁷ Při každém rozhodnutí by proto měl soud nahlížet na obžalovaného perspektivou důvodných pochybností a ptát se, mohlo to být i jinak? Respektive tyto otázky má za úkol pokládat obhájce o to více, o co více se pomyslně přesunulo aplikační soudní praxí důkazní břemeno obžaloby k obrácenému důkaznímu břemeni obhajoby, bohužel. Na druhou stranu bohudík, že tato praxe nezasáhla vyšší články našeho soudnictví.

Závěrem nelze než konstatovat, že i přes to, že náš právní řád obsahuje zásadu presumpce nevinu ve spojení s dalšími zásadami, jako je in dubio pro reo, nebo zásadou důkazního břemene na straně státních orgánů, jejich uplatnění v praxi pokulhává a neplatí v každém případě bez dalšího tak, jak by ze zákona mělo. Tato skutečnost klade daleko větší požadavky na kvalitu obhajoby, neboť v mnoha trestních řízeních se trestní případy svojí setrvačností od přípravné fáze přes státní zastupitelství dostanou před soud, kde než aby došlo ke kritickému odůvodnění roz-

sudku, tak jsou uváděny zástupné důvody pro vinu obžalovaných. ●

Mgr. Jindřich Jílek, právník
Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Čl. 40 odst. 2 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.
- ² § 2 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád.
- ³ Všeobecná deklarace lidských práv (ASPI).
- ⁴ Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (ASPI).
- ⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/343 ze dne 9. března 2016.
- ⁶ https://www.idnes.cz/zpravy/terna-kronika/soudce-ivan-elischer-odposlechy-kancelar-tresty-vazba-zajisteny-majetek-vietnamska-komunita.A191007_220332_krimi_iri
- ⁷ Pozn.: výrok Miloše Zemana zveřejněný dne 21. června 2013 v souvislosti s vlnou zatýkání a následným pádem vlády Petra Nečase.

MARTA ZAVADILOVÁ

MEZINÁRODNÍ ROZVODY

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

■ ■ ■ HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **AllyLaw** zaměřených na poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci spolupráce s významnými poradenskými firmami zejména v rámci fúzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství, veřejných zakázek a projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací. V soutěži Právnická firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** opětovně vyhlášena doporučovanou či velmi doporučovanou kanceláří zejména pro oblasti **pracovního práva, veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví**, kde byla za rok 2012 vyhlášena **vítězem**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří právní poradenství v následujících oblastech:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora
- Obchodní právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Právo duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců

AllyLaw

Věcná břemena v oblasti elektroenergetiky

Mnoho vlastníků nemovitostí má na svých pozemcích či dokonce v budovách umístěno energetické zařízení, které je vlastnictvím provozovatele distribuční soustavy. Pro umístění zařízení distribuční soustavy na cizí nemovitosti by měl vlastníku tohoto zařízení svědčit kromě veřejnoprávního i soukromoprávní titul, tedy oprávnění z věcného břemene.

Právní úprava věcných břemen v oblasti energetiky doznala v minulosti značných změn (zejména na počátku 90. let 20. století). Do konce roku 1994 platil zákon č. 79/1957 Sb., o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny (dále jen: „elektrisační zákon“). Tento zákon opravňoval energetické podniky stavět a provozovat na cizích nemovitostech elektrická vedení v rozsahu vyplývajícím z povolené stavby a malé stanice do rozlohy 30 metrů čtverečních s příslušenstvím.¹ Tato oprávnění energetického podniku vázala na dotčených nemovitostech jako věcná břemena, která vznikla ze zákona a odpovídala jim povinnost vlastníků dotčených nemovitostí tato oprávnění strpět.² Zákonná věcná břemena, která vznikla za účinnosti elektrisačního zákona, zůstávají nadále zachována. Právní kontinuita vyplývá z přechodných ustanovení energetického zákona č. 222/1994 Sb.,³ který nahradil elektrisační zákon, a následně z přechodných ustanovení § 98 odst. 4 stávajícího energe-

tického zákona č. 458/2000 Sb. (dále jen: „EZ“). Oba na sebe navazující právní předpisy shodně uvádějí, že oprávnění k cizím nemovitostem, jakož i omezení jejich užívání, která vznikla před jejich účinností, zůstávají nedotčena.

Elektrisační zákon v ustanovení § 22 odst. 1 stanovil, že energetické podniky nejsou povinny poskytovat vlastníku dotčených nemovitostí náhradu za omezení vlastnického práva v důsledku existence zákonného věcného břemene. Nárok na náhradu přicházel v úvahu pouze tehdy, pokud byl vlastník nebo uživatel nemovitosti zřízením vedení podstatně omezen v užívání nemovitosti. V takovém případě mohl vlastník nemovitosti žádat u orgánu, který byl příslušný pro povolení stavby energetického díla, poskytnutí jednorázové náhrady. O tuto náhradu však bylo možné žádat pouze v prekluzivní lhůtě tří měsíců ode dne, kdy bylo dílo uvedeno do trvalého provozu.

Shora uvedené lze tedy shrnout tak, že elektrická vedení a energetická zařízení o rozloze do 30 metrů čtverečních vybudovaná do 31. 12. 1993 jsou na nemovitosti třetí osoby umístěna oprávněně a energetickým podnikům svědčí oprávnění z věcného břemene vzniklého na základě zákona. Za zřízení věcného břemene nelze požadovat náhradu, neboť elektrisační zákon umožňoval poskytnutí jednorázové náhrady (při splnění stanovených podmínek) pouze v tříměsíční prekluzivní lhůtě. To však nevylučuje možnost vlastníka dotčené nemovitosti žádat po oprávněném z věcného břemene, aby nesl přiměřené náklady na zachování a opravy nemovitosti zatížené věcným břemenem.

K uvedenému problému se vyjádřil Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 14. 6. 2011, pod sp. zn. 22 Cdo 1357/2009, když uvedl, že i u zákonného věcného břemene platí, stejně jako u věcného břemene zřízeného smlouvou nebo rozhodnutím příslušného

PETERKA PARTNERS

THE CEE LAW FIRM

CEE

Střední a východní
Evropa

Od roku 2000

9 poboček

TerraLex, ILN,
Globaladvocaten

Jedna firma

100% plně vlastněné
pobočky

150 právníků
a poradců

2000+
klientů

200 světových lídrů

www.peterkapartners.com

Česká republika

Rusko Polsko

Slovensko

Rumunsko

Ukrajina

Bělorusko

Bulharsko

Maďarsko

státního orgánu, že sjednaná či stanovená náhrada neslouží k úhradě teprve v budoucnu vzniklých, zpravidla předem nepředvídatelných či neurčitelných nákladů na údržbu či opravy věcným břemenem zatížené věci. Náhradu těchto nákladů je tedy možné požadovat v souladu s ustanovením § 1263 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

Toto rozhodnutí Nejvyššího soudu navazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 25. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 25/04, ve kterém Ústavní soud řešil otázku případných náhrad za omezení vlastnického práva v důsledku existence zákonného věcného břemene. Ústavní soud dovodil, že tato věcná břemena mají specifický režim, a byť mají nesporný veřejnoprávní prvek, který je dán způsobem jejich vzniku i účelem, je nutné brát v úvahu též prvek soukromoprávní. Ústavní soud tedy nevylučuje použití obecné úpravy občanského práva o věcných břemenech, zejména pokud jde o povinnosti oprávněného z věcného břemene nést přiměřené náklady na zachování a údržbu věci zatížené věcným břemenem.

Spornou může být otázka, zda zákonné věcné břemeno zůstává zachováno i v případě, kdy došlo k rekonstrukci či výměně vedení nebo jiného energetického zařízení. Podle § 22 odst. 3 elektrizačního zákona zaniká oprávnění odpovídající zákonnému věcnému břemeni zrušením vedení. K otázce, kdy dochází k zániku zákonného věcného břemene a kdy je toto věcné břemeno zachováno, se vyjádřil Krajský soud v Hradci Králové ve svém rozsudku ze dne 15. 7. 2014, pod sp. zn. 30 A 34/2013-127. Krajský soud v Hradci Králové v tomto rozhodnutí dospěl k závěru, že „Oprávnění vzniklé energetickému podniku podle dřívějšího zákona č. 79/1957 Sb., o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny, a to v souvislosti se stavbou elektrického vedení, zaniká jeho odstraněním, a to i v případě jeho náhrady novou stavbou elektrického vedení v trase vedení původního, vyžaduje-li nové vedení postavení větších, zvláště pak vyšších sloupů na jiných místech trasy.“ Krajský soud v Hradci Králové v citovaném rozhodnutí dále uvedl, že zákonná věcná břemena „...zůstávají nedotčena jen pro stávající (dřívější) energetické stavby, nikoliv pro stavby (vedení) nové o větším výkonu, respektive při zásadním zvýšení jejich napěťové úrovně.“

Z uvedeného rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové lze dovodit, že pokud zrekonstruované či zcela vyměněné elektrické vedení nebo jiné zařízení distribuční sou-

stavy nevybočuje z původní trasy a pokud není vyšší či jinak rozměrově větší, s větším počtem vodičů, o vyšší napěťové úrovni apod., zůstává zachováno též původní zákonné věcné břemeno. V opačném případě je třeba energetické zařízení považovat za nové se všemi z toho vyplývajících důsledky a je tedy nutné sjednat smluvní věcné břemeno, případně jít cestou vyvlastnění (při splnění zákonných předpokladů).

Věcná břemena vzniklá v minulosti mnohdy nejsou zapsána v katastru nemovitostí. Novelou EZ z roku 2009⁴ byla zavedena povinnost provozovatelů a výrobců zajistit promítnutí existujícího věcného břemene u energetických sítí a zařízení daných do provozu před nabytím účinnosti EZ do katastru nemovitostí do konce roku 2017. V roce 2015 bylo ale toto ustanovení zrušeno⁵ a je tedy běžnou praxí, že řada věcných břemen vzniklých před účinností EZ v katastru nemovitostí zapsána není.

To může činit problémy v případě změny vlastnictví nemovitosti, kdy je povinností původního vlastníka nemovitosti informovat nabyvatele nemovitosti o zákonném omezení vlastnictví v důsledku existence energetické stavby nezapsané v katastru nemovitostí.

V současné době je problematika věcných břemen pro oblast elektroenergetiky upravena především v ustanovení § 25 odst. 4 EZ. EZ ukládá provozovateli distribuční soustavy povinnost zřídit věcné břemeno umožňující vybudování a provozování zařízení distribuční soustavy, a to smluvně s vlastníkem nemovitosti. V případě, že je vlastník prokazatelně nedosažitelný nebo nečinný nebo pokud k dohodě nedojde, může provozovatel podat návrh na vyvlastnění práva odpovídajícího věcnému břemeni, ovšem pouze za předpokladu, že jsou dány podmínky pro omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě podle zvláštního právního předpisu.⁶ Základní podmínka pro vyvlastnění je uvedena v § 3 odst. 1 zákona č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění, který stanoví, že vyvlastnění je možné jen na základě zákona a pouze pokud veřejný zájem na dosažení tohoto účelu převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaného. Dále platí princip subsidiarity, tedy že k vyvlastnění lze přistoupit pouze tehdy, pokud práva k pozemku nebo stavbě potřebná pro uskutečnění účelu vyvlastnění nelze získat dohodou nebo jiným způsobem.

V minulosti nepanovala shoda na tom, zda je možné přistoupit k vyvlastnění u již zřízených

staveb. Novela EZ účinná od 1. 1. 2018⁷ tuto nejistotu odstranila, když v § 25 odst. 5 EZ výslovně uvedla možnost vyvlastnit právo odpovídající věcnému břemeni pro již existující stavbu nebo pro stavbu, která je zřizována. Podmínkou ovšem je, že zřízení věcného břemene před započítáním stavby nezmařil provozovatel distribuční soustavy. ●

**JUDr. Monika Vášková, advokátka
HOLEC, ZUSKA & Partneři**

□ □ **HOLEC, ZUSKA
& PARTNEŘI**
ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Poznámky:

- ¹ § 22 odst. 1 zákona č. 79/1957 Sb., o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny (elektrizační zákon).
- ² Tamtéž.
- ³ § 45 odst. 3 zákona č. 222/1994 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o Státní energetické inspekci.
- ⁴ Zákon č. 158/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a o změně některých zákonů.
- ⁵ Zákon č. 131/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
- ⁶ Zákon č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění.
- ⁷ Zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

R

WELLNESS & SPA HOTEL
VILLA REGENHART

- * Výhodné pobytové balíčky
- * Stylová restaurace
- * Wellness & Spa
- * Firemní a rodinná setkání
- * Dárkové poukazy

Videohry a právo: hledání definice

V poslední době se videohry s jistotou dostávají do popředí společenského dění a neunikají pozornosti širší veřejnosti, ani té odborné. Globální videoherní trh roste nezastavitelným tempem, přičemž v roce 2019 už si videohry zahrály na různých zařízeních až 2,2 miliardy lidí. Dá se tedy tvrdit, že videoherní trh dosáhne téměř k jedné třetině světové populace, což je i dnes pro mnoho lidí stále těžko uchopitelná představa.

Podle statistik společnosti Newzoo¹ dosáhl v roce 2019 videoherní trh 148,8 miliardy dolarů, čímž vykázal téměř desetiprocentní meziroční růst. Ze segmentů zábavního průmyslu je už dlouhodobě nejvýnosnější, přičemž za sebou dalece nechává filmový (42,5 miliardy dolarů) a hudební průmysl (19,1 miliardy dolarů), kterým se tradičně dostává největšího ohlasu. Z ekonomického hlediska je nyní možné o videoherním průmyslu hovořit jako o jednom z nejperspektivnějších odvětví, což se také týká praktikování práva.

Jak videohru uchopit? Definice uvedená v Oxfordském slovníku zní následovně: „Videohra je takovou hrou, při které hráč elektronicky ovládá pohyblivé obrazy generované počítačovým programem na monitoru nebo jiné obrazovce.“² Co se týká právní definice, je nutné uvést, že stejně jako mnoho jiných právních institutů i právní kvalifikace videoher a jejich ochrana se ve světě liší. Některé státy řadí videohry pouze pod počítačové programy či audiovizuální díla a legislativa většiny států neupravuje videohry komplexně, což vzhledem ke globálnímu rozsahu videoher způsobuje různé problémy. Existují však i výjimky a je několik států, které videohry jako takové z hlediska práva definují, což je rostoucím trendem, Česká republika však mezi ně nepatří.³ Touto problematikou se zabývá například Komparativní analýza Světové organizace duševního vlastnictví (dále jen WIPO) na právní status videoher,⁴ která hovoří zejména ve prospěch určité unifikace definice videoher.

Tři světové pohledy na videohry

WIPO: Světová organizace duševního vlastnictví si klade za cíl vytvořit mezinárodní systém práv duševního vlastnictví. Ve svém výkladu spatřuje v současných videohrách zejména dvě hlavní části. Za prvé audiovizuální prvky (včetně obrazů, video záznamů a zvuků, tedy ty, které jsou uživateli přímo přístupné) a za druhé software, resp. počítačový program, který technicky ovládá audio-

vizuální elementy a umožňuje uživatelům interakci s rozličnými prvky videohry. Z toho důvodu právní úpravu států, jejichž legislativa posuzuje a chrání pouze jeden nebo druhý prvek, jak je tomu v případě České republiky, lze podle této zprávy WIPO považovat za nedostatečnou.

USA: Jednou z nejvýznamnějších zemí z hlediska videoherního průmyslu jsou bezesporu Spojené státy, jejichž právní řád v druhé části – u ochrany spotřebitele – Hlavy 16 Zákoníku federálních předpisů definuje videohru následovně: „Pod pojem videohra spadají videoherní hardwarové systémy, které jsou hrami, jež vytvářejí dynamický obraz buď na samostatné obrazovce, která je součástí hry, nebo skrze připojení k televizní obrazovce a obsahují určitou možnost ovládní pohybu alespoň části obrazu.“⁵

Evropská unie: Na úrovni EU došlo v rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie (dále jen SDEU) ze dne 22. prosince 2011, ve věci C-355/12 Nintendo proti PC Box a 9Net při posouzení předběžné otázky podané soudem Tribunale di Milano v Itálii, k prvnímu celkovému definování videohry pro právo EU takto: „Videohra je komplexní předmět, který zahrnuje nejen počítačový program, ale i grafické a zvukové prvky, které jsou sice kódovány v programovacím jazyce, ale mají vlastní tvůrčí hodnotu, kterou nelze zúžit na zmíněné kódování. V rozsahu, v němž části videohry, v daném případě tyto grafické a zvukové prvky, přispívají k původnosti díla, jsou společně s dílem jako celkem chráněny autorským právem v rámci režimu zavedeného směrnicí 2001/29.“⁶

Zařazení videohry z hlediska českého práva

Vzhledem k tomu, že každá videohra je komplexním produktem skládajícím se z mnoha vrstev, prvků a vztahů, je její kvalifikace z hlediska našeho práva výzvou. Jak je výše uvedeno, někteří odborníci považují videohry za multimediální díla a jako taková je řadí

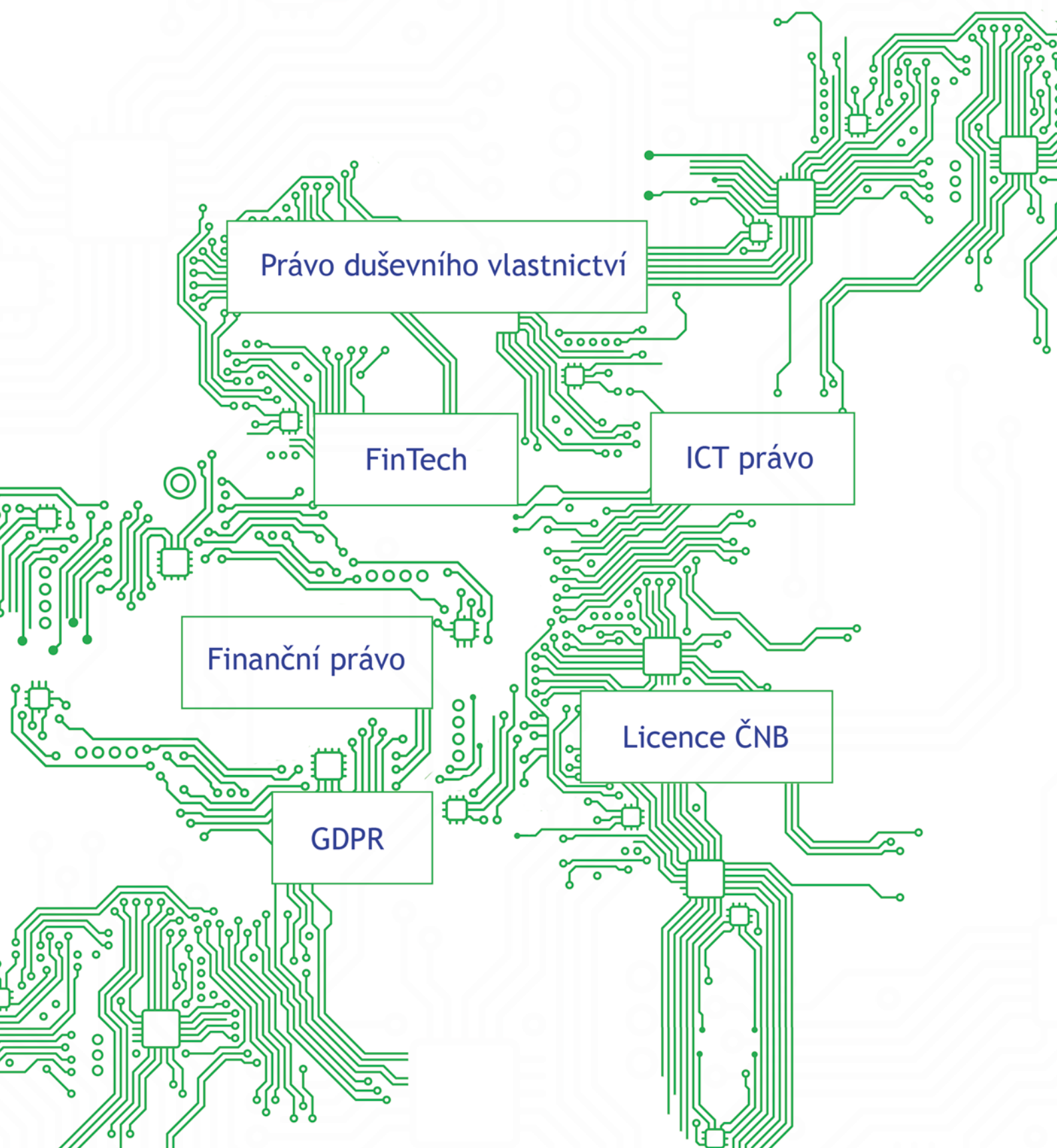
mezi díla audiovizuální, což WIPO označuje za nedostatečné. Tím se totiž pomíjí fakt, že účelem videoher není pouze „být zobrazeno“. Naopak. Videohry jsou interaktivní a jsou hrány pomocí počítačového programu, kterým se obrazy zprostředkované herním zařízením ovládají za aktivního přínosu uživatele. Oproti tomu audiovizuální díla tak, jak jsou nyní definována v zákoně č. 121/2000 Sb., (autorském zákoně), počítají s pasivitou uživatele a nenabízejí žádnou možnost jeho účasti či interakce s dílem.

V autorském zákoně je dále jako zvláštní kategorie díla uveden počítačový program, který, byť není v našem právním řádu nikde definován, je chráněn jako literární dílo. Podle WIPO je však videohra propojením právě počítačového programu a dalších prvků, kterými mohou být jiná díla včetně těch audiovizuálních. Obsahem videoher jsou rozličné formy umění, jako například hudba, scénář, videa, kresby a postavy, které díky dalšímu dílu, počítačovému programu, umožňují zmiňovanou interakci člověka při běhu hry na určitém zařízení. WIPO označuje videohry z právního hlediska za sloučení individuálních elementů, přičemž každý z nich může být zvlášť samostatně chráněn autorským právem, pokud splňuje náležitosti díla podle autorského zákona. Co se týká právní ochrany jednotlivých prvků, je nutné zmínit také ochranu průmyslového vlastnictví, kde se jedná převážně o ochranné známky, průmyslové vzory, zřídka i patenty a u hardwarových zařízení a konzolí i topografie polovodičových výrobků.

O videohře musíme vzhledem k výše uvedenému uvažovat jako o určitém souboru děl – jako o díle souborném podle ustanovení § 2 odstavce 5 autorského zákona, protože bývá často tvořeno díly různých autorů, která, ve většině případů, jsou schopna samostatného užití. Počítačový program je pak takovou částí videohry, která ostatní prvky, které mohou být uspořádány v databázi, pojí do jednotného funkčního celku, kterým videohra je.

STUCHLIKOVA & PARTNERS

www.stuchlikova.com

Autorství videohry

Autorem díla souborného je jeho uspořadatel.⁷ Nabízí se tedy otázka, zda není autorem videohry autor počítačového programu, jenž obsluhuje databázi děl a díla, která jsou ve videohře uspořádána. Zde však musíme odlišit činnost programátora písničho daný program a činnost uspořadatelskou, kterou vykonává typicky kreativní ředitel hry (z ang. creative director). To je osoba obdobná režisérovi audiovizuálního díla, který je považován za autora audiovizuálního díla na základě jeho činnosti v uspořádání jednotlivých autorských děl a uměleckých výkonů.

Závěr a úvahy de lege ferenda

Co se týká zahrnutí fenoménu videoher do našeho právního řádu, nabízejí se dvě mož-

nosti. Podobný postup, jaký byl zvolen u počítačového programu, což znamená pouze uvedení pojmu, avšak bez jeho definování. Zde se ale dostáváme do tradičního konfliktu mezi právní jistotou prvního postupu a výhodou flexibility druhého, který by mohl snadno reagovat na další technologický vývoj, jenž je rychlejší než legislativní proces. Osobně se shodují s názory WIPO, které hovoří ve prospěch definice videoher, do které se dá jistá míra neurčitosti zahrnout. Pokud bych se měl vyslovit pro určitou variantu, byla by to následující, inspirovaná rozhodnutím SDEU, definicí WIPO i připravovaným polským zákonem: „Videohra je komplexní dílo vytvořené integrací počítačového programu s různými prvky, zejména díly obrazovými, zvukovými, či jinými uměleckými díly, typicky uspořádanými v databázi, které tvoří její obsah a umožňuje uživateli interakci a řeše-

ní různých úkolů. Videohra je založena na souboru pravidel a uživateli je zpřístupněna za pomoci elektronických či obdobných zařízení.“ Analogicky k audiovizuálnímu dílu bychom pak za autora videohry mohli označit jejího výtvarného ředitele. ●

Mgr. Matyáš Tauber, Junior Associate
Stuchlíková & Partners,
advokátní kancelář, s.r.o.

STUCHLIKOVA & PARTNERS

Poznámky:

- ¹ Newzoo Global Games Market Report 2019 | Light Version | Newzoo. Newzoo | Games & Esports Analytics and Market Research [online]. K dispozici na <https://newzoo.com/insights/trend-reports/newzoo-global-games-market-report-2019-light-version/>.
- ² Video Game | Definition of Video Game by Lexico. [online]. Copyright © 2019 Lexico. com [cit. 28. 09. 2019]. K dispozici na www.lexico.com/en/definition/video_game.
- ³ Naši sousedé v Polsku v návrhu zákona na podporu videoher odkazujících na kulturní dědictví také zavádějí její definici: „Počítačový program, který je integrován s obsahovými prvky, včetně těch, které jsou ve formě obrázků a zvuků, který poskytuje svým uživatelům

možnost řešit interaktivní úkoly zábavné nebo vzdělávací povahy, které jsou založeny na souboru pravidel a jsou k dispozici prostřednictvím elektronického zařízení vybaveného rozhraním, které umožňuje interakci.“ Financial support for cultural video games in Poland - Lexology. Lexology [online]. Copyright © 2006 [cit. 24. 02. 2020]. K dispozici na www.lexology.com/library/detail.aspx?g=4e0d-cc72-21b5-4b65-8cd5-997f5d3d8086. Dalšími státy s právní definicí videoher jsou například Belgie, Brazílie, Dánsko, Egypt, Francie, Německo, Indie, Japonsko, Jižní Afrika, Švédsko a Spojené státy americké.

- ⁴ Zpráva WIPO (RAMOS, Andy a kol.) [online]. Copyright © [cit. 28. 09. 2019]. K dispozici na

www.wipo.int/export/sites/www/copyright/en/creative_industries/pdf/video_games.pdf%20Str.%207.

- ⁵ 16 CFR § 1505.1 - Definitions. | CFR | US Law | LII / Legal Information Institute. LII / Legal Information Institute [online]. [cit. 28. 09. 2019]. K dispozici na <https://www.law.cornell.edu/cfr/text/16/1505.1>.
- ⁶ Rozsudek Soudního dvora Evropské unie (čtvrtého senátu) Ve věci C-355/12, ze dne 23. ledna 2014, Nintendo Co. Ltd v. PC Box Srl a 9Net Srl.
- ⁷ Ustanovení § 5 odstavce 2 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů.

MARIE JANŠOVÁ

DOPADY KORONAVIRU NA ZAMĚSTNAVATELE POHLEDEM PRACOVNÍHO PRÁVA - NEJČASTĚJŠÍ AKTUÁLNÍ SITUACE NA PRACOVÍŠTI

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Video článek ke shlédnutí ►

BRODEC & PARTNERS

— L A W F I R M —

KORPORÁTNÍ PRÁVO
ZÁVAZKOVÉ PRÁVO
VEŘEJNÉ ZAKÁZKY
VEŘEJNÁ PODPORA
ČERPÁNÍ Z FONDŮ EU
INSOLVENČNÍ PRÁVO

SPORTOVNÍ PRÁVO
FÚZE A AKVIZICE
MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ
PRÁVO MEZINÁRODNÍHO OBCHODU
PRÁVO NEMOVITOSTÍ
STAVEBNÍ PRÁVO

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

BRODEC&PARTNERS, s.r.o., advokátní kancelář, Rubešova 162/8, 120 00 Praha,
Tel.: +420 224 247 215, Fax: +420 224 247 215, Email: info@akbrodec.cz,
Web: www.akbrodec.cz

K (ne)možnosti užití biometrické identifikace na fotbalových stadionech

Není tomu tak dávno, co Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „ÚOOÚ“) vydal velmi stručné stanovisko, ve kterém se vyjadřoval k biometrické identifikaci nežádoucích osob na fotbalových stadionech v České republice v případě, že tyto osoby hrubým způsobem narušily průběh předchozích zápasů s vážnými následky pro pořadatelský klub (dále jen „Stanovisko ÚOOÚ“).¹ Jako typický případ narušení průběhu zápasu hrubým způsobem lze spatřovat použití pyrotechniky v prostorách stadionu.

Přestože Disciplinární řád Fotbalové asociace České republiky² a rovněž návštěvní řády jednotlivých stadionů vnášejí a používání pyrotechniky v prostorách stadionů z důvodu zajištění bezpečnosti a pořádku zakazují, není nijak neobvyklým jevem, že k použití pyrotechniky během fotbalového zápasu přesto dojde. Provinivší se návštěvníci v takovém případě riskují přinejmenším sankce v podobě pokut či zákazu vstupu na stadion, v případě nejhorším i trestněprávní konsekvence, pokud svým jednáním způsobí materiální či jinou škodu, a to jak stadionu jako takovému, tak rovněž i ostatním návštěvníkům fotbalového utkání, včetně újmy na zdraví.

Neukáznění návštěvníci ovšem použitím pyrotechniky nevystavují riziku postihu pouze sebe a svou peněženku, ale též zájmy svého oblíbeného fotbalového klubu. Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace má dle stávajících pravidel k dispozici poměrně pestré palety sankčních opatření, které může uplatnit proti klubu, který jako organizátor nezajistí zamezení přístupu do prostor stadionu osobám vnášejícím pyrotechniku či jiné předměty ohrožující bezpečnost a zdraví. Konkrétně se jedná o peněžitou pokutu, a to až do výše 5 milionů korun, odehrání utkání bez přítomnosti diváků či uzavření stadionu (což s sebou implicitně přináší ušlý zisk klubu z prodaných vstupenek, sponzorských darů či například ztráty výhody domácího prostředí), případně též kontumaci utkání v případě, že jej nelze před koncem hrací doby dokončit, či vůbec zahájit. Stejnými způsoby s až poloviční sazbou peněžní pokuty může být rovněž potrestán klub, jehož fanoušci pyrotechniku vnesou do prostoru hostů či

ji zde použijí. Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace v souladu s rozhodovací praxí totožných orgánů v Evropě a vědoma si trestání nikoli přímo viníka prozatím v případě excesů při utkáních mezi tuzemskými kluby sahala k poměrně nízkým pokutám, tj. řádově v desítkách, maximálně nižších stovkách tisíc korun. Nicméně je zjevné, že tyto události tvoří onu pomyslnou černou kaňku ve světě fotbalu, které mají finanční dopad na jednotlivé kluby a jejich sponzory, zejména pak samotné návštěvníky, nehledě na to, že mohou zážitek ze sledování měření sil soupeřících klubů značně znepríjemnit.

Není tak s podivem, že se české fotbalové kluby snaží zavádět taková opatření, která by co možná nejvíce minimalizovala riziko narušování poklidného průběhu utkání. Návštěvní řády některých českých fotbalových stadionů již obsahují ustanovení, na základě kterých je návštěvníkovi v případě jejich porušení zakázán vstup na stadion. Nasnadě je rovněž zpřísnění osobních kontrol při vstupu na stadion. Takové opatření je však těžko proveditelné, a to jak z hlediska organizačního, kdy některá utkání může v českém prostředí navštívit až 20 tisíc lidí a provedení důkladné osobní prohlídky každého návštěvníka není objektivně v silách personálu stadionu, a zároveň mohou být někteří jedinci velmi kreativní při „pašování“ pyrotechniky či jiných zakázaných předmětů do prostor stadionu, tudíž by tyto jedince neodhalila ani běžná osobní prohlídka.³ Řešením by však mohlo být právě užití kamerového systému s funkcionalitou automatického rozpoznávání obličejů, který by problémové osoby identifikoval již při vstupu na stadion a personál stadionu by po upozornění

přesně věděl, na které osoby se při kontrole zaměřit, či je na stadion nepustit v případě, že jim byl v minulosti zakázán vstup na daný stadion z důvodu porušování návštěvního řádu stadionu.

Vzhledem k tomu, že zpracování biometrických údajů za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby spadá do zpracování zvláštních kategorií osobních údajů dle čl. 9 obecního nařízení o ochraně osobních údajů (dále jen „GDPR“), je zpracování těchto osobních údajů v obecní rovině zakázáno. Z obecního pravidla však GDPR stanovuje řadu výjimek,⁴ které zpracování zvláštních kategorií osobních údajů za určitých podmínek povolují. Jednou z těchto výjimek je nezbytnost zpracování zvláštních kategorií osobních údajů z důvodu významného veřejného zájmu, a to na základě práva Evropské unie nebo členského státu, za podmínek přiměřenosti zpracování oproti sledovanému cíli, dodržení podstaty práva na ochranu údajů a poskytnutí vhodných a konkrétních záruk pro ochranu základních práv a zájmů subjektu údajů.⁵ Přestože to explicitně Stanovisko ÚOOÚ neuvádí, vyplývá z merita jeho textace, že míří právě na výše zmiňovanou výjimku zpracování zvláštních kategorií osobních údajů, když vyjmenovává, že ani stávající zákon o podpoře sportu,⁶ ani zákon o zpracování osobních údajů⁷ či jiný právní předpis neobsahují zvláštní právní úpravu pro zpracování zvláštních kategorií osobních údajů. Stanovisko ÚOOÚ však zároveň závěrem konstatuje, že za současného právního stavu nelze najít dostatečný právní důvod ke zpracování biometrických osobních údajů návštěvníků fotbalového utkání technologií automatizovaného rozpoznávání obličejů vlastníkem sportovního zařízení v postavení

správce osobních údajů. Zůstává tedy otázkou, zda Stanovisko ÚOOÚ míří pouze na výše zmiňovanou výjimku zpracování zvláštních kategorií osobních údajů, či na celý soubor výjimek dle čl. 9 GDPR komplexně.

Systém kamerového dohledu s funkcionalitou automatizovaného rozpoznávání obličejů za užití technologie zahrnující zpracování biometrických údajů však v současnosti není nijak neobvyklou záležitostí. Jeho použití bylo schváleno například dánským úřadem pro ochranu údajů v případě stadionu Brøndby,⁸ a to na základě zmocnění národní legislativou, dle které je to právě místní úřad pro ochranu osobních údajů, který je nadán pravomocí schvalovat zpracování zvláštních kategorií osobních údajů v případě významného veřejného zájmu v případě, že není prováděno subjektem veřejné moci.⁹ Podle dostupných informací jsou další kamerové systémy pracující s technologií rozpoznávání obličejů legálně provozovány na některých fotbalových stadionech na území Velké Británie¹⁰ a Nizozemska.¹¹

Jako nejméně invazivní do soukromí návštěvníků stadionů a pravděpodobně tedy i systém nejvhodnější lze spatřovat kamerový systém s technologií zpracování biometrických šablon, která neumožňuje zpětnou rekonstrukci obličeje osoby. Obličej osoby je matematicky převeden na číselnou řadu, čímž je výrazně omezeno riziko zneužití biometrických údajů pro jiné účely, než je porovnání s jinými, již existujícími biometrickými šablonami. Biometrické šablony mohou být uchovávány v podobě tzv. hashe, tedy podoby, která neumožňuje její užití bez autentizačního klíče. Tímto opatřením je prakticky vyloučeno riziko zneužití biometrických šablon v případě narušení důvěrnosti kamerového systému daného stadionu. K dlouhodobému zpracování by však mohlo docházet pouze v případě osob, kterým byl uložen zákaz vstupu na daný stadion, tedy osob, které prokazatelně porušily návštěvní řád příslušného stadionu, a nikoliv všech návštěvníků. Systém automatizovaného rozpoznávání obličejů by tedy mohl uchovávat pouze jakýsi „blacklist“ biometrických šablon návštěvníků porušujících návštěvní řády, kdežto biometrické šablony ostatních návštěvníků by byly ihned vymazány. Obdobný systém legálně funguje právě na zmiňovaném dánském stadionu Brøndby, a zřejmě také na dalších fotbalových stadionech, kupř. v Nizozemsku¹² či Walesu.

Je tedy opravdu zavedení systému kamerového dohledu s funkcionalitou automatizované-

ho rozpoznávání obličejů na českých fotbalových stadionech v současné době nemožné? Nabízí se otázka, zda dle GDPR nepřichází v úvahu jiná výjimka ze zpracování zvláštních kategorií osobních údajů, konkrétně výjimka z důvodu nezbytnosti určení a výkonu právních nároků provozovatelů stadionů (resp. fotbalových klubů).¹³ Mezi těmito nároky lze spatřovat vyvození následků závažného porušení návštěvního řádu daného stadionu mající důsledek v zakázání vstupu na stadion, k čemuž je bezpodmínečně nutné a priori znovu rozpoznat osobu, která již v minulosti závažným způsobem porušila návštěvní řád stadionu, aby této osobě mohlo být efektivně znemožněno vstoupit na daný stadion. Stejně tak je na místě spatřovat nároky provozovatele stadionu v podobě smluvní pokuty v případě, že je návštěvní řád stadionu stanovuje, případně nároku na náhradu škody či jiné újmy, je-li jednáním dané osoby škoda způsobena. V nastíněných situacích tak prokazatelně figurují, vedle nároků veřejného zájmu na ochraně života a zdraví, rovněž nároky provozovatelů stadionů oproti problematickým návštěvníkům, které jsou potenciálně způsobitelné aktivovat výjimku ze zákazu zpracování zvláštních kategorií osobních údajů dle GDPR, konkrétně výjimku z důvodu nezbytnosti určení a výkonu právních nároků provozovatelů stadionů.¹⁴ V případě dodržení všech zásad zpracování osobních

údajů tak teoreticky nemusí nic bránit tomu, aby z výše uvedeného důvodu provozovatelé fotbalových stadionů systém kamerového dohledu s funkcionalitou automatizovaného rozpoznávání obličejů využívat mohli. Na reakci ÚOOÚ na tento výklad si však budeme muset počkat a nezbývá než doufat, že k dané problematice bude ze strany regulátora a odpovědných institucí poskytnuto komplexnější stanovisko, přinejmenším by však měla být tato problematika dále diskutována a vyjasněna. Z veřejně dostupných informací je patrné, že se do diskutované problematiky hodlá aktivně vložit Ministerstvo vnitra, nicméně konkrétní informace o zamýšleném postupu nejsou v době redakční uzávěrky k dispozici. ●

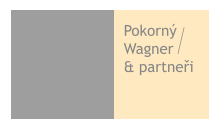
Mgr. Ing. David Skopal, advokát

Mgr. Tomáš Martiník, advokát

Mgr. Milan Šajer, advokátní koncipient

Advokátní kancelář Pokorný,

Wagner & partneři, s.r.o.

Poznámky:

- ¹ ÚOOÚ k biometrické identifikaci nežádoucích osob na fotbalových stadionech. Dostupné z: <https://www.uouu.cz/uouu-k-nb-sp-biometricke-identifikaci-nezadoucich-osob-na-fotbalovych-stadionech/d-35541>.
- ² § 65 a § 66 Disciplinárního řádu Fotbalové asociace České republiky. Dostupné z: <https://urednideska.fotbal.cz/document/download/17015>.
- ³ Příkladem nechť je pronášení pyrotechniky na intimních partiích, na ženě, dítěti, aj. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/sport/fotbal/bezpecnost-na-stadionech-serial-pyrotechnika-jak-se-pasuje_1904101343_vman.
- ⁴ Čl. 9 odst. 2 GDPR.
- ⁵ Čl. 9 odst. 2 písm. g) GDPR.
- ⁶ Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁷ Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁸ Danish DPA approves Automated Facial Recognition. Dostupné z: <https://edri.org/danish-dpa-approves-automated-facial-recognition/>.

- ⁹ § 7 odst. 4 zákona č. 502 ze dne 23. května 2018, Act on supplementary provisions to the regulation on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data (the Data Protection Act), Denmark. Dostupné z: <https://www.datatilsynet.dk/media/6894/danish-data-protection-act.pdf>.
- ¹⁰ South Wales football derby: Facial ID technology sparks police row. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk-wales-51049526>.
- ¹¹ Facial recognition technology needs limits, D66 and CDA MPs say. Dostupné z: <https://www.dutchnews.nl/news/2019/11/facial-recognition-technology-needs-limits-d66-and-cda-mps-say/>.
- ¹² Face recognition technology installed at dutch football club. Dostupné z: <https://www.thestadiumbusiness.com/2016/10/14/face-recognition-technology-installed-at-dutch-football-club/>.
- ¹³ Čl. 9 odst. 2 písm. f) GDPR.
- ¹⁴ Tamtéž.

Role obcí v systému oběhového hospodářství

Evropská unie podporuje prostřednictvím novelizace směrnice o odpadech¹ a dalších směrnic přechod států EU k oběhovému hospodářství. Podstatou tohoto systému je v zásadě důslednost v plnění hierarchie v nakládání s odpady. Tedy v první řadě je třeba v rámci principu prevence předcházet vzniku odpadů. Pokud již odpad vznikne, měl by být opětovně použit. Není-li možné opětovné použití, nastupují recyklační procesy. Těmi se rozumí využití odpadu formou jeho zpracování na nové výrobky či materiály. Následuje možnost jiného využití, např. energetické využití. Poslední možností je odstranění odpadu.

V Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky je připraven tzv. oběhový balíček, tj. soubor předpisů, které mají zajistit plnění evropských cílů a umožnit oběhové hospodářství. Účinnost nového zákona o odpadech je navrhována ke dni 1. ledna 2021.

Jak se nová právní úprava dotkne obcí?

Obce jsou zákonem o odpadech vymezeny jako původci odpadu, a to ve vztahu k odpadu odloženému osobami v rámci obecního systému nakládání s komunálním odpadem na místě k tomu určeném.

Obec má v zásadě za úkol postarat se o veškerý komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti nepodnikajících fyzických osob. U směsného odpadu pak bude moci vycházet v případě jeho zavedení ze systému daného kapacitou soustředovacích prostředků.

Stejně jako v současné právní úpravě se vychází z toho, že pokud obec chce zapojit ostatní původce odpadu do obecního systému („živnostenský odpad“), musí nastavit podmínky tohoto zapojení. Zapojení je dobrovolné a bude založeno písemnou smlouvou mezi obcí a právnickou či fyzickou podnikající osobou.

Obce budou povinny určit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu, a to alespoň nebezpečného odpadu, papíru, plastů, skla, kovů, biologického odpadu, jedlých olejů a tuků a od 1. ledna 2025 rovněž textilu, což jsou kromě textilu povinnosti dané již stávající právní úpravou. Současně však obec nebude povinna odděleně soustře-

ďovat odpad plastů, skla a kovů, pokud tím nedojde s ohledem na další způsob nakládání s nimi k ohrožení možnosti provedení jejich recyklace.

Systém nakládání s komunálním odpadem bude ovlivněn zejména cíli oběhového hospodářství. Ty jsou ve schvalované legislativě nastavené tak, že obec je povinna zajistit, aby odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu tvořily v kalendářním roce 2025 a následujících letech alespoň 60 %, v kalendářním roce 2030 a následujících letech alespoň 65 % a v kalendářním roce 2035 a následujících letech alespoň 70 % z celkového množství komunálních odpadů, kterých je v daném kalendářním roce původcem. Přitom do výpočtu podílu mohou být zahrnuty rovněž odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu vznikající na území obce při činnosti nepodnikajících fyzických osob, které nejsou předávány do obecního systému.

Podrobnosti pro výpočet cílů má stanovit vyhláška Ministerstva životního prostředí („...odpady, které se započítají do celkového množství komunálních odpadů, a odpady, které se započítají jako odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu...“). Návrhy vyhlášek prozatím nebyly předloženy.

Ve vztahu k nastavení cílů je třeba uvést, že jsou nastaveny vyšší, než jsou cíle uvedené v evropské směrnici o odpadech.² Nejde však o cíle plně srovnatelné s právem EU, a to z toho důvodu, že směrnice o odpadech váže cíle na přípravu k opětovnému použití a recyklaci komunálního odpadu, zatímco návrh zákona o odpadech je váže na oddělené soustředování recyklovatelných složek

komunálního odpadu. Důvodem je to, že obce nemají podle důvodové zprávy možnost s jistotou zjistit, jakým způsobem a kde byl zpracován či produkován odpad. Role obce je tedy zejména v tom maximalizovat množství vytríděného odpadu k dalšímu zpracování a tomu odpovídají jí nastavené povinnosti. Současně však samotné vytrídění odpadu na úrovni obcí nepřináší jistotu, že tento odpad bude opětovně použit či recyklován. Nová právní úprava vychází z toho, že vyšší cíle dané pro oddělené soustředování odpadu na komunální úrovni umožní dosáhnout recyklačních cílů, neboť tyto vyšší cíle reflektují to, že ne všechny vytríděné odpady je v konečném důsledku možné recyklovat. K tomu lze doplnit, že recyklací odpadu se rozumí způsob využití odpadu, jímž je odpad znovu zpracován na výrobky, materiál nebo látky, ať pro původní nebo jiné účely, nezahrnuje však energetické využití a přepracování na materiály, které mají být použity jako palivo.

Otázkou je to, zda budou obce dosahovat takto nastavených cílů v požadovaném časovém horizontu. V úvahu je třeba vzít to, že nastavení nového efektivního systému může, zejm. ve větších městech, představovat poměrně složitou otázku (nová technická a svozová řešení aj.). V tomto je třeba upozornit na návaznost na sankční opatření, jakož i skládkovací poplatek (viz níže).

Pozn.: Současně se změnou zákona o místních poplatcích má rozlišit místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství (maximální výše poplatku 1200 Kč) a poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (poplatek za množství odpadu: maximálně 6 Kč za kg, resp. 1 Kč za l), přičemž pro poplatek za rok 2021 může obec zachovat stávající systém. Souběžně

s tímto návrh zákona o odpadech ruší možnost smluvního systému vybírání úhrady za komunální odpad.

Výše uvedené cíle na úseku nakládání s odpadem jsou navázány na cíle na úseku skládkování odpadu, jakož i na cíle v nakládání s obaly, resp. na úseku nakládání s výrobky s ukončenou životností. Cíle a povinnosti nastavené napříč předpisy v oběhovém balíčku mají vést k vytvoření efektivního systému oběhového hospodářství.

Skládkování a spalování komunálního odpadu

V rámci oběhového hospodářství je podstatné, aby se odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu dostaly do recyklačního průmyslu. S tím souvisí též zákaz od 1. ledna 2030 ukládat na skládku mimo jiné využitelné odpady, tj. např. ty s určitou minimální výhřevností a dále ty, které je za stávajícího stavu vědeckého a technického pokroku možné účelně recyklovat.³

V porovnání s evropskou legislativou jde o ambiciózní cíl,⁴ jehož naplnění vyžaduje existenci funkčního systému oběhového hospodářství včetně kvalitní struktury recyklačního průmyslu.

Odklon od skládkování založený na parametru výhřevnosti, resp. jiné limitní hodnotě, předurčuje možné způsoby využití odpadu.

Mimoto se v návrhu zákona o odpadech zakazuje od roku 2021 ukládat na skládky např. výrobky s ukončenou životností a dále výstupy z jejich úpravy se stanovenou výhřevností a dále např. výstupy z úpravy směsných komunálních odpadů též se stanovenou výhřevností. U těchto výrobků a výstupů bude nezbytné zajistit jiný způsob nakládání. Zvažovat lze např. využití ve spalovnách komunálního odpadu, zde je však třeba vzít v úvahu nákladnost tohoto řešení a dlouhodobé nároky na kvalitu a objem dodávaného odpadu.

Dále je s ohledem na hierarchii oběhového hospodářství a v souladu s evropskou legislativou upřesněno, že spalování komunálního odpadu se považuje za energetické využití pouze tehdy, pokud dosahuje vysokého stupně energetické účinnosti (podle výpočtu v příloze návrhu zákona).

S ohledem na novelizovanou rámcovou směrnici o odpadech je v návrhu zákona uvedeno, že odděleně soustředované komunální

odpady vhodné k opětovnému použití nebo recyklaci, zejména papír, plasty, sklo, kovy, textil a biologický odpad, nesmí být předány ke spalování v zařízení na energetické využití odpadu. Výjimkou může být odpad, který vzniká při zpracování takovýchto odpadů. V důvodové zprávě k zákonu o odpadech se uvádí, že „Prováděcí právní předpis bude zajišťovat, že k energetickému využití nebudou předávány žádné výstupy z úpravy oddělených složek komunálního odpadu, které je v souladu s hierarchií odpadového hospodářství možné recyklovat.“ Podrobnosti, resp. návrh samotného prováděcího předpisu, nejsou prozatím k dispozici.

Dále bude platit, že odděleně soustředované komunální odpady vhodné k opětovnému použití nebo recyklaci, zejména papír, plasty, sklo, kovy, textil a biologický odpad nesmí být předány k odstranění, s výjimkou odpadu vzniklého při jejich zpracování (za zákonem stanovených podmínek).

Uvedené zákazy se promítnou do jednání obcí s firmami, které pro ně zajišťují svoz komunálního odpadu, resp. zajišťují využití, popř. odstranění odpadu. Přitom cena za tuto službu se bude zásadně odvíjet právě od limitů daných zákonem, které ovlivní zpracovatelský průmysl.

Sleva na skládkovacím poplatku

V rámci podpory třídění komunálního odpadu zavádí návrh zákona postupné zvyšování poplatku za skládkování, a to ze současných 500 Kč až po částku 1850 Kč v roce 2029 a letech následujících. Současně je obcím umožněno získat slevu na poplatek tehdy, pokud obec dostatečně komunální odpad třídí, resp. zajistí jeho efektivní oddělené soustředování („třídící sleva“). Pak může ukládat komunální odpad za cenu zbytkového odpadu, i v případě, že tento odpad by měl být zařazen do dílčího základu pro využitelný odpad. Přesný výpočet třídící slevy však není zatím předložen.

Zvyšováním skládkovacího poplatku, resp. možností uplatnit „třídící slevu“ má být obec ekonomicky motivována k dosažení maximálně efektivního odděleného soustředování recyklovatelných složek komunálního odpadu. Sleva na skládkovacím poplatku se počítá vždy podle podílu třídění za předchozí dva roky. Návrh zákona se nezabývá specifickou situací pro uplatnění slevy v prvních dvou letech účinnosti zákona. Strop skládkovacího poplatku je stanoven k roku 2029, což je tedy

limit pro motivační působení navázaný též na výše uvedené zákazy ve skládkování využitelného odpadu.

Přestupky obce

Nový zákon upravuje přestupky obce, mezi nimiž je nepřevzetí komunálního odpadu od fyzických osob, neurčení místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu nebo nezajištění splnění stanoveného podílu odděleně soustředované recyklovatelné složky z celkového množství komunálních odpadů. Mimoto musí obec plnit povinnosti původce odpadu.

Nové požadavky

Pro obce přináší navrhovaná legislativa nové požadavky zejména s ohledem na dosažení maximální efektivity obecního systému odpadového hospodářství. Smyslem je minimalizace směsného komunálního odpadu ve prospěch maximalizace odděleného soustředování recyklovatelných složek komunálního odpadu. Způsob výpočtu pro naplňování zákonem stanovených cílů má stanovit vyhláška Ministerstva životního prostředí.

V návaznosti na efektivitu komunálních systémů odpadového hospodářství je zásadní též další proces v oběhovém hospodářství, tj. navazující průmysl pro zpracování recyklovatelných složek, jakož i využití produktů vzniklých recyklací. Ten bude zásadním způsobem určovat možnosti obcí, jak s tříděným odpadem naložit, a jakými výdaji to obec zatíží. Právě tyto navazující procesy jsou významně regulovány navrhovaným zákonem o odpadech.

Z důvodové zprávy k návrhu zákona o odpadech je možné uvést, že „Zásadním nástrojem pro podporu recyklace je jednoznačné nastavení cílů pro podíl vytríděných odpadů produkovaných v rámci obecního systému nakládání s komunálním odpadem a obdobným způsobem nastavená sleva na skládkování odpadů.“ Vytrídění odpadu na komunální úrovni má být ve spojení se zákazem spalování nebo skládkování vytríděných odpadů (s výjimkou výmetu z jejich dotřídění, přičemž i tento výmet může být spálen nebo uložen na skládku, pouze pokud není recyklovatelný a v případě odstranění ani energeticky využitelný) základními prvky nového systému. Odborná veřejnost v této věci vyjadřuje obavu, že zákonem nastavené parametry nepovedou primárně k zajištění recyklace, ale k přesunu komunálního odpadu ze skládek

do spaloven. Kromě cílů stanovených jako povinnosti pro obce je tedy možné zvažovat též další opatření, která umožní vznik a fungování dostatečné kapacity průmyslu v rámci oběhového hospodářství. Může se jednat např. o opatření ve formě úlev nebo přímé podpory zařízení, která zajišťují přípravu k opětovnému použití a recyklaci, resp. recyklaci samotnou, jakož i podpora použití recyklovaných výrobků. ●

JUDr. Tereza Snopková, Ph.D.,
advokátní koncipient
ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.

ARROWS
advisory group

Poznámky:

- ¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/851 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice 2008/98/ES o odpadech. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic, ve znění nařízení Komise 1357/2014/EU, směrnice Komise 2015/1127/EU, nařízení Rady (EU) 2017/997 a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/851.
- ² Nové cíle stanovené v rámci EU jsou: zvýšit do roku 2025 úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklace komunálního odpadu nejméně na 55 % hmotnosti; zvýšit do roku 2030 úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklace komunálního odpadu nejméně na 60 % hmotnosti; zvýšit do roku 2035 úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklace komunálního odpadu nejméně na 65 % hmotnosti.
- ³ Dochází tedy ke změně oproti stávající právní úpravě, podle které se zakazuje od roku 2024 na skládky ukládat směsný komunální odpad a recyklovatelné a využitelné odpady stanovené prováděcím právním předpisem (§ 21 odst. 7 zákona o odpadech).
- ⁴ Směrnice o odpadech nově upravuje cíl pro skládkování komunálního odpadu, který je stanoven na 10 % z produkce komunálního odpadu v roce 2035 a současně stanoví, že „Členské státy usilují o zajištění toho, aby od roku 2030 nebyl přijímán na skládku žádný odpad vhodný k recyklaci nebo jinému využití, zejména komunální odpad.“

JIŘÍ HARNACH

NĚKTERÉ ASPEKTY MIMOŘÁDNÉ SITUACE Z POHLEDU ZÁKONA O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH

Video článek ke shlédnutí ►

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

**Vaši právníci pro český,
slovenský a mezinárodní business.**

Jeden mezinárodní tým. Jedno kontaktní místo.
Jedna kvalita služeb.

Chambers
AND PARTNERS

Praha:

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o., Pobřežní 394/12, Karlín, 186 00 Praha 8
T: +420 255 706 500 | E: paha@eversheds-sutherland.cz | www.eversheds-sutherland.cz

Bratislava:

Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o., Cintorínska 3/a, 811 08 Bratislava
T: +421 232 786 411 | E: bratislava@eversheds-sutherland.sk | www.eversheds-sutherland.sk

69 kanceláří | **34** zemí | **5000** lidí

Client Commitment. Innovative Solutions. Global Service.

Jak u nás bude implementována nová unijní směrnice o whistleblowingu?

Nová směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie, označovaná též jako směrnice o whistleblowingu, má být členskými státy Evropské unie transponována do prosince roku 2021.

S ohledem na předchozí neúspěšné pokusy o zavedení obecné povinnosti ke zřizování interních kanálů pro oznamování a opatření na ochranu oznamovatelů je přitom zásadní otázkou, kdy, jakým způsobem a zejména pak s jakým výsledkem budou požadavky nové unijní směrnice v České republice implementovány.

Whistleblowing a nová evropská směrnice

Úvodem je třeba zdůraznit, že samotný pojem whistleblowingu je obecně širší, než jsou cíle a předmět právní úpravy nové unijní směrnice o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie. V tomto směru se přitom whistleblowing (z angl. „to blow the whistle“, tj. doslova „zahvízdat na píšťalku“), který je tradičně chápán především jako jeden z klíčových nástrojů interní komunikace v rámci korporátní compliance (Corporate Compliance), stále více prosazuje i ve veřejné sféře.¹ Ve vztahu k orgánům veřejné moci a jejich činnosti je whistleblowing definován a nastaven jakožto systémové protikorupční opatření, které je v tomto směru nejen součástí etických kodexů zaměstnanců veřejné správy, ale jež je i výslovně upraveno právními předpisy o státní službě.²

Vedle tohoto výchozího dělení na využívání opatření whistleblowingu v soukromé a veřejné sféře, je třeba rozlišovat i dvojí funkční pojetí whistleblowingu v samotné praxi korporátní compliance. Na straně jedné jde o jeho pojetí jako specifického, převážně interního komunikačního kanálu sloužícího k prosazování cílů korporátní compliance (ochrana integrity, dobré pověsti a oprávněných zájmů obchodní korporace jakožto soukromoprávní entity), a na straně druhé je pak whistleblowing pojmán jako systém státem přiznaných a zaručených opatření k právní ochraně oznamovatelů protiprávního jednání, tj. osob oznamujících porušení právních předpisů ve věcech veřejného zájmu (z toho angl. whistleblower).

Obě tato shora popsaná pojetí se přitom čím dále více sblíží a z jejich úzkého propojení

koncepčně vychází i nová evropská úprava whistleblowingu, kterou představuje již zmiňovaná směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (dále také jen „Směrnice“), jejíž požadavky jsou členské státy povinny transponovat do vnitrostátních právních řádů ve lhůtě do 17. prosince 2021.³

Cílem Směrnice je vytvoření jednotného právního základu pro účinnější prosazování práva Unie ve vybraných konkrétních oblastech společného zájmu. Toho se má dosáhnout jednak zavedením nových ustanovení o ochraně oznamovatelů s cílem posílit řádné fungování jednotného trhu, správné provádění politik Unie týkajících se těchto oblastí, a současně zajištěním jednotné vysoké úrovně ochrany oznamovatelů v odvětvových nástrojích Unie, v nichž již existují příslušná pravidla, a jejichž porušování může způsobit vážné poškození veřejného zájmu. V této souvislosti ale mohou členské státy rozšířit uplatňování vnitrostátních předpisů na další oblasti s cílem zajistit soudržný a komplexní rámec na vnitrostátní úrovni.

Působnost a hlavní principy právní úpravy Směrnice

Věcná působnost Směrnice je vymezena tak, že Směrnice stanoví společné minimální normy pro ochranu osob, které oznámí níže uvedené porušení práva Unie:

- porušení práva Unie v taxativně stanovených oblastech: zadávání veřejných zakázek, finančních služeb, produktů a trhů, předcházení praní špinavých peněz a financování terorismu, bezpečnost výrobků a jejich souladu s předpisy, bezpečnost dopravy, ochrana životního prostředí, radiační ochrana a jaderná bezpečnost, bezpečnost potravin a krmiv, veřejné zdraví, ochrana spotřebitele, ochrany soukromí a osobních údajů, bezpečnosti sítí a informačních sítí;
- porušení ohrožující finanční zájmy Unie podle článku 325 Smlouvy o fungování

Evropské unie (SFEU) a blíže upřesněná v příslušných opatřeních Unie;

- porušení týkající se vnitřního trhu podle článku 26 odst. 2 SFEU, včetně porušení pravidel hospodářské soutěže a státní podpory, jakož i porušení týkající se vnitřního trhu v souvislosti s jednáními, která porušují pravidla týkající se daně z příjmů právnických osob, nebo s mechanismy, jejichž účelem je získání daňové výhody, která maří předmět nebo účel příslušného práva v oblasti daně z příjmů právnických osob.

Jak již přitom bylo shora uvedeno, tak Směrnicí není dotčena možnost členských států rozšířit ochranu podle vnitrostátního práva i na další oblasti nebo akty Unie.

Z hlediska vymezení osobní působnosti Směrnice je významné, že se tato vztahuje jak na osoby pracující ve veřejném, tak i v soukromém sektoru, které získaly informace o porušení práva Unie v pracovním kontextu, tj. zejména na osoby mající statut pracovníka (ve veřejném i neveřejném sektoru) včetně úředníků, jakož i osob samostatně výdělečně činných, akcionářů a osob náležejících do správního, řídicího nebo dohledového orgánu podniku, včetně nevykonných členů. Směrnice se dále vztahuje i na veškeré osoby, které pracují pod dohledem a podle pokynů zhotovitelů, subdodavatelů a dodavatelů.

V celkovém kontextu nastavení interních procesů oznamování jsou zcela zásadní podmínky ochrany oznamujících osob, které jsou konkrétně upraveny v článku 5 odst. 1 Směrnice. Osoby oznamující informace o porušení spadající do oblasti působnosti směrnice mají právo na ochranu tehdy, jestliže měly oprávněné důvody se domnívat, že oznámené informace byly v době oznámení pravdivé a že tyto informace spadaly do působnosti této směrnice a podaly oznámení interně v souladu s článkem 7 Směrnice a externě v souladu s článkem 10, nebo informace zpřístupnily přímo externě nebo veřejně v souladu s článkem 15 této Směrnice.

V tomto směru Směrnice ukládá členským státům povinnost zajistit, aby právní subjekty v soukromém a veřejném sektoru zavedly vhodné interní kanály pro oznamování a postupy pro přijímání oznámení a následná opatření v návaznosti na takto podaná oznámení, a to po konzultaci se sociálními partnery, je-li tak stanoveno ve vnitrostátním právu. Tyto kanály a postupy umožňují zaměstnancům daného subjektu podávat oznámení, přičemž mohou umožňovat také oznamování jinými osobami, které jsou s daným subjektem v kontaktu v rámci svých pracovních činností.

Z hlediska korporátní compliance je klíčové, že právními subjekty v soukromém sektoru s povinností zavést vhodné interní kanály pro oznamování, jakož i postupy pro přijímání oznámení a následná opatření, jsou právní subjekty s 50 či více zaměstnanci. Tato povinnost se však nemá vztahovat na mikropodniky a malé podniky (s výjimkou podniků působících v oblasti finančních služeb anebo podniků s dopadem na ochranu životního prostředí).

Směrnice ukládá členským státům, aby v rámci požadavku na tzv. externí kanály pro oznamování určily vnitrostátní orgány příslušné k tomu, aby přijímaly oznámení, poskytovaly zpětnou vazbu nebo přijímaly následná opatření v návaznosti na oznámení, a poskytnou jim odpovídající zdroje.

V návaznosti na shora uvedené Směrnice stanoví a blíže upravuje zákaz odvetných opatření a ukládá v tomto směru členským státům přijmout nezbytná opatření k tomu, aby zakázaly jakoukoli formu odvetných opatření, včetně hrozeb a pokusů o odvetu, přímých či nepřímých.

Členské státy stanoví účinné, přiměřené a odrazující sankce vztahující se na fyzické nebo právnické osoby, které brání nebo se snaží zabránit oznámení, přijmou odvetná opatření proti osobám anebo použijí proti těmto osobám šikanózní postupy anebo poruší povinnost týkající se utajení totožnosti oznamujících osob.

Implementace požadavků Směrnice v České republice

Pokud jde o českou právní úpravu whistleblowingu, tak tato dosud je v zásadě omezena jen na dvě specifické oblasti zájmu, a to jednak na oblast regulovaných finančních institucí (bank, spořitelních a úvěrních družstev, pojišťoven apod.), a dále pak na oblast úpravy státní služby, jak bylo již zmíněno v úvodu

tohoto článku.⁴ Pro jiné právní subjekty prozatím obecná povinnost k zavádění interních kanálů pro oznamování a souvisejících opatření právními předpisy stanovena nebyla, což však zásadním způsobem mění nová Směrnice.

Již z pouhého nástinu obsahu Směrnice je zřejmé, že vlastní transpozice a zejména pak implementace jejích požadavků bude poměrně velmi náročná a rozsáhlá, neboť se bude týkat i řady otázek spojených se současnou právní úpravou, a to od vybraných otázek pracovního práva až po oblast úpravy zpracování a ochrany osobních údajů. V žádném ohledu však nebude možné, aby jako transpoziční vnitrostátní právní předpis obstál podobný, nešťastně pojatý legislativní návrh, jako byl návrh zákona o ochraně oznamovatelů z roku 2018, který byl svého času zcela nesmyslně prosazován bez ohledu na to, že současně probíhal v rámci sdílené pravomoci orgánů EU i legislativní proces týkající se návrhu Směrnice.⁵

V tomto směru přitom může být určitou inspirací nová slovenská právní úprava whistleblowingu, která sice také byla přijata ještě před platností Směrnice, ale jež alespoň může navazovat na zkušenosti získané ve Slovenské republice v souvislosti s aplikací předchozí právní úpravy z roku 2014.⁶

Legislativní proces v rámci transpozice požadavků Směrnice přitom nepochybně nebude zahrnovat pouze vlastní návrh zákona o ochraně oznamovatelů, ale i navazující změny a úpravy řady souvisejících právních předpisů, zejména zákoníku práce. Tak jako tomu bylo i v případě předchozího, logicky neúspěšného návrhu zákona o ochraně oznamovatelů, tak i nyní byly legislativní přípravy k provedení transpozice Směrnice zahájeny na půdě Ministerstva spravedlnosti, které i podle předchozího návrhu mělo oblast whistleblowingu zastřešovat a v jehož rámci měla vzniknout Agentura pro ochranu oznamovatelů.

V tomto směru bude jistě zajímavé, jak bude otázka určení vnitrostátního orgánu pro externí oznamování v České republice nakonec upravena, když například již zmiňovaná slovenská právní úprava přistoupila ke zřízení samostatného Úřadu pro ochranu oznamovatelů protispolečenské činnosti, jakožto nezávislého orgánu státní správy s celostátní působností, jehož předsedu volí parlament, tj. Národní rada SR.

Podstatně více sporných anebo minimálně kontroverzních otázek však bude spojeno

s vnitrostátní transpoziční úpravou jednotlivých „nezbytných opatření“ na ochranu oznamovatelů, a to jak z hlediska právní úpravy zákazu odvetných opatření vůči oznamovatelům ve smyslu článku 19 Směrnice, tak i pokud jde o konkrétní opatření na ochranu před odvetnými opatřeními ve smyslu článku 21 Směrnice. Je totiž více než zřejmé, že požadavky Směrnice v tomto směru vytvářejí základ pro velmi výbušnou směs nesmírně komplikovaných a časově náročných sporů, a to s velkým dopadem na řadu citlivých otázek spojených zejména s povinnostmi mlčenlivosti a loajality vůči zaměstnavateli, ochranou státního, služebního a obchodního tajemství a duševního vlastnictví, jakož i s osobnostními právy a ochranou osobních údajů jak oznamovatelů, tak i dotčených osob. ●

**JUDr. Pavel Koukal, advokát / Associate Partner
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.**

Rödl & Partner

Poznámky:

- ¹ Existence interního systému pro oznamování v rámci korporátní compliance je mj. i jedním z požadavků příslušných mezinárodních standardů ISO, a to jak v rámci standardu ISO 19600 pro Compliance management systémy, tak i souvisejícího standardu ISO 37001 pro systémy řízení protikorupčních opatření.
- ² V České republice je toto upraveno v nařízení vlády č. 145/2015 Sb., o opatřeních souvisejících s oznamováním podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu.
- ³ EUR-Lex, L 305, 2019 [online]: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:L:2019:305:TOC>.
- ⁴ Pokud jde o oblast regulovaných finančních institucí, tak příkladem takové právní úpravy je ustanovení § 10a zákona č. 21/1992 Sb., o bankách.
- ⁵ K návrhu zákona o ochraně oznamovatelů srov. [online], dostupné z: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=ALBSB63F32SK>.
- ⁶ Zákon č. 54/2019 Z.z., o ochraně oznamovatelů protispolečenské činnosti, nahradil s účinností od 1. 3. 2019 předchozí zákon č. 307/2014 Z.z., o některých opatřeních souvisejících s oznamováním protispolečenské činnosti.

Aplikace pravidla 90/180 po skončení dlouhodobého pobytu – aneb když musíte odjet, ale nikdo neví kdy

Cizinecké právo je bezesporu jedním z nejméně přehledných odvětví českého práva, ve kterém takřka na každém kroku narážíte na otazníky. Ty se často dají překlénout některou z forem výkladu. Jindy ale nezbyvá, než na základě všech dostupných vodítek učinit ten nejlogičtější možný závěr a doufat, že jej jako věcně správný budou vnímat i příslušné autority.

S jednou z takových nejednoznačných otázek jsme se setkali v případě cizince, který jako tehdejší držitel zaměstnanecké karty žádal ve smyslu zákona o pobytu cizinců¹ o její prodloužení. Tento jeho návrh byl (nehledě na důvody) pravomocně zamítnut. Nicméně oproti rozhodnutím, jimiž se například povolení k pobytu ruší, nebo jimiž se uděluje sankce správního vyhoštění, lhůta k opuštění území v tomto typu rozhodnutí uvedena není.² Vzhledem k tomu, že v našem případě nebyl udělen výjezdní příkaz, který by takovou lhůtu specifikoval, vznikla tedy otázka, do kdy musí cizinec území České republiky opustit, resp. po jakou dobu je pobyt cizince na území ještě oprávněný.³

Aplikace pravidla „90/180“

Řešení problému je zdánlivě jednoduché. Cizinec není nadále držitelem pobytového oprávnění, a tak je možné, aby na území před

vyřízením formalit nutných k vycestování pobýval na základě „pravidla 90/180“, umožňujícího krátkodobý pobyt po dobu až 90 dnů v jakémkoli 180denním období.

Pravidlo „90/180“ je zakotveno v právu EU, a to konkrétně ve vízovém kodexu⁴ a dále v nařízení č. 2018/1806.⁵ Vízový kodex stanoví postupy a podmínky udělování víz mj. pro pobyty na území nepřesahující tři měsíce během jakéhokoliv šestiměsíčního období.⁶ Vízový kodex se aplikuje jen na státní příslušníky třetích zemí, kteří musí mít při překročení vnějších hranic členského státu vízum. Naproti tomu nařízení č. 2018/1806 stanoví, že „[s]tátní příslušníci třetích zemí uvedených na seznamu v příloze II jsou osvobozeni od vízové povinnosti stanovené v čl. 3 odst. 1 pro pobyty, jejichž celková délka nepřekročí 90 dnů během jakéhokoliv období 180 dnů.“⁷ V zásadě je tedy nutno rozlišovat dvě kategorie cizinců, a to (a) ty, kteří musí pro takové krátkodobé pobyty disponovat

vízem, a (b) ty, kteří jsou od povinnosti mít toto vízum osvobozeni.

Má-li – v obecné rovině – cizinec vízovou povinnost, není otázka toho, do kdy musí opustit území České republiky až tak problematickou, neboť samotné vízum toto blíže specifikuje.⁸ Nicméně v tom druhém případě, kdy je cizinec od vízové povinnosti osvobozen, daná otázka stále přetrvává.⁹

Pojďme si tedy shrnout základní východiska. Uplynutím posledního dne povolení k dlouhodobému pobytu zaniká pobytové oprávnění. Ke krátkodobému pobytu v rámci bezvízového styku je cizinec oprávněn jen po dobu 90 dnů během jakéhokoliv období 180 dnů. Co se tímto 180denním obdobím myslí, zejm. kdy začíná a končí, žádné z odkazovaných nařízení nespecifikuje. Stejně tak není zřejmé, zda se do 180denního období započítává i doba strávená na území na základě jiného pobytového titulu.

BŘÍZA & TRUBAČ

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

WWW.BRIZATRUBAC.CZ

K vyřešení problému napomáhá schengenský hraniční kodex,¹⁰ který uvádí, že obdobím jakýchkoliv 180 dnů se rozumí „období 180 dnů bezprostředně předcházející každému dni pobytu“,¹¹ přičemž k „dobám pobytu povoleného povolením k pobytu nebo dlouhodobým vízám se při výpočtu délky pobytu na území členských států nepřihlíží.“¹² Pro posouzení oprávněnosti krátkodobého pobytu je tedy klíčové určení konkrétního dne pobytu, od něhož se „odečte“ 180denní období, vyjma doby, po níž cizinec pobývá na území oprávněně na základě pobytového oprávnění (tj. i zaměstnanecké karty).¹³ Jakým způsobem se krátkodobý pobyt v bezvízovém styku počítá, se zabývá modelový případ níže.

Kontinuální pobyt v rámci dlouhodobého a krátkodobého pobytu?

Evropská legislativa tedy stanovuje určitá pravidla pro aplikaci režimu „90/180“. Nic z výše uvedeného zároveň nenaznačuje, že by dlouhodobý a krátkodobý pobyt na sebe nemohly volně navazovat. Naopak lze mít za to, že pokud by záměrem evropského zákonodárce bylo vyloučit možnost kontinuálního pobytu, výslovně by takovou skutečnost do schengenského hraničního kodexu uvedl a nezavedl by namísto toho pravidlo výpočtu ve vztahu k době dlouhodobého pobytu.¹⁴

Určitou nejistotu ale do hry po dlouhou dobu vnašelo české ministerstvo vnitra (dále jen „MV“), které na svých internetových stránkách k tomuto uvádělo: „Před vypršením doby platnosti dlouhodobého víza/povolení k pobytu je však nutné opustit ten členský stát, ve kterém na dlouhodobé vízum/pobyt [cizinci] pobývali, a až poté se na jeho území vrátit; bez přerušení krátkodobého pobytu by se totiž jednalo o jeden kontinuální nepřerušovaný dlouhodobý pobyt, pro který by bylo nutné disponovat příslušným pobytovým titulem podle národní legislativy (dlouhodobý nebo trvalý pobyt či platné dlouhodobé vízum).“¹⁵ Ze stanoviska MV tedy plyne, že není možné navázat krátkodobý pobyt na skončený dlouhodobý pobyt bez dalšího. Zdá se, jako by ministerstvo vycházelo z toho, že pro zahájení krátkodobého pobytu v rámci bezvízového styku je rozhodné datum prvního vstupu na území.¹⁶ Jinými slovy, že je pro stanovení začátku doby pobytu nutné mít „razítko“ v pase. Schengenský hraniční kodex nicméně výslovně uvádí, že se za den vstupu považuje první den (krátkodobého) pobytu na území, s tím, že první den vstupu

není nadále rozhodným kritériem pro výpočet.¹⁷ Z informace zveřejněné MV plyne, že kdyby nedošlo k přerušení vycestování před skončením dlouhodobého pobytu, cizinec by de facto na území pobýval, jako by se jednalo o jeden nerušený dlouhodobý pobyt, k čemuž by ale v rozsahu 90 dnů po skončení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu nebyl oprávněn.

Logika takového výkladu ale bohužel vůbec nemá v českém právním řádu oporu. Není totiž v souladu s literou zákona, když se s nejvyšší pravděpodobností opírá o starou právní úpravu pravidla „90/180“,¹⁸ kde významným hlediskem skutečně byl den prvního vstupu na území, ale není ani v souladu se smyslem a účelem cizinecké legislativy. Jejím primárním účelem je zamezit, aby cizinci pobývali v schengenském prostoru bez pobytového titulu. Takový nechtěný stav však nezakládá situace, kdy na skončené povolení k dlouhodobému pobytu navazuje titul druhý (oprávnění ke krátkodobému pobytu). Požadavek MV spočívající ve vycestování před skončením dlouhodobého pobytu pro započetí pobytu krátkodobého tak de facto představuje zásah do práv cizinců garantovaných Listinou základních práv a svobod.¹⁹ Nadto se nejedná ani o požadavek odůvodněný praxí, neboť lze bez obtíží zjistit, kdy povolení k dlouhodobému pobytu skončilo a započetí krátkodobého pobytu je tak možné jednoduše určit jako den následující. Stejně tak lze pro účely výpočtu oprávněnosti krátkodobého pobytu jednoduše zjistit, zda (a případně v jakých obdobích) cizinec na území pobýval před platností povolení k dlouhodobému pobytu.

Jistě by se nabízel protiargument směřující na zneužití takové kontinuity v rámci navazujících pobytů. Pokud totiž státy nemohou podchytit cizince případně porušující pravidlo „90/180“ již při vstupu na území, po skončení povolení k dlouhodobému pobytu by bylo vlastně na posouzení samotných cizinců, zda oprávnění ke krátkodobému pobytu trvá či nikoli. V takovém případě si lze představit, že by si nejeden cizinec zváben krásami naší země svůj pobyt prostě „protáhl“. Pro případy porušení režimu krátkodobého pobytu ale sám ZPC předpokládá instituty nápravy (např. správní vyhoštění), kterých by v takovém případě bylo možno využít.²⁰

Ministerstvo vnitra od počátku roku 2020 nově k aplikaci pravidla „90/180“ uvádí, že „[p]řed vypršením platnosti dlouhodobého víza/povolení k pobytu je třeba schengenský prostor opustit; to však neplatí pro občany

těch třetích zemí, které jsou od vízové povinnosti pro krátkodobé pobyty osvobozeny. Ti mohou po skončení platnosti dlouhodobého víza či povolení k pobytu započít svůj krátkodobý bezvízový pobyt v rámci schengenského prostoru po max. dobu 90 dnů během každých 180 dnů a až poté musí schengenský prostor opustit.“²¹ Je tedy zřejmé, že ačkoliv se postoj MV k dané otázce vyvíjel, zdá se, že je momentálně ustálený na (správném) závěru, že kontinuální pobyt na základě dlouhodobého a následně bezprostředně navazujícího krátkodobého pobytu v rámci bezvízového styku je možný a dovolený.

Modelový příklad

Vraťme se tedy k modelové situaci a tentokrát si jí pro účely názornosti nastiňme i s daty. Cizinec – říkejme mu Igor – začal v Praze pracovat počínaje dnem 1. 12. 2017. Protože ho stověžaté město nad Vltavou uchvátilo, zažádal v souladu se zákonem o pobytu cizinců před uplynutím platnosti zaměstnanecké karty o její prodloužení.²² Ministerstvo vnitra ale jeho žádost zamítlo s právní mocí ke dni 1. 1. 2020.

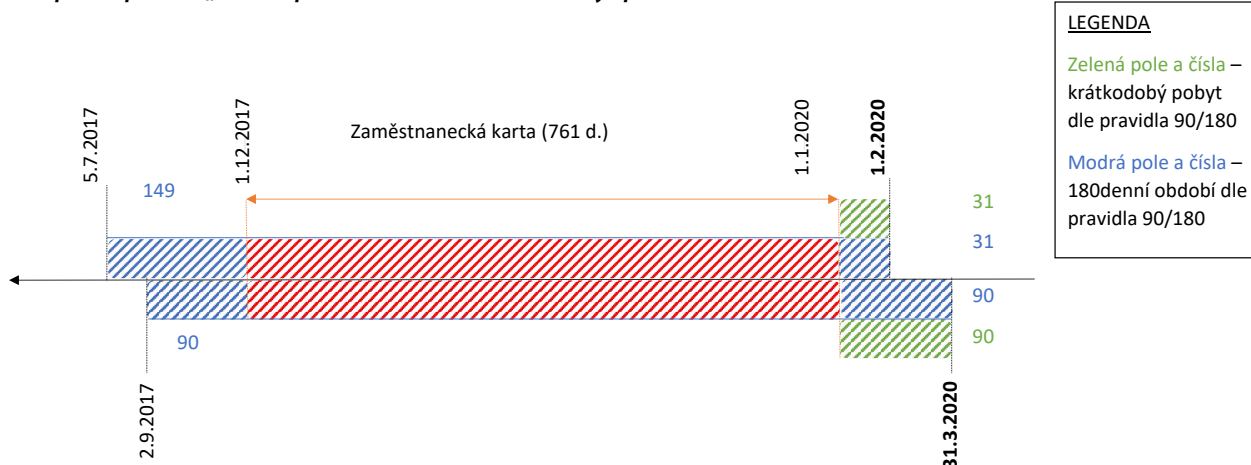
Od 1. 12. 2017 do 1. 1. 2020 tedy Igor pobýval na území oprávněně na základě zaměstnanecké karty ve spojení se ZPC. Po jakou maximální dobu tedy smí nadále v ČR pobývat v rámci bezvízového stylu z titulu krátkodobého pobytu? Dle schengenského hraničního kodexu je pro výpočet rozhodná doba 180 dní bezprostředně předcházejících každému dni pobytu. Pokud bychom tedy hodnotili situaci ke dni 1. 2. 2020, došli bychom s ohledem na vše uvedené k závěru, že krátkodobý pobyt ve smyslu pravidla „90/180“ trvá již po dobu 31 dnů s tím, že se do bezprostředně předcházejícího období 180 dnů nezapočítává doba platnosti zaměstnanecké karty.

Obdobným způsobem se vypočte maximální možná délka krátkodobého pobytu cizince v rámci bezvízového styku. Aplikací výše uvedených závěrů zjistíme, že posledním dnem oprávněného pobytu cizince ve smyslu pravidla „90/180“ je den 31. 3. 2020.

Aplikace pravidla „90/180“ po skončení zaměstnanecké karty s posouzením ke dni 1. 2. 2020:²³

Nastíněná situace na obrázku č. 1 (viz další strana) předpokládá, že v období předcházejícím platnosti zaměstnanecké karty (tj. od 5. 7. do 1. 12. 2017) Igor v schengenském prostoru dříve nepobýval (např. v rámci dovolené). Pro představu, do jaké míry by se odpověď

Obr. č. 1: Aplikace pravidla „90/180“ po skončení zaměstnanecké karty s posouzením ke dni 1. 2. 2020

na otázku oprávněnosti pobytu dle pravidla „90/180“ změnila v případě, že se Igor přijel před nástupem do zaměstnání do Prahy podívat v rámci 14denní dovolené, si uvedeme následující příklad.

Na obrázku č. 2 je oprávněnost pobytu opět posuzována ke dni 1. 2. 2020, kdy cizinec již na území pobývá z titulu krátkodobého pobytu po dobu 31 dnů. Pakliže by cizinec v době předcházející platnosti zaměstnanecké karty, a zároveň v době spadající do 180denního období, pobýval v schengenském prostoru po dobu 14 dnů, „vyčerpal“ by již 45 dnů z 90 dnů, po něž je ke krátkodobému pobytu oprávněn. Posledním dnem jeho legálního pobytu by pak bylo 17. 3. 2020. Pro aplikaci pravidla „90/180“ totiž není rozhodné, zda byla doba pobytu vyčerpána jedním nebo více pobytů.²⁴

Výjezdní příkaz

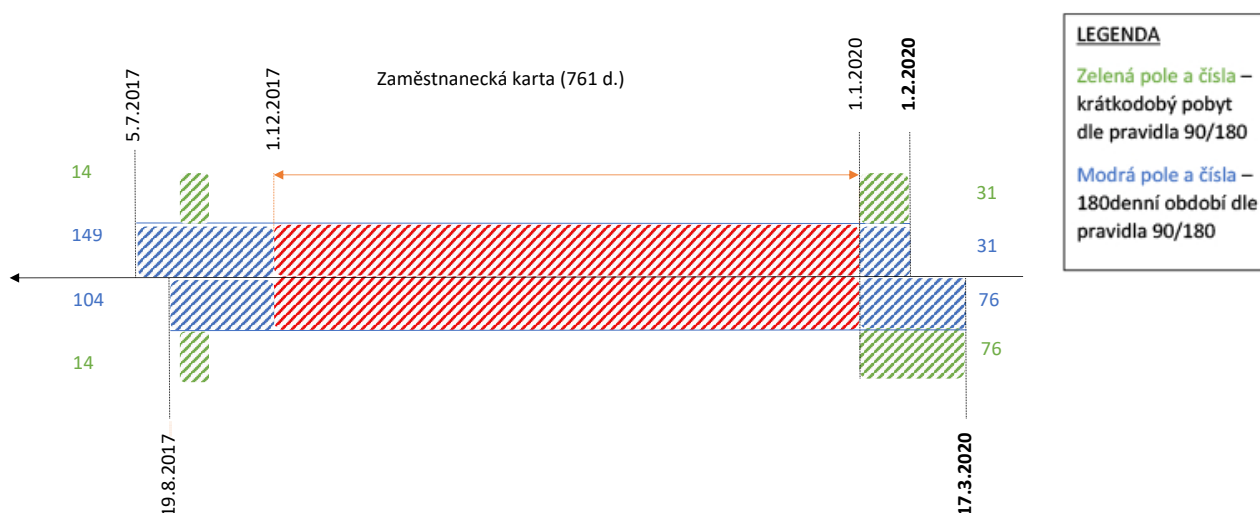
Závěrem se sluší poukázat na skutečnost, že zákon o pobytu cizinců zakotvuje ex offio povinnost MV udělit cizinci výjezdní příkaz mj. za situace, kdy skončí platnost povolení k dlouhodobému pobytu.²⁵ Takový výjezdní příkaz opravňuje cizince k pobytu na území na přechodnou dobu k provedení neodkladných úkonů a vycestování z území.²⁵ Výjezdní příkaz je možno udělit až na dobu 60 dnů.²⁶

S ohledem na shora uvedené je však třeba uzavřít, že správný postup ve vztahu ke kontinuálnímu pobytu na základě povolení k dlouhodobému pobytu a pravidla „90/180“ v rámci bezvízového styku by byl takový, že by výjezdní příkaz vydala až policie v návaznosti na ukončení krátkodobého pobytu na území.²⁷

Je nicméně zřejmé, že s řetězením pobytových oprávnění v tuto chvíli zákon o pobytu cizinců výslovně nepočítá. Je proto otázkou, do jaké míry by příslušné orgány zde uvedenou argumentaci akceptovaly. V případě našeho klienta totiž k vydání výjezdního příkazu vůbec nedošlo, a tak naše argumentace nedostala prostor pro posouzení.

S ohledem na zakotvení přímé ex offio povinnosti MV výjezdní příkaz bez dalšího vydat již po skončení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu bez možnosti jakéhokoli správního uvážení, není vyloučeno, že stávající úprava v rozsahu, v jakém nepředpokládá kontinuální pobyt na základě povolení k dlouhodobému pobytu a krátkodobého pobytu ve smyslu pravidla „90/180“, není zcela v souladu s evropskou legislativou.

Obr. č. 2: Aplikace pravidla „90/180“ po skončení zaměstnanecké karty s posouzením ke dni 1. 2. 2020 s předchozím pobyt

Závěr

V tomto článku jsem se zabývala možností bezprostředního navázání krátkodobého pobytu cizince v rámci bezvízového styku na skončené povolení k dlouhodobému pobytu (zaměstnanecké karty) a jakým způsobem dny, po něž je krátkodobý pobyt oprávněný, správně vypočítat. S ohledem na interpretaci evropské legislativy lze uzavřít, že takový kontinuální pobyt je dovolený v rozsahu,

v jakém nedochází k porušování pravidla „90/180“.

Není ale bez významu, že v tuto chvíli vnitrostátní pravidla pro udělování výjezdních příkazů s možností kumulace pobytových oprávnění zcela evidentně nepočítají. Je proto otázkou, zda by příslušné orgány byly zde naznačené argumentaci nakloněny. Do budoucna by bylo jistě vhodné, kdyby zákon o pobytu cizinců situaci kontinuálního pobytu

tu výslovně upravoval a tím eliminoval jakékoliv důvody k pochybnostem ohledně dovolednosti takového režimu. ●

Mgr. Veronika Zhejbalová, LL.M.,

advokátní koncipient

Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

Poznámky:

¹ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“ nebo „ZPC“).

² Srov. např. ust. § 46d odst. 3 ZPC, ust. § 46e odst. 2 ZPC, ust. § 118 odst. 3 ZPC, aj.

³ Ačkoliv ve smyslu ust. § 50 odst. 1 písm. b) ZPC uděluje výjezdní příkaz Ministerstvo vnitra bez dalšího a z úřední moci, v našem případě k jeho udělení – třebaže se mohlo jednat o administrativní důvody – nedošlo. Vzhledem k tomu, že se do podobné situace může dostat značný okruh cizinců, zabýváme se zde otázkou, jak dobu „dodatečného“ oprávněného pobytu alternativně zjistit.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) (dále jen „vízový kodex“).

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (dále jen „nařízení č. 2018/1806“).

⁶ Čl. 1 odst. 1 vízového kodexu.

⁷ Čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2018/1806.

⁸ Čl. 24 odst. 1 vízového kodexu.

⁹ Pro zamezení jakýchkoliv pochybností se zbytek článku věnuje problematice aplikace pravidla „90/180“ výhradně v rámci bezvízového styku.

¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (dále jen „schengenský hraniční kodex“).

¹¹ Čl. 6 odst. 1 schengenského hraničního kodexu (důraz přidán).

¹² Čl. 6 odst. 2 věta druhá schengenského

hraničního kodexu (důraz přidán). Dalo by se argumentovat tím, že to, že se k povolení k dlouhodobému pobytu „nepřihlíží“ znamená, že se tato doba zahrnuje do 180denního období bez dalšího (tj. na situaci by se hledělo, jako by cizinec povolení k pobytu vůbec neměl). S takovým výkladem se ale neztotožňujeme, neboť smyslem pravidla „90/180“ je zamezit situaci, aby cizinec na území pobýval po delší dobu v kuse, jako by byl držitelem jakéhokoli oprávnění k pobytu nad 90 dnů. Pakliže ale držitelem takového titulu je, je doba platnosti takového oprávnění pro účely výpočtu krátkodobého pobytu nerozhodná. Zjednodušeně řečeno, není možné pro účely výpočtu oprávněnosti krátkodobého pobytu zohledňovat i okolnost pobytu dlouhodobého.

¹³ Ve smyslu ust. § 42g odst. 1 ZPC, se zaměstnaneckou kartou rozumí „povolení k dlouhodobému pobytu opravňující cizince k přechodnému pobytu na území delším než 3 měsíce...“

¹⁴ Čl. 6 odst. 2 věta druhá schengenského hraničního kodexu.

¹⁵ Odkaz na podobu informací zveřejňovaných MV ve vztahu ke krátkodobým pobytům ke dni 1. 7. 2019: <https://web.archive.org/web/20181026141642/http://www.mvcr.cz/clanek/kratkodoby-pobyt-vizova-povinnost-bezvizovy-styk.aspx> (důraz přidán); situaci klienta jsme nicméně řešili koncem roku 2019 a tato informace byla tou dobou na webových stránkách MV stále uvedena.

¹⁶ Den prvního dne vstupu byl rozhodný v rámci úpravy účinné do 18. 10. 2013 (viz poznámka pod čarou č. 18). Dnes je nicméně pro výpočet významné hledisko 180 dnů bezprostředně předcházejících každému dni pobytu.

¹⁷ Čl. 6 odst. 2 věta první schengenského hraničního kodexu.

¹⁸ Dle čl. 20 odst. 1 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. 6. 1985 „[c]izinci, kteří nepodléhají vízové povinnosti, se mohou

volně pohybovat na území smluvních stran po dobu nejvýše tří měsíců během období šesti měsíců ode dne prvního vstupu, pokud splňují podmínky vstupu uvedené v čl. 5 odst. 1 písm. a), c), d) a e).“ Tento článek byl ale nahrazen čl. 2 odst. 2 písm. a) nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 610/2013 ze dne 26. června 2013, dle něhož se slova „tří měsíců během období šesti měsíců ode dne prvního vstupu“ nahradila slovy „90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů“, a to s účinností ode dne 18. 10. 2013.

¹⁹ Čl. 14 odst. 5 ve spojení s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

²⁰ Např. ukončení přechodného pobytu v rámci bezvízového styku (ust. § 19 ZPC), správní vyhoštění (ust. § 118 a násl. ZPC) nebo rozhodnutí o povinnosti opustit území (ust. § 50a ZPC).

²¹ <https://www.mvcr.cz/clanek/kratkodoby-pobyt-vizova-povinnost-bezvizovy-styk.aspx>

²² Do nabytí právní moci rozhodnutí o prodloužení karty platí fikce platnosti pobytového oprávnění, ust. § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců.

²³ Grafické proporce časové osy neodpovídají počtu předmětných dnů v rámci jednotlivých úseků a období. Časová osa slouží jen k názorné představě čtenáře o způsobu výpočtu krátkodobého pobytu dle pravidla „90/180“.

²⁴ Ačkoliv mám za to, že k uvedenému lze dojít na základě prosté gramatické interpretace příslušné legislativy, poukazuji i na rozsudek velkého senátu Soudního dvora ze dne 3. 10. 2006, ve věci C-341/05, kde byl ve vztahu k aplikaci pravidla „90/180“ (dle dnes již neúčinné právní úpravy) posuzován případ několika nenavazujících pobytů.

²⁵ Viz ust. § 50 odst. 1 písm. b) ZPC.

²⁶ Viz ust. § 50 odst. 3 ZPC.

²⁷ Viz ust. § 50 odst. 4 ZPC.

²⁸ Viz ust. § 50 odst. 1 písm. a) ZPC.

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Společnost **MT Legal s.r.o.**, advokátní kancelář poskytuje komplexní právní a poradenské služby pro veřejný a soukromý sektor v rámci celé ČR, a to prostřednictvím svých právních specialistů.

NABÍZENÉ SLUŽBY

- komplexní právní poradenství
- poradenství dodavatelům a zadavatelům veřejných zakázek
- kontrola nabídek dodavatelů, administrace zadávacích a koncesních řízení
- zpracování právních rozborů a analýz
- zastupování v soudních, správních a arbitrážních řízeních
- přednášková činnost, metodická podpora

HLAVNÍ SPECIALIZACE

- právo veřejného investování (veřejné zakázky, koncese, projekty PPP, veřejná podpora, strukturální fondy EU)
- právo EU
- právo duševního vlastnictví, právo ICT
- energetické právo
- stavební právo
- horní právo
- právo životního prostředí
- zdravotnické právo
- vodní a lesnické právo
- právo obchodní, občanské, správní, pracovní
- arbitráže a investiční spory

BRNO

- Jakubská 121/1, 602 00 Brno 2
- +420 542 210 351

PRAHA

- Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha 2
- +420 222 866 555

OSTRAVA

- Bukovanského 1345/30, 710 00 Ostrava
- +420 596 629 503

- info@mt-legal.com
- www.mt-legal.com

Lze smlouvy na veřejné zakázky považovat za smlouvy uzavřené adhezním způsobem?

Smlouvu uzavíranou adhezním způsobem vymezuje § 1798 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „OZ“) jako smlouvu, jejíž základní podmínky byly určeny jednou ze smluvních stran nebo podle jejich pokynů, aniž slabší strana měla skutečnou příležitost obsah těchto základních podmínek ovlivnit.

Vzhledem k tomu, že v oblasti zadávání veřejných zakázek návrh smlouvy na plnění veřejné zakázky typicky předkládá zadavatel jako součást zadávací dokumentace¹ a dodavatel nemá možnost předložený návrh smlouvy měnit a předkládat „kontraofertu“, nabízí se otázka, zda lze ochranná ustanovení § 1798 a násl. OZ aplikovat rovněž na smlouvy na plnění veřejných zakázek.

Zodpovězení této otázky může mít v praxi dopad především na skutečnost, zda se dodavatel může domáhat neplatnosti ujednání ve smlouvě, které je pro něj zvláště nevýhodné, aniž je pro to rozumný důvod, ve smyslu § 1800 odst. 2 OZ.

Základní podmínky určeny jednou ze smluvních stran nebo podle jejich pokynů

Prvním předpokladem pro aplikaci ustanovení o adhezních smlouvách je skutečnost,

že základní podmínky byly určeny jednou ze stran nebo podle jejich pokynů. Návrh smlouvy na plnění veřejné zakázky je zpravidla (s přihlédnutím k použitému druhu zadávacího řízení) předložen zadavatelem coby součást zadávací dokumentace, přičemž takový návrh smlouvy je vytvořen výlučně zadavatelem, příp. jeho zástupcem, a je pro všechny účastníky zadávacího řízení stejný. Dodavatel nemá skutečnou možnost ovlivnit znění smlouvy, kterou musí buď v předloženém znění akceptovat, nebo se zadávacího řízení vůbec nemůže účastnit. Jedná se o kontraktační proces založený na principu „take it or leave it“, kdy druhá strana k návrhu smlouvy buď přistoupí (adheruje), či nikoliv. Základními podmínkami se rozumí nejcharakterističtější povinnosti spojené s obchodní transakcí pro obě strany, přičemž v podrobnostech lze jako příklad uvést cenu plnění, úrokovou sazbu, doložku omezující riziko jedné ze stran, doložku limitující či omezující odpovědnost, termín/lhůtu dodání, rozsah prací, kvalitu plnění, podmínky výpovědi

smlouvy, (automatickou) prolongaci smlouvy apod.² Skutečnost, že cenu plnění do návrhu smlouvy zpravidla doplní dodavatel podle své nabídky, nemění adhezní povahu kontraktačního procesu za předpokladu, že podstatná většina smluvního textu je neměnná.³ Pro úplnost je vhodné doplnit, že základní podmínky smlouvy nelze zaměňovat s tzv. podstatnými náležitostmi smlouvy (essentialia negotii).

Slabší strana, která neměla skutečnou příležitost ovlivnit obsah základních podmínek

Dalším předpokladem pro aplikaci ustanovení § 1798 a násl. OZ je „slabost“ druhé smluvní strany – dodavatele. Skutečnost, že zadavatel jednostranně předloží návrh smlouvy v rámci zadávacího řízení ještě sama o sobě neznámá, že dodavatel je slabší stranou ve smyslu § 433 OZ, byť to v kombinaci s jinými znaky může přispět k určení pozice smluvní strany. Legislativce blíže nevymezil, jaké

znaky definují slabší stranu, když v ust. § 433 odst. 2 OZ pouze presumuje („má se za to“), že slabší stranou je osoba, která vůči podnikateli v hospodářském styku vystupuje mimo souvislost s vlastním podnikáním. Osobu je přitom potřeba chápat jako osobu fyzickou i právnickou. Je zřejmé, že dodavatel často bude vystupovat v souvislosti s vlastním podnikáním (jinak by pravděpodobně ani nebyl schopen naplnit požadavky zadavatele na profesní způsobilost a technickou kvalifikaci), nicméně zákonodárce nevylučuje, že by slabší stranou mohla být rovněž osoba, která vystupuje v souvislosti s vlastním podnikáním, jsou-li naplněny jiné faktické znaky, od nichž se postavení slabší strany odvozuje. Faktickými znaky, které mohou založit nerovnost stran, jsou například informační asymetrie, nerovné hospodářské postavení nebo ekonomická závislost dodavatele na zadavateli.

Zvláštnosti kontraktačního procesu v oblasti zadávání veřejných zakázek

U odborné veřejnosti nepanuje úplná shoda na tom, zda smlouvy na plnění veřejných zakázek mohou mít charakter adhezních smluv, či nikoliv, když někteří autoři tvrdí, že je potřeba přihlídnout mimo jiné k tomu, že smlouvu na plnění veřejné zakázky de facto předkládá sám dodavatel, který má k obraně proti případné nezákonnosti k dispozici institut námitek ve smyslu ust. § 241 a násl. zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ZZVZ“),⁴ přičemž jiní autoři uvádějí, že postavení dodavatele coby slabší strany ve smyslu § 433 OZ je v zásadě vyloučeno za předpokladu, že zadavatel zadává veřejnou zakázku v souladu se ZZVZ a základními zásadami zadávacího řízení.⁵

S takovou argumentací se však zcela neztotožňujeme. Naopak se domníváme, že smlouvy na plnění veřejných zakázek nezřídka budou mít charakter smluv uzavřených adhezním způsobem, a to z následujících důvodů.

V první řadě je třeba poukázat na skutečnost, že ačkoliv sám dodavatel předkládá návrh smlouvy (ať už v nabídce nebo v rámci součinnosti před podpisem smlouvy), tento návrh zcela vychází z návrhu obchodních podmínek uveřejněných zadavatelem jako součást zadávací dokumentace, kdy dodavatel tedy předkládá návrh smlouvy, jehož podmínky zcela vycházejí z pokynů zadavatele, přičemž i vymezení podmínek podle poky-

nů jedné ze stran zákonodárce v § 1798 OZ správně podřazuje pod adhezní způsob kontraktace. Jakákoliv změna návrhu smlouvy oproti zadávacím podmínkám by navíc byla důvodem pro vyloučení dodavatele ze zadávacího řízení, s výjimkou doplnění údajů na místech k tomu předpokládaných (typicky doplnění ceny, která vychází z nabídky dodavatele). Rovněž Grulich na toto téma uvádí, že: „Případná námitka, že oferentem je v tomto případě sám uchazeč, kterému by tudíž nemělo svědčit právo následně zpochybňovat závaznost jím navrhované smlouvy, se nejeví jako přiléhavá, a to zejména z toho důvodu, že takováto „oferta“, resp. její obsah, není výsledkem svobodného uvážení uchazeče, který je naopak fakticky nucen předkládat návrh smlouvy, jehož podobu mohl jen minimálně ovlivnit“.⁶

Lze souhlasit s tvrzením, že institut námitek slouží dodavateli k možnosti obrany proti nezákonnému postupu zadavatele a nezákonným zadávacím podmínkám, nicméně s poukazem na § 244 odst. 1 ZZVZ je také nezbytné zohlednit, že v rámci námitek může dodavatel napadat toliko rozpor se ZZVZ, nikoliv nepřiměřenost či neplatnost ujednání návrhu smlouvy ve smyslu OZ. Takový závěr koresponduje též s komentářovou literaturou, dle které „Obsahovou nepřiměřenost podmínek nelze efektivně institutem námitek řešit.“⁷ V souvislosti s možností ochrany proti nesprávnému postupu zadavatele dle ZZVZ nutno dodat, že rovněž předseda ÚOHS v rozhodnutí č. j. ÚOHS-R0205/2018/VZ-04832/2019/321/ZSř ze dne 18. 2. 2019 konstatoval, že přezkumná pravomoc ÚOHS je ve vztahu k obchodním podmínkám omezená, když ÚOHS je oprávněn přezkoumat excesy, které porušují základní zásady zadávacího řízení, avšak není jeho úkolem hodnotit vhodnost a správnost obchodních podmínek nebo kontrolovat či korigovat vyváženost smluvního vztahu.⁸ V praxi dodavatelé nezřídka poukazují na údajnou nepřiměřenost obchodních podmínek prostřednictvím žádosti o vysvětlení zadávací dokumentace ve smyslu § 98 ZZVZ nebo zmíněných námitek ve smyslu § 241 a násl. ZZVZ, nicméně v drtivé většině případů zadavatelé vzneseným žádostem o úpravu skutečně či domněle nepřiměřených ujednání nevyhoví, čímž je dále podpořen závěr, že dodavatelé nemají skutečnou možnost vyjednat o podmínkách smlouvy. Pro úplnost je vhodné dodat, že tvrzená nepřiměřenost obchodních podmínek ze strany dodavatele je často pouze jakousi strategií dodavatele,

jak se pokusit vyjednat výhodnější podmínky, aniž by obchodní podmínky skutečně nepřiměřené byly. Lze též dospět k závěru, že pro možnost využití ochrany podle § 1798 a násl. OZ není nutné, aby se dodavatel prostřednictvím žádosti o vysvětlení zadávací dokumentace nebo námitek o změnu nepřiměřených podmínek ve smlouvě alespoň pokusil, neboť s odkazem na shora uvedené je zřejmé, že takový pokus o „vyjednávání“ není objektivně schopen změnit zadavatelem předložené podmínky a není tak podmínkou možnosti aplikace ochranných ustanovení OZ.

S argumentem, že je fakticky téměř vyloučeno, aby byl dodavatel slabší stranou, je-li veřejná zakázka zadávána postupem podle ZZVZ při zachování základních zásad ve smyslu § 6 ZZVZ, se rovněž zcela neztotožňujeme. Z rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže sice vyplývá, že: „Účelem zásady přiměřenosti je snaha o určitý adekvátní vztah mezi zadavatelem a dodavatelem v průběhu zadávacího řízení, tedy rovnováhu práv a povinností mezi zadavatelem a dodavatelem“,⁹ avšak dle našeho názoru je nutné přihlídnout k tomu, že smysl a účel základních zásad § 6 ZZVZ a ochranných ustanovení v § 1798 a násl. OZ není totožný a nelze tedy bez dalšího tvrdit, že dodržení základních zásad dle ZZVZ vylučuje porušení ustanovení OZ na ochranu slabší smluvní strany a vice versa. Závěrem poukazujeme na skutečnost, že k porušení základních zásad zadávacího řízení reálně nezřídka dochází.

Závěr

Pro možnost uplatnění ochranných ustanovení OZ o smlouvách uzavřených adhezním způsobem je nezbytné, aby (i) základní podmínky byly určeny jednou ze stran nebo podle jejích pokynů; (ii) dodavatel byl slabší stranou ve smyslu § 433 OZ; a (iii) dodavatel neměl skutečnou příležitost ovlivnit obsah těchto podmínek. Jsme přesvědčeni, že v případě smluv na plnění veřejných zakázek mohou být všechny podmínky naplněny současně a nelze tedy bez dalšího vyloučit možnost aplikace § 1798 a násl. OZ. Základní podmínky návrhu smlouvy jsou sestaveny výlučně zadavatelem, přičemž dodavatel nemá skutečnou možnost o nich vyjednat a domáhat se úpravy případně nepřiměřených ujednání, a to ani prostřednictvím institutu námitek. Prostřednictvím námitek ve smyslu § 241 a násl. ZZVZ se totiž nelze efektivně bránit obsahové nepři-

měřenosti smluvních ujednání. Dodavatel může být rovněž slabší stranou, kdy OZ nevylučuje, aby slabší stranou byla osoba, která vystupuje v souvislosti s vlastním podnikáním, jsou-li dány jiné faktické znaky, které slabší stranu charakterizují. Samotná skutečnost, že zadavatel jednostranně předloží návrh smlouvy v rámci zadávacího řízení, však sama o sobě neznamená, že dodavatel je slabší stranou. ●

**Mgr. Milan Friedrich, advokátní koncipient
MT Legal s.r.o., advokátní kancelář**

Poznámky:

- ¹ Návrh smlouvy na plnění veřejné zakázky předložený zadavatelem jako součást zadávací dokumentace představuje tzv. obchodní podmínky ve smyslu § 37 odst. 1 písm. c) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.
- ² PETROV, Jan. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckova edice komentované zákony, s. 1881. ISBN 978-80-7400-747-7.
- ³ PELIKÁNOVÁ, Irena; PELIKÁN, Robert. In: ŠVESTKA, Jiří a kol. Občanský zákoník: komentář k § 1798. Svazek V, (§ 1721 až 2520). In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 9. 12. 2019].
- ⁴ BEJČEK, Josef: Soukromoprávní ochrana slabšího obchodního partnera [online]. Bulletin advokacie [cit. 9. 12. 2019]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/soukromopravni-ochrana-slabsiho-obchodniho-partnera?browser=full>
- ⁵ LAVICKÝ, Petr. Občanský zákoník: komentář. Praha: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře, s. 1653. ISBN 9788074005299.
- ⁶ GRULICH, Tomáš. Zadávání veřejných zakázek jako forma adhezní kontraktace. Právní rozhledy. 2016, č. 7, s. 249–255.
- ⁷ PETROV, Jan. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckova edice komentované zákony, s. 1880. ISBN 978-80-7400-747-7.
- ⁸ Rozhodnutí ÚOHS ze dne 18. 2. 2019, č.j. ÚOHS-R0205/2018/VZ-04832/2019/321/ZŠ: „Obchodní podmínky představují specifickou část zadávacích podmínek, která vychází z potřeb zadavatele a působí zpravidla vůči všem dodavatelům stejně. S tím souvisí i omezená přezkumná pravomoc Úřadu ve vztahu k obchodním podmínkám. Úřad při výkonu své pravomoci přezkumává soulad postupu zadavatele v zadávacím řízení se zákonem, není však jeho úkolem hodnotit vhodnost a správnost stanovených obchodních podmínek nebo kontrolovat či korigovat vyváženost těmito podmínkami definovaného smluvního vztahu. Úřad také nemůže suplovat úlohu právního poradce při interpretaci té které (soukromoprávní) obchodní podmínky. (...) Výše uvedeným však není ani řečeno, že by obchodní podmínky byly z přezkumu Úřadem vyloučeny zcela. Obchodní podmínky, které jsou součástí závazného návrhu smluvní dokumentace, zejména nesmí porušovat zásady, na kterých zákon spočívá, a nesmí být zjevně excesivní. V tomto smyslu je však též omezen jejich přezkum ze strany Úřadu. Zadavatel dále nesmí stanovením obchodních podmínek obcházet stanovení jiných zadávacích podmínek, například podmínek kvalifikace.“
- ⁹ Rozhodnutí ÚOHS ze dne 18. 2. 2019, č.j. ÚOHS-R0195/2018/VZ-04833/2019/322/DJa.

MICHAELA RIEDLOVÁ

PŘEVODY A DALŠÍ DISPOZICE S AKCIEMI

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Česká advokátní kancelář s více než 25ti letou tradicí.
Flexibilní právní služby kdekoliv na světě.
Profesionální přístup. To je HSP & Partners.

Osobní přístup

Ke každému jednotlivému případu přistupujeme individuálně a s náležitou péčí. Naši klienti jsou pro nás vždy na prvním místě.

Společně k úspěchům

Naše advokátní kancelář působí ve specializovaných týmech disponujících nezbytnými odbornými znalostmi v daném oboru práva.
Víme, že víc hlav, víc ví.

Důraz na efektivitu

Při nalézání optimálního právního řešení klademe důraz na maximální efektivitu. Nemrháme prostředky našich klientů. Jsme si vědomi hodnoty jejich času.

Kdekoliv, kdykoliv

Díky čtyřem pobočkám je naše advokátní kancelář schopna přizpůsobit se potřebám našich klientů na celém území České a Slovenské republiky.
24 hodin denně, 7 dní v týdnu, 365 dní v roce.

Sídlo – Praha

Vodičkova 710/31,
Nové Město, 110 00 Praha 1
ak@akhsp.cz
+420 734 363 336

Pobočka – Přerov

Čechova 1184/2, Přerov

Pobočka – Ostrava

Vítkovická 3083/1, Ostrava

Pobočka – Čadca

Májová 1319, Čadca – Slovensko

Advokátní kancelář HSP & Partners

je členem mezinárodní asociace
advokátních kanceláří LIBRALEX E.E.I.G.

 LIBRALEX E.E.I.G.

Maření spravedlnosti – rok poté

Je tomu rok, co nabyla účinnosti novela trestního zákoníku, která do našeho právního řádu přinesla zcela nový a četně diskutovaný trestný čin, maření spravedlnosti dle § 347a zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen „tr. zákoník“). Je logické, že počet trestních kauz, v nichž by byl uvedený trestný čin řešen, je v České republice zatím velmi nízký, považujeme však za užitečné otevřít na toto téma diskusi a nastolit otázky, které se logicky nabízejí.

Mnohé otázky se otevírají na základě zkušeností z jiných zemí, zejména Slovenska, kde obdobnou skutkovou podstatu obsahuje tamní § 344 zákona č. 300/2005 Z. z., trestný zákon, pod názvem „marenie spravodlivosti.“ Rešerše případu, který následuje dále, může přinejmenším být nápomocná pro představu, na která protiprávní jednání relativně nová skutková podstata cílí, a na která již nikoli. Samozřejmě je nezbytné mít na zřeteli, že česká a slovenská právní úprava se ohledně skutkové podstaty trestných činů jistým způsobem překrývají, nicméně ani jedna úprava neobsahuje beze zbytku tu druhou, a naopak zahrnuje i jednání nepostižené sousedskou právní úpravou.

Objektem trestného činu v české i slovenské podobě by mělo být zachování zákonnosti¹ řízení u orgánů veřejné moci tam, kde to zákon předpovídá. Předmětem tohoto článku není podrobný rozbor a porovnání české a slovenské skutkové podstaty, avšak je zajímavé poukázat na jednu odchylku, která spočívá v tom, že v České republice se, na rozdíl od Slovenska, ohledně padělaného/ pozměněného důkazu musí jednat o důkaz, který má podstatný význam pro rozhodnutí, aby jednání pachatele mohlo být trestné.

Obecně k § 347a tr. zákoníku

Dnes (v době tvorby tohoto článku) je tomu přibližně rok od okamžiku, kdy nabyt účinnosti zákon č. 287/2018 Sb., a do trestních předpisů přibyla nová skutková podstata pod symbolickým pojmem „maření spravedlnosti.“ Jako trestné je v současnosti zjednodušeně řečeno kvalifikováno jednání spočívající v předložení věcného nebo listinného důkazního prostředku, který má podstatný význam pro rozhodnutí, a o kterém dotyčný ví, že je padělaný nebo pozměněný, v úmyslu, aby byl použit jako pravý, a to pro účely zahájení řízení, případně jeho samotné předložení v řízení vedeném soudem, mezinárodním soudním orgánem nebo pro účely trestního řízení (tedy ve vztahu k orgánům trestního řízení). Dále je trestné i samotné padělání

(pozměnění důkazu) i jiné obstarání padělku a skutková podstata zahrnuje i jednání ovlivňující řízení u orgánu veřejné moci² tím, že někdo za nabídnutý prospěch spáchá další trestné činy.³

Objektem trestného činu maření spravedlnosti je chránit tzv. „neférové“ jednání ve vztahu k vymezeným orgánům veřejné moci. Zda bylo zavedení popisované právní úpravy potřeba či nikoli, bylo předmětem mnohých právněteoretických diskusí. Zatím je v České republice evidován malý počet případů (viz statistika níže) bez judikatury, nicméně čas bude teprve reflektovat potřebnost nové právní normy a možná přinese i zajímavou tuzemskou judikaturu týkající se předmětné problematiky. Přijetí nové právní úpravy trestného činu maření spravedlnosti dle § 347a tr. zákoníku však bylo předkladatelů odůvodněno čl. 70 odst. 1 písm. b) Římského statutu Mezinárodního trestního soudu (č. 84/2009 Sb. m. s.) a čl. 25 Úmluvy Organizace spojených národů proti korupci.⁴

Pokud má posuzovaná skutková podstata chránit zákonnost řízení u orgánu veřejné moci, je otázkou, proč se nevztahuje rovněž např. na správní řízení či řízení před správcem daně. Předmětem těchto řízení bývají často významné záležitosti, kde se rozhoduje o velkém množství (nejen soukromých) financí. Ve správním řízení lze poukázat např. na posuzování vlivů a koncepcí na životní prostředí (EIA/SEA) a jejich dopad na velké developerské projekty.

Statistika § 347a tr. zákoníku

Co se týče statistických ukazatelů, v průběhu roku 2019 byly zdejšími policejními orgány zahájeny úkony trestního řízení pro trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a tr. zákoníku celkem ve 26 případech. Z tohoto počtu eviduje Policie České republiky 11 případů jako objasněných.⁵ Výskyt popisovaného trestného činu v jednotlivých měsících roku 2019 byl následující – únor a březen – bez výskytu, duben – 2, květen – 2, červen – 2, červenec – 3, srpen – 2, září – 2, říjen – 6, listopad – 5, prosinec – 2. Jedná se však „pouze“ o prvotní kvalifikaci policejních orgánů a bude žádoucí sledovat první tuzemská rozhodnutí trestních soudů.

Rešerše slovenského případu

Rozsudek Okresního soudu Bratislava I ze dne 10. února 2017, sp. zn. 2 T 52/2015 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Bratislavě ze dne 7. září 2017, sp. zn. 2 To 55/2017.

Skutkový stav

Pan XY byl na Slovensku trestně stíhán za jednání, které bylo tamními orgány činnými v trestním řízení kvalifikováno jako naplňující znaky skutkové podstaty trestného činu marenie spravodlivosti ve smyslu § 344 odst. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z., trestný zákon.⁶ Skutek obviněného (později obžalovaného) měl spočívat v tom, že pan XY jako statutární orgán⁷ obchodní společnosti AB podal návrh na prohlášení konkurzu na

S NÁMI MÁTE PRÁVO
BÝT SAMI SEBOU.

www.akegv.cz

ERHARTOVÁ
GÜRLICH
VÍTEK & PARTNERS
advokátní kancelář

majetek této obchodní společnosti s přílohami (seznam majetku, seznam závazků, seznam spřízněných osob, řádná individuální účetní závěrka za rok 2008, zpráva auditora, smluvní přehled), jejichž valnou část soud označil za pochybnou. Přířímým důsledkem vadných pokladů bylo usnesení Okresního soudu Bratislava I ze dne 14. června 2010, sp. zn. 2K / 22/2010, kterým soud rozhodl, že návrh na prohlášení konkurzu vůči obchodní společnosti AB, se zamítá. V rámci svého odůvodnění soud v insolvenčním řízení konstatoval, že značná část závazků je pochybných, nejedná se o platebně neschopnou společnost, hodnota majetku společnosti podle rozvahy představuje částku 1 881 056 € a skutečný objem dluhů obchodní společnosti AB je mnohem nižší než deklarovaný v přílohách návrhu na konkurz. Právě tyto podklady se staly stěžejními pro zahájení trestního stíhání pana XY.

Rozhodnutí trestních soudů

Okresní soud Bratislava I rozsudkem ze dne 10. února 2017, sp. zn. 2 T 52/2015, zprostil pana XY obžaloby podané ve smyslu výše popsaného skutku, a to z důvodu, že obžalovaný skutek není trestným činem. Krajský soud v Bratislavě usnesením ze dne 7. září 2017, sp. zn. 2 To 55/2017, zamítl odvolání prokuratury a vyjádřil se k otázkám, kterým ostatní orgány činné v trestním řízení nevěnovaly, dle jeho názoru, patřičnou pozornost.

Právní hodnocení

Prvoinstanční soud založil své zprošťující rozhodnutí na odůvodnění, že nebyl předložen dostačující relevantní ušvědčující důkaz. Z odůvodnění vyplývá, že obžaloba se opírala o jediný důkaz, kterým byla závěrečná zpráva předběžného insolvenčního správce, obsahující konstatování, že část závazků uvedených v seznamu majetku obchodní společnosti AB je pochybná. Tento důkaz však dle názoru vyjádřeného soudem ve zprošťujícím rozsudku nemůže bez důvodných pochybností být dostačujícím pro uznání obžalovaného XY vinným ze spáchání předmětného (úmyslného) trestného činu marenie spravedlivosti podle § 344 odst. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z., trestný zákon. Nebylo totiž dle názoru soudu prokázáno, že obžalovaný AB v době, kdy podával předmětný návrh na prohlášení konkurzu měl vědomost o padělání či pozměňování předkládaných dokladů. Soud prvního stupně tedy dospěl k závěru, že obžalovaný XY se

nedopustil úmyslného jednání předložením důkazu, o kterém by věděl, že je padělán nebo pozměněn za účelem použít ho jako pravý a obžaloby jej zprostil.

Odvolací soud se v meritu věci ztotožnil s prvoinstančním rozhodnutím a nadto se zevrubněji zabýval právním posouzením obžalovaného skutku, přičemž nad rámec své kompetence posouzení trestní odpovědnosti zhodnotil nesprávný postup insolvenčního soudu.⁸ Soud druhého stupně uvedl, že nebyl předložen jediný důkaz o tom, že by obžalovaný AB spolu s návrhem předložil důkaz, o kterém by věděl, že je zfalšovaný nebo pozměněn. Skutečnost, že předběžný správce konkurzní podstaty vyslovil pochybnosti o dluzích obchodní společnosti AB, označil odvolací soud za právně bezvýznamnou, když tento překročil své oprávnění stanovené tamními insolvenčními předpisy.⁹ I kdyby tuto kompetenci nepřekročil, nebylo ze spisového materiálu možné určit, které konkrétní dluhy měly být pochybnými, a pokud by je bylo možné určit, tato skutečnost sama o sobě neznamená, že v souvislosti s návrhem na prohlášení konkurzu byly předloženy zfalšované či pozměněné listinné důkazy, ani to, že obžalovaný XY je předkládal s vědomostí o jejich „nedovolené úpravě“. Odvolací soud tedy uzavřel, že se skutek popsany výše stal, ale není trestným činem.

Závěr

Z výše popsaného případu je patrný velice extenzivní výklad skutkové podstaty trestného činu marenie spravedlivosti podle § 344 odst. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z., trestný zákon, Okresní prokuraturou Bratislava I. Příklad může být jistě i vodítkem pro tamní orgány činné v trestním řízení při kvalifikování obdobných jednání, která jsou předmětem jejich odhalování, vyšetřování a rozhodování o nich.

Závěrem

Bude zajímavé sledovat první rozhodnutí českých soudů ve spojitosti s trestným činem marenie spravedlivosti dle § 347a tr. zákoníku ve všech jeho podobách. Zejména výklad pojmu „podstatný význam pro rozhodnutí“ bude zajisté procházet dynamickým vývojem, neboť téměř veškeré listinné důkazy a písemná podání mohou být pro rozhodnutí v daném řízení podstatná, a to jak samostatně, tak ve vzájemné souvislosti s ostatními důkazy v dané věci. Určitá výkladová stanoviska nám, prozatím, může nabídnout

zahraniční právní úprava tam, kde se objektivní stránka českého trestného činu marenie spravedlivosti dle § 347a tr. zákoníku s tou zahraniční zcela překrývá. ●

Mgr. Tomáš Kadlec, advokátní koncipient
JUDr. Lenka Příkazská, advokátka
HSP Partners advokátní kancelář v.o.s.

HSP / & PARTNERS
advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Autor dovozuje ze slovenské komentářové literatury: ČENTĚŠ, Jozef. Trestný zákon: veľký komentár. 2. aktualizované vydanie. Bratislava: Eurokódex, 2015, s. 670. ISBN 978-80-8155-053-9.
- ² Nikoli každého, např. skutková podstata dle § 347a tr. zákoníku nedopadá na správní řízení, daňové řízení apod.
- ³ Jedná se o trestný čin křivého obvinění (§ 345 tr. zákoníku), křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (§ 346 tr. zákoníku) nebo křivého tlumočení (§ 347 tr. zákoníku).
- ⁴ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 287/2018 Sb., sněmovní tisk č. 79.
- ⁵ <https://www.policie.cz/clanek/statisticko-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>.
- ⁶ § 344 odst. 1, písm. a): „Kto v konaní pred súdom alebo v trestnom konaní a) predloží dôkaz, o ktorom vie, že je sfašovaný alebo pozmenený, na účel použít ho ako pravý,“.
- ⁷ V případě byla řešena i otázka zastupování předmětné obchodní společnosti (dle obchodního rejstříku zastupují a podepisují oba jednatelé společnosti), nicméně tento aspekt není s ohledem na zaměření tohoto článku natolik zajímavý.
- ⁸ Insolvenční soud nesprávně zamítl návrh na prohlášení konkurzu, neboť předmětná obchodní společnost AB se objektivně nacházela v úpadku dle jiného než insolvenčním soudem posuzovaného kritéria – souhrn závazků vs. majetek.
- ⁹ Konkrétně se jednalo o překročení jediné kompetence vyplývající z § 21 odst. 1 zákona č. 7/2005 Z. z., o konkurzu a reštrukturalizácii, a to zjistit, zda majetek dlužníka bude postačovat alespoň na úhradu nákladů konkurzu.

CEVROINSTITUT
[vysoká škola]

Kvalitní vzdělání na prvním místě!

arm. gen. Ing. Jiří Šedivý
býv. náčelník generálního štábu,
vedoucí katedry

JUDr. Tomáš Sokol
přední advokát, člen
katedry práva

Tomáš Pojar, M.A.
expert na mezinárodní
vztahy, prorektor

doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D.
specialistka na mimosoudní řešení sporů,
vedoucí katedry

JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M.
odborník na mezinárodní obchodní právo,
garant programu

Studujte prestižní **postgraduální programy!**

- **LL.M.** – Ochrana informací
- **LL.M.** – Alternativní řešení sporů
- **LL.M.** – European Business Law
- **MBA** – Management a kybernetická bezpečnost
- **MPA** – Bezpečnostní a krizový management
- **MPA** – Veřejná správa a lidské zdroje
- **MPA** – Diplomacie

Rozšíření odpovědnosti členů statutárního orgánu při úpadku obchodní korporace

Dne 29. 1. 2020 podepsal prezident republiky novelu zákona o obchodních korporacích (sněmovní tisk č. 207),¹ která byla publikována ve sbírce zákonů jako zákon č. 33/2020 Sb. Tato novela významným způsobem rozšiřuje odpovědnost členů statutárního orgánu při úpadku obchodní korporace a důsledky za porušení jejich povinností při výkonu funkce v upadnuvší korporaci. Zcela zásadním způsobem byl novelizován zejména § 66 zákona o obchodních korporacích (zákon č. 90/2012 Sb., dále také jako „ZOK“).

Zvláštní povinnosti při úpadku obchodní korporace

Podle tohoto ustanovení platí, že přispěl-li člen statutárního orgánu porušením svých povinností k úpadku obchodní korporace a bylo-li v insolvenčním řízení již rozhodnuto o způsobu řešení úpadku obchodní korporace, insolvenční soud na návrh insolvenčního správce:

a) rozhodne o povinnosti tohoto člena vydat do majetkové podstaty prospěch získaný ze smlouvy o výkonu funkce, jakož i případný jiný prospěch, který od obchodní korporace obdržel, a to až za období 2 let zpět před zahájením insolvenčního řízení, jedná-li se o insolvenční řízení zahájené na návrh jiné osoby než dlužníka; není-li vydání prospěchu možné, nahradí jej člen statutárního orgánu v penězích, a

b) byl-li na majetek obchodní korporace prohlášen konkurs, může také rozhodnout, že tento člen je povinen poskytnout do majetkové podstaty plnění až do výše rozdílu mezi souhrnem dluhů a hodnotou majetku obchodní korporace; při určení výše plnění insolvenční soud přihlédne zejména k tomu, jakou měrou přispělo porušení povinnosti k nedostatečné výši majetkové podstaty.

K aplikaci tohoto ustanovení novela dále upravuje formu řízení k vymození těchto povinností, a to tak, že se stanovuje, že toto řízení je incidenčním sporem podle insolvenčního zákona.² Dále je stanovena povinnost insolvenčního správce podat návrh na zahájení předmětného řízení také tehdy, rozhodne-li o tom věřitelský výbor. Nejsou-li v majetkové podstatě peněžní prostředky potřebné ke krytí nákladů na podání návrhu a vedení řízení, může insolvenční správce podmínit podání návrhu nebo další pokračování v řízení tím, aby mu věřitelé poskytli na úhradu těchto nákladů přiměřenou zálo-

hu. Skončí-li řízení úspěchem insolvenčního správce, mohou věřitelé, kteří zálohu poskytli, požadovat její náhradu jako pohledávku za majetkovou podstatou.³

Další neméně významnou změnu doznal § 69 zákona o obchodních korporacích, podle kterého byla odpovědnost, včetně výše uvedeného § 66 zákona rozšířena kromě členů statutárního orgánu i na bývalého člena statutárního orgánu, na osobu v obdobném postavení člena statutárního orgánu a na každou další osobu, která se fakticky v takovém postavení nachází, přestože není členem orgánu, a bez zřetele k tomu, jaký vztah k obchodní korporaci má.⁴ Je-li členem statutárního orgánu obchodní korporace právnická osoba, použijí se ustanovení § 63 až 66 i na fyzickou osobu, která tuto právnickou osobu při výkonu funkce zastupuje.⁵

V důvodové zprávě k předmětné novele se pak můžeme dočíst poměrně dost informací o tom, jaké úvahy vedly autory novely ke konstrukci tohoto ustanovení: Cílem navrženého ustanovení § 66 ZOK je zjednodušit a zefektivnit stávající řešení. Sankce, či obecně povinnosti, jež mohou člena statutárního orgánu, jakož i další osoby, postihnout v případě úpadku obchodní korporace, jsou ve stávající právní úpravě upraveny zejména v § 62 až 68 ZOK. Jedná se o následující instituty: (i) vyloučení z výkonu funkce (§ 63 a 64), (ii) povinnost vydat prospěch ze smlouvy o výkonu funkce u věřitelských insolvenčních návrhů (§ 62) a (iii) ručení za splnění povinností obchodní korporace (§ 68). Ve všech případech se zkoumají shodné skutkové okolnosti, přesto je pro ně stanoven odlišný procesní režim. Takové řešení je zbytečně nákladné pro soudy i účastníky řízení. Navrhované řešení spočívá v tom, že výše uvedená řízení budou předmětem jediného řízení (kromě diskvalifikačního – viz výše), které bude incidenčním sporem podle § 159 a násl. insolvenčního zákona, ve kte-

rém bude insolvenční soud jako předběžnou otázku zkoumat, zda členové statutárního orgánu přispěli porušením svých povinností k úpadku obchodní korporace. Tím odpadnou procesní nesnáze, které vyvolávala stávající úprava. Řízení se navrhuje koncipovat jako návrhové s tím, že jedinou oprávněnou osobou k návrhu bude insolvenční správce. Právě jeho osoba je v insolvenčním řízení nejlépe obeznámena se stavem obchodní korporace a bude mít možnost snadno opatřit podklady pro návrh. Zároveň je tato osoba v úzkém kontaktu s věřiteli, jejichž zájmy je povinna chránit, podněty tedy může získávat i od nich. Současně se navrhuje stanovit, že insolvenční správce bude vždy činný na základě rozhodnutí věřitelského výboru; z tohoto důvodu se navrhuje upravit i problematiku placení nákladů řízení (po vzoru § 239 odst. 2 insolvenčního zákona).⁶

K výše uvedenému si dovoluji uvést několik poznámek. V první řadě nejsem obecně tak optimisticky přesvědčen na rozdíl od autorů této novely, že sjednocení výše uvedených řízení uvedených v § 62 až 68 ZOK pod novou úpravu § 66 ZOK v navrhovaném znění (zejména ustanovení § 66 odst. 1 písm. b)) povede k významné úspoře (pokud jde o složitost, nákladnost či jiný aspekt řízení pro soudy a účastníky řízení). Mám za to, že novelizovaná úprava § 66 ZOK totiž v praxi vyvolá více otázek než odpovědí a bude trvat velmi dlouho, než dojde k vývoji judikatury v takovém rozsahu, aby bylo toto ustanovení v praxi insolvenčního správce rozumně použitelné.

V této souvislosti je možné připomenout, že původní roztržštěná úprava § 62 až 68 ZOK alespoň teoreticky umožňovala zahájit řízení i na základě procesní aktivity jiného subjektu než osoby insolvenčního správce (např. na návrh věřitele u řízení dle § 68 ZOK), či i bez návrhu. Koncentrace výlučného práva k podání žaloby dle § 66 ZOK v novelizova-

ném znění v rukou insolvenčního správce nemusí dle mého názoru vždy plně chránit práva věřitelů. Důvody mohou být rozličné, a to od obavy insolvenčního správce pouštět se do nejistého dobrodružství v podobě mnohaletého soudního procesu, nedostatek informací získaných insolvenčním správcem, nedostatek zdrojů k hrazení tohoto sporu v majetkové podstatě a také i možná nečinnost insolvenčního správce.

Incidenční spor

Samotnou otázkou je pak zakotvení předmětného řízení dle nového ust. § 66 ZOK jako incidenčního sporu podle insolvenčního zákona. Nová konstrukce tohoto řízení jako incidenčního sporu bude nepochybně praxí vnímána pozitivně. Domnívám se však, že zde zákonodárce zvolil poněkud nevhodné legislativně-technické řešení. Pokud totiž mělo být řízení podle § 66 ZOK koncipováno jako incidenční spor, měl by být současně jako incidenční označen i přímo v insolvenčním zákoně. K tomu viz obecná definice v § 2 písm. d) insolvenčního zákona, kdy incidenčním sporem se rozumí spory vyvolané insolvenčním řízením, o kterých tak stanoví tento (insolvenční) zákon, projednávané v rámci insolvenčního řízení. Pokud jde o otázku ingerence věřitelského výboru a placení nákladů, tak i tato otázka by měla být systémově řešena v insolvenčním řízení a nikoliv takto kazuisticky popisována v novém ust. § 66 odst. 3 ZOK.

Porušení povinností při úpadku obchodní korporace

Ke konstrukci skutkové podstaty dále důvodová zpráva uvádí, že člen statutárního orgánu, který „přispěl porušením svých povinností k úpadku obchodní korporace“ nahradí dosavadní skutkové podstaty v jednotlivých případech. „Porušením povinností“ je třeba rozumět především porušení povinnosti spravovat záležitosti společnosti, případně povinnosti k obchodnímu vedení závodu – k tomu srov. § 159 odst. 3 občanského zákoníku. Při posuzování jednotlivých případů je přitom třeba vycházet ze standardu výkonu funkce kladeného na členy volených orgánů – péče řádného hospodáře. Formulace „přispěl k úpadku“ lépe vyjadřuje, co lze ze stávající úpravy jen dovozovat (argumentem a maiori ad minus): postihuje případy, kdy k úpadku člen orgánu přispěl svou aktivní činností. Navrhovaná díkce tak bude napříště postihovat případy jak aktivního přivození úpadku, tak případy jeho neodvrácení.

Domnívám se, že praktická aplikace této nové skutkové podstaty bude sama o sobě činit minimálně v prvních letech značné výkladové obtíže. Formulace „přispěl porušením svých povinností k úpadku obchodní korporace“ je totiž dle mého názoru značně široká a dovoluje při určité obrazotvornosti prakticky jakýkoliv výklad. Lze totiž v současné chvíli jasně definovat postup, kdy člen statutárního orgánu upadnuvší korporace nepřispěje k úpadku této korporace? Obávám se, že vlastně nikoliv. Prakticky o jakémkoliv výkonu funkce člena statutárního orgánu u takto problematické korporace lze totiž dospět k závěru, že něco mohl člen tohoto orgánu učinit lépe, měl lépe předvídat situaci atd. Takové hodnocení ex post, které by si nutně soudní řízení o uplatnění odpovědnosti dle nového ust. § 66 ZOK vyžádalo, tak u mne vyvolává dojem lidového rčení „po bitvě každý generál“. Je tedy otázkou, zdali soudy budou k výkladu této formulace přistupovat restriktivně a aplikovat uplatnění této odpovědnosti zejména v případech flagrantního porušení povinnosti péče řádného hospodáře, či zda zvolí aktivistický přístup stíhající každé, byť jen teoretické „zaváhání“ při výkonu funkce.

Vydání prospěchu z výkonu funkce

Určité změny doznala i konstrukce původní povinnosti členů statutárního orgánu k vydání prospěchu z výkonu funkce doposud zakotvená v § 62 ZOK, která je nyní nově koncipována v § 66 odst. 1 písm. a) ZOK. Z hlediska osobní působnosti ustanovení je institut vrácení prospěchu omezen pouze na členy statutárního orgánu, neboť především činnost těchto osob povede k úpadku korporace a právě ony mají povinnost, jsou-li pro to důvody, podávat insolvenční návrh. Změny dostal i počátek běhu dvouletého období, za které mají členové statutárního orgánu vydat prospěch. Namísto právní moci rozhodnutí o úpadku je nově tento počátek stanoven na zahájení insolvenčního řízení. Tím se dle důvodové zprávy má zamezit tomu, aby členové statutárního orgánu ze spekulativních důvodů obstruovali zjištění úpadku na majetek obchodní korporace i v situaci, kdy bude úpadek nesporný, pouze z toho důvodu, aby nebyli povinni vydat určitý prospěch vyplacený v době před úpadkem.⁷ Dále se mění i způsob uplatnění této povinnosti, kdy o této povinnosti by měl rovnou rozhodovat soud namísto dřívejší nutné předchozí výzvy insolvenčního správce. Dle mého názoru jde výše uvedená změna správným směrem, neboť je skutečností, že v některých přípa-

dech mohou skutečně obstrukce ze strany statutárního orgánu protahovat insolvenční řízení do právní moci rozhodnutí o úpadku o řadu měsíců až jednotky let, čímž by skutečně mohlo dojít dle dosavadní úpravy k zániku povinnosti vydat prospěch dle stávající úpravy § 62 ZOK. Stejně tak i obligatorní výrok soudu o povinnosti vydat prospěch by měl praktickou aplikaci tohoto ustanovení zjednodušit.

Žaloba na doplnění pasiv

Zcela zásadní novinkou je pak úprava § 66 odst. 1 písm. b) ZOK, která nově upravuje ručení členů orgánu při úpadku obchodní korporace po vzoru tzv. žaloby na doplnění pasiv známé z francouzské úpravy (franc. la responsabilité pour insuffisance d'actif, dříve l'action en comblement de passif, čl. L 651-1 a násl. Code de commerce). Dle důvodové zprávy je účelem tohoto institutu poskytnout věřitelům obchodní korporace dodatečné prostředky na uspokojení jejich pohledávek, kterého se jim v důsledku porušení povinností členy statutárního orgánu nedostává. Podstatou žaloby na doplnění pasiv je, že bylo-li rozhodnuto o řešení úpadku obchodní korporace konkursem, jsou členové statutárního orgánu (současní, bývalí a fiktivní) povinni na základě rozhodnutí soudu doplnit vlastními prostředky nedostatečný majetek společnosti. Osoby, kterým může být povinnost uložena, jsou jednak (bývalí) členové statutárního orgánu a osoby v obdobném postavení a dále tzv. fiktivní a stínoví vedoucí. Povinnost doplnit majetek obchodní korporace, je-li její úpadek řešen konkursem, lze považovat za zvláštní případ povinnosti k náhradě škody, jejímiž podmínkami jsou (i) porušení povinnosti při řízení obchodní korporace (franc. faute de gestion), (ii) vznik škody spočívající v nedostatečné výši majetku, z něhož by mohli být uspokojeni věřitelé obchodní korporace, a (iii) příčinná souvislost mezi porušením povinnosti a nedostatkem majetku (úpadkem).

Porušením povinnosti při řízení obchodní korporace má být dle zákonodárce míněno porušení péče řádného hospodáře při výkonu funkce. Důvodová zpráva dále uvádí příklady porušení dle francouzského vzoru, jako je zkresené vedení účetnictví, nepřiměřené či nevhodné investice, pokračování ve ztrátové činnosti bez přijetí patřičných opatření či zpronevěra majetku obchodní korporace. Tento příkladový výčet zahrnuje jak zjevně protiprávní jednání členů předmětných orgánů (zpronevěra, porušení povinností při

vedení účetnictví), tak ale i ty situace, kdy je hodnocení situace ex ante z pohledu člena statutárního orgánu značně problematické (nevhodné investice, či pokračování ve ztrátové činnosti).

Vznik škody spočívající v nedostatečné výši majetku pak má představovat rozdíl mezi souhrnem dluhů obchodní korporace a hodnotou jejího majetku. Nedostatek majetku má být zjišťován v rámci insolvenčního řízení upadnuvší korporace z konečné zprávy.⁸ Vzhledem k tomu, že o povinnosti nahrazení nedostatku majetku (v konkrétní výši) je rozhodováno až na konci insolvenčního řízení, vydávají soudy u francouzského vzoru také mezitímní rozhodnutí s tím, že o přesné částce bude rozhodnuto až v okamžiku, kdy bude známa.

Dle důvodové zprávy by měla v konkrétním případě částka odpovídat míře, jakou povinná osoba k nedostatku majetku přispěla; to je pak otázkou pečlivého hodnocení příčinné souvislosti mezi porušením povinnosti a nedostatkem majetku. Vztah příčiny a následku je přitom dán i tehdy, bylo-li porušení povinností pouze jednou z více příčin nedostatku majetku, proto je zde použito slovo „přispěl“ (franc. contribué).⁹ Pod pojem „přispěl“ je možné podřadit i případy nekonání. Nastane-li tedy z vnějších příčin (bez přičinění člena statutárního orgánu) hrozící úpadek, má bezpochyby člen statutárního orgánu povinnost učinit vše potřebné pro zabránění úpadku, nebo alespoň ke zmírnění škod, nelze-li jej již odvrátit (zejména včasným podáním insolvenčního návrhu).¹⁰ Jelikož se jedná o zvláštní druh odpovědnosti za škodu, je třeba aplikovat § 2915 a násl. občanského zákoníku, bude-li povinnost doplnit aktiva uložena více osobám. Přispělo-li tedy k úpadku více osob, budou zpravidla zavázány k náhradě společně a nerozdílně. Takto získaná částka se stane součástí majetkové podstaty dlužníka a bude s ní naloženo jako s jinými příjmy majetkové podstaty (tj. po uspokojení pohledávek za majetkovou podstatou a jim postavených na roven bude v konečné zprávě rozdělena mezi věřitele).

Podle mého názoru výše uvedená konstrukce nároku na „doplnění nedostatku pasiv“ bude v praxi vytvářet značné výkladové potíže. Domnívám se, že v praxi bude velice problematické určit míru, jakou povinná osoba k nedostatku majetku přispěla. Obchodní vedení korporace totiž nepochybně zahrnuje celou řadu komplexních činností. Identifikace toho, které konkrétní jednání či opomenutí

povinné osoby mělo za následek nedostatek majetku obchodní korporace při jejím úpadku a v jakém rozsahu se majetek snížil, bude předmětem velice složitého dokazování. Pouze velmi zřídka bude důkazní situace tak jednoznačná, že bude umožňovat jednoznačný závěr o příčinné souvislosti mezi konkrétním porušením povinností a konkrétní výši úbytku majetku dotčené korporace (např. půjde zřejmě o případy zpronevěry a jiných trestných činů).

V této souvislosti se domnívám, že mohl být upřednostněn spíše klasický model náhrady škody, tedy řízení, ve kterém by bylo zkoumáno konkrétní porušení povinností konkrétní osoby a škoda vzniklá v důsledku takového jednání. Obdobně je dobře v praxi použitelný i britský model žaloby proti delikventním ředitelům, likvidátorům a dalším osobám při podvodném a špatném obchodování.¹¹ K tomuto britskému modelu bych poznamenal, že již opakovaně obstál i v přezkumu českými soudy (v rovině výhrady souladu s veřejným pořádkem a v rovině ústavně-právní).¹²

Závěr

Rozšíření odpovědnosti členů statutárního orgánu při úpadku obchodní korporace je nepochybně institutem, jehož cílem je zkultivovat podnikatelské prostředí v České republice. Dosavadní model uplatnění nároků podle § 68 ZOK mimo insolvenční řízení nebyl šťastným řešením a neměl tedy očekávaný efekt. Podřazení řízení podle nového ust. § 66 ZOK pod režim insolvenčního řízení (formou incidenčního sporu) je krokem správným směrem. Otázkou však je, zdali koncentrace výlučné aktivní legitimace k podání žaloby do rukou osoby insolvenčního správce je správným řešením a zdali by neměla být tato možnost dána i věřitelům, kteří se insolvenčního řízení účastní. Dále jako velmi pozitivní prvek vnímám i rozšíření možnosti uplatnění této odpovědnosti i na další osoby (formálně stojící mimo statutární orgán), kteří fakticky předmětnou korporaci řídí, či za ní jedná. Nicméně z hlediska konstrukce samotné odpovědnosti mám za to, že zvolené řešení (žaloba na nedostatek pasiv) budou provázet značné výkladové obtíže, které budou trvat až do vytvoření kazuistické judikatury, ve které budou vyřešeny jednotlivé typové skutkové podstaty porušení povinností dotčených osob. Tyto výkladové nejistoty pak budou dle mého názoru provázet proces aplikace předmětné žaloby, tedy rozhodování insolvenčních správců, zda žalobu

podat či nikoliv. Na straně druhé může tato nejistota vyvolat i značné znepokojení členů statutárních orgánů u společností ohrožených úpadkem, neboť si nebudou moci být jisti, jak budou jejich rozhodnutí ex post posuzována insolvenčním soudem v případném řízení o žalobě na doplnění pasiv. ●

JUD. Jan Langmeier, advokát a insolvenční správce se zvláštním povolením
Langmeier & Co., advokátní kancelář s.r.o.

LANGMEIER & CO
advokátní a insolvenční kancelář

Poznámky:

- ¹ K tomu viz: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=207>.
- ² Novelizované znění § 66 odst. 4 zákona o obchodních korporacích.
- ³ Novelizované znění § 66 odst. 3 zákona o obchodních korporacích.
- ⁴ Novelizované znění § 69 odst. 2 zákona o obchodních korporacích.
- ⁵ Novelizované znění § 69 odst. 1 zákona o obchodních korporacích.
- ⁶ Důvodová zpráva k sněmovnímu tisku č. 207, s. 127.
- ⁷ Důvodová zpráva k sněmovnímu tisku č. 207, s. 128.
- ⁸ § 302 insolvenčního zákona.
- ⁹ Viz rozhodnutí Kasačního soudu Cass. com., 30 novembre 1993, n° 91-20.554, Bull. civ. IV, n° 440.
- ¹⁰ Viz rozhodnutí Kasačního soudu Cass. com., 10 janvier 2012, n°10-28.067.
- ¹¹ Sec. 212 a násl. Insolvency Act 1986.
- ¹² K tomu viz rozhodnutí Ústavního soudu ČR ze dne 30. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 3442/18 a rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 7. 2018, sp. zn. NS ČR 20 Cdo 2302/2017.

TACTICS PRECISION VICTORY.

act legal offices

Amsterdam ▪ Bratislava ▪ Brussels ▪ Bucharest ▪ Budapest
Frankfurt ▪ Madrid ▪ Paris ▪ Prague ▪ Vienna ▪ Warsaw

www.randalegal.com ▪ www.actlegal.com

Zákonnou záruku nahradí reklamační lhůta

Ministerstvo spravedlnosti v současné době připravuje návrh novely¹ občanského zákoníku,² jejímž primárním cílem je zapracování dvou směrnic Evropské unie³ týkajících se spotřebitelského práva do českého právního řádu.

Na základě těchto směrnic⁴ navrhuje Ministerstvo spravedlnosti v rámci připravované novely takové legislativní úpravy, které povedou ke zrušení stávajícího pojetí tzv. zákonné záruky (tj. zákonné odpovědnosti prodávajícího za vady zboží po dobu 2 let od jeho převzetí).⁵

Rozdíl mezi zákonnou zárukou a domněnkou existence vady při převzetí

V českém právním prostředí dlouhodobě platí, že prodávající ze zákona odpovídá spotřebiteli za takové vady, které se na zboží vyskytnou v průběhu 2 let od jeho převzetí (a to bez ohledu na to, zda se jedná o vady, které se v této lhůtě pouze projeví, ale existovaly již při převzetí zboží, nebo o vady nově vzniklé). Předchozí občanský zákoník⁶ označoval tuto zákonnou odpovědnost za vady jako (zákonnou) záruku. Nový občanský zákoník tuto terminologii opustil, což vedlo k debatám, zda výše uvedený koncept tzv. zákonné záruky zůstal v českém právním řádu zachován. V odborném prostředí se však nakonec ustálil výklad, že nový občanský zákoník na konceptu tzv. zákonné záruky nic nezměnil.⁷

Aktuálně připravovaná novela nicméně s ohledem na požadavky směrnic koncept zákonné záruky opouští.⁸ Nově by prodávající měl ze zákona odpovídat pouze za vady, které zboží mělo již při jeho převzetí a které se případně projeví v následujících dvou letech. Spotřebitel tedy bude moci nadále vytýkat vady zboží po dobu dvou let, nicméně nebude se jednat o záruční lhůtu, ale o lhůtu reklamační.⁹ Ministerstvo spravedlnosti k tomu v rámci meziresortního připomínkového řízení k připravované novele uvedlo, že: „na vytknutí vady má spotřebitel lhůtu dvou let

(§ 2165), jak požaduje směrnice, přičemž v prvním roce po koupi se presumuje, že se jedná o vadu, kterou věc měla již při převzetí (2161 odst. 5). Fakticky se tedy během tohoto jednoho roku jedná o obdobu dřívější zákonné záruky.“¹⁰

S výše uvedeným tvrzením Ministerstva spravedlnosti však nelze zcela souhlasit. Koncept tzv. zákonné záruky totiž nelze zaměňovat s právní domněnkou existence vady při převzetí zboží. Uvedená domněnka je totiž vyvratitelná, přičemž k jejímu vyvrácení postačí prodávajícímu prokázat, že vada vznikla až po převzetí zboží (bez ohledu na to, čím nebo kým byla zapříčiněna). Naproti tomu u tzv. zákonné záruky není podstatné, zda vada vznikla či se jen projevila po převzetí zboží. Své odpovědnosti za takovou vadu se v případě tzv. zákonné záruky prodávající zproští pouze tehdy, když prokáže, že vadu způsobil kupující. Navrhované nahrazení tzv. zákonné záruky výše uvedenou vyvratitelnou právní domněnkou tedy podle našeho názoru povede ke změně právní pozice spotřebitele při uplatňování práv z vad zboží včetně domáhání se těchto práv u soudu.¹¹ Nově již spotřebitel nebude zpravidla stačit pouhé tvrzení, že je koupená věc vadná.

Obvyklá životnost zboží

Připravovaná novela občanského zákoníku by měla v českém právu nově zavést také koncept obvyklé životnosti zboží. Navrhované ustanovení § 2161 odst. 2 písm. b) občanského zákoníku by mělo stanovit, že „prodávající

odpovídá kupujícímu, že vedle ujednaných vlastností... věc množstvím, jakostí a dalšími vlastnostmi, včetně životnosti, funkčnosti, kompatibility a bezpečnosti, odpovídá obvyklým vlastnostem věcí téhož druhu.“ Důsledkem přijetí takového ustanovení by mimo jiné bylo, že za vadu zboží by nově byla považována skutečnost, že zakoupená věc nemá životnost obvyklou pro daný druh zboží.

Navrhovaná právní úprava obvyklé životnosti zboží je (stejně jako vyvratitelná domněnka existence vady při převzetí zboží) do jisté míry podobná stávajícímu konceptu zákonné záruky, ale tyto právní instituty nelze vzájemně zaměňovat. Např. délka zákonné záruky byla pro všechny druhy zboží stejná, naproti tomu obvyklou životnost zboží bude potřeba určovat v každém případě individuálně.

Zároveň je třeba mít na paměti, že podle připravované novely bude platit dvouletá lhůta pro uplatnění práv z vadného plnění (reklamační lhůta), jak bylo popsáno výše. Pokud se zboží s obvyklou životností přesahující dva roky stane nefunkčním po uplynutí dvou let od převzetí zboží, bude sice vadné, ale s ohledem na 2letou reklamační lhůtu již takovou vadu nebude možné uplatnit. Pokud se naopak zboží s obvyklou životností kratší než 2 roky stane nefunkčním v rámci 2 let od koupě, ale po uplynutí obvyklé životnosti, bude platit výše popsaný režim – tzn. bude na spotřebiteli, aby prokázal, že zboží bylo vadné již v okamžiku převzetí, ale vada se projevila až následně.

Váš specialista na:

- corporate governance
- fúze a akvizice
- pracovní právo
- řešení sporů

ŠPIČKOVÁ KVALITA
PRÁVNÍCH SLUŽEB

VYSOKÁ ODBORNOST
VŠECH ČLENŮ TÝMU

DLOUHOLETÁ
ZKUŠENOST

OSOBNÍ VZTAH
S KLIENTY
A POROZUMĚNÍ
JEJICH POTŘEBÁM

Váš partner na právním poli

Pomáhejte s námi. Podpořte náš PRO BONO projekt

www.detibezdluhu.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.
Husova 242/9, 110 00 Praha 1

T: (420) 222 220 775
F: (420) 222 220 804
E: info@vcv.cz

[WWW.VCV.CZ](http://www.vcv.cz)

Obecně lze pak předpokládat, že v případě sporu může být prokázání obvyklé životnosti daného druhu zboží poměrně složité (pravděpodobně tedy bude vyžadovat předložení znaleckého posudku či rozsáhlé dokazování). Z hlediska podnikatelů tedy koncept obvyklé životnosti zboží přináší do reklamačního procesu určitou míru nejistoty, neboť obvyklá délka životnosti pro jednotlivé druhy zboží se pravděpodobně bude upřesňovat až postupně soudní praxí. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem lze podnikatelům doporučit, aby v návodech na použití zboží podrobně upravili, jak je se zbožím potřeba zacházet a jak jej udržovat, aby zboží dosáhlo očekávané životnosti, a tím minimalizovali riziko spojené s případnými spory o životnost jimi prodáváného zboží.

Další novely občanského zákoníku

Další prvek nejistoty může pro podnikatele představovat skutečnost, že výše popisovaná novela občanského zákoníku není jedinou připravovanou změnou tohoto právního předpisu. V rámci legislativního procesu je zároveň připravována změna občanského zákoníku, které se přezdívá „tlačítková novela“¹² neboť zavádí nová pravidla pro objednávková tlačítka v internetových obchodech.

Tzv. tlačítková novela však (alespoň ve stávajícím znění)¹³ upravuje také řadu ustanovení týkajících se odpovědnosti prodávajícího za vady a vytýkání vad koupeného zboží. Podstatné přitom je, že se textace těchto ustanovení v obou novelách mírně liší. V tuto chvíli tedy není jisté, jaká bude výsledná podoba reklamačního procesu. Podnikatelům (a zejména provozovatelům e-shopů) lze tedy doporučit, aby bedlivě sledovali legislativní proces, neboť pouze to jim umožní včas uzpůsobit jejich obchodní podmínky připravovaným změnám občanského zákoníku.

Závěr

Z pohledu podnikatelů by připravovaná změna konceptu zákonné záruky na reklamační lhůtu měla přinést určité zjednodušení procesu řešení reklamací, neboť pro vyřešení reklamace bude primárně rozhodné, kdy vada vznikla (což může být z hlediska dokazování jednodušší než prokazovat příčinu vady). Případným sporům o nároky spotřebitelů z reklamací to však pravděpodobně zcela nezabrání. Lze odhadnout, že spory se do budoucna povedou mimo jiné o otázku určení obvyklé životnosti zboží.

Spotřebitelům sice nová právní úprava přinese zánik tzv. zákonné záruky, ale zároveň dojde k prodloužení vyvratitelné domněnky existence vady při převzetí zboží z 6 měsíců na 1 rok. Nově také bude možné reklamovat zboží pro vadu spočívající v nedostatečné životnosti daného zboží. Dále je možné, že někteří podnikatelé zachovají pro své zákazníky stávající koncept dvouleté záruky na základě smlouvy, a to poskytnutím záruky za jakost. Podnikatelé tedy budou moci využít institut záruky za jakost jako prostředek, kterým se mohou odlišit od konkurence, a dát

tak spotřebitelům najevo, že jsou ochotni kvalitu prodáváného zboží garantovat jako doposud. ●

JUDr. Jan Ožana, advokát

Mgr. Jakub Adámek, advokátní koncipient

ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

RANDA HAVEL ■ LEGAL

Poznámky:

- ¹ Text novely je dostupný na adrese: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNB7N-GCDCT>.
- ² Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“).
- ³ Jedná se o (i) směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb a (ii) směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES (dále jen „Směrnice 2019/771“).
- ⁴ Podle čl. 4 Směrnice 2019/771 mají být ustanovení této směrnice implementována do právních řádů členských států formou tzv. úplné harmonizace (tzn. bez jakýchkoli odchylek), pokud není ve Směrnici 2019/771 výslovně stanoveno jinak.
- ⁵ K tomu srov. navrhované znění § 2161 a § 2165 občanského zákoníku – dostupné na: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/KORNB7N-GCDCT>.
- ⁶ K tomu srov. § 619 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁷ K tomu srov. společné výkladové stanovisko Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva průmyslu a obchodu (k dispozici: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/home/infocentrum/infocentrum-aktuality/214-dvouleta-zakonna-zaruka-na-zbozi-bude-platit-i-po-1-1-2014>) nebo VÍTOVÁ, B. Komentář k § 2165 [Zákonná a smluvní povinnost z vadného plnění]. In: HULMÁK, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 157.
- ⁸ Ministerstvo spravedlnosti tuto skutečnost samo uvedlo v rámci vypořádání připomínek

Ministerstva pro místní rozvoj, které byly vzneseny v rámci meziresortního připomínkového řízení. Konkrétně k tomu Ministerstvo spravedlnosti uvedlo, že: „co se týče otázky tzv. zákonné záruky, po debatách s Ministerstvem průmyslu a obchodu, zainteresovanými subjekty a odborníky jsme se rozhodli ji opustit. Prodávající má napříště odpovídat za vady, které měla věc při převzetí (§ 2161 odst. 1).“ – viz vypořádání připomínek dostupné na <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/KORNB7N-GCDCT>.

- ⁹ Tiskové prohlášení Ministerstva spravedlnosti ze dne 23. 1. 2020 „Spotřebitelé o dvouletou reklamační lhůtu nepřijdou“. Dostupné na: <https://www.justice.cz/?clanek=spotrebitele-o-dvouletou-reklamacni-lhutu-neprijdi-1>.
- ¹⁰ Viz vypořádání připomínek k připravované novele Ministerstvem spravedlnosti – dostupné na: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/KORNB7N-GCDCT>.
- ¹¹ Více ke sporům ohledně práv z vadného plnění a rozložení důkazního břemene viz OŽANA, J. a ADÁMEK, J. K postavení spotřebitele ve sporech o nárocích z reklamace. © EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo [online]. Praha: 2016 [cit. 2020-02-17]. Dostupné na: <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-postaveni-spotrebitele-ve-sporech-o-narocich-z-reklamace-101349.html>.
- ¹² Více k tzv. „tlačítkové novele“ viz OŽANA, J. a ADÁMEK, J. Právní změny v oblasti e-commerce: přísnější pravidla pro objednávková „tlačítka“ v e-shopech. © EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo [online]. Praha: 2019 [cit. 2020-02-17]. Dostupné na: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravni-zmeny-v-oblasti-e-commerce-prisnejsi-pravidla-pro-objednavkova-tlacitka-v-e-shopech-108996.html>.
- ¹³ Text novely je dostupný na adrese: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNB7N-GQSIH>.

Jednání za obviněnou právnickou osobu a variace možných rolí advokáta

Ustanovení § 34 zákona č. 418/2011 Sb. o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZTOPO) působilo již v minulosti výkladové problémy a několikrát se jim museli krom nižších soudů zabývat i soud ústavní.¹ Podle mého přesvědčení tím nejsou všechny problémy vyřešeny. Záhadný, alespoň pro mne, zůstává už i jen důvod celé konstrukce osob, které mají jednat za obviněnou právnickou osobu, když nejspíš bylo možno vystačit s již stávající úpravou. Není jasné, v jakém vztahu k sobě vlastně jsou osoby, které podle § 34 ZTOPO mohou jednat za stíhanou právnickou osobu. Což vše generuje i problém sekundární, totiž nejasnost v tom, do jaké míry se může advokát angažovat dílem jako osoba, jednájící za trestně stíhanou právnickou osobu, dílem jako její obhájce.

Podle § 34 odst. 1 ZTOPO za právnickou osobu činí v řízení úkony ten, kdo je k tomu oprávněn v řízení před soudem podle o.s.ř. Zdánlivou jednoduchost úpravy lze ale zpochybnit dotazem, co je míněno pojmem „úkon v řízení“. Jde o právní úkony, tedy právní jednání ve smyslu § 545 a násl. občanského zákoníku (dále jen OZ), jednání vyvolávající právní následky? Nebo jde prostě o jakékoliv úkony obviněného v trestním řízení? Načež následuje dotaz, proč je speciálně upraveno právo ustanovit zmocněnce? Čímž je nastíněn půdorys záhady.

Kdo je oprávněn činit za právnickou osobu právní úkony, nyní tedy právní jednání, je vcelku nesporné i bez úpravy v ustanovení § 34 odst. 1 ZTOPO. Jasně to v řadě usta-

novení určuje OZ (např. zákonný zástupce, člen statutárního orgánu, zaměstnanec atd.). Jen pro ten účel by ustanovení § 34 odst. 1 ZTOPO bylo nadbytečné. Zákonodárce měl zřejmě na mysli i jiné úkony než právní jednání. Jaké záměry zákonodárce skutečně měl, ale jasné není. Standardní zdroj tohoto druhu informací, důvodová zpráva k návrhu zákona žádné vysvětlení neobsahuje. V její obecné části jsem nenašel nic, co by se dalo i jen obsahově vztáhnout k ustanovení § 34 ZTOPO. Zvláštní část je velmi stručná. Doslovně se zde uvádí:

„Aby vůbec právnická osoba mohla vystupovat v trestním řízení, které je svou povahou výrazně odlišné od jiných druhů řízení, navrhuje se po vzoru zahraničních právních úprav speciální úprava činnosti úkonů právnické osoby v řízení. Úprava vychází z úpra-

vy občanskoprávní a správní, kde je rovněž specificky tato otázka řešena. V první řadě vystupují v řízení orgány nebo osoby, které jednájí jménem právnické osoby. Právnická osoba si také může zvolit zmocněnce, který ji pak v řízení zastupuje.

Osoba jednájící jménem právnické osoby, její zmocněnec nebo opatrovník, vystupují v řízení vybaveni právy obviněného, ale také zatížení určitými povinnostmi, jimiž je zatížen obviněný jako osoba fyzická podle trestního řádu.

Toto ustanovení nemá vliv na právo právnické osoby zvolit si obhájce.“

Není patrné, proč by právnická osoba jako obviněná nemohla v trestním řízení vystu-

povat i bez této úpravy. Tak jako obecně vystupuje ve svých právních záležitostech a v trestním řízení tak říkající tradičně jako poškozený či později i zúčastněná osoba.

Zákonodárce zjevně vnímal pojem „úkony v řízení“ širěji, než jen jako pouhá procesně relevantní jednání právnické osoby, tedy jednání, s nímž jsou spojeny určité, právem předvídané, procesní důsledky (stížnost, odvolání). To dovozují ze zmínky o potřebě speciální úpravy „činění úkonů právnické osoby v řízení“. Pro pouhá právní jednání by taková úprava potřebná nebyla.

V občanském soudním řízení může mít právnická osoba pouze postavení účastníka. Pokud navenek jedná, tedy slovy § 34 ZTOPO, činí úkony, pak jde o jednání, které mají vždy určité, právem předvídané důsledky. V trestním řízení může mít právnická osoba postavení obviněného či obžalovaného (dále jen obviněného), o což právě jde v ustanovení § 34 ZTOPO zejména. Postavení poškozeného či zúčastněné osoby pro zjednodušení pomímám. Jako obviněná má právnická osoba práva (jakož i povinnosti) stejně jako fyzická osoba ve shodném postavení. Tedy krom jiného jedná, činí úkony, s jejichž realizací bezprostředně žádné právní důsledky spojeny nejsou. Typicky může být právnická osoba vyslýchána jako obviněný a má i všechna s tím související práva. To zřetelně reflektuje třetí věta důvodové zprávy, jejíž obsah ovšem celý problém pokud možno ještě komplikuje. Uvádí, že osoba jednající jménem právnické osoby, její zmocněnec nebo opatrovník, vystupují v řízení vybaveni právy obviněného. Případně je zatížena stejnými povinnostmi, jako má obviněný jako fyzická osoba podle trestního řádu. O shodě práv obviněné fyzické a právnické osoby pochyb není. Pochybnosti naproti tomu činí ztotožnění osoby zmocněnce a opatrovníka. O tom níže.

Srozumitelnosti nepřispívá ani ne zcela pochopitelná rozdílnost popisu aktivit, vykonávaných osobou dle § 34 odst. 1 ZTOPO, která „činí úkony“ a osobou, která je dle § 34 odst. 2 zmocněna. Lze toliko dovozovat, že též i zmocnění opravňuje zmocněnce „činit úkony“.

Komentář k ZTOPO² v této souvislosti uvádí: „Pod označením „úkony právnické osoby“ lze v trestním řízení rozumět zejména úkony, které může činit obviněný podle § 33 tr. řádu. O tom musí být osoba jednající za právnickou osobu poučena ve stejném rozsahu jako

obviněná fyzická osoba. Půjde tedy zejména o právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se právnické osobě kladou za vinu, a k důkazům o nich a o to, že jednající osoba není – stejně jako obviněná fyzická osoba – povinna vypovídat.“

Nejde tedy zřejmě o právní jednání, nebo výhradně o jednání vyvolávající právní následky, ale i o všechny další procesní aktivity. Osoba, která činí úkony v trestním řízení v zastoupení právnické osoby a zmocněnec jsou, co do své funkce tedy v podstatě totožné. V obou případech by prakticky mělo jít o osobu, která je schopna být tím, kdo za právnickou osobu fakticky jedná v trestní věci, především komunikuje s orgány činnými v trestním řízení, případně vypovídá atd. Jde o jakousi personifikaci obviněné právnické osoby. To čím se liší, byť jen do určité míry, je základ jejich oprávnění za právnickou osobu jednat. Buď ex lege, anebo na základě zmocnění.

To, že úkony v trestním řízení nemusí být jednáním, s nímž jsou spojeny právní účinky, tedy vznik, změna či zánik procesních práv připouští další část Komentáře 1, když uvádí, že: „Výpověď osoby jednající jménem právnické osoby je zvláštním úkonem s určitými specifiky, který do účinnosti zákona o trestní odpovědnosti právnických osob jakožto zvláštního zákona trestní řád neupravoval (k tomu srovnej komentář k § 37).“

Dále se v tomto Komentáři 1 se pak uvádí: „Za obviněnou právnickou osobu podává výpověď zástupce právnické osoby (§ 34). V praxi se obvykle bude jednat o člena statutárního orgánu nebo jiného zástupce vedení právnické osoby, ledaže je sám obviněn, a z jednání za právnickou osobu v rámci trestního řízení proto vyloučen. Vždy lze doporučit, aby v trestním řízení za obviněnou právnickou osobu jednala a vypovídala osoba znalá daného případu, ale i vnitřních poměrů a pravidel fungování obviněné právnické osoby (srov. komentář k § 36).“

A stejný Komentář 1, tentokrát ve vztahu k ustanovení § 34 odst. 1 ZTOPO uvádí:

„Pod označením „úkoly právnické osoby“ lze v trestním řízení rozumět zejména úkony, které může činit obviněný podle § 33 trestního řádu.“ Dále je pak Komentář 1 vyjmenovává, přičemž jak z obsahu ustanovení § 33 trestního řádu tak z jeho reprodukce v uvedeném komentáři je patrné, že v řadě případů s těmito úkony nejsou spojeny žádné právní důsledky. Typicky právo vyjadřovat

se ke všem skutečnostem, které jsou právnické osobě kladeny za vinu, jakož i další obhajovací aktivity, porada s obhájcem atd. Tedy nemuselo by nutně jít o osobu s plným právem jednat za právnickou osobu, jak je uvedeno v druhé větě citovaného komentáře. Zcela evidentně by postačil (a v praxi postačuje) zmocněnec.

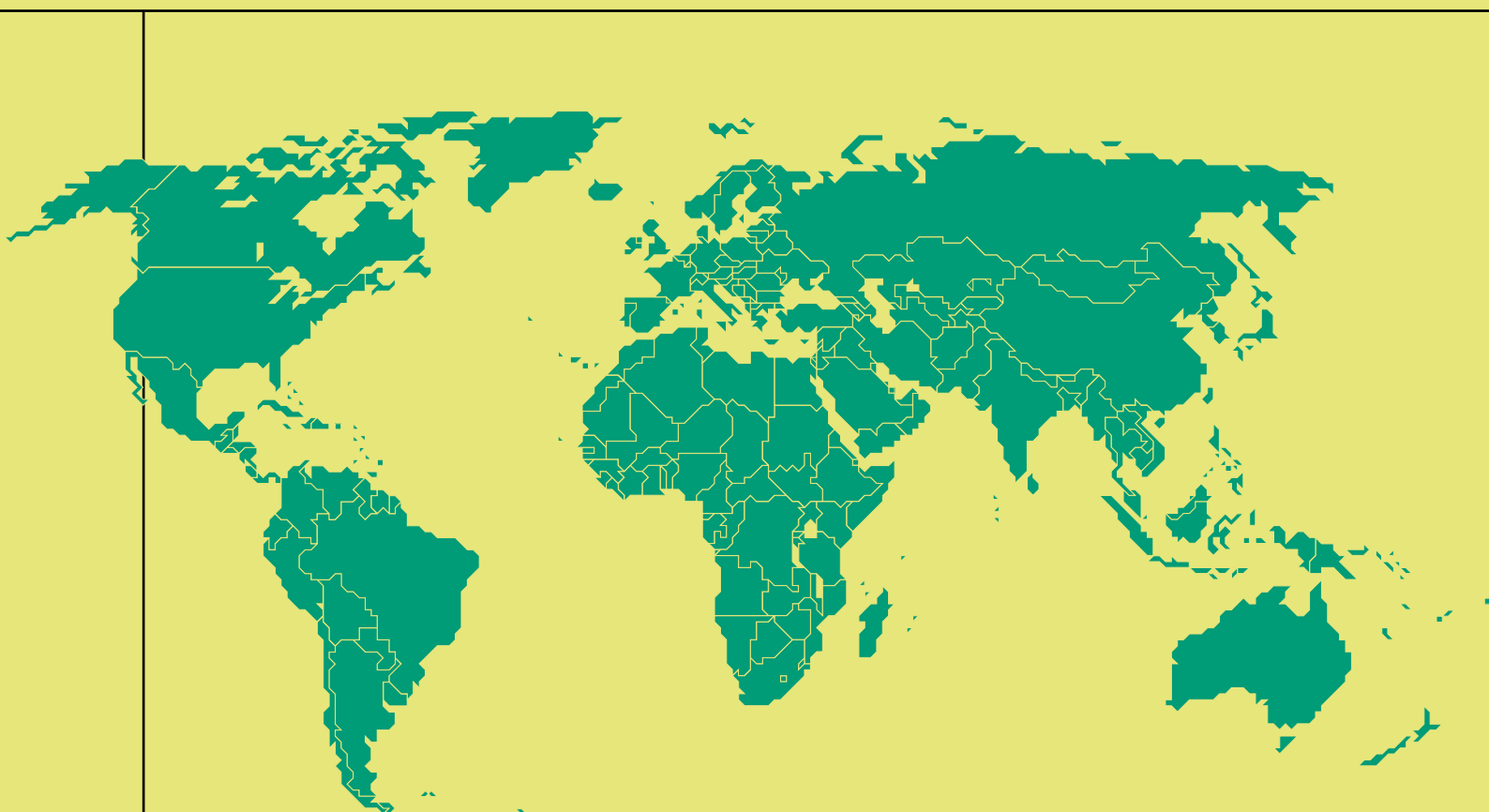
Poměrně podobně se odst. 1 a § 34 ZTOPO, vyjadřuje jiný komentář,³ byť zřetelně diferencuje mezi právnickou osobou, jako obviněným a tím, kdo podle odst. 1 § 34 ZTOPO za právnickou osobu jedná.

„Jednání osob uvedených v § 21 OSŘ je jednáním přičitatelným právnické osobě. Po přijetí občanského zákoníku 2012 a změnou koncepce právnických osob, vycházející spíše z fikční teorie, je i v občanském procesním právu sporné, nakolik jde u osob uvedených v § 21 OSŘ o přímé jednání právnické osoby. Nehledě na různorodost názorů, lze vycházet z toho, že úprava § 21 OSŘ je jednáním za právnickou osobu, kterou však nelze zaměňovat za procesní zastoupení ve smyslu § 22 až 32 OSŘ. Na postavení osoby, která projevuje vůli přisuzovanou právnické osobě jako účastníku řízení podle § 21 OSŘ, se aplikují ustanovení o účastnících (včetně výsledku této osoby jako účastníka řízení, uložení pořádkové pokuty přímo právnické osobě apod.), a nikoli ustanovení o procesních zástupcích.

Ve skutečnosti ustanovení § 34 odst. 1 a 2 ZTOPO fakticky nerozlišuje mezi osobou, která vykonává procesní práva obviněné právnické osoby a osobou, která vykonává úkony, které může činit obviněný, za obviněnou právnickou osobu, aniž by tyto úkony měly právem předvídané právní důsledky. Za trestně stíhanou právnickou osobu tedy dle § 34 odst. 1 a 2 ZTOPO může úkony vykonávat v podstatě kdokoliv, má-li zákonem požadovanou legitimaci. Je ale mimo vši pochybnost, že tato osoba rozhodně nemusí mít formálně postavení definované v ustanovení § 21 OSŘ. Dokonce se v praxi ukazuje, že by to bylo i kontraproduktivní, pokud se obviněná právnická osoba chce v rámci obhajoby aktivně hájit. Tedy vypovídat a tedy i vysvětlovat, neboť pak je jediným základním kritériem pro výběr (zmocnění) takové osoby míra informovanosti a samozřejmě i schopnosti tyto informace předat policejnímu orgánu. Argumentovat s nimi, tedy chovat se jako obviněný – fyzická osoba, která se chce své obhajoby aktivně účastnit. Nebude zřejmé sporu, že argumentační část tohoto úkolu může převzít obhájce.

ROSTEME SPOLEČNĚ

- Právní poradenství
- Daňové poradenství
- Audit
- Business process outsourcing
- Management & business consulting

Právnícká firma
roku 2012–2019

www.roedl.com/cz

Z čehož plyne, že osobou, která by spíše měla za obviněnou právní osobu fakticky jednat v postavení obviněného je zmocněnec, jehož si právní osoba může zvolit podle odst. 2. je § 34 ZTOPO. Prvou otázkou, která se zde nabízí je, proč toto oprávnění zmocnit, které se zdá být zcela logické a vyplývá obecně z oprávnění těch, kteří jsou delegováni k procesnímu jednání za obviněnou právní osobu dle odst. 1 § 34 anebo ještě obecněji dle § 161 a násl. OZ musí být speciálně upraveno. Důvodová zpráva k tomu žádné vysvětlení nepodává. Komentář I také žádné vysvětlení nepodává, toliko konstatuje, že:

„Právní osoba si může zvolit zmocněnce na plnou moc. Není tím ovšem myšlen advokát, jako obhájce právní osoby, na to míří ustanovení § 36.“ Striktně vzato ale nemůže právní osobě nic bránit v tom, aby jejím zmocněncem byl advokát. Jinou věcí je, že až na výjimky by to nebylo příliš praktické řešení, pokud shodou okolností zrovna zmocněný advokát nemá znalost daného případu.

Ani Komentář II nepodává srozumitelné vysvětlení specifické úpravy ustanovování zmocněnce, toliko uvádí:

„Na rozdíl od odst. 1, v němž fyzické osoby činí úkony samotné právní osoby jako obviněné, v odst. 2 se upravuje zastoupení právní osoby zmocněncem. Zmocněnce si volí právní osoba. Zmocněnec činí úkony v zastoupení právní osoby, sám nevystupuje jako subjekt trestního řízení. Tento institut nelze zaměňovat se zmocněncem poškozeného a zúčastněné osoby podle § 50 a násl. tr. řádu.“

Několik řádek níže se uvádí, že:

„Zmocněncem může a nemusí být advokát.“

V čem má být specifikum zmocněnce právní osoby takto zjistit nelze. Jak již uvedeno, lze dovozovat, že právě onen zmocněnec by měl být tím, kdo mimo osoby uvedené v § 34 odst. 1 ZTOPO fakticky vystupuje za obviněnou právní osobu jako obviněný a vykonává její práva obviněného. Lze souhlasit, že podle tohoto komentáře touto osobou může být advokát, na což ovšem také není třeba speciální úpravy, neboť právní osobou z pověření těch, kteří jsou oprávněni za ni jednat může advokát jako zmocněnec zastupovat i bez této speciální úpravy. Dnes a denně se tak děje v řadě záležitostí.

Byť to nelze zcela jednoznačně dovodit, ani ze samotného textu § 34 odst. 1 a 2 ZTOPO, ani ze zmíněné důvodové zprávy a obou komentářů, lze přesto dospět k závěru, že odst. 1

§ 34 ZTOPO prostě deklaruje subjekty, které jsou v trestním řízení proti obviněné právní osobě oprávněny vykonávat procesní práva, s nimiž jsou spojeny právní důsledky, dále právní osobu i zastupovat ve faktických úkonech, které činí obvinění a které nejsou spojeny s právními důsledky. Odst. 2 § 34 ZTOPO navíc konstituuje speciální oprávnění zmocnit další osobu. Protože toto zmocnění není nijak omezeno, ani ZTOPO, ani jiným zákonem, může zmocněnec „činí úkony“ za stíhanou právní osobou.

Relativně bezproblémová symbióza dvou lehce obsoletních ustanovení – odst. 1 odst. 2 § 34 ZTOPO je poněkud zpochybněna, pokud položíme otázku, jaká jsou procesní práva zmocněnce. Není sporu o tom, že toto procesní práva, ne zcela přesně řečeno úkony, vykonává v plném rozsahu za obviněnou právní osobu, uvedená v odst. 1 § 34 ZTOPO. Sporné ovšem může být, zda stejná, tedy úplná procesní práva má i zmocněnec. Lze-li tedy například zmocněnci, který se dostavil k výsledku obviněné právní osoby na počátku tohoto výsledku prezentovat rozšíření trestního stíhání dle § 160 odst. 1 a odst. 5 tr. řádu se všemi procesními důsledky. Tedy zejména s tím, že okamžikem předání příslušného usnesení počíná běžet lhůta k podání stížnosti. Případně zda lze takovému zmocněnci doručovat jiné písemnosti určené obviněné právní osobě či všechny tyto procesní úkony musí být činy vůči této obviněné právní osobě, resp. jejímu zástupci dle § 34 odst. 1 ZTOPO. Jako drobný, ale ne vždy nepodstatný detail, by bylo možné připomenout publikaci rozhodnutí soudu učiněné při hlavním líčení o jeho odročení na určitý termín a právní relevanci takové publikace zmocněnci, který byl obviněnou právní osobou pověřen toliko k tomu, aby prezentoval výpověď obžalované právní osoby při hlavním líčení. Pravděpodobně může jít i o složitější problém, který by měl být obliigatorně řešen obsahem zmocnění.

Zcela jiným právním institutem, byť to tak nemusí na první pohled působit je opatrovník, jehož ustanovení upravuje odst. 5 § 34 ZTOPO.

Jak již zmíněno, důvodová zpráva hovoří o osobě, jednajícím jménem právní osoby jako její zmocněnec nebo opatrovník, vystupující v řízení vybavení právy obviněného. To sice může být pravda, leč jinak spolu opatrovník a zmocněnec právní osoby příliš společného nemají.

Podle odst. 5 § 34 ZTOPO soud ustanoví právní osobě opatrovníka v případech, kdy

- není ve stanovené lhůtě určena osoba uvedená v odst. 4 § 34 ZTOPO
- právní osoba nemá způsobilou osobu činit úkony v řízení
- právní osobě nebo jejímu zmocněnci prokazatelně nelze doručovat písemnosti.

S výjimkou posledního případu, který je atypický a pro účely tohoto rozboru irrelevantní je především zřejmé, že podle odst. 5 § 34 ZTOPO je určován opatrovník anebo kolizní opatrovník. Kolizní opatrovník nastupuje, pokud obviněná právní osoba byla či měla být zastupována (dle § 34 odst. 1 i odst. 2 ZTOPO) osobou, která je obviněna, poškozená nebo svědek v téže věci. Míra tohoto dopadu na úkony právní osoby bude ještě zmíněna. V této chvíli je zřejmé, že pokud popsáný stav není ad hoc odstraněn postupem dle § 34 odst. 4 ZTOPO in fine, tedy stručně řečeno, právní osoba neurčí jinou osobu, je ustanovován opatrovník.

Podle § 21 odst. 1 OSŘ. činí za právní osobu úkony člen statutárního orgánu případně statutární orgán (jednatel), zaměstnanec právní osoby, který byl statutárním orgánem pověřen, vedoucí oddělení závodu, jde-li o věci týkající se tohoto závodu, prokurista, může-li podle prokury jednat samostatně. Nejsou-li tyto osoby způsobilé z výše uvedeného důvodu, anebo prostě neexistují v celém rozsahu, lze za určení jiné osoby k provádění úkonů v dalším řízení dle § 34 odst. 4 ZTOPO považovat nejen zmocnění jiné osoby statutárním orgánem či členem statutárního orgánu ale i volbu jiného statutárního orgánu, případně pověření jiného zaměstnance či prokuristy. Otázkou, zda takto „postížená“ osoba, tedy osoba, která je obviněným, poškozeným nebo svědkem, může zmocnit jinou fyzickou osobu, aby za právní osobu činila úkony, anebo možná přesněji jednak vykonávala procesní práva a jednak vystupovala v postavení obviněného se budu zabývat níže. Podstatné je, že nedojde-li k nápravě interním opatřením stíhané právní osoby, musí být ustanoven opatrovník. Je pak jinou věcí, že tato úprava skoro volá po různých „zastupovacích“ variacích. Kdy například již dlouho dopředu, preventivně, bude v právní osobě a pro případ osob, které za právní osobu běžně jedná, ustanoven zaměstnanec, který převezme práva těchto osob, budou-li trestně stíhány,

budou-li v trestní věci svědkem či poškozeným.

Důvodová zpráva zmiňuje ustanovení opatrovníka též v důsledku „absence aktivity na straně právnické osoby“. S touto formulací nelze beze zbytku souhlasit. Zmíněná absence totiž může být způsobem obhajoby, což je výsostným právem obviněné právnické osoby.

Vydeme-li z předpokladu, že zmocněnec je primárně tím, kdo vykonává práva obviněného na obhajobu, protože je znalý daného případu, ale i vnitřních poměrů a pravidel fungování obviněné právnické osoby, pak se zdá logické, že by se opatrovník neměl pokoušet stavět navíc do role zmocněnce, nemá-li podobné znalosti a není tedy správné, pokud důvodová zpráva funkci zmocněnce a opatrovníka interpretuje jako funkce se stejnou náplní. Opatrovník by měl být spíše obdobou osob dle § 34 odst. 1 ZTOPO, na jejichž místo je ostatně instalován, a na pozici zmocněnce pak ustanovit vhodnou osobu.

Praxe v této souvislosti opakovaně řešila otázku, zda v případě, kdy osoba či osoby uvedené v odst. 1 § 24 ZTOPO nemohou za obviněnou právnickou osobu činit úkony, protože jsou obviněným, poškozeným nebo svědkem v téže věci, mohou, již v tomto procesním postavení zmocnit jinou osobu k tomu, aby vykonávala jejich oprávnění (činila úkony – § 34 odst. 1 ZTOPO) včetně volby zmocněnce dle § 34 odst. 2 ZTOPO. Anebo, zda již okamžikem, kdy takováto procesní situace nastala ztrácí i toto oprávnění. Případně, zda za stejné situace může být takto „postiženou“ osobou zvolen alespoň obhájce. Zásadně bylo vycházeno z toho, že všechna tři procesní postavení okamžikem jejich vzniku zmíněnou jakékoliv další úkony vylučují. Takovéto omezení nepochybně dopadalo i na případnou volbu zmocněnce včetně obhájce. Ústavní soud ale svým nálezením⁴ tento kategorický závěr vyloučil, pokud by mělo jít o volbu obhájce osobou, která je ve stejné věci svědkem. V odst. 20 nálezu k tomu Ústavní soud uvádí: „Tato úprava totiž řeší problematiku střetu zájmů mezi obviněnou právnickou osobou a těmi, kdo za ni jednají, přičemž k takovému střetu zájmů nedochází při volbě obhájce právnické osobě ze strany svědka. Proto je třeba ustanovení § 34 odst. 4 ZTOPO interpretovat úžeji a na uvedené případy jej neaplikovat. Jedině takový výklad je ústavně konformní. Ústavní soud se tím nijak nevyjadřuje k otázce, zda ustanovení § 34 odst. 4 ZTOPO z ústavního hlediska ob stojí

v jiných případech než právě zkoumaném.“ Z čehož lze současně dovodit, že v případě, že oprávněná osoba je obviněným anebo poškozeným v téže trestní věci, minimálně není jisté, zda na ni lze tuto výkladovou výjimku vztáhnout. Spíše asi nikoliv, byť je mnoho případů, kdy jsou zájmy obviněné osoby, oprávněné dle § 34 odst. 1 činit za právnickou osobu úkony a zájmy obviněné právnické osoby zcela totožné a o nějakém reálném konfliktu zájmů nelze ani uvažovat. Jisté ale bude možno absencí střetu zájmů a obsahem výše zmíněného nálezu argumentovat i v případech, kdy tím, kdo by měl za obviněnou právnickou osobu jednat je obviněný nebo poškozený ve stejné věci.

Doposud pouze naznačenou je otázka míry angažovanosti advokáta jako obhájce. Lze si představit tyto situace:

- a) advokát je osobou oprávněnou činit úkony za právnickou osobu (§ 34 odst. 1 ZTOPO).
 - b) advokát je zvoleným zmocněncem právnické osoby (§ 34 odst. 2 ZTOPO),
 - c) advokát je ustanoven opatrovníkem právnické osoby (§ 34 odst. 5 ZTOPO).
- Ve všech těchto případech tedy otázka zní, zda současně stejný advokát může být zmocněncem či zmocněn k obhajobě právnické osoby.

V prvé řadě je třeba připomenout relevantní ustanovení, tedy především zákona č. 85/1996 Sb. o advokacii ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZA). Se ZA bezprostředně souvisí, je ostatně vydáno na základě jeho zmocnění, usnesení Představenstva České advokátní komory č.1/1997 kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex) – (dále jen Pravidla). Etiku práce advokáta upravuje i Etický kodex advokátů EU, který ale nebude uvažován, neboť se týká přeshraniční advokátní aktivity.

Podle ustanovení § 3 odst. 1 ZA je advokát při poskytování právních služeb nezávislý; je vázán právními předpisy a v jejich mezích příkazy klienta.

Podle § 16 ZA:

- „(1) advokát je povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny; Pokyny klienta však není vázán, jsou-li v rozporu s právním nebo stavovským předpisem; o tom je advokát povinen klienta přiměřeně poučit,
- (2) při výkonu advokacie je advokát povinen jednat čestně a svědomitě; je povinen vyu-

žívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné.“

Podle § 17 ZA advokát postupuje při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis.

Což poněkud replikuje, ale též i trochu šířeji upravuje ustanovení Čl. 4 odst. 1 Pravidel, podle něhož:

advokát je všeobecně povinen poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu.

Sumu relevantních povinností pak doplňuje čl. 6 Pravidel, podle jehož:

- (1) oprávněné zájmy klienta mají přednost před vlastními zájmy advokáta i před jeho ohledem na jiné advokáty,
- (4) advokát nesmí použít na újmu klienta ani ve svůj vlastní prospěch nebo ve prospěch třetích osob informací, které od klienta nebo o klientovi získal v souvislosti s poskytováním právní služby.

Stíhanou právnickou osobou může být jakákoliv právnická osoba, byť prozatím tento osud postihl toliko obchodní společnosti. Pro řešení výše předestřených tří situací je budou tedy uvažovány právní předpisy, relevantní z hlediska obchodní korporace. Zejména jde o ustanovení 51 zákona č. 90/2011 Sb., o obchodních korporacích ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZOK). Podle jeho ustanovení § 51 odst. 1:

„Pečlivě a s potřebnými znalostmi jedná ten, kdo mohl při podnikatelském rozhodování v dobré víře rozumně předpokládat, že jedná informovaně a v obhajitelném zájmu obchodní korporace; to neplatí, pokud takové rozhodování nebylo učiněno s nezbytnou loajalitou.“

Což komentář k ZOK⁵ ještě doplňuje takto: Součástí péče řádného hospodáře je i povinnost loajality, a to zejména v reakci na podstatu zastoupení a správu cizího majetku.

Konečně je v rámci této argumentace vzít v úvahu ustanovení § 159 odst. 1 OZ, podle něhož:

„Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a peč-

livostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.“

S touto právní oporou lze analyzovat jednotlivé případy alternativy.

Ad a) Advokát je osobou oprávněnou činit úkony za právnickou osobu (§ 34 odst. 1 ZTOPO) a současně by měl být stejný advokát zmocněncem či zmocněn k obhajobě právnické osoby.

Na prvý pohled je zřejmé, že by k druhé funkci musel advokát zmocnit sám sebe. Nejde ale jen o zmocnění. To je deklarací faktu, že byla uzavřena smlouva o právní službě a z ní vyplývá povinnost advokáta poskytnout sjednané plnění. Například obhajobu. Zcela jistě není možné dovozovat postavení obhájce z pouhého faktu, že osoba jednající za obviněnou právnickou osobu je shodou okolností advokát. To je, samo o sobě, nezmocňuje k obhajobě jiné osoby. K tomu je třeba zmíněné smlouvy a poté zmocnění. Podobně jako k ustanovení do funkce zmocněnce dle § odst. 2 § 34 ZTOPO. Již uzavření smlouvy sám se sebou a poté „samozmocnění“ jistě působí bizarně, ovšem v některých případech k takové situaci dojít může. Zásadní problém je někde jinde. Advokát v postavení osoby, jednající za právnickou osobu by v rámci ochrany jejích zájmů měl, mimo jiné, kontrolovat činnost najatého advokáta. Ať již jako zmocněnce, tak jako obhájce. Tedy dodržování smluvních ujednání, řádné účtování apod. A být přitom loajální k právnické osobě. Tedy kontrolovat sám sebe a být případně proti sobě loajální k právnické osobě. Možná něco takového je zcela výjimečně možné, ale důvěryhodně takový vztah nepůsobí, což je právě problém s ohledem na povinnosti advokáta.

Advokát je vázán pokyny klienta, nejsou-li v rozporu se zákonem. Tato povinnost jednoznačně vychází z premisy, že klient vyslovuje pokyn co chce, advokát doporučuje postup a klient o něm rozhoduje. Což by zjevně v případě jediné osoby také nebylo možné. To, že se klient namnoze takříkajíc naslepo podvoluje doporučením advokáta nic nemění na tom, že klient, je-li právnickou osobou, musí mít někoho, kdo sleduje zájmy této právnické osoby. Kdo by byl odpovědný v případě volby chybného, nebo dokonce hrubě chybného postupu, díky němuž by právnická osoba utrpěla újmu? Advokát, jednající za právnickou osobu, který porušil svoji

povinnost péče řádného hospodáře a tedy i povinnosti advokáta anebo týž advokát, zmocněnec či obhájce, který porušil svoji povinnost advokáta? A kdo by to zjišťoval a prokazoval? Přihlédneme-li k tomu, že jak bylo výše zmíněno, až na výjimky advokát není v postavení zmocněnce dle § 34 odst. 2 ZTOPO žádným přínosem, je možno uzavřít, že tato kombinace je zcela nevhodná. Lze si jistě představit situaci malé obchodní společnosti, již je advokát jediným společníkem, a též i jednatelem, pročež po zahájení trestního stíhání této společnosti převezme, zejména z ekonomických důvodů, úlohu zmocněnce i obhájce. Ovšem to je asi tak jediná akceptovatelná alternativa. Ve všech ostatních myslitelných případech by advokát jednal způsobem, který by zřejmě byl považován za neslučitelný s jeho povinnostmi, pokud by se takového dvoj, nebo snad dokonce trojrole ujal. Nechránil ba ani nemohl v této konstelaci zájmy klienta, takže už převzetí tohoto angažmá by bylo nečestné a také nedůstojné advokátního stavu.

Ad b) Advokát je zvoleným zmocněncem právnické osoby (§ 34 odst. 2 ZTOPO). A současně by měl být i zvoleným obhájcem.

Především jde o to, kdo s advokátem uzavřel smlouvu o právní službě a v návaznosti na to jej zmocnil k obhajobě. Pokud by to byla osoba, jednající ex lege za obviněnou právnickou osobu, pak asi nelze mít zásadnějších námitek. V tomto postavení by byl advokát v podstatě dvojnásobný zmocněnec. Jednak dle § 34 odst. 2 ZTOPO, jednak dle trestního řádu resp. ZA, jako obhájce. Má-li být zmocněnec tím, kdo vypovídá za obviněnou právnickou osobu, pak by uvedená kombinace byla obdobou situace, kdy je advokát obviněn a osobně se hájí. De facto zmocňuje k obhajobě sám sebe. Ovšem s tím rozdílem, že na rozdíl od advokáta, obviněného jako fyzická osoba, který musí mít jiného obhájce, jde-li o trestní stíhání u něhož je nutná obhajoba, v případě právnické osoby by taková komplikace nehrozila. Tuto kombinaci si lze představit jako reálnou a možnou. Jiná situace by ovšem byla, pokud by advokát v postavení zmocněnce dle § 34 odst. 2 ZTOPO zmocnil k obhajobě sám sebe. Šlo by o podobný případ jako sub a), ovšem ne zcela identický. Pokud by reálně práva právnické osoby vykonával někdo jiný, například statutární orgán, bylo by zmocnění k obhajobě provedené zmocněncem jen formalita bez vlivu na vztah obhájce – právnická osoba. Zřetelně by nešlo o ono zmocnění zmocněncem, ale o to, kdo by byl účastníkem smlouvy o právní službě.

Pokud by jím ovšem byl advokát v postavení zmocněnce a na druhé straně stál advokát v postavení obhájce, pak platí to, co je uvedeno k nemožnosti vztahu sub. lit. a).

Ad c) Advokát je ustanoven opatrovníkem právnické osoby (§ 34 odst. 5 ZTOPO) a současně by měl být zmocněncem či zmocněn k obhajobě právnické osoby. Bylo již výše zmíněno, za jakých okolností je ustanovován obviněné právnické osobě opatrovník. V podstatě nahrazuje neexistenci či nemožnost jednání osoby či osob, uvedených v ustanovení § 34 odst. 1 ZTOPO. I zde platí, že ze samotného opatrovnictví nelze automaticky přejít do postavení obhájce. Tedy advokát jako opatrovník by uzavíral smlouvu o právní službě a poté zmocňoval sama sebe k obhajobě opatrovance. To považuji za nemožné ze stejných důvodů jako v případě lit. a). ●

JUDr. Tomáš Sokol, advokát

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

**Brož
Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- ¹ Viz například usnesení ze dne 21. 2. 2017, sp. zn. II. ÚS 2520/16, usnesení ze dne 4. 10. 2016 sp. zn. II. ÚS 2329/16, usnesení ze dne 26. 9. 2017, sp. zn. II. ÚS 2805/17.
- ² ASPI, Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim: Komentář - KO418_2011CZ, prof. JUDr. Jaroslav Fenyk, Ph.D., DSc., JUDr. Ladislav Smejkal. Mgr. et Mgr. Irena Bílá. Dále jen Komentář 1.
- ³ Šámal, P., Dědič, J., Grívná, T., Půry, F., Říha, J. Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 2. vydání. Praha C. H. Beck, 2018 – dále jen Komentář 2.
- ⁴ Viz nález Ústavního soudu ze dne 15. 8. 2018 sp. zn. II. ÚS 131/18. ze dne 15. 8. 2018.
- ⁵ Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017.

Již od roku 2005 poskytujeme PRÁVNÍ PORADENSTVÍ tuzemské a zahraniční klientele s důrazem na komplexní řešení daného problému, jak z právního, tak i daňového hlediska.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se zejména na:

- právo obchodních korporací
- veřejné zakázky
- občanské právo
- pracovní právo
- právo nemovitostí
- trestní právo
- mezinárodní obchod
- finance a bankovníctví
- právo hospodářské soutěže
- rodinné právo, aj.
- nově se specializujeme také na italské právo

Právní služby poskytujeme
v českém, slovenském,
anglickém, německém, italském,
francouzském a španělském jazyce.

Zásada koncentrace v řízení o návrhu před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže v praxi

V tomto příspěvku si autor dovoluje poukázat na své zkušenosti s poněkud nešťastnou praxí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“, resp. „Úřad“) při posuzování návrhů na přezkoumání úkonů zadavatele.

Ustanovení § 251 odst. 4 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“) zakotvuje do řízení o návrhu na přezkoumání úkonů zadavatele prvky koncentrace, když umožňuje navrhovateli uvést v návrhu to, v čem shledává porušení zákona (jako jednu z povinných náležitostí návrhu) pouze za předpokladu, že danou skutečnost navrhovatel identifikoval a zadavateli vytýkal již v rámci podaných námitek. Zakotvením prvků koncentrace do řízení před ÚOHS sleduje zákonodárce legitimní cíl zefektivnění a zrychlení přezkumné činnosti ÚOHS.

Zákon v tom samém ustanovení (§ 251 odst. 4 ZZVZ) obsahuje i výjimku z výše uvedeného pravidla, když připouští, aby navrhovatel v návrhu rozšířil svoji argumentaci i nad rámec tvrzení uvedených v námitkách, pokud takové relevantní skutečnosti mohl zjistit teprve po vypořádání námitek ze strany zadavatele. Ustanovení druhé věty § 251 odst. 4 ZZVZ, konkrétně stanoví: „K novým skutečnostem uvedeným v návrhu oproti skutečnostem obsaženým v námitkách podaných zadavateli přihlédne Úřad jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti, které navrhovatel nemohl tvrdit již vůči zadavateli; navrhovatel je povinen prokázat, že jde o takové nové skutečnosti, které nemohl tvrdit již vůči zadavateli.“

Další prvky koncentrace do řízení před ÚOHS pak zakotvuje § 251 odst. 5 ZZVZ, když uvádí: „V řízení zahájeném na návrh mohou účastníci řízení navrhnout důkazy, uvádět skutečnosti a činit jiné návrhy nejpozději ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení oznámení o zahájení řízení, nevztahuje-li se na ně omezení podle odstavce 4; k později

uvedeným skutečnostem, návrhům důkazů a jiným návrhům Úřad nepřihlíží s výjimkou skutečností, návrhů důkazů a jiných návrhů, jimiž má být zpochybněna věrohodnost podkladů pro vydání rozhodnutí.“

Vzhledem k výše citovaným ustanovením zákona je otázkou, zda bude navrhovatel moci v průběhu řízení o návrhu úspěšně doplnit i odkazy na další pochybení zadavatele, která navrhovatel zjistí teprve po zahájení běhu lhůty pro vydání rozhodnutí Úřadu.¹ Typicky se bude jednat o situace, když se navrhovatel o daných skutečnostech a dalších pochybeních na straně zadavatele dozví až na základě nahlížení do správního spisu u Úřadu.

Již několikrát se nám v praxi stalo, že v rámci řízení o návrhu na přezkoumání úkonů zadavatele jsme na základě nahlížení do dokumentace doplněné zadavatelem do správního spisu identifikovali další zcela zásadní pochybení zadavatele při posuzování podmínek účasti vybraného dodavatele. Daná pochybení přitom nemohl navrhovatel zjistit dřív, když obsah oznámení o výběru dodavatele (ve smyslu § 123 ZZVZ), resp. výsledek posouzení splnění podmínek účasti vybraného dodavatele, tak jak byl popsán zadavatelem, v tomto směru nevyvolával pochybnosti o tom, že by vybraný dodavatel předmětné kritérium kvalifikace (k němuž se vztahovalo nové zjištění navrhovatele) nesplnil. Nutno dodat, že navrhovatel neměl možnost se k dokumentům předkládaným vybraným dodavatelem pro účely prokázání kvalifikace

dostat ani dříve, když zadavatelé s odkazem na ustanovení § 218 odst. 2 písm. a) ZZVZ konstantně odmítají takové informace (kopie dokumentů) poskytovat.

ÚOHS je orgánem dohledu nad dodržováním zákona, který může v rámci své pravomoci zahajovat řízení i z moci úřední. Z toho důvodu logicky ani není vázán původním obsahem návrhu a je oprávněn přezkoumávat zadávací řízení jako celek. Nic tedy Úřadu nebrání, aby se v případě, kdy jej navrhovatel teprve v průběhu řízení o návrhu upozorní na další pochybení zadavatele (o němž se navrhovatel dozvěděl a mohl dozvědět až po nahlížení do správního spisu), zabýval i tímto nově vytýkaným pochybením zadavatele. Praxe Úřadu se ovšem zdá být jiná.

Dle našich zkušeností se Úřad v takových situacích opakovaně rozhodl k dané argumentaci navrhovatele vůbec nepřihlížet, přičemž v této souvislosti pouze uvedl: „K těmto tvrzením navrhovatele Úřad uvádí, že taková porušení zákona zadavatelem navrhovatel neuvedl v návrhu. Dle § 251 odst. 1 zákona věty první je jednou z náležitostí návrhu specifikace toho, v čem je spatřováno porušení zákona. Dle § 251 odst. 4 zákona náležitosti návrhu dle věty první nemohou být dodatečně měněny ani doplňovány s výjimkou odstranění nedostatků návrhu ve lhůtě stanovené Úřadem; Úřad k takovým změnám a doplněním nepřihlíží. Úřad tedy konstatuje, že k nově tvrzeným porušením zákona uvedeným ve vyjádření navrhovatele k podkladům rozhodnutí nepřihlíží, neboť neby-

ly předmětem návrhu.“ ÚOHS nic dalšího k navrhovatelem uváděným skutečností neuvedl. Navíc vůbec nezohlednil skutečnost, že navrhovatel neměl reálnou možnost se o nově vytýkaném porušení zákona ze strany zadavatele dozvědět dřív, když mu zadavatel předtím odmítl poskytnout informace o podkladech předložených vybraným dodavatelem pro účely prokázání splnění podmínek účasti v zadávacím řízení. ÚOHS tedy zcela rezignoval na svou obecnou povinnost dohledu nad dodržáním zákona.

Je možné, že zkušenosti autora jsou pouze ojedinělými případy a Úřad se jinak v praxi vypořádává i s možnými porušeními zákona ze strany zadavatele, na která navrhovatelé narazí až později, v souvislosti s nahlížením do správního spisu u ÚOHS. ÚOHS by však rozhodně neměl využívat odkazů na ustanovení § 251 odst. 4 resp. 5 ZZVZ tak, jak bylo naznačeno výše.

Na závěr jedna úvaha. Možnost kontroly postupu zadavatele ze strany navrhovatelů

stěžovatelů by se nepochybně zlepšila, pokud by došlo k úpravě textace § 218 odst. 2 ZZVZ.² Autor je přesvědčen, že část textu pod písm. b) za středníkem by se správně měla vztahovat i k písm. a), neboť jenom tak může mít navrhovatel/stěžovatel přístup ke všem relevantním informacím nezbytným k posouzení, zda bude podávat námitky a potažmo návrh k Úřadu a riskovat tak ztrátu kaucí. Daný výklad (úprava) by totiž zamezil tomu, aby zadavatelé odmítali poskytnutí dokladů předkládaných ze strany vybraných dodavatelů pro účely prokázání splnění kvalifikace. ●

Mgr. Daniel Jankanič, advokát
Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ VYCH & PARTNERS

Poznámky:

- ¹ Podle § 252 odst. 2 ZZVZ: „Lhůta pro vydání rozhodnutí Úřadu počíná běžet od okamžiku doručení vyjádření zadavatele a dokumentace o zadávacím řízení nebo soutěži o návrh, popřípadě kopie smlouvy na veřejnou zakázku. Lhůta pro vydání rozhodnutí však nezačne běžet dříve, než dojde k doplnění obecných náležitostí návrhu, označení zadavatele v návrhu a uvedení v návrhu, čeho se navrhovatel domáhá.“
- ² Zadavatel neposkytne podle zákona o svobodném přístupu k informacím,
a) do ukončení zadávacího řízení informace, které se týkají obsahu nabídek a osob, které se podílejí na průběhu zadávacího řízení,
b) důvěrnou informaci podle odstavce 1; to neplatí pro informace, které má zadavatel povinnost podle tohoto zákona uvést ve zprávě o hodnocení, oznámení o výběru dodavatele, výsledku posouzení splnění podmínek účasti vybraného dodavatele nebo v písemné zprávě zadavatele.

ELENA DONÁTOVÁ

ZÁNÍK ÚČASTI SPOLEČNÍKA V S.R.O.

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Novinky z oblasti evidence skutečných majitelů

V souvislosti s Anti-Money-Laundering (dále jen „AML“) iniciativou Evropské unie přijala Česká republika v roce 2018 příslušná opatření, především byla zavedena povinnost zapisování skutečných vlastníků entit do evidence skutečných majitelů na základě tzv. IV. AML směrnice (EU) 2015/849 (dále jen „IV. směrnice“).

Mezitím byla přijata V. AML směrnice (EU) 2018/843 (dále jen „směrnice“), kterou se mění IV. Směrnice, přičemž členské státy měly povinnost ji transponovat do vnitrostátních právních řádů nejpozději do 10. ledna 2020. Česká republika zamýšlí změny implementovat do samostatného zákona o evidenci skutečných majitelů (dále jen „Zákon“ resp. také „Návrh zákona“), který by měl nabýt účinnosti nejdříve na začátku roku 2021. Jelikož legislativní proces v České republice ještě probíhá, lze očekávat i řadu věcných úprav ve znění Zákona, které by však také měly vycházet z požadavků zmíněných směrnic.

Níže přehledně shrnujeme hlavní změny, které vyplývají ze Směrnice a z Návrhu zákona.

Hlavní změny týkající se evidence skutečných majitelů

Klíčový je článek 30 Směrnice, který stanovuje společně s jiným právnickým osobám zapsaným v rejstříku „povinnost získat a mít adekvátní, přesné a aktuální informace o svém skutečném majiteli“, přičemž porušení této povinnosti bude podléhat „účinným, přiměřeným a odrazujícím opatřením nebo sankcím. (...) Členské státy zajistí, aby informace byly v každém členském státě uchovávány v centrálním registru, například v obchodním rejstříku (...) nebo jiném veřejném rejstříku.“ Z tohoto ustanovení pak vyplývá řada požadavků na implementaci Směrnice do Zákona.

Hlavní změny, které Směrnice přináší a které jsou tedy i předmětem nového Zákona, jsou:

- další vymezení pojmu skutečného majitele,
- propojení obchodního rejstříku a evidence skutečných majitelů,
- umožnění veřejného přístupu k údajům v evidenci,
- změna rozsahu evidovaných skutečností,
- zavedení řízení při rozporu zapsaného stavu a skutečnosti,
- sankce.

Vymezení pojmu skutečného majitele

Návrh zákona si klade za cíl objasnit pojem skutečného majitele, protože v praxi byly s vymezením pojmu zatím potíže. Skutečným majitelem podle Návrhu zákona je vždy fyzická osoba, která má z celkového prospěchu tvořeného při činnosti nebo likvidaci právnické osoby, správě nebo zániku svěřenského fondu významný prospěch a tento prospěch dále nepředává (dále jen „koncový příjemce prospěchu“) nebo která může bez pokynů jiného na základě své vnitřní úvahy přímo nebo nepřímo uplatňovat rozhodující vliv v právnické osobě (dále jen „osoba uplatňující koncový vliv“).

IV. směrnice naopak vymezuje pojem skutečného majitele jako fyzickou osobu, která v konečném důsledku vlastní nebo kontroluje právnickou osobu, tj. ten, kdo má odpovídající podíl na základním kapitálu nebo hlasovacích právech nebo vykonává kontrolu nad obchodním vedením společnosti jinými prostředky (čl. 3 odst. 6).

Návrh zákona používá pojmy „koncový vliv“ a „koncový příjemce“ jako dvě samostatné skutkové podstaty, zatímco IV. a V. směrnice vlastnictví a kontrolu volně zaměňují a vnímají oba aspekty pouze jako definiční znaky skutečného majitele.¹ Pokud tedy český koncept (nedojde-li ještě ke změně) vede k rozštěpení skutečného majitele na osobu vykonávající kontrolu a osobu mající z toho koncový prospěch,² je nutné podle důvodové zprávy k Návrhu zákona zapsat obě osoby jako skutečné majitele do evidence skutečných majitelů.³

Návrh zákona dále pracuje s domněnkami a indiciemi k určení skutečného majitele obchodních korporací:

- domněnka, že koncovým příjemcem je fyzická osoba, která má právo na podíl na zisku nebo na jiných vlastních zdrojích větší než 25 %;
- domněnka, že osobou uplatňující koncový vliv je ovládající osoba ve smyslu § 74 a 75 zákona č. 90/2012 Sb., o obchod-

ních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích); k tomu je zpravidla vyžadován minimálně 40% podíl na hlasovacích právech (výjimečně minimálně 30%), pokud další společník nemá stejný nebo vyšší podíl;

- indicií osoby uplatňující koncový vliv je podíl na hlasovacích právech nebo na základním kapitálu obchodní korporace větší než 25 %, zejména převyšuje-li významně podíly na vlivu ostatních osob. Dle důvodové zprávy k Návrhu zákona to znamená, že podíl větší než 25 % „automaticky nezaručuje rozhodující vliv v korporaci, respektive často se dokonce bude jednat o podíl minoritní, s jehož prostřednictvím nelze reálně obchodní korporaci ovládat.“⁴

Zatímco při podílu na hlasovacích právech větším než 40 % se uplatní domněnka uplatnění koncového vlivu (nebude-li prokázán opak), při podílu pod 40 % bude k takovému závěru potřeba zohlednit další okolnosti / indicie, jako např. velikost podílů ostatních společníků (např. 26% podíl nezakládá skutečné vlastnictví, pokud další společník má přes 50 %). V tomto ohledu předpokládáme ještě bližší objasnění ze strany zákonodárce.⁵

Důležité je na tomto místě dále zdůraznit, že kontrola může být vykonávána také prostřednictvím jiných prostředků (než je podíl na zisku nebo na hlasovacích právech). Důvodová zpráva zde např. uvádí možnost ovlivňování skrze vztah věřitel-dlužník, nebo třeba i vztah osobní povahy.⁶

Návrh zákona stanovuje také pravidla pro určení skutečných majitelů komplexních vlastnických struktur, a to pomocí nově zavedených pojmů řetězení a větvení. Řetězením se rozumí získávání prospěchu nebo uplatňování vlivu prostřednictvím na sebe postupně navázaných osob nebo vztahů (např. fyzická osoba F ovládá společnost A, A ovládá B a B ovládá C). Větvením se naproti tomu rozumí získávání koncového prospěchu nebo uplatňování koncového vlivu prostřednictvím

VÍCE NEŽ 1 000 VÍN
z celého světa

NA VÁS ČEKÁ NA

Alkohol[®].cz

— Výjimečná vína, destiláty a e-shop —

více jednotlivých řetězení (např. F ovládá společnost A a B. A ovládá C a B ovládá D. C a D ovládají dohromady E). Návrh zákona stanoví parametry někdy komplikovaného výpočtu příslušných podílů: pro účely výpočtu výše podílu na prospěchu se v případě řetězení podíly na prospěchu násobí, a pro účely větvení se součiny na prospěchu z jednotlivých řetězení sčítají (§ 3 odst. 2 Návrhu zákona).

Stejně jako za stávající úpravy platí, že v případě, že skutečného majitele nelze určit ani při vynaložení veškerého úsilí, resp. je-li koncovým příjemcem prospěchu nebo osobou uplatňující koncový vliv právnická osoba, která nemá skutečného majitele (např. stát, právnická osoba zřízená zákonem jako např. komory, společenství vlastníků jednotek atd.), zapisí se jako skuteční majitelé osoby ve vrcholném vedení (tedy zpravidla jednatele nebo členové představenstva). I v takovém případě je však povinností evidující osoby doložit a odůvodnit kroky učiněné ke zjištění skutečného majitele.⁷

Propojení obchodního rejstříku a evidence skutečných majitelů

Návrh zákona zavádí ve stanovených případech princip automatického propisování skutečného majitele z obchodního rejstříku (§ 38 návrhu zákona). Následující fyzické osoby tedy nemusí být zapisovány do evidence skutečných majitelů:

- společník s právem na podíl větším než 25 % ve společnosti s ručením omezeným nebo skutečný majitel právnické osoby, která je společníkem společnosti s ručením omezeným s právem na podíl větším než 25 %,
- jediný akcionář akciové společnosti nebo skutečný majitel právnické osoby, která je jediným akcionářem akciové společnosti.

Dojde-li v obchodním rejstříku ke změně mající vliv na pozici skutečného majitele, projeví se změna i v evidenci skutečných majitelů. Neodpovídají-li však propisované údaje údajům o skutečném majiteli (např. je-li zde další skutečný majitel, jehož pozice není ve veřejném rejstříku zachycena), je zápis skutečného majitele do evidence povinná zajistit společnost jako evidující osoba.

Umožnění veřejného přístupu k údajům v evidenci

Podstatnou změnou je zavedení veřejného přístupu k informacím o skutečném majiteli

společností. Směrnice a Návrh zákona počítají se zpřístupněním informací o skutečných majitelích resp. vydáním potvrzení o tom, že v evidenci skutečných majitelů není (o právnické osobě nebo právním uspořádání) veden žádný údaj včetně zveřejnění povahy a rozsahu účasti skutečného majitele.

V důsledku toho umožňuje Návrh zákona „komukoliv“ získat částečný výpis údajů o skutečném majiteli právnické osoby a o skutečnostech zakládajících jeho postavení včetně popisu struktury vztahů.⁸

Změna rozsahu evidovaných skutečností

Nově se bude zapisovat také struktura vztahů, kterými je uplatňován koncový vliv nebo koncový příjemce získává prospěch. Na rozdíl od dosavadní praxe, kdy k úspěšnému zápisu skutečného majitele zpravidla stačilo tvrzení o skutečnostech zakládajících postavení skutečného majitele, bude s účinností Zákona nutno prokázat skutečnosti zakládající skutečné vlastnictví, včetně popisu struktury vztahů, a to např. dohodami o výkonu hlasovacích práv, seznamem akcionářů, atd.

S ohledem na to, že dle Směrnice a Návrhu zákona může být kontrola vykonávána i jinými prostředky, tzn. jakýmkoliv právním i faktickým jednáním, je myslitelné ovlivnění i na základě osobního, resp. dlužnického vztahu, což otevírá velký prostor možnostem, jak strukturu vztahů popsat a doložit. Máme za to, že především v této oblasti teprve praxe zcela ukáže, jaké skutečnosti se musí zapisovat.

Zavedení řízení při rozporu zapsaného stavu a skutečnosti

Tzv. řízení o nesrovnalosti může být zahájeno na podnět orgánu veřejné moci nebo povinné osoby (podle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, tj. např. banky, finanční instituce, auditoři, daňoví poradci, notáři, advokáti, atd.) nebo z úřední moci soudu, je-li soudem zjištěna nesrovnalost mezi zapsaným stavem a skutečností. Soud vydá v tomto případě výzvu k odstranění nesrovnalosti nebo po marném uplynutí lhůty k nápravě zahájí řízení o nesrovnalosti. Nápravu nesrovnalosti provedením zápisu skutečného majitele do evidence lze provést kdykoliv i během běžícího řízení o nesrovnalosti. Nedojde-li k nápravě, rozhodne rejstříkový soud o nesrovnalosti.

Pokutu ve správním řízení lze uložit teprve po právní moci rozhodnutí o nesrovnalosti nebo po marném uplynutí lhůty k nápravě nesrovnalosti, v případě, že údaje o skutečném majiteli nebyly do evidence zapsány vůbec.

Sankce / Pokuty

a) Současná právní úprava

Již podle současné právní úpravy lze nalézt v českém právním řádu možné sankce, které by se (teoreticky) mohly uplatnit i na neprovedení zápisu nebo nepravdivý zápis skutečného majitele:

- povinnost zapsat údaje o skutečném majiteli do evidence skutečných majitelů vyplývá z § 118e odst. 2 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, který požaduje zápis skutečného majitele bez zbytečného odkladu po vzniku rozhodné skutečnosti, ve spojení s § 9 odst. 2 písm. a) cif. 1 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, za což při nesplnění povinnosti může být uložena pokuta až do výše 100 000 Kč. Tato povinnost není dle dostupných informací doposud prakticky vymáhána;
- podnikatelé jsou povinni dokládat osobu skutečného majitele při účasti na veřejných zakázkách, získávání licencí nebo při žádosti o dotace. Pokud například účastník výběrového řízení o veřejnou zakázku na výzvu zadavatele nedoloží tyto informace, bude z výběrového řízení vyloučen. Stejně tak je doložení skutečného majitele, popř. zápis skutečného majitele v evidenci podmínkou pro účast v celé řadě dotačních programů.

b) Budoucí právní úprava

Ačkoliv se jedná pouze o návrh, lze očekávat, že neprovedení zápisu, respektive realizace nepravdivého zápisu skutečného majitele, bude v souladu s požadavky Směrnice sankcionováno.

Návrh zákona upravuje následující sankce:

- práva a povinnosti z právního jednání (mezi skutečným a fiktivním majitelem), které zastírá osobu skutečného majitele, které vznikly v době, kdy není skutečný majitel zapsán v evidenci skutečných majitelů, nelze vymáhat (pod tento případ spadají jednání, kterými nezapsaný skutečný majitel uplatňuje koncový vliv nebo získává prospěch prostřednictvím

PAVELKA

DISKRÉTNOST. OSOBNÍ PŘÍSTUP. DŮVĚRA.

Member of AEA

The largest net of the
world's attorneys

2018 Global Excellence Awards

Best Boutique Commercial Law Firm
in the Czech Republic

Member of EuropeFides

Taxes, Law, Audit and Advisory
in Europe

jiné osoby, např. pokud zisk bude vyplacen společníkovi jako fiktivnímu skutečnému majiteli a ten předá zisk nezapsanému skutečnému majiteli);

- vyloučení hlasovacího práva skutečného majitele nebo osob, za kterými stojí stejný skutečný majitel, na valné hromadě obchodní korporace (s důsledkem relativní neplatnosti usnesení valné hromady), pokud skutečný majitel korporace není zapsán v evidenci nebo pokud společník příslušné korporace nemá zapsaného žádného skutečného majitele;
- zákaz výplaty podílu na zisku u společnosti, která nemá zapsaného skutečného majitele, a to skutečnému majiteli nebo jiným osobám, jejichž je tento skutečný majitel rovněž skutečným majitelem, nebo osobám které nemají v evidenci zapsaného žádného skutečného majitele;
- současně je podle Návrhu zákona nezapsání skutečného majitele (ani na základě předchozí výzvy soudu k odstranění nesrovnalosti) nebo zapsání nesprávných údajů přestupkem, za který hrozí evidující společnosti (nebo skutečnému majiteli, pokud neposkytne součinnost při zjišťování skutečného majitele) pokuta až 500 000 Kč; to však až na základě soudem zjištěné nesrovnalosti nebo po marném uplynutí soudem stanovené lhůty k odstranění nesrovnalosti (před zahájením řízení).

Lze konstatovat, že opatření dle Návrhu zákona zakazují sice vyplacení prospěchu nezapsanému skutečnému majiteli atd., neošetřují však zastírající jednání nastrčeným fiktivním majitelem odpovídajícím způsobem, když není výslovně zakázáno vyplatit prospěch nezapsanému skutečnému majiteli prostřednictvím prostředníka. Návrh zákona činí práva a povinnosti z takových jednání pouze nevymahatelnými, nikoliv neplatnými.⁹ Otázkou je, zda by nebylo lepší zvýšit pokuty za úmyslné nesprávné zápisy, než přesahovat do oblasti korporátního a občanského práva. Zdá se totiž, že zatím představená zákonná opatření lze poměrně jednoduše obcházet. Také v tomto případě ještě očekáváme objasnění ze strany zákonodárce, protože stávající sankční mechanismy v Návrhu zákona nemohou zabránit výplatě zisku společníkovi, který funguje pouze jako prostředník skutečného majitele.

Doporučení

Již nyní existující povinnost zapsat skutečného majitele bude s účinností Zákona ještě

urgentnější, protože při nedodržení Zákona budou ukládány sankce.

Společnosti, které splnily povinnost zapsat skutečného majitele již před účinností Zákona, budou povinny uvést zapsané údaje do souladu s požadavky Zákona do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti Zákona.

Na společnosti, které k datu účinnosti Zákona zatím neprovedly zápis skutečného majitele, se Zákon aplikuje bez přechodného období ihned od data účinnosti.

Poznámky:

¹ Důvodová zpráva, str. 33 a 34.

² Podobně to vidí Česká asociace pojišťoven v rámci připomínkového řízení (pozn. 271 v materiálu k vypořádání připomínek): „Spojka „nebo“ dává evidující osobě možnost volby, pokud existují skuteční majitelé podle obou kritérií, a mohla by vést k zakrývání skutečného majitele, který je koncovým příjemcem právě použitím bílého koně v roli s koncovým vlivem, čímž by zákon byl dodržen, ale v evidenci by vystupoval bílý kůň namísto skutečného vlastníka.“

³ Ministerstvo spravedlnosti situaci v připomínkovém řízení (pozn. 271 v materiálu k vypořádání připomínek) vysvětlilo následovně: „Spojka „nebo“ nedává evidující osobě možnost volby, pokud existují skuteční majitelé podle obou kritérií koncového vlivu i koncového prospěchu. V takovém případě má naopak právnická osoba zapsat všechny skutečné majitele.“

⁴ Důvodová zpráva, str. 51.

⁵ Na neurčitost upozornila v připomínkovém řízení i ČNB (pozn. 194 v materiálu k vypořádání připomínek): „Rovněž s ohledem na jasné formulované vyvratitelné domněnky v prvním a druhém odstavci téhož ustanovení není zřejmé, zda podíl na vlivu větší než 25 % dokládá uplatňování koncového vlivu fyzickou osobou nebo tato skutečnost zakládá vyvratitelnou domněnku.“ Ministerstvo spravedlnosti situaci v rámci připomínkového řízení (pozn. 194 v materiálu k vypořádání připomínek) vysvětlilo tím, že podíl na vlivu „je třeba posuzovat vždy s ohledem na velikost podílů ostatních podílníků (např. 26% podíl na vlivu vedle 74% podílu na vlivu). Navrhované znění věrně odpovídá čl. 3 odst. 6 písm. a) bod i) konsolidované IV. AML směrnice, který hovoří o hranici 25% podílu jako o indikátoru. Stejně tak doporučení FATF vnímají hranici sice jako významné vodítko, avšak její překročení neznamená automaticky pozici

Ostatní právnické osoby jsou povinny provést zápis ve lhůtách 6 až 12 měsíců. ●

Thomas Rechberger, partner

David Svoboda, advokátní koncipient

Taylor Wessing Česká republika

TaylorWessing

skutečného majitele.“

⁶ Důvodová zpráva, str. 37 a násl.: „Postavení skutečného majitele může být založeno v zásadě neomezenou škálou důvodů, právních i mimoprávních.“

⁷ Podle Důvodové zprávy, str. 74: „Zaznamenávání kroků při zjišťování skutečného majitele snižuje potenciální riziko nadužívání sběrného pravidla § 5 návrhu.“ a dále: „Záznamy mohou být relevantním zdrojem informací pro povinné osoby nebo pro státní orgány.“

⁸ Přístup k informacím u svěrenských fondů je limitovanější. Veřejně přístupné mají být pouze údaje evidované již nyní v evidenci svěrenských fondů, které budou automaticky propásané do evidence skutečných majitelů. Svěrenské fondy mají dále povinnost evidovat údaje o skutečném majiteli včetně skutečnosti zakládajících jeho postavení, ale tyto údaje mají být neveřejné a jejich zveřejnění žadateli je vázáno na splnění podmínky prokázání oprávněného zájmu (v souvislosti s předcházením legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu) resp. na situaci, když svěrenský fond slouží jako nástroj k zprostředkování prospěchu pro koncového příjemce právnické osoby mimo EU nebo k zprostředkování koncového vlivu na právnickou osobu mimo EU.

⁹ Dle Důvodové zprávy (K § 52, str. 128 a násl.) se „lze domnívat, že nevymahatelnost závazků ze zastírajících smluv znemožní nebo alespoň výrazně ztíží profesionální poskytování služeb formálních majitelů. Vzhledem k neosobní povaze těchto služeb se formální majitelé již nebudou moci spolehnout, že služby budou poskytnuty, případně že jim bude předán prospěch z formálního výkonu práv orgánu právnické osoby.“ Vytváří se tak prostředí nejistoty mezi kontrahenty, protože ani jedna ze stran se nemůže spolehnout na to, že jí bude vydáno protiplnění (pozn. 273 v materiálu k vypořádání připomínek).

Nepodceňujte přípravu u nejtěžšího životního rozhodnutí aneb jak se připravit na prodej rodinné firmy a zamezit jejímu předčasnému skonu

Jedna z nejtěžších otázek vlastníka za života rodinné firmy je otázka, zda „předat či prodat“. Rozhodování je pro každého vlastníka vždy velmi náročné, a my se prostřednictvím vzájemného poznávání a budování důvěry snažíme pomoci nalézt řešení, které je pro vlastníka firmy „To“ pravé, ať už jsou důvody jakékoliv.

Ať se vlastník rodinné firmy rozhodne předat či prodat, jedna z nejdůležitějších věcí, na které je třeba myslet (vedle mnoha dalších aspektů), je připravenost rodinné firmy, sebe a ostatních, a to jak pro předání, tak případně na její prodej.

V tomto ohledu je nezbytné postavit se čelem celé řadě otázek, a vypořádat se s nimi tak, aby si vlastník rodinné firmy určil směr a nastavil plán, kterým se bude ubírat v rámci předání či prodeje.

Ať už se vlastník rozhodne pro cestu předání nebo prodeje, není to zpravidla záležitost dnů či týdnů. Rodinná firma má svá specifika, která pro rodinného vlastníka představuje v některých ohledech „těžší“ pozici. Rodinná firma je budována na osobě, osobních vlastnostech a hodnotách rodinného vlastníka, když rodinný vlastník má se spolupracovníky a zaměstnanci vybudován užší „rodinný“ vztah.

V případě prodeje je třeba si položit celou řadu otázek – zda je firma připravena na prodej, zda je firma samosprávná, na osobě rodinného vlastníka nezávislá, zda jsou správně nastavené procesy, které umožní efektivní zapojení firmy do struktury kupujícího, a zda je nejen firma, ale i její management a zaměstnanci optimalizováni a připraveni na prodej.

Vlastník rodinné firmy si často neuvědomuje, do jaké míry je s „jeho“ rodinnou firmou provázán. A pokud bude firmu po desetiletí, je to více než pochopitelné, neboť svojí firmou žije, resp. je se svými spolupracovníky dokonale sžitý a fungují na stejné „vlně“. Vlastník rodinné firmy si tak často ani neuvědomuje závislost rodinné firmy na jeho osobě. Firma funguje a odvíjí se od jeho osobních a morálních hodnot, od jeho vizí, dle kterých rodinnou firmu po desetiletí budoval. V tomto ohledu rodinná firma zpravidla není zcela „samosprávná“ a v případě, že se firma na případný prodej řádně a dostatečně dopředu nepřipraví, prodej nebude úspěšný a rodinná firma bez jejího vůdce doslova skoná.

Ač je toto téma velmi komplexní, a nelze jej pojmut v plné míře, na tomto místě bych se chtěla pozastavit u institutu tzv. firemní ústavy. Tento institut, ač se některým může zdát spíše abstraktním pojmem nemajícím závazný charakter, je dokumentem, který je pro rodinnou firmu důležitým, umožňujícím nastavit základní mantinely a firemní hodnoty a vize v rodinné firmě. A jde právě o ty hodnoty, které do té doby byly samozřejmé, neboť vycházely a byly vytvářeny osobou samotného rodinného vlastníka.

Pro rodinnou firmu, která na těchto principech funguje, to zpravidla není nic převratného, neboť i nadále se chovají tak, jak se

chovali doposud. Pro případné nové vlastníky rodinné firmy to má však enormní význam, neboť vstupující nový vlastník tyto hodnoty nezná, a tudíž je nemůže udržet bez toho, aniž by věděl, o jaké hodnoty a vize jde.

Hlavní částí firemní ústavy je tak vytvoření základních firemních hodnot a vizí, které rodinnou firmu provázejí zpravidla od počátku, případně se vyvíjely v čase, kdy se firma vyvíjela a rostla. Jde o hodnoty, které jsou klíčové pro fungování rodinné firmy, které prozatím vytvářel sám rodinný vlastník. V tomto ohledu dodáváme, že i pro samotného vlastníka bývá těžká tato pravidla a hodnoty „hodit na papír“. A proto je to téma, které se s klientem – rodinným vlastníkem – snažíme detailně probrat a tyto hodnoty s ním pojmenovat.

Vedle sepsání základních mantinelů a firemních hodnot, tmelících rodinnou firmu, které existovaly díky osobě rodinného vlastníka, firemní ústava dále stanoví rovněž základní mantinely a pravidla chování, řešení konfliktů v rámci firem. V neposlední řadě pak také nastavuje základní procesy tak, aby každý zaměstnanec a spolupracovník byl zainteresován a chápal nejen svá práva a zejména své povinnosti vůči firmě.

Ač někdy silněji, či slaběji, zpravidla každý spolupracovník, od zaměstnance po manažery,

potřebuje znát mantinely a cíle, které má plnit, a rovněž by měl vědět, co může očekávat, když jsou cíle splněny. Pak má jistotu, že pokud bude žít pro firmu, pro kterou žil do té doby kvůli rodinnému vlastníku, nehodí mu nový vlastník klacky pod nohy. Jinak řečeno, bude znát v takovém případě svou pozici v rámci firmy. Pro nového vlastníka rodinné firmy je firemní ústava rovněž cenným dokumentem, který umožní novému vlastníku seznámit s těmito hodnotami, a umožní mu lépe překonat bariéry a podpořit klidné převzetí firmy a pochopení fungování rodinné firmy.

V případě, že nový vlastník nebude znát firemní hodnoty, a zároveň v případě, že

zaměstnanci si nezvyknou před prodejem firmy mít tyto hodnoty a vize rodinné firmy „naučeny dle papíru“ i bez přítomnosti vlastníka, je pravděpodobné, že dříve nebo později dojde ke rozporu uvnitř rodinné firmy nebo v extrémních případech až k jejímu skonu. Neboť od počátku fungovala díky právě těmto hodnotám a vizím, jež byly navázány na rodinného vlastníka, a jeho odchodem se bez firemní ústavy ztratily.

Je vždy velice podnětné pohovořit si s vlastníkem firmy o krocích vedoucích k sestavení firemní ústavy. Jsme rádi u tohoto obtížného rozhodovacího procesu a jsme připraveni rodinným vlastníkům v tomto ohledu maxi-

málně pomoci v rámci efektivního předání či prodeje jejich celoživotního díla. ●

Mgr. Barbora Masařová, advokát
Pavelka s.r.o., advokátní kancelář

STANISLAV SERVUS

SVĚŘENSKÉ FONDY (ZAJÍMAVÝ NÁSTROJ OCHRANY MAJETKU S VELKÝM ALE)

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

JSME SILNÁ REGIONÁLNÍ KANCELÁŘ S TRADICÍ

Právo nás baví

Kauzalita mezi vznikem škody a porušením ochranné normy při spoluúčasti poškozeného na dopravní nehodě

Představte si následující situaci. Jste zkušený řidič motocyklu a vracíte se domů. Posledních pár set metrů vede cesta přes obytnou zónu. Jedete okolo sousedů, o kterých víte, že mají psa, který má tendenci utíkat a útočit na projíždějící vozidla. U domu stojí auta, která brání výhledu na jejich pozemek.

Zpomalíte. Co kdyby pes vyběhl a vám přímo pod kola? Vidíte pootevřenou branku a několik lidí, kdy jedním, či spíše jednou z nich je dcera majitelky psa. Říkáte si, že svého domácího mazlíčka budou mít nejspíš pod kontrolou. Rozjedete se a najednou se z boční strany tento pes vyřítí a přímo pod vaše přední kolo.

Zazmatkujete a strhnete řízení. Motorka vám spadne na nohu a zlomí holenní kost, čímž vám přivodí těžkou újmu na zdraví, která vás vyřadí z pracovního života a způsobí značné komplikace, což má za následek i újmu na jmění.

Po bezvýsledné snaze o domluvu řešíte věc soudní cestou.

Okresní soud, který o věci rozhoduje, provede několik důkazů. Jedním z nich je znalecký posudek, kterým se mj. konstatuje určitá míra pravděpodobnosti, že jste mohl překročit maximální povolenou rychlost, která v obytné zóně představuje rychlost 20 km/h.

Okresní soud rozhodne následovně. Potvrdí, že majitelka daného psa nese odpovědnost za to, že její domácí mazlíček způsobil dopravní nehodu. Následně konstatuje, že jste v řádu jednotek km/h překročili povolenou rychlost, znáte okolí, protože se v něm denně pohybujete, a proto jste takovým chováním přispěl ke škodě způsobem nikoli zanedbatelným. Váš podíl na vzniklé škodě proto stanoví do výše jedné poloviny.

V případě vlastníka zvířete je situace poměrně jasná. Jde o absolutní objektivní odpovědnost bez možnost liberace a majitelka je za své zvíře odpovědná.

Jak je to ovšem se spoluúčastí poškozeného na jemu vzniklé škodě? Jakou roli při tom hraje příčinná souvislost mezi jednáním poškozeného a spoluúčastí na škodě?

Zákonné ustanovení

Občanský zákoník ve svém § 2918 stanoví, že „vznikla-li škoda nebo zvětšila-li se také následkem okolností, které se přičítají poškozenému, povinnost škůdce nahradit škodu se poměrně sníží. Podílejí-li se však okolnosti, které jdou k tíži jedné či druhé strany, na

škodě jen zanedbatelným způsobem, škoda se nedělí.“

Příčinná souvislost

Pro posouzení spoluúčasti se zásadně musí splnit podmínky nutné pro vznik odpovědnosti (tedy jednání, vznik škody, kauzalita mezi jednáním a vznikem škody, protiprávnost tohoto jednání a zavinění, byť poslední dva body nejsou nutným předpokladem). Předmětem tohoto článku není popisovat jednotlivé podmínky vedoucí ke vzniku odpovědnosti. V tomto bodě se proto chci zaměřit pouze na příčinnou souvislost mezi jednáním a vznikem škody, přičemž Melzer uvádí, že pro případ spoluúčasti poškozeného platí i pravidla o kumulativní, předstihující a alternativní kauzalitě.¹

Hlavním argumentem soudu pro spoluúčast poškozeného bylo právě překročení rychlosti v řádech jednotek km/h, a to v obytné zóně, kdy soud takto zjevně odkazuje na porušení ochranné normy ve smyslu § 2910 věta druhá ObčZ.

Aby mohlo dojít ke vzniku odpovědnosti poškozeného, a tedy jeho spoluúčasti, je potřeba ptát se, jestli je porušení ochranné normy v příčinné souvislosti se vznikem škody. K tomuto je nutné nejprve určit, o jakou normu jde a co je jejím účelem.

Maximální rychlost a obecně provoz v obytné zóně je upravován v zákoně č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. Relevantní by v takovém případě byl § 39 odst. 7. Právě v tomto paragrafu je nutné hledat účel normy. Lze mít za nepochybné, že omezením maximální rychlosti zákonodárce sleduje obyvatel, kteří se v obytné zóně pohybují.

Pokud bychom přistoupili na to, že ochranná norma, resp. její účel, byla poškozeným porušena, je na místě ptát se, jestli toto porušení je *condicio sine qua non* vzniku škody.

Zaměřit se lze již na výše uvedené kauzality. Tedy alternativní, kumulativní a předstihující.

Alternativní kauzalita by představovala situaci, když existuje několik příčin, které samy o sobě mohou způsobit škodu takovým způsobem, jakým ji způsobily. Pokud bychom si odmysleli porušení ochranné normy, tedy mírné překročení rychlosti v obytné zóně, došlo by k nehodě stejně, kdyby do dráhy

motocyklisty znenadání vběhl pes škůdce? Nelze to vždy tvrdit na 100 %, ale s největší pravděpodobností ano, rychlost jízdy by se podstatným způsobem nezměnila.

Pokud bychom se zaměřili na tzv. kumulativní kauzalitu, tedy situaci, kdy dochází k působení více příčin, avšak až jejich kumulací dojde ke vzniku škodné události. Lze se ptát stejně jako v odstavci výše. Byla ochranná norma jednou z podmínek, která by sama o sobě škodu stejným způsobem nezpůsobila, ale v kumulaci s nečekaným vběhnutím psa ano? I o tom lze pochybovat.

A nakonec předstihující kauzalita, kdy „škůdce reálně způsobí škodu, avšak poškozený sám by tuto škodu též zapříčinil.“² Takovou úvahu lze rovněž odmítnout, protože z překročení rychlosti nelze automaticky dovodovat to, že by poškozený tak jako tak spadl z motocyklu.

Vzhledem k tomu, že lze důvodně pochybovat o existenci příčinné souvislosti mezi porušením normy, lze důvodně pochybovat i o síle argumentace soudu. A sice, pokud překročení rychlosti není podmínkou, bez které by se událost odehrála tak, jak se odehrála, jak ji lze přičítat poškozenému?

Závěr

Nejvyšší soud poměrně ustáleně rozhoduje tak, že spoluúčast spolujezdců, kteří nasednou do auta k podnapilému řidiči, který způsobí nehodu a újmu těmto spolujezdcům, stanovuje na hranici 30 %.³ Úroveň 50 % pak představuje horní hranici spoluúčasti poškozeného, v případě vědomí o podnapilosti řidiče.^{4, 5} V takových případech jde zpravidla o vyšší míru zavinění či jasnou bezohlednost poškozených k porušovaným pravidlům a následkům, které mohou z toho mohou vzniknout. O takovém jednání motocyklisty, tedy zjevné bezohlednosti však nemohla být řeč.

Nejvyšší soud zrušil⁶ rozhodnutí odvolacího soudu poté, co vyslovil názor, že „základní příčinou pádu nebyla vysoká rychlost,“ v případě dopravní nehody, kdy došlo k bočnímu nárazu psa do projíždějící motocyklisty, který se tou dobou pohyboval rychlostí poměrně výrazně překračující rychlost povolenou. Soud uvedl, že se musí zkoumat všechny příčinné souvislosti, které měly vliv na vznik škody.

Otázka příčinné souvislosti je otázkou velmi komplexní a hraje důležitou roli stanove-

ní vzniku deliktů odpovědnosti škůdce. Škůdcem se může stát i sám poškozený v případech, kdy je mu přičítána spoluúčast na vzniklé škodě. Zkoumání příčinných souvislostí by se proto nemělo podcenit a přezkoumány by měly být všechny okolnosti, které mohou mít vliv na vznik škody. V případě selhání správného zjištění kauzality může dojít k situaci, kdy škůdce bude muset plnit více, než kolik toho skutečně způsobil či naopak poškozený bude zkrácen o něco, na co by dle práva měl mít nárok. ●

JUDr. Josef Moravec, advokát
PPS advokáti s.r.o.

Poznámky:

- ¹ MELZER, Filip. TÉGL, Petr a kol. Občanský zákoník IX. svazek, § 2894–3081, závazky z deliktů a jiných právních důvodů. 1. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 409 (§ 2918 OZ).
- ² Tamtéž.
- ³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. 23 Cdo 4111/2011.
- ⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. 25 Cdo 2451/2007.
- ⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2011, sp. n. 25 Cdo 91/2010.
- ⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2018, sp. zn. 25 Cdo 525/2018-199.

Judikatura Nejvyššího soudu ke svěřenským fondům šest let od rekodifikace soukromého práva

Svěřenské fondy jsou specifickým právním uspořádáním inspirovaným angloamerickými (common law) trusts, které bylo do českého právního řádu vneseno počínaje 1. 1. 2014 rekodifikací soukromého práva. Přestože s tímto institutem nebyly dřívější zkušenosti, česká právní teorie i aplikační praxe si jej velmi rychle osvojily. Existence svěřenských fondů se již navíc pomalu začíná promítat i do soudní judikatury Nejvyššího soudu.

Svěřenské fondy se za dobu více než šesti let účinnosti rekodifikace českého soukromého práva staly skutečně živoucím právním institutem. V České republice totiž existují již přes dva tisíce svěřenských fondů.¹ K tématu svěřenských fondů se pořádají četné odborné semináře a vygenerovala se i poměrně bohatá odborná literatura, a to ať již v podobě monografií věnovaných přímo svěřenským fondům nebo komentářů občanského zákoníku² („o. z.“), tak i mnoha článků. Cílem předkládaného textu je navázat na zkoumání tohoto nového právního institutu přiblížením jeho prvních ozvěn v judikatuře Nejvyššího soudu České republiky („Nejvyšší soud“),³ který je povolán sjednocovat rozhodování nižších soudů v občanskoprávních věcech.⁴

Místní příslušnost soudu pro zápis do evidence svěřenských fondů

Podle § 1451 odst. 2 o. z. vzniká svěřenský fond dnem zápisu do evidence svěřenských fondů. Podle § 118a odst. 2 věta první zákona o veřejných rejstřících⁵ je ve věcech evidence svěřenských fondů k řízení o návrhu na zápis příslušný krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud svěřenského správce ve smyslu § 85 odst. 1 občanského soudního řádu⁶ („o. s. ř.“). Níže jsou rozebrány tři judikáty, v nichž Nejvyšší soud – povolán rozhodovat v případech nedostatku podmínek místní příslušnosti – posuzoval právě otázku místní příslušnosti ve věcech zápisu svěřenského fondu do evidence svěřenských fondů.

Městský soud v Praze jako soud rejstříkový byl v prvním případě nucen se vypořádat se situací, kdy svěřenský správce zapisovaného svěřenského fondu uvedl jako místo svého

bydliště i pobytu adresu ve Spolkové republice Německo. Městský soud v Praze za této konstelace vyslovil svou místní nepřislusnost a postupem dle § 105 odst. 2 o. s. ř.⁷ ve spojení s § 11 odst. 3 o. s. ř.⁸ věc předložil Nejvyššímu soudu k určení, který soud je místně příslušný návrh projednat a rozhodnout. Nejvyšší soud rozhodl, že místně příslušným je ten soud, u něhož byl podán návrh na zápis svěřenského fondu a který ve věci provedl prvotní úkony. V dotčeném případě tedy právě Městský soud v Praze. (dle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 8. 2018, sp. zn. 28 Nd 233/2018)

Druhé rejstříkové rozhodnutí týkající se zápisu svěřenského fondu do evidence svěřenských fondů mělo tentýž procesní průběh. V řízení o návrhu na zápis svěřenského fondu vyslovil Městský soud v Praze svou místní nepřislusnost a usoudil, že věc je nutné předložit Nejvyššímu soudu k určení toho, který soud ji má projednat a rozhodnout. Nejvyšší soud dovodil, že místně příslušným soudem v dané věci je soud, u nějž dříve probíhalo řízení o prvozápisu téhož svěřenského fondu do evidence svěřenských fondů na podkladě stejného notářského zápisu a do jehož obvodu patří okresní soud, v jehož obvodu má svěřenský správce jako navrhovatel doručovací adresu. Tím byl v dotčeném případě Krajský soud v Ústí nad Labem. (dle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 10. 2018, sp. zn. 29 Nd 311/2018)

Stejně tak i v pořadí třetí judikát kopíruje procesní postup popsany ve dvou předchozích případech výše. Opět Městský soud v Praze jako soud rejstříkový dospěl k závěru, že není místně příslušný, a to s odůvodněním, že nelze zjistit podmínky místní pří-

slušnosti, protože navrhovatelé měli „adresu ve Slovenské republice“. Věc proto byla opět předložena Nejvyššímu soudu k určení, který soud je příslušný návrh projednat a rozhodnout. Dle Nejvyššího soudu se však v tomto případě Městský soud v Praze řádně nezabýval zjištěním podmínek místní příslušnosti. Neprověřil totiž, kde mají navrhovatelé bydliště, případně kde se zdržují,⁹ a to ani přesto, že ve formuláři pro zápis svěřenského fondu oba navrhovatelé označili, že adresa jejich bydliště se liší od adresy místa pobytu. V tomto případě tedy ani nebyly splněny podmínky pro předložení věci Nejvyššímu soudu k určení místní příslušnosti. Nejvyšší soud proto instruoval rejstříkový soud k potřebnému zjištění bydliště navrhovatelů. (dle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 9. 2018, sp. zn. 32 Nd 193/2018)

Svěřenský fond jako prostředek k páčání trestné činnosti

Za dobu účinnosti právní úpravy svěřenských fondů v českém právu již došlo i k nevyhnutelnému, a to „otestování“ tohoto instrumentu pachateli trestné činnosti. Využití svěřenských fondů k páčání trestné činnosti, konkrétně v oblasti neoprávněného provozování hazardních her, je možné ilustrovat na několika souvisejících judikátech Nejvyššího soudu, které se vztahují k protiprávnímu jednání svěřenské správkyně. Tou byla obviněná I. Č., o jejížž dvou dovoláních rozhodoval Nejvyšší soud.

Obviněná I. Č. byla nalézacemi soudy uznána vinnou přečinem upraveným v § 252 odst. 1 trestního zákoníku,¹⁰ tedy neoprávněným provozováním loterie a podobné sázkové hry.¹¹ Za to byl obviněné mimo jiné uložen

www.havelpartners.cz

Nejúspěšnější kancelář v České republice a na Slovensku dle počtu nominací a titulů dosavadních ročníků soutěže Právnická firma roku (2008–2019)

- HAVEL & PARTNERS** s 6 kancelářemi v Praze, Brně, Bratislavě, Plzni, Olomouci a Ostravě je s týmem 28 partnerů, cca 150 advokátů a celkem 220 právníků a daňových specialistů největší nezávislou právníkou firmou ve střední Evropě
- Unikátní tým odborníků na legislativní činnost;** návrhy i tvorba zákonů a podzákonných právních předpisů ve všech oblastech soukromého i veřejného práva, aktivní zapojení v rámci odborných komisí a poradních orgánů veřejné správy, včetně Legislativní rady vlády
- Vysoce specializovaný tým právníků věnujících se oblasti veřejného sektoru** se zkušenostmi z úřadů a institucí v ČR i EU; špičkové právní služby v oblasti veřejných zakázek, specializované týmy pro jednotlivé oblasti regulatorní praxe a hospodářskou soutěž, včetně na trhu ojedinělého poradenství v oblasti soutěžní ekonomie
- Vzdělávání v oblasti práva na nejvyšší úrovni prostřednictvím AKADEMIE HAVEL & PARTNERS;** úzce specializované aktuální semináře, konzultace a expertní posudky, nejsilnější tým odborníků v oblasti soukromého práva v rámci jedné advokátní kanceláře, přímá vazba na akademickou obec a justici

Nejúspěšnější kancelář v ČR a na Slovensku dle celkového počtu nominací a titulů (2008–2019)

Právnická firma roku v České republice (2018, 2019)

Nejllepší právnická firma roku v České republice (2018)

1. místo TOP Zaměstnavatelé v kategorii Advokátní kancelář (2015–2020)

trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce správce svěřenského fondu na dobu pěti let. Trestná činnost obviněné spočívala v tom, že jménem veřejně prospěšného svěřenského fondu jako jeho správkyně provozovala herny, jež vydávala za „hrácké kluby“, aby se tak vyhnula omezením platným pro provozování heren s výherními automaty. V rámci výkonu své funkce svěřenské správkyně podepisovala smlouvy, prováděla vyúčtování a dělení zisku fondu, schraňovala přihlášky členů apod. Dotčený svěřenský fond byl ovšem zřízen pouze jako zástěrka za účelem obejít regulaci hazardních her.

K provozu výherních automatů svěřenský fond prokazatelně nedisponoval příslušným povolením, resp. jej ani nikdy získat nemohl. Dle tehdy platné právní úpravy mohly výherní hrací přístroje provozovat pouze akciové společnosti se sídlem na území České republiky, které byly k tomuto účelu založeny a splňovaly další zákonné požadavky.¹² Trestní soudy nepřisvědčily argumentaci obhajoby, že cílem svěřenského fondu nebylo generování zisku, že byla nastavena striktní pravidla a podmínky pro provozování neveřejných herních klubů a hry se mohli údajně účastnit pouze členové klubu, jež procházeli procesem přijímání, tedy nikoliv každá fyzická osoba. Ve skutečnosti každý zájemce byl ihned vpuštěn do prostoru herny, přičemž žádný zájemce ani nebyl ve skutečnosti povinen zaplatit formální vstupní poplatek. Smyslem založení svěřenského fondu tedy nebylo dosažení deklarovaného účelu (podpora a rozvoj společenského hraní různých her formou vytváření, provozování a podpory neveřejných herních klubů), nýbrž dosahování finančního zisku z provozu hracích automatů.

(dle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 8. 2019, sp. zn. 5 Tdo 928/2019 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 7. 2019, sp. zn. 5 Tdo 694/2019; k tomu rovněž související usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2018, sp. zn. 5 Tdo 1343/2018 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. 5 Tdo 512/2018 ve věcech dalších obviněných)

Závěr

Svěřenské fondy se za dobu více než šesti let účinnosti nové soukromoprávní úpravy staly hojně využívaným právním institutem, jemuž je věnována značná pozornost v právní teorii i praxi. Vzhledem k novosti tohoto právního institutu ovšem zůstává dosavadní judikturní dopad poněkud omezený. Výše

přibližná rozhodnutí Nejvyššího soudu se vztahují pouze k některým rejstříkovým aspektům souvisejícím se zápisem svěřenských fondů do evidence svěřenských fondů, resp. reflektují využití institutu svěřenského fondu k páčání trestné činnosti v podobě protiprávního provozování heren s výherními automaty právě pod „záštitou“ svěřenského fondu.

Doposud se judikatura Nejvyššího soudu zabývala především výkladem hmotného práva svěřenských fondů (obsaženého převážně v občanském zákoníku).¹³ Celá řada právních otázek a problémů, kterým je doposud věnována pozornost pouze v právní teorii, proto bude muset vyčkat jasnějšího řešení

v judikatuře Nejvyššího soudu až v průběhu následujících let. ●

Mgr. David Neveselý, partner

JUDr. Jakub Vojtěch, Ph.D., advokát

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

Poznámky:

¹ Podle počtu záznamů v evidenci svěřenských fondů, kterou vede Ministerstvo spravedlnosti, dosahuje ke dni 8. 3. 2020 celkový počet svěřenských fondů čísla 2256. Cit. dle: Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Informační systém evidence svěřenských fondů. In: isesf.justice.cz [online]. 8. 3. 2020 [cit. 8. 3. 2020]. Dostupné z: <https://isesf.justice.cz/evidence-vyhledavani>.

² Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

³ Je však možné dohledat i rozhodnutí soudů nižších instancí vztahujících se ke svěřenským fondům. Kupř. v rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. 42 ICm 2544/2016, bylo na podkladě vylučovací žaloby řešeno neplatné zřízení svěřenského fondu v době trvání generálního inhibitoria vůči majetku dlužníka.

⁴ Viz § 14 odst. 1 a 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Podle § 85 odst. 1 o. s. ř. „nestanoví-li zákon jinak, je obecným soudem fyzické osoby okresní soud, v jehož obvodu má bydliště, a nemá-li bydliště, okresní soud, v jehož obvodu se zdržuje. Má-li fyzická osoba bydliště na více místech, jsou jejím obecným soudem všechny okresní soudy, v jejichž obvodu bydlí s úmyslem zdržovat se tam trvale. Nelze-li zjistit bydliště fyzické osoby nebo nelze-li zjistit, v obvodu kterého okresního soudu se fyzická osoba zdržuje, nebo lze-li to zjistit jen s velkými obtížemi, je

obecným soudem fyzické osoby okresní soud, v jehož obvodu se nachází místo trvalého pobytu evidované v informačním systému evidence obyvatel podle zákona o evidenci obyvatel, popřípadě místo jiného pobytu evidované podle jiných právních předpisů.“

⁷ Podle § 105 odst. 2 o. s. ř. „vysloví-li soud, že není příslušný, postoupí věc po právní moci tohoto usnesení příslušnému soudu nebo ji za podmínek § 11 odst. 3 předloží Nejvyššímu soudu.“

⁸ Podle § 11 odst. 3 o. s. ř. „jde-li o věc, která patří do pravomoci soudů České republiky, ale podmínky místní příslušnosti chybějí nebo je nelze zjistit, určí Nejvyšší soud, který soud věc projedná a rozhodne.“

⁹ Viz poznámku pod čarou č. 6.

¹⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ Počínaje novelou trestního zákoníku provedenou zákonem č. 188/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hazardních hrách a zákona o dani z hazardních her, nese s účinností od 1. 1. 2017 tento trestný čin označení „neoprávněné provozování hazardní hry“.

¹² Viz § 4 odst. 7 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon byl s účinností od 1. 1. 2017 nahrazen zákonem č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů.

¹³ Významná část právní úpravy svěřenských fondů (fungujících v režimu investičních fondů) je totiž obsažena též v § 148 a násl. zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů.

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku
a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Sokolovská 22, Praha 8
tel.: 224 818 736–7
praha@moreno-vlk.eu

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha | Madrid | Bratislava

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Náhradní mateřství v České republice

Náhradní mateřství je institut, který spočívá v tom, že si pár (případně jednotlivec) sjedná ženu, aby se nechala uměle oplodnit, dítě odnosila, porodila, následně souhlasila s jeho osvojením a „objednatelský“ pár dítě osvojil.

České zákony náhradní (neboli surrogátní) mateřství skoro nijak neupravují, přestože je v praxi využíváno. Pokud s ním tedy zákon nepočítá, je tedy otázkou, zdali se jedná o legální praktiku. Jedna z hlavních zásad českého právního systému říká, že co není zákonem zakázáno, je dovoleno. Z toho tak lze dovodit, že tento institut náhradního mateřství legální je.

Formy náhradního mateřství

Existují dvě formy náhradního mateřství – tradiční a gestační. Tradičním náhradním mateřstvím je oplodnění náhradní matky semenem muže z „objednatelského“ páru (biologického otce). O gestační náhradní mateřství se pak jedná v případě, kdy je uměle oplodněno vajíčko biologické matky spermií biologického otce a toto embryo je implantováno do těla náhradní matky. Náhradní matka tak u této formy nemá k dítěti žádnou genetickou vazbu.

Smlouva

Hlavním úskalím institutu náhradního mateřství je samotná smlouva mezi „objednatelským“ párem a náhradní matkou. Podle současné právní úpravy nelze sjednat žádnou smlouvu o „předání“ dítěte. Jednalo by se o smlouvu, která by přímo odporovala zákonu. Člověk není objektem, nýbrž subjektem práv. Nelze tedy do smlouvy zakotvit povinnost náhradní matky, aby po porodu dala k osvojení souhlas, a zadruhé je trestné si sjednat odměnu za „přenechání“ dítěte. Náhradní matka má maximálně nárok na náhradu všech nákladů souvisejících s těhotenstvím, porodem a lékařskou péčí. Je tedy možné si ve smlouvě sjednat např. to, že se bude žena v průběhu těhotenství kvalitně stravovat, že jí bude poskytnuta nadstandardní lékařská péče, že bude dostatečně odpočívat, bude méně pracovat, atd., a toto všechno ji bude hrazeno druhou smluvní stranou. V případě, že by náhradní matka po porodu souhlas k osvojení nedala, taková smlouva by nebyla vymahatelná, viz důvodová zpráva k § 775 nového občanského zákoníku, která stanoví: žalobě ženy, která byla dárkyní gene-

tické látky, proti ženě, která dítě porodila, nelze vyhovět. „Objednatelský“ pár by teoreticky mohl požadovat vrácení peněz, které byly náhradní matce poskytnuty na základě smlouvy jako náhrada nákladů spojených s těhotenstvím a porodem. V praxi však české soudy ještě nic takového neřešily a je tedy otázkou, zdali by taková žaloba u soudu obstála.

Rodičovství

Rodičovství chápeme jako osobní stav, kdy je určitá osoba v postavení rodiče vůči dítěti. Vztah mezi rodiči a dítětem dělíme na mateřství a otcovství. Jak pro určení otcovství, tak pro určení mateřství se použijí domněnky občanského zákoníku. Je-li náhradní matka vdaná, za otce dítěte se považuje manžel náhradní matky. Pokud náhradní matka vdaná není, pak se za otce dítěte, které bylo počato umělým oplodněním, považuje muž, který dal k umělému oplodnění souhlas. V obou případech se však jedná o vyvratitelné právní domněnky, které je tedy možno vyvrátit a otcovství tak popřít a prohlásit za otce jinou osobu. Otcovství k dítěti tak může být určeno souhlasným prohlášením náhradní matky a biologického otce.

U mateřství se podle staré zásady římského práva za matku dítěte považuje žena, která dítě porodila, což je v tomto případě náhradní matka. Náhradní matce vzniká okamžikem porodu rodičovská odpovědnost, jejímž zákonem stanovený rozsah a trvání může měnit pouze soud svým rozhodnutím. K přechodu rodičovské odpovědnosti v případě náhradního mateřství z náhradní matky na matku biologickou může dojít pouze na základě rozhodnutí soud skrze institut osvojení. Následkem osvojení zanikají dosavadní příbuzenské právní vztahy dítěte a zároveň mu vznikají nové vztahy k osvojiteli. Rodičovství osvojitele je založeno na základě rozhodnutí soudu.

Průběh osvojení

Ideální osvojení při náhradním mateřství probíhá tak, že náhradní matka odevzdá dítě do péče biologickému otci, vůči kterému

je určeno otcovství. Biologická matka pak k soudu podá návrh na osvojení dítěte, ke kterému musí dát souhlas jak biologický otec, tak náhradní matka. Ta tak nemůže učinit dříve než po uplynutí šestinedělí, otec může okamžitě. Jak už bylo zmíněno výše, souhlas s osvojením nelze po náhradní matce nijak vymáhat a jakékoli snahy v tomto směru jsou trestné. Stejně tak soud nemusí návrhu vyhovět. Vzhledem k tomu, že se v případě osvojení dítěte z náhradního mateřství jedná o dítě a to nemůže vyslovit souhlas s osvojením, soud jmenuje dítěti opatrovníka (zpravidla OSPOD), který poskytuje souhlas za dítě.

Ročně se v České republice narodí několik desítek dětí prostřednictvím náhradního mateřství, ačkoliv zde chybí právní předpis, který by náhradní mateřství komplexně upravoval. Praxe si sice s tímto institutem poradila, přesto by však z preventivních důvodů nebylo na škodu tuto problematiku upravit zákonem. ●

Kateřina Masná, paralegal
JUDr. Václav Vlk, advokát, partner
Moreno Vlk & Asociados

Jsou nároky vlastníků vozidel zasažených emisním skandálem dieseldate skutečně promlčeny?

Od 18. září 2015 se v médiích po celém světě začaly objevovat informace o tom, že některé společnosti z koncernu Volkswagen instalovaly v letech 2009 až 2015 do svých automobilů s dieselovými motory software, který při emisních testech dočasně snižoval množství vznikajících oxidů dusíku (NOx), aby byl splněn zákonem požadovaný limit, tedy jinými slovy podváděl. Toto podvodné jednání později vešlo do povědomí jako „emisní skandál“ či „Dieseldate“.

V následujících letech byly v souvislosti s emisním skandálem jednotlivým společnostem z koncernu Volkswagen uloženy pokuty ve výši několika miliard eur¹ a u soudů v jednotlivých zemích uplatnily své nároky z emisní kauzy statisíce vlastníků dotčených vozidel. Rovněž v České republice žaluje koncern Volkswagen více než 6300 vlastníků vozidel, kteří se domáhají prostřednictvím společnosti SAFE DIESEL náhrady újmy.² Tento počet se přitom i nadále zvyšuje.

Koncern Volkswagen od vypuknutí emisní kauzy jakékoliv nároky vlastníků vozidel v České republice i v celé Evropě odmítal a tvrdil, že žádná újma jim nevznikla.

Nyní, když se objevují informace, že nároky vlastníků vozidel z emisního skandálu jsou již promlčeny a nové žaloby nemohou být podány, začíná Volkswagen svůj postoj obracet a s žalobci napříč Evropou začíná jednat o mimosoudním vypořádání (tedy o náhradu újmy).³

Existuje však zcela legitimní výklad, že rovněž vlastníci vozidel, kteří doposud žalobu na náhradu újmy nepodali, se mohou svých

nároků stále domáhat a jejich nároky doposud promlčeny nejsou.

Aby se právo oprávněné osoby nepromlčelo, je nutné, aby bylo uplatněno v takzvané promlčecí lhůtě. V opačném případě může žalovaný namítat promlčení a soud žalobě nevyhoví. Občanský zákoník⁴ zná dva typy takové lhůty – subjektivní a objektivní.⁵ Subjektivní promlčecí lhůta trvá 3 roky a běží ode dne, kdy se oprávněná osoba (tedy vlastník vozidla) dozvěděla o existenci újmy a tom, kdo za ni odpovídá, nebo kdy se o tom dozvědět měla a mohla.

Promlčecí lhůta počíná běžet, dozvěděla-li se oprávněná osoba o okolnostech rozhodných pro počátek běhu promlčecí lhůty, anebo kdy se o nich dozvědět měla a mohla, resp. dozvědět musela.

Zda se zákazník dozvědět měl a mohl je třeba posuzovat optikou ustanovení § 4 ods.1, resp. § 5 OZ, tedy, že každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností (resp., že kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu). Činí-li právní řád určitý následek závislým na něčí

vědomosti, má se na mysli vědomost, jakou si důvodně osvojí osoba případu znalá při zvážení okolností, které jí musely být v jejím postavení zřejmé. To platí obdobně, pokud právní řád spojuje určitý následek s existencí pochybnosti

S ohledem na dostupné informace o emisní kauze a relevantní skutečnosti, je zjevné, že promlčecí doba nezačala běžet většině jednotlivých zákazníků dříve než v období od června 2016 až září 2017. Neboť o škodě nejen nevěděli, ale ani vědět neměli a nemohli. Soudy by tedy měly přistupovat k otázce alternativního běhu subjektivní promlčecí lhůty citlivě a alternativní „měl a mohl“ využívat pouze tam, kde lze konstatovat hrubou nedbalost oprávněného o jeho práva (na což apeluje i odborná literatura). Existuje však tak teoreticky i prostor pro argumentaci, že promlčecí doba začne běžet až okamžikem, kdy se zákazníci dozvědí, že Volkswagen v rozporu se svými tvrzeními o neexistenci újmy takovou újmu v zahraničí nahrazuje.

Vlastníkům vozidel teoreticky hrozí promlčení právě subjektivní 3leté promlčecí lhůty. To však závisí na stanovení okamžiku, kdy se konkrétní vlastníci vozidla měli a mohli dozvědět o vzniku újmy.

Jinými slovy, subjektivní promlčecí lhůta začíná běžet dozvěděla-li se oprávněná osoba s rozumem průměrného člověka (odborníka), nebo musela-li se tato osoba dozvědět o skutečnostech rozhodných pro počátek běhu promlčecí lhůty, nejednala-li tato osoba nedbale.

Vědomí o vzniku újmy je nutné striktně odlišovat od vědomí o protiprávním jednání (podvodném jednání Volkswagenu).⁶ Jinými slovy tedy to, že se vlastníci vozidel dozvěděli o emisní kauze, neznamená, že se automaticky museli dozvědět o vzniku újmy. Vědomí o vzniku újmy se posoudí kritériem průměrné osoby případu znalé při zvážení skutečností (informací), které jí musely nebo měly být v jejím postavení zřejmé.

S ohledem na dostupné informace o existenci újmy běžní vlastníci vozidel vědět nemohli. Vlastníci vozidel totiž byly utvrzovány v tom, že jim žádná újma nevznikla, a to jak ze strany koncernu Volkswagen, tak i v důsledku postupu Ministerstva dopravy České republiky.

Koncern Volkswagen od vypuknutí emisní kauzy soustavně zdůrazňoval, že vlastníkům vozidel žádná újma nevznikla, protože vozy byly schopné provozu.⁷ Na tom koncern Volkswagen trval i při projednání žalob českých vlastníků vozidel na podzim 2019, tedy pouhých několik měsíců před tím, než s německými vlastníky vozidel začal jednat o mimosoudní náhradu újmy. Takovéto jednání koncernu Volkswagen s českými vlastníky vozidel je zcela nedůstojné.

Ubezpečení koncernu Volkswagen byla podporována i postupem Ministerstva dopravy České republiky, které bránilo tomu, aby byli vlastníci dotčených vozidel upozorněni na existenci možné újmy a tím pomáhalo koncernu Volkswagen k marnému uplynutí promlčecí lhůty.⁸ Pokud by nároky skutečně byly promlčené, je ostatně otázkou, zda by toto promlčení částečně nezpůsobilo svým jednáním chránícím koncern Volkswagen právě Ministerstvo dopravy a zda by vlastníci vozidel s promlčenými nároky nemohli požadovat určitou kompenzaci po Ministerstvu dopravy.

Vlastníci vozidel tedy na základě dostupných informací reálně měli pouze omezené informace od koncernu Volkswagen potvrzující, že jim žádná újma nevznikla. Na tyto informace rozumně spoléhali, neboť se jednalo o jediný relevantní zdroj informací a nikdo

jiný (zejména Ministerstvo dopravy) jejich práva nechránil a na možný vznik újmy je neupozornil.

Jak bylo uvedeno výše, až nyní, více než čtyři roky od uveřejnění emisního skandálu a až po údajném promlčení nároků, začíná koncern Volkswagen v jednotlivých zemích s poškozenými vlastníky vozidel jednat o mimosoudním narovnání, čímž jejich nároky připouští.

Koncern Volkswagen tedy zákazníci zjevně dlouhodobě a cíleně uváděl v omyl, když jim tvrdil, že jim žádná újma nevznikla. Za této situace proto nelze připustit, že by promlčecí lhůta k uplatnění všech nároků měla vlastníkům již uplynout.⁹ Promlčecí lhůta může vlastníkům vozidel začít reálně běžet až nyní, když Volkswagen existenci újmy konečně

alespoň nepřímo připouští. I kdyby promlčecí lhůta měla začít plynout dříve, jejímu běhu (a uplynutí) by reálně mohla bránit překážka dle § 650 OZ: „Promlčecí lhůta neběží po dobu, kdy se věřiteli hrozbou brání právo uplatnit. To platí i v případě, když věřitel právo neuplatnil, jsa dlužníkem nebo osobou dlužníku blízkou lstivě uveden v omyl.“

Většina vlastníků vozidel dotčených emisní kauzou má proto stále možnost uplatnit své nároky u soudu, pokud tak doposud neučinili. ●

JUDr. Martin Maisner, Ph.D., MCI Arb,
advokát a nezávislý rozhodce,
člen představenstva České advokátní komory

Poznámky:

- ¹ Server iDNES.cz [Online]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/zahranicni/volkswagen-pokuta-miliarda-eur-emise-skan-dal.A180613_182359_eko-zahranicni_amu.
- ² Újma spočívá zejména ve snížení zůstatkové hodnoty dotčeného vozidla, uměle/podvodně nadsazené pořizovací ceně vozidla, kterou vlastníci zaplatili koncernu Volkswagen, nemajetková újma vzniklá zásahem do přirozených práv vlastníků vozidel jednáním koncernu Volkswagen. Pokud dále vlastníci vozidla podstoupili aktualizaci softwaru, která může mít vliv na spotřebu, jízdní vlastnosti a životnost vozidla, mohla jim vzniknout (a vzniká) další újma v podobě zvýšených nákladů.
- ³ Server EuroZprávy.cz [Online]. Dostupné z: <https://eurozpravy.cz/ekonomika/evropa/dieselgate-volkswagen-se-chce-v-nemecku-vyhnut-soudu-jedna-s-majiteli-aut.ef9c2667/>.
- ⁴ Jedná se o zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁵ Objektivní promlčecí lhůta je zákonem stanovena na 10 let ode dne, kdy právo dospělo, a to bez ohledu na to, kdy se o existenci nároku oprávněná osoba dozvěděla.
- ⁶ Jak potvrzuje nauka i rozhodovací praxe soudů, například rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2291/2010 ze dne 28. 2. 2012.
- ⁷ Server ČT24 [Online]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/1822961-skoda-svolava-do-servisu-prvni-vozy-nej-drive-kvuli-diesel-afere-opravi-superby>: „Já se domnívám, že důvod k odškodnění neexistuje.auta jsou v pořádku, ale nevznikla žádná škoda.“

- ⁸ Nikomu z majitelů,“ popsal Kulhánek.“ Server E15 [Online]. <https://www.e15.cz/byznys/doprava-a-logistika/sef-volkswagenu-automobilka-potrebuje-redukci-dietu-1325702>: „Nemůžeme měřit všem stejným metrem,“ odsekl podrážděný Müller. A dodal, že řidičům v Evropě nevznikla žádná újma ani při spotřebě paliva, ani co se týče jízdních vlastností.“
- ⁹ Server ČT24 [Online]. Dostupné z <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/2938613-nemecky-soud-se-zacal-kvuli-afere-dieselgate-zabyvat-zalobou-470-tisic-klientu-na-ještě-dnes-těmito-vozidly-denně-jezdí-statisíce-zákazníků>. Proto z našeho pohledu nevznikla žádná škoda a tím pádem ani žádný důvod k žalobě,“ uvedl Volkswagen.
- ⁸ Server Idnes [Online]. Dostupné z https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/dieselgate-ministerstvo-dopravy-safe-diesel-zaloba.A170622_212325_ekonomika_jol.
- ⁹ Takový závěr vylučuje § 650 občanského zákoníku, který stanoví: „Promlčecí lhůta neběží po dobu, kdy se věřiteli hrozbou brání právo uplatnit. To platí i v případě, když věřitel právo neuplatnil, jsa dlužníkem nebo osobou dlužníku blízkou lstivě uveden v omyl“. Vlastníci dotčených vozidel byli výše uvedeným jednáním koncernu Volkswagen právě v takový omyl uváděni. Tím navíc Volkswagen zasahoval do jejich osobnostních práv (mj. práva na důstojnost), čímž jim dále vznikala nemajetková újma a nedělitelný nárok na její nahrazení, u něhož promlčecí lhůta doposud nemusela začít běžet.

V roce 2019

Jsme v České republice podpořili

1 049 projektů

v celkové hodnotě

170 443 890 Kč

www.nadacecez.cz

Nezákonný zásah správního orgánu

Obecně je odepření práva nahlížet do spisu faktickým úkonem správního orgánu, kterým se pouze upravuje vedení řízení. V takovém případě lze nezákonnost úkonu namítat až v žalobě proti konečnému rozhodnutí dle § 65 a násl. s. ř. s. Pouze za výjimečných okolností lze dojít k závěru, že i neumožnění nahlédnout do spisu může pro toho, komu je nahlížení odepřeno, představovat samostatnou újmu na právech s reálnými dopady, a tedy může být případně nezákonným zásahem. Okolnosti, za kterých bude možno samotné odepření nahlížení do spisu považovat za samostatný nezákonný zásah správního orgánu a nikoliv pouze za vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé, však musí být výjimečné – např. nezpřístupnění zásadních dokumentů, na jejichž základě je rozhodováno,

či dlouhotrvající nebo opakované znemožnění nahlížet do podstatné části správního spisu, čímž správní orgán zasahuje do práva jednotlivce na efektivní procesní obranu a v důsledku do práva na spravedlivý proces.

Opatření obecné povahy

Povahu opatření obecné povahy, tedy správního aktu, který má obecnou závaznost vůči neurčitému počtu adresátů, má nařízení obce, jež vymezuje oblasti, kde bude regulováno stání vozidel. Otázku, jakým způsobem bude stání různých kategorií vozidel zpoplatněno, pak řeší ceník vydaný nařízením obce. Je jisté žádoucí, aby správní orgány postupovaly vůči žadatelům v jednotlivých městských částech jednotně a zároveň, aby žadatelé mohli předem zjistit, jaké doklady jsou po nich vyžadovány, kam se k vyřízení věci dostavit,

atd. Ze zákona o pozemních komunikacích však nevyplývá zmocnění pro obec k vydání jakéhokoli závazného předpisu či opatření obecné povahy takového obsahu.

Zajištění závazku a hyperocha

V případě, že dlužník neuvede majetek zajišťující pohledávku přihlášeného věřitele, jehož pohledávka je (následně) zjištěna jako zajištěná, v seznamu majetku, uplatní se u případné hyperochy (přebytku ze zpeněžení zajištění) z tohoto majetku postup podle § 412 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona.

Zástavní právo, vedlejší účastník

Zástavní věřitel, jemuž dal zástavní a osobní dlužník do zástavy svou pohledávku za insolvenčním dlužníkem, přihlášenou

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)
se slevou 15 % při použití slevového kódu SC0Mjd1 v našem eshopu
a žádný judikát Vám již neuteče.

www.epravo.cz/eshop

LANGMEIER & CO

advokátní a insolvenční kancelář

INOVATIVNÍ ŘEŠENÍ PRO VAŠE PŘÍPADY

- ✓ Insolvenční právo a restrukturalizace
- ✓ Insolvenční správce se zvláštním povolením
- ✓ Trestní právo
- ✓ Cizinecké právo
- ✓ Civilní právo
- ✓ Pracovní právo

PRÁVO UMÍME

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Langmeier & Co., advokátní kancelář s.r.o., Na Bělidle 997/15, 150 00 Praha 5 – Smíchov
+420 222 200 250 | info@langmeier.cz | www.langmeier.cz

do insolvenčního řízení, má ve smyslu § 93 odst. 1 o. s. ř. právní zájem na výsledku incidenčního sporu, v němž se insolvenční správce domáhá určení, že přihlášený věřitel (zástavní a osobní dlužník) takovou pohledávku vůči insolvenčnímu dlužníku nemá.

Žaloba pro zmatečnost

Žalobu pro zmatečnost může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím soudu prvního stupně (odvolacího soudu) plně vyhověno, popřípadě kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná určitá újma na jeho právech, jestliže ji lze odstranit zrušením žalobou pro zmatečnost napadeného rozhodnutí. Rozhodujícím je výrok rozhodnutí soudu a případnou újmu na právech účastníka lze posuzovat jen z procesního hlediska, (z pohledu dopadu (výsledků a důsledků) rozhodnutí do práv účastníka řízení). Při tomto posuzování nelze brát v úvahu subjektivní přesvědčení účastníka řízení, ale jen objektivní skutečnost, že rozhodnutím soudu mu byla způsobena určitá, třeba i nepříliš významná újma, kterou lze odstranit zrušením napadeného rozhodnutí a která se v novém rozhodnutí věci již neprojeví (nemůže projevit).

Insolvenční správce

Bývalý insolvenční správce s dosud neuspokojenými pohledávkami za majetkovou podstatou je ve smyslu § 298 odst. 3 věty první IZ věřitelem, který může v určené lhůtě podat námitky proti návrhu insolvenčního správce na vydání výtěžku zpeněžení. Insolvenční soud je povinen jeho včasné námitky projednat u jednání (§ 298 odst. 3 věta druhá IZ). Ustanovení § 298 odst. 3 insolvenčního zákona nelze vykládat tak, že jde (pouze) o „přihlášené věřitele“.

Konkurs a přerušení řízení

Je pojmově vyloučeno přerušení konkursního řízení vedeného podle zákona o konkursu

a vyrovnání nebo přerušení insolvenčního řízení vedeného podle insolvenčního zákona v důsledku toho, že konkursní soud prohlásil (podle zákona o konkursu a vyrovnání) konkurs na majetek osoby, která se takového řízení účastní jako věřitel nebo v důsledku toho, že insolvenční soud zjistil úpadek takové osoby a současně nebo následně prohlásil konkurs na její majetek podle insolvenčního zákona. To platí i tam, kde konkursní soud prohlásil (podle zákona o konkursu a vyrovnání) konkurs na majetek osoby, která se účastní insolvenčního řízení vedeného podle insolvenčního zákona jako věřitel v postavení insolvenčního navrhovatele.

Příslušenství pohledávky

Příslušenství pohledávky (byť vzniká později, právní mocí soudního rozhodnutí o přiznání náhrady nákladů řízení) nemůže mít z hlediska možnosti uspokojení pohledávky (jistiny) a jejího případného exekučního vymožení jiné (lepší) pořadí než pohledávka (jistina) samotná.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Částečné uplatnění pohledávky

Věřitel, jenž přihlásil do insolvenčního řízení pohledávku, jejíž zajištění bylo zřízeno jedním právním jednáním pro celou zajištěnou pohledávku (jistinu i její příslušenství představované úroky, úroky z prodlení nebo náklady spojenými s vymáháním pohledávky), nemůže v přihlášce pohledávky tuto pohledávku uplatnit částečně jako zajištěnou a částečně jako nezajištěnou, ale buď zcela jako zajištěnou či zcela jako nezajištěnou. Jestliže tak věřitel přes výzvu insolvenčního správce neučiní, je důvod nepřihlížet k při-

hlášce pohledávky (§ 188 odst. 2 IZ) v rozsahu, v němž věřitel vadně přihlásil právo na její přednostní uspokojení ze zajištění (srov. opět obdobně § 174 odst. 3 IZ), a tedy i důvod odmítnout přihlášku (§ 185 IZ) jen co do práva na přednostní uspokojení pohledávky (co do práva uspokojení pohledávky ze zajištění).

Započtení pohledávky

Ustanovení § 41 obč. zák. upravující částečnou neplatnost právního úkonu lze analogicky použít i na odporovatelnost (neúčinnost) právního úkonu. Vzhledem k odlišnostem v právní úpravě institutu započtení v insolvenčním zákoně (oproti úpravě obsažené v zákoně o konkursu a vyrovnání) je nezbytné judikaturní závěry při posuzování odporovatelnosti a neúčinnosti započtení v konkursním právu, pro poměry té které věci vždy poměřovat úpravou, která v insolvenčním zákoně započtení (za určitých podmínek a nikoli v každé fázi insolvenčního řízení) připouští. Korektivem by zde měla být úvaha, že započtení nebude neúčinným právním úkonem, kdyby se stejným výsledkem mohlo být provedeno i v průběhu insolvenčního řízení. Na neúčinnost započtení lze zásadně usuzovat jen tehdy, je-li neúčinný právní úkon, z nějž vzešla pohledávka, kterou věřitel dlužníka, ohledně kterého je vedeno insolvenční řízení, použil k započtení.

Zástavní právo

Závěru, že přihlášený věřitel přestal být prohlášením konkursu na majetek dlužníka věřitelem s právem na uspokojení ze zajištění, které získal poté, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení a které se prohlášením konkursu stalo neúčinným ze zákona (§ 248 odst. 2 IZ) nebrání, že insolvenční správce měl možnost popřít takové právo na uspokojení ze zajištění při prezkumném jednání (proto, že ač přihláшено, ve skutečnosti ještě nevzniklo).

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

**Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)
se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1** v našem eshopu**

a žádný judikát Vám již neuteče.

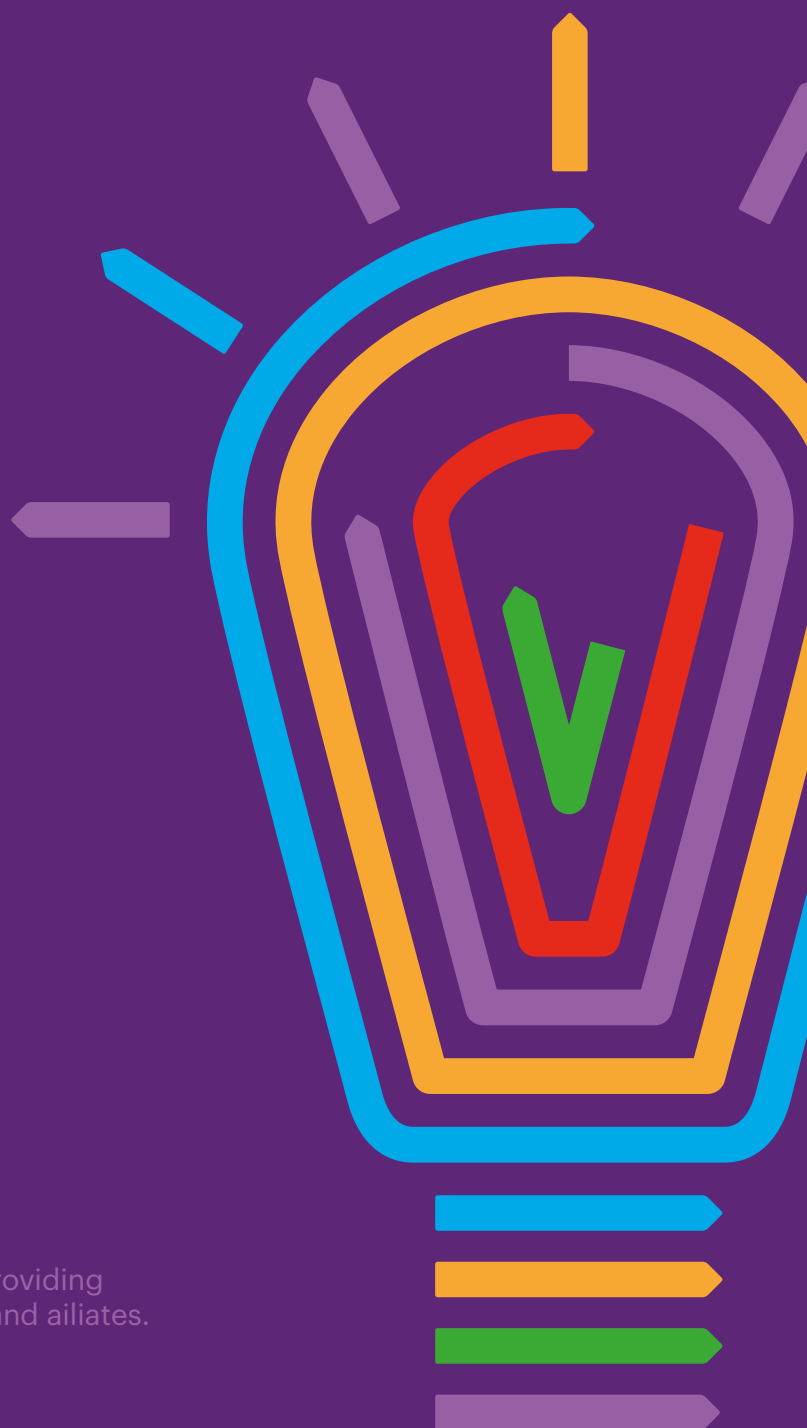
www.epravo.cz/eshop

Dentons. Transforming the practice of law around the world.

Dentons.

The world's largest global elite law firm.*

大成 **DENTONS**

[dentons.com](https://www.dentons.com)

© 2018 Dentons. Dentons is a global legal practice providing client services worldwide through its member firms and affiliates. Please see [dentons.com](https://www.dentons.com) for Legal Notices

*Acritas Global Elite Law Firm Brand Index 2013-2017

Podstatné je, zda se naplnily znaky skutkové podstaty ustanovení § 248 odst. 2 IZ. Je-li podle smlouvy o zřízení zástavního práva zajištěna zástavním právem k nemovitosti pohledávka, která teprve v budoucnu vznikne nebo jejíž vznik je závislý na splnění určité (odkládací) podmínky, vznikne zástavní právo k nemovitosti nejdříve dnem vzniku takové (zajištěné) pohledávky, bez zřetele k tomu, že právní účinky vkladu zástavního práva k nemovitosti do katastru nemovitostí nastaly dříve; to platí i v poměrech insolvenčního zákona ve znění účinném do 30. června 2017.

Incidenční žaloby

Při souběhu incidenční žaloby o určení vlastnictví a incidenční vylučovací žaloby, jejímž základem je mezi týmiž účastníky spor o vlastnické právo k témuž majetku, je namístě vždy zvažovat, zda řízení o vylučovací žalobě nemá být přerušeno dle § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. proto, že probíhá řízení (řízení o určení vlastnictví), v němž je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí soudu.

Určení pravosti nevykonatelné pohledávky

Ve sporu o určení pravosti nevykonatelné pohledávky popřené insolvenčním správcem, v němž insolvenční správce není vázán důvody svého popření, a který mohl vyvolat (coby určitý popěrný úkon) i popěrný úkon insolvenčního správce omezený jen na prohlášení, že insolvenční správce popírá pohledávku zcela (v plné výši) co do pravosti, bez uvedení bližšího důvodu popření, žalobce (přihlášený věřitel) není zbaven povinnosti tvrzení ohledně vzniku a trvání přihlášené pohledávky jen proto, že popěrný úkon insolvenčního správce se omezil pouze na uplatnění (nedůvodné) námitky promlčení. Ohledně těchto svých tvrzení pak žalobce nese i povinnost důkazní.

Řízení o uložení ochranného opatření

Jedním z klíčových opatření zajišťujících rovnocenný přístup ke spravedlnosti pro osoby se zdravotním (zejména psychosociálním) postižením podle čl. 13 odst. 1 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením je jejich právní zastoupení, přičemž nepostačuje jen formální ustanovení zástupce, ale je nezbytné zajistit efektivní právní zastoupení, a to tím spíše, jedná-li se o případ nutné obhajoby.

Platební výměry vydané v daňovém řízení

Právo na soudní ochranu podle čl. 36 Listiny základních práv a svobod je zachováno i v případech, je-li proti procesním úkonům správního orgánu, které nemohou dotčenou osobu zasáhnout samostatně, poskytnuta soudní ochrana až v návaznosti na výsledné správní rozhodnutí prostřednictvím žaloby proti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní).

Poučovací povinnost soudu při nesprávné volbě žalobního typu

Jakkoliv nesprávné (nezákonné nebo neústavní) odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího správního soudu může představovat porušení základních práv či svobod, není tomu tak vždy „automaticky“ bez dalšího, nýbrž je zpravidla nutné, aby z nesprávného odůvodnění vyplýval současně též nesprávný výrok, který reálně svými dopady porušuje či potenciálně může porušovat základní práva nebo svobody stěžovatele.

Nesprávný úřední postup

V případech škody vzniklé v důsledku nadměrné délky řízení je prokazování příčinné souvislosti mezi nadměrnou délkou řízení a vznikem majetkové újmy, jakož i přesné

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

výše vzniklé škody obtížné. To však nesmí bránit vzniku odpovědnostního vztahu. Soudy přitom v rámci ústavně konformního postupu musejí vycházet z obvyklého běhu událostí a nesmějí se dopouštět formalistického výkladu a kladení nesplnitelného důkazního břemene; v opačném případě by totiž došlo k faktickému vyprázdňení, a tím porušení základního práva na náhradu škody za nesprávný úřední postup podle čl. 36 odst. 3 Listiny.

Odměna advokáta

Kritéria, na základě nichž se stanoví odlišné zacházení s obdobnými subjekty v obdobných (nebo dokonce stejných) situacích, musí být alespoň obecně rozumná a objektivizována. Neexistuje však rozumný důvod, aby opatrovníkovi – advokátovi, jenž chrání zájmy těžce nemocného člověka, byla poskytnuta násobně nižší odměna, než je tomu například u zástupce podle § 30 o. s. ř. Tímto odlišným zacházením je proto porušena zásada rovnosti v návaznosti na právo podnikat a právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací podle čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny.

Povinnosti zaměstnavatelů

Dočasné přidělení zaměstnance k výkonu práce k jinému zaměstnavateli je třeba odlišovat od agenturního zaměstnávání, které je upraveno v ustanoveních § 307 a 309 zák. práce a které je formou zprostředkování zaměstnání. Jeho podstata spočívá v tom, že zaměstnavatel na základě povolení podle zvláštního právního předpisu (agentura práce) dočasně přiděluje svého zaměstnance k výkonu práce k jinému zaměstnavateli na

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

**Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)
se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1** v našem eshopu**

a žádný judikát Vám již neuteče.

www.epravo.cz/eshop

základě ujednání v pracovní smlouvě nebo dohodě o pracovní činnosti, kterým se agentura práce zaváže zajistit svému zaměstnanci dočasný výkon práce podle pracovní smlouvy nebo dohody o pracovní činnosti u uživatele a zaměstnanec se zaváže tuto práci konat podle pokynů uživatele a na základě dohody o dočasném přidělení zaměstnance agentury práce, uzavřené mezi agenturou práce a uživatelem (srov. § 307a a 308 zák. práce). Jde tedy o zaměstnávání fyzických osob za účelem výkonu jejich práce pro třetí osobu – uživatele, ke kterému jsou zaměstnanci přiděleni na základě písemného pokynu agentury práce (srov. § 309 odst. 2 zák. práce). Po dobu dočasného přidělení zaměstnance agentury práce k výkonu práce u uživatele ukládá zaměstnanci agentury práce pracovní úkoly, organizuje, řídí a kontroluje jeho práci, dává mu k tomu účelu pokyny, vytváří příznivé pracovní podmínky a zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví při práci uživatele, který však nesmí vůči zaměstnanci agentury práce činit právní úkony jménem agentury práce (srov. § 309 odst. 1 zák. práce). Dočasné přidělení končí uplynutím doby, na kterou bylo sjednáno; před uplynutím této doby končí dohodou mezi agenturou práce a dočasně přiděleným zaměstnancem, popřípadě jednostranným prohlášením uživatele nebo dočasně přiděleného zaměstnance podle podmínek sjednaných v dohodě o dočasném přidělení zaměstnance agentury práce (srov. § 309 odst. 3 zák. práce). Agentura práce a uživatel jsou povinni zabezpečit, aby pracovní a mzdové podmínky dočasně přiděleného zaměstnance nebyly horší, než jsou nebo by byly podmínky srovnatelného zaměstnance. Pokud jsou po dobu výkonu práce pro uživatele pracovní nebo mzdové podmínky dočasně přiděleného zaměstnance horší, je agentura práce povinna na žádost dočasně přiděleného zaměstnance, popřípadě, pokud tuto skutečnost zjistí jinak, i bez žádosti, zajistit rovné zacházení; dočasně přidělený zaměstnanec má právo se domáhat u agentury práce uspokojení práv, která mu takto vznikla (§ 309 odst. 5 zák. práce). Ačkoli oba instituty slouží k jinému účelu [účelem dočasného přidělení k výkonu práce k jinému zaměstnavateli je efektivnější využití pracovních sil například při společných projektech více zaměstnavatelů nebo nadbytku či nedostatku pracovních sil u zaměstnavatele, při agenturním zaměstnávání je zaměstnanec přijímán do pracovního poměru za účelem jeho umístění k jinému zaměstnavateli (uživateli)] a liší se v úplatnosti (zatímco za dočasné přidělení nesmí být poskytována úplata mezi zaměstnavateli a lze hradit pouze náklady na mzdu nebo plat a cestovní náhra-

dy, agenturní zaměstnávání je činnost zpravidla úplatná), je podstatou obou institutů výkon práce zaměstnance určitého zaměstnavatele pro třetí osobu – jiného zaměstnavatele nebo uživatele, který zaměstnanci ukládá pracovní úkoly, organizuje, řídí a kontroluje jeho práci, dává mu k tomu účelu závazné pokyny, vytváří příznivé pracovní podmínky a zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Zaměstnanec tedy nevykonává závislou práci pro svého zaměstnavatele, ale pro osobu od něj odlišnou. Tato třetí osoba ovšem nemůže vůči zaměstnanci právně jednat, neboť mezi ní a dočasně přiděleným zaměstnancem nevzniká pracovní poměr.

Společný nájem bytu manžely

Právní skutečností zakládající změnu institutu společného nájmu bytu manžely na výlučný nájem jednoho z manželů po rozvodu jejich manželství je uzavření dohody o zrušení společného nájmu nebo rozhodnutí soudu (§ 705 odst. 1 obč. zák.), nikoliv až oznámení nebo prokázání této skutečnosti pronajímateli.

Správa cizího majetku

Insolvenční správce plní daňovou povinnost bez ohledu na to, zda zajištěný věřitel s placením daně z nemovitých věcí (za nemovitost, jež je předmětem zajištění) souhlasí. Plnění daňové povinnosti (placení daně) by pak zásadně nemělo jít k tíži nezajištěných věřitelů či insolvenčního správce, naopak jde o typický náklad spojený se správou nemovitosti.

Zpráva o vztazích

Vztahují-li se na posuzování náležitostí zprávy o vztazích za účetní období, které skončilo nejpozději 31. 12. 2013, pravidla uvedená v § 66a odst. 9 obch. zák., je nutné na přezkoumání takové zprávy znalcem aplikovat pravidla na ně navazující, a tudíž s nimi tvořící vzájemný logicky propojený celek, uvedená v § 66a odst. 12 a 13 a v § 182 odst. 3 obch. zák., a to i přesto, že zpráva o vztazích byla vypracována až po 31. 12. 2013.

Odměna členovi voleného orgánu

Nárok na odměnu obvyklou podle § 59 odst. 4 z. o. k. vznikne členovi voleného orgánu pouze tehdy, jestliže smlouva o výkonu funkce není uzavřena, schválena příslušným orgánem, neobsahuje ujednání o odměně či nevyhovuje požadavku na písemnou formu

z důvodů, které nelze přičítat k tíži dotčenému členu voleného orgánu. K tomu může dojít např. tehdy, kdy společnost nereaguje na návrh smlouvy doručený dotčeným členem voleného orgánu, kdy se valná hromada, svolaná (i) za účelem schválení smlouvy o výkonu funkce, nesejde či smlouvu (její návrh) neschválí apod. Aby bylo možné uzavřít, že důvody, pro které nebyly naplněny požadavky kladené na ujednání o odměně, nelze přičítat k tíži dotčeného člena voleného orgánu, musí tento člen učinit takové kroky, které lze po něm spravedlivě požadovat (např. doručit společnosti návrh smlouvy o výkonu funkce obsahující i ujednání o odměně, podniknout kroky potřebné k tomu, aby valná hromada či jiný příslušný orgán měl možnost smlouvu o výkonu funkce schválit apod.). Zůstane-li člen voleného orgánu zcela nečinný (neudělá-li nic pro to, aby došlo k naplnění požadavků kladených na ujednání o odměně), nebudou zpravidla naplněny předpoklady § 59 odst. 4 z. o. k. pro vznik práva na odměnu obvyklou.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Oddlužení a dluh z podnikání

Chce-li dlužník, který má dluh z podnikání, prosadit, aby insolvenční soud rozhodl o způsobu řešení jeho úpadku oddlužením, musí (mimo jiné) osvědčit, že věřitel pohledávky vzniklé z podnikání dlužníka s tímto způsobem řešení jeho úpadku souhlasí, ať již výslovně nebo na základě nevyvratitelné domněnky jeho souhlasu.

Odporovatelnost

Pro posouzení, zda má být zpochybněné právní jednání neúčinné dle § 240 až 242 nebo dle § 111 insolvenčního zákona je rozhodující okamžik, kdy dlužník učinil právní jednání, a okamžik, kdy nastoupily účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení. Vědomost dlužníka o tom, že vůči němu bylo zahájeno insolvenční řízení, je při posuzování neúčinnosti dle § 111 insolvenčního zákona nepodstatná.

SJM

Je-li ke dni zániku společného jmění dlužníka a jeho manžela důvod aplikovat § 274 insol-

venčního zákona, neboť společné jmění dlužníka a jeho manžela je předloženo, přičemž závazky (dluhy), které způsobují předložení společného jmění, byly řádně uplatněny v insolvenčním řízení dlužníka, nemůže mít na použití § 274 insolvenčního zákona vliv, že následně dojde k zahájení insolvenčního řízení rovněž na majetek manžela dlužníka.

Smír a náklady řízení

Schválit soudní smír lze pouze v celém jeho rozsahu, a to tehdy, pokud žádné jeho ujednání není v rozporu s kogentními ustanoveními právních předpisů, tedy i zákona o soudních poplatcích a § 148 o. s. ř. o náhradě nákladů řízení státu, v opačném případě je nutno rozhodnout o neschválení smíru a po právní moci usnesení pokračovat v řízení.

Jistina a příslušenství

Ze samotného uznání jistiny nelze dovozovat, že byl učiněn i úkon uznání příslušenství, nebylo-li právo na úrok z prodlení písemně uznáno, promlčuje se v tříleté promlčecí době, která začne běžet ode dne, kterým mohlo být uplatněno poprvé.

Majetek hlavního města Prahy

Svědčí-li široce koncipované právo správy ke svěřenému majetku městské části hlavního města Prahy, svědčí jí i povinnost počínat si v rámci správy majetku tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí. Není proto žádného důvodu, aby městské části, které poruší svou povinnost při správě majetku hlavního města Prahy a způsobí svým jednáním či opomenutím škodu, za ni nenesly odpovědnost a veškerou odpovědnost přenášely na hlavní město Prahu jako vlastníka, který však povinnost zajišťovat samostatnou odbornou údržbu majetku nemá. Princip hospodaření městských částí s majetkem hlavního města Prahy svěřeným jim do správy nevyluču-

je možnost uspokojení poškozených, neboť městské části mají svůj vlastní rozpočet (§ 4 odst. 3 zákona o hlavním městě), podle nějž hospodaří a z jehož prostředků hradí veškeré své smluvní závazky a mohou z něj hradit i závazky z případné delikt ní odpovědnosti, jejímž nositelem městská část je podle výslovné úpravy obsažené v § 3 odst. 2 zákona o hlavním městě. Tato povinnost městských částí však nevylučuje současnou odpovědnost hlavního města Prahy za újmu vzniklou při nakládání s majetkem svěřeným městské části.

Pojištění odpovědnosti za škodu a promlčení

Právo na pojistné plnění se ve smyslu ustanovení § 635 odst. 2 o. z. promlčuje nejen současně s uplynutím objektivní promlčecí lhůty stanovené pro právo na náhradu škody, ale i uplynutím promlčecí lhůty subjektivní.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

SJM

Podmínkou účinnosti dohody o vypořádání vzájemných majetkových vztahů (tj. i SJM) v režimu řízení podle § 757 o. z. je rozvod manželství účastníků podle § 757 o. z. Na tomto přístupu není důvod nic měnit, jestliže o. z. zachoval koncepci rozvodu manželství bez zjišťování příčin rozvratu manželství v zásadě za stejných podmínek, jaké byly obsaženy v § 24a zákona o rodině, a vedle toho umožnil manželům uzavřít dohodu o vypořádání za trvání manželství (snoubencům ještě i před uzavřením manželství) i pro případy, kdy nedojde k rozvodu manželství postupem bez zjišťování příčin rozvratu

manželství. Ve vztahu mezi obecnou možností uzavření dohody o vypořádání SJM za trvání manželství a možností dohody pro účely postupu podle § 757 o. z. platí, že u každé smlouvy o vypořádání SJM uzavřené před zánikem manželství bude nezbytné posuzovat, zda byla uzavřena s podmínkou prostého zániku manželství. Dále je zapotřebí zkoumat, jestli to, zda bude dosaženo rozvodu postupem podle § 757 o. z., anebo postupem podle § 755 a 756 o. z., bude mít vliv na její účinnost či nikoliv. Pokud je smlouva uzavřena toliko s podmínkou rozvodu bez zjišťování příčin rozvratu manželství, ke kterému však nedojde a příčiny zjišťovány budou, ke splnění podmínky nedochází a smlouva předpokládaných účinků zánikem manželství nenabude. Pokud pak k rozvodu podle § 757 o. z. nedojde, bude mezi manžely platit majetkový režim, jako by daná dohoda vůbec nevznikla.

Svoboda projevu

Ustanovení § 11a tiskového zákona upravující povinnost vydavatele uveřejnit „doplňující informaci“ v případě, že neuveřejnil sdělení vyjadřující názor zastupitele, týkající se územního samosprávného celku, je třeba vyložit podle jeho obsahu a smyslu tak, že uveřejněním doplňující informace je zde míněno uveřejnění vydavatelem odmítnutého sdělení zastupitele s informací o tom, že je uveřejněno dodatečně.

Družstvo

Pro posouzení, zda členská schůze platně přijala napadané usnesení (jde-li – alespoň zčásti – o usnesení členské schůze), je nezbytné zjistit, jak stanovy družstva upravují pravidla rozhodování členské schůze a kolik členů družstva bylo při hlasování o návrhu tohoto usnesení přítomno na zasedání členské schůze. Teprve poté lze uzavřít, zda členská schůze byla při přijímání tohoto usnesení usnášetelná (§ 644 z. o. k.) a zda pro navrhova-

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

**Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)
se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1** v našem eshopu
a žádný judikát Vám již neuteče.**

www.epravo.cz/eshop

Schody Home Bar, Zámecké schody 8, Praha 1, tel. 739 579 839, @SchodyHomeBar

né usnesení byla odevzdána potřebná většina hlasů (§ 645 z. o. k.).

Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

Exekucním příkazem, kterým bylo obviněnému jako povinnému pozastaveno jeho řidičské oprávnění, a to na dobu do vymoření pohledávky oprávněného, nedochází k pozbytí tohoto oprávnění ve smyslu § 94a odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů. Řízením motorového vozidla v této době se obviněný nedopouští přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a takové jednání může být posouzeno jako přestupek podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 6. zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů.

Odklad vykonatelnosti

Podání návrhu na odklad vykonatelnosti současně s dovoláním proti nezákonnému rozhodnutí odvolacího soudu není podmínkou (ve smyslu ustanovení § 8 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb.) pro přiznání nároku na náhradu škody způsobené tímto nezákonným rozhodnutím.

Škoda na nemovité věci

Nelze-li hrozící škodu odvrátit jinak než stavebními úpravami (vybudováním opěrné zdi), je uložení takové povinnosti podle § 2903 odst. 2 o. z. zcela na místě, a to i za situace, že stavba se bude zčásti nacházet na pozemku žalobce.

SJM

Institut společného jmění manželů spočívá na zásadě, že majetek, jenž ho tvoří, patří oběma manželům bez určení jejich podílů; jinak řečeno, každý z nich je vlastníkem celé

věci (práva), přičemž jeho vlastnické právo je jen omezeno stejným vlastnickým právem druhého manžela. Za trvání společného jmění tedy podíly manželů na společné věci neexistují.

Bez důvodné obohacení, konkurs

Podmiňuje-li § 261 odst. 1 obch. zák. podřazení závazkového vztahu režimu obchodního zákoníku skutečností, že se týká podnikatelské činnosti jeho subjektů, neznamená to, že podstatou vztahu musí být výhradně podnikatelská činnost vymezená předmětem podnikání jeho subjektů podle obchodního rejstříku; ze slovního spojení „týkající se“ vyplývá, že nejde jen o závazky, jimiž se bezprostředně realizuje zapsaný předmět podnikání podnikatelů, nýbrž i o závazky, které s jejich podnikáním souvisejí.

Náhrada škody

V případě objektivně vzniklého stavu nemožnosti využít institut relativní neúčinnosti (§ 595 o. z.) náleží věřiteli náhrada odpovídající částce, o kterou bylo zkráceno uspokojení jeho pohledávky. Vzhledem k přísnému objektivnímu charakteru podmínky vzniku tohoto nároku jej zákon omezuje prekluzivní lhůtou, v níž musí být uplatněn, podobně jako samo uplatnění relativní neúčinnosti. Oproti tomu nárok na náhradu škody (§ 596 o. z.) se odvozuje od počínání nabyvatele od dlužníka (nikoliv objektivní kategorie), který věc převedl na dalšího nabyvatele, a může zakládat i jiné nároky typické pro odpovědnostní vztahy, například náhradu zbytečně vynaložených nákladů či ušlý zisk. Protože však jde o nárok na náhradu škody, vyžaduje se zaviněné porušení zákonné povinnosti škůdce (nabyvatele od dlužníka při nakládání s věcí, již nabyl od dlužníka) vedoucí v příčinné souvislosti ke vzniku újmy. Tento nárok nezaniká prekluzí, nýbrž jako jiné škodní nároky se může promlčet v systému promlčecích lhůt a soud

jej v případě vznesení námitky promlčení nemůže žalobci přiznat.

Valná hromada

Nejsou-li dány zvláštní okolnosti, jež by odůvodňovaly vyslovení neplatnosti rozhodnutí orgánu korporace (usnesení valné hromady společnosti) přesto, že porušení právních předpisů, stanov či dobrých mravů nemělo závažné právní následky, bude vždy dán zájem korporace na tom, aby soud neplatnost rozhodnutí nevyslovil.

Darovací smlouva a výměnek

Ačkoli je darovací smlouva pojmově smlouvou bezúplatnou, je-li v souvislosti s ní uzavřena smlouva o výměnku, posuzuje se pro účel předpokládaný § 984 odst. 1 o. z. zpravidla jako smlouva úplatná.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Exekuce

Pro závěr, že exekuční titul předložený přihlášeným věřitelem je či není titulem, který by byl vykonatelným titulem ve smyslu § 274 o. s. ř., je posouzení otázky, za jakých podmínek byly podány námitky ze strany oprávněné či povinné, případně nařízeno rozvrhové jednání, nerozhodné. Existuje-li důvod, pro který nelze titul vykonat ve smyslu § 268 odst. 1 písm. a) o. s. ř., je třeba k němu přihlížet i bez návrhu (§ 269 o. s. ř.).

Adhezní řízení a insolvence

Poškozený sice může v adhezním řízení podle § 43 odst. 3 tr. ř. uplatnit pohledávku uvede-

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců) se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1 v našem eshopu**

a žádný judikát Vám již neuteče.

www.epravo.cz/eshop

LIFTING BEZ OPERACE V ÚSTAVU LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY

Jasným trendem současné moderní estetiky je kombinace vždy několika různých ošetření. Protože v ÚLK je naším cílem dosáhnout svěžího a přirozeného efektu při všech ošetřeních, sestavujeme pro každého takový individuální program, který bere v potaz typ pleti, její problémy či věk klienta. Mezi nejčastěji kombinované zákroky patří: **zpevnění kontury čelisti** 3D liftingovými vstřebatelnými nitěmi, **kanylová modelace přírodní kyselinou hyaluronovou** ke kompenzaci propadů pod očima a na lících, **kanylová modelace tělu vlastní kyselinou hyaluronovou** do vrásek periorálně, a to bez nepřirozeného vyšpulení rtů. Dále **rejuvenace epidermis**, **barevné sjednocení a redukce rozšířených žilek**, to vše systémem laserových ošetření.

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nejkvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

www.ulk.cz

Ústav lékařství a kosmetiky

Vyšehradská 49 – Emauzy

128 00 Praha 2

e-mail: prijem@ulk.cz

nou v § 140b insolvenčního zákona, ovšem v trestním řízení ji soud nemůže přiznat poškozenému podle § 228 tr. ř., tj. nelze zavázat obviněného k povinnosti nahradit škodu nebo odčinit nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem nebo vydat bezdůvodné obohacení získané trestným činem, ale musí poškozeného podle § 229 odst. 1 tr. ř. odkázat s tímto jeho nárokem na řízení ve věcech občanskoprávních.

Akcie

Menšinový akcionář, jemuž při zrušení společnosti s převodem jmění na hlavního akcionáře podle § 220p obch. zák., ve znění účinném do 31. 3. 2008, vznikne škoda v podobě rozdílu mezi vypořádáním zaplaceným hlavním akcionářem, jehož výše byla doložena vadným znaleckým posudkem, a vypořádáním, jež by bylo menšinovým akcionářům vyplaceno na základě správně zpracovaného znaleckého posudku, se může náhrady této škody domáhat postupem podle § 220l obch. zák. proti znalci bez ohledu na to, zda uplatnil i právo na dorovnání proti hlavnímu akcionáři postupem podle § 220k obch. zák. Z povinnosti znalce vykonávat svoji činnost řádně (§ 8 zákona o znalcích a tlumočnících), tj. (mimo jiné) v souladu s (aktuálními a obecně uznávanými) pravidly svého oboru, nelze dovozovat, že při řádném postupu při ocenění podniku dojde každý znalec ke stejnému výsledku. V řadě oborů, oceňování podniků nevyjímaje, lze v souladu s pravidly daného oboru dospět k rozdílným výsledkům, v závislosti na tom, k jakému z konkurujících (obhajitelných) názorů na řešení té které dílčí otázky se konkrétní znalec přikloní. Je-li znalcem zvolené řešení v souladu s aktuálními a obecně uznávanými pravidly daného oboru, pak znalec postupoval při řešení dané (dílčí) otázky řádně, a to bez ohledu na to, zda (taktéž v souladu s aktuálními a obecně uznávanými pravidly daného oboru) lze úspěšně obhájit i řešení jiné (vedoucí k odlišnému výsledku).

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Insolvence

Platba, kterou dlužník učinil poté, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, na peněžitý závazek vzniklý v souvislosti s omezením jeho podnikatelské činnosti (s rušením "dílních provozoven" dlužníka), není úkonem nutným k provozování podniku dlužníka v rámci obvyklého hospodaření (§ 111 odst. 2 insolvenčního zákona). Samotná skutečnost, že věřitel poskytl dlužníku plnění, aniž požadoval jeho okamžité zaplacení, neznamená, že by pohledávka z titulu takového plnění byla pohledávkou z úvěrového financování (§ 41 odst. 1 insolvenčního zákona). Pro posouzení, zda dlužník platbou odvracel hrozící škodu, je zpravidla rozhodující povaha platbou hrazeného plnění a jeho význam pro majetkovou podstatu dlužníka.

Náhrada škody

Je-li právní jednání obce absolutně neplatné podle § 39 odst. 1 a § 41 odst. 3 zákona o obcích, odpovídá obec za škodu tím vzniklou za podmínek podle § 579 odst. 2 o. z.

Škoda z provozní činnosti

Ne každá provozní činnost je provozem závodu či jiného výrobního zařízení. Pojem provozu je třeba vykládat jako činnost související s předmětem činnosti (zpravidla podnikatelské, obchodní), kterou subjekt vyvíjí zpravidla opakovaně za užití určitých organizačních opatření, někdy s využitím různých technologií či postupů, včetně věcí, jimiž je místo činnosti vybaveno. Pro posouzení, zda jde o škodu z provozní činnosti, je klíčové, jak

k újmě došlo, zda v souvislosti s technickou složitostí či náročností provozní činnosti, nebo nikoli. O škodu způsobenou provozní činností nejde, jestliže škoda nemá původ v povaze činnosti žalovaného nebo věci při této činnosti použité, ale např. došlo-li ke škodě v důsledku porušení právní povinnosti.

Licence k provozování osobní autobusové přepravy a závazek veřejné služby

Samo rozhodnutí o udělení licence k provozování linkové osobní dopravy nemá se vznikem závazku veřejné služby nic společného, takový závazek jejím udělením nemůže sám o sobě vzniknout. Silniční zákon vymezuje řízení o licenci v § 10 až 16, a to včetně obsahových náležitostí žádosti a licence samotné. Žádost o licenci představuje svobodné rozhodnutí žadatele o licenci, který s vědomím podnikatelského rizika chce za podmínek stanovených v licenci provozovat linku osobní dopravy. Licence je pak zákonem koncipována jako povolení, na jehož základě vzniká dopravci právo a povinnost provozovat linkovou osobní dopravu za podmínek specifikovaných v licenci. To ovšem neznamená, že by vlastníku licence automaticky vznikl závazek veřejné služby. Silniční zákon závazek veřejné služby upravuje zcela nezávisle na licenci, přičemž jeho vznik výslovně spojuje s písemnou smlouvou, kterou uzavírá kraj s dopravcem za účelem zajištění dopravní obslužnosti územního obvodu kraje (§ 19 odst. 3). Skutečnost, že silniční zákon odlišuje udělení licence a závazek veřejné služby, vyplývá též z § 12 odst. 2 (možnost vázat udělení licence na uzavření smlouvy o závazku veřejné služby) a z § 19 odst. 2 (uzavře-li kraj písemnou smlouvu o závazku veřejné služby s dopravcem, který nemá licenci, zahájí dopravní úřad řízení o udělení licence bez návrhu dopravce). Ze silničního zákona vyplývá, že nelze mít uzavřenu a plnit „smlouvu o závazku veřejné služby“ a současně nedisponovat příslušnou licenci: pokud by však licence byla rozhod-

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)

se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1 v našem eshopu**

a žádný judikát Vám již neuteče.

www.epravo.cz/eshop

nutím ukládajícím závazek veřejné služby, docházelo by k nepřipustné kumulaci obou nástrojů zajišťování veřejné služby v dopravě. Uzavírání smlouvy o závazku veřejné služby by se navíc jevilo jako zcela nadbytečné (byl-li již uložen závazek veřejné služby licencí). Se samotným udělením licence tak není spojen vznik závazku veřejné služby a právo držitele licence na úhradu prokazatelné ztráty. Teprve ve smlouvě o závazku veřejné služby je vymezeno, jakých licencí, případně linek a spojů, se týká závazek veřejné služby, a v jakém rozsahu a jakou úhradu prokazatelné ztráty hodlá kraj dopravci za jeho služby poskytnout. Z toho též vyplývá, že závazek veřejné služby trvá pouze po dobu platnosti písemné smlouvy.

Nepřipustnost určení výše škody podle tzv. daňových pomůcek

Nedospěje-li soud k jednoznačnému závěru o skutečné (alespoň minimální) výši neodvedené daně podložené příslušnými důkazními prostředky vztahujícími se k hospodaření obviněného a nikoli jiných subjektů, nemůže aplikovat okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby. Stejně tak pokud případná skutečně zjištěná (minimální) výše škody nedosáhne hranice škody značné, jež je zvlášť přitěžující okolností uvedenou v § 254 odst. 3 tr. zákoníku.

Insolvence a náklad se správou nemovitosti

Překročit náklady spojené se správou zajištění (4 % z výtěžku zpeněžení) lze i v případě pojistného za pojištění zajištěného majetku pouze tehdy, pokud insolvenční správce získá souhlas zajištěného věřitele.

Kupní smlouva

Ustanovení o předčasném plnění podle § 2101 o. z. dopadá na situace, kdy prodávající dodá kupujícímu předmět koupě dříve, než byl povinen. Zákon s takovou situací spojuje možnost (v situaci, kdy kupující byl ochoten přijmout předčasné plnění), aby případně vyskytnuvší se vady předmětu koupě napravil do původně dohodnuté doby pro odevzdání věci. Je přitom ponecháno na vůli prodávajícího, jakým způsobem nedostatky plnění odstraní, neboť zatím nejde o nároky z titulu práv z vadného plnění, ale o právo prodávajícího „odstranit vady předčasného plnění.“ Kupující si v tomto časovém úseku (tj. mezi okamžikem poskytnutí předčasného plnění a původně sjednané

doby určené pro odevzdání věci) nemůže zvolit, jakým způsobem má být vada plnění odstraněna a nemá tak možnost postupovat podle § 2106 o. z.

Náhrada škody

Odpovědnost starosty obce za škodu, kterou obci způsobil při výkonu funkce, se řídí občanským zákoníkem, vznikne-li obci povinnost k náhradě škody způsobené počináním jejího starosty při výkonu jeho funkce, není vyloučeno, aby se po něm posléze podle ustanovení § 440 obč. zák. domáhala uhrazení toho, co musela v důsledku jeho jednání či opomenutí sama plnit. Poskytne-li v takové situaci náhradu škody poškozenému pojištitel, s nímž měla dotyčná obec sjednáno pojištění své odpovědnosti, přejde na něj okamžikem poskytnutí takového plnění nárok z regresního postihu obce vůči starostovi.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Dovolací důvody

Výrok o trestu lze napadnout především prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., a to pouze pokud došlo k uložení takového trestu, který zákon nepřipouští, anebo k uložení trestu ve výměře mimo trestní sazbu, stanovenou v trestním zákoně za trestný čin, jímž byl uznán vinným. Jiná pochybení soudu, spočívající v nepřiměřenosti trestu, tedy v nesprávném druhu či výměře uloženého trestu, zejména v nesprávném vyhodnocení kritérií uvedených v § 39 až 42 trestního zákoníku a v důsledku toho uložení nepřiměřeně přísného nebo naopak mírného trestu, nelze v dovolání namítat prostřednictvím tohoto ani jiného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 tr. ř. Zásah dovolacího soudu je možný, pokud je napadeným rozhodnutím uložený trest trestem extrémně přísným, zjevně nespravedlivým a nepřiměřeným. Zásada přiměřenosti trestních sankcí je předpokladem zachování obecných principů spravedlnosti a humánnosti sankcí. Tato zásada má ústavní povahu, její existence je odvozoována ze samé podstaty základních práv, jakými jsou lidská důstojnost a osobní svoboda, a z principu právního státu, vyžadujícího vázanost státu zákony. Jde-li o uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody, je

třeba zkoumat, zda zásah do osobní svobody pachatele, obecně ústavním pořádkem předvídaný, je ještě proporcionálním zásahem či nikoliv.

Místní příslušnost

Zjevné a neodůvodněné odchýlení se od ustálené judikatury ohledně místní příslušnosti určené podle § 88 písm. b) občanského soudního řádu je porušením práva na zákonného soudce podle čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Náklady řízení

Součástí práva na spravedlivý proces je mimo jiné i vytvoření prostoru pro to, aby každý účastník řízení mohl účinně uplatňovat námitky a argumenty, které jsou způsobilé ovlivnit rozhodování soudu a s nimiž se soud musí v rozhodnutí náležitě vypořádat. Vytvoření prostoru pro účinné vznesení námitek v kontradiktorním schématu řízení nejlépe zajistí ochranu základních práv, jež je z hlediska fair procesu prvotním účelem soudního řízení. Institucionálně garantovaná možnost dotčených osob návrhy a námitkami účinně participovat na soudním procesu, patří mezi elementární pravidla soudního řešení sporů.

Zadržení platební karty bankomatem

Aplikace zákona obecnými soudy bez řádné interpretace a rozšíření hypotézy kogentního ustanovení i na případy, na něž zjevně nedopadá, porušuje právo na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Právní následky zadržení platební karty bankomatem nelze stavět naroveň s následky její ztráty.

Přístup k soudu

K projednání věci samé není třeba ve smyslu § 115a o. s. ř. nařít u soudu jednání, jen jestliže účastníci řízení prostřednictvím jimi předložených listinných důkazů a svých shodných tvrzení unesli břemeno tvrzení a břemeno důkazní a jestliže podkladem pro rozhodnutí soudu ve věci samé byl těmito důkazy (popřípadě též pomocí shodných tvrzení účastníků) zjištěn skutkový stav věci. V opačném případě nelze postupovat podle § 115a o. s. ř. a soud musí nařít jednání, i kdyby se účastníci práva účasti na projednání věci vzdali anebo s rozhodnutím věci bez nařízení jednání výslovně souhlasili. Rozhodnutí ve věci samé bez nařízení jednání podle § 115a o. s. ř. tak

nelze založit na tom, že některý z účastníků neunesl břemeno tvrzení nebo důkazní břemeno (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2008 sp. zn. 29 Cdo 543/2008).

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Soudní poplatek

Ze zákona České národní rady č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v části, která byla novelizována zákonem č. 296/2017 Sb., nelze dovodit oprávnění státu závažně a nadměrně ztížit uplatnění práva na přístup k soudu zpoplatněním podání odvolání v řízení o náhradě škody nebo jiné újmy způsobené rozhodnutím o vazbě, trestu nebo ochranném opatření nebo nesprávným úředním postupem, neboť v tomto zákoně pro to chybí výslovná úprava vyžadovaná v čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod (lex scripta et stricta), a dovozování takové povinnosti bez zákonného podkladu je proto v rozporu s principem zákonnosti výkonu státní moci (zákazem svévole) podle čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a porušením práva na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 36 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.

Odpor proti trestnímu příkazu

I. Ideálem kompenzace vazby je její započtení do trestu odnětí svobody. Tento ideál přitom musí mít státní orgány na paměti při každém rozhodování o vazbě i při rozhodování o započtení vykonané vazby do trestu odnětí svobody. Úvaha o možné výši uloženého nepodmíněného trestu odnětí svobody, do nějž by vazba v budoucnu mohla být započtena, musí být přítomna při každém rozhodování o vazbě.

Vazba

Plynutí lhůty pro podání stížnosti proti rozhodnutí o vzetí do vazby se odvozuje od doručení písemného vyhotovení usnesení. Bez ohledu na skutečnost, že při ústním vyhlášení usnesení se vedle výroku sděluje i podstatná část odůvodnění, je garantována možnost seznámit se s písemným odůvodněním usnesení, porozumět argumentaci soudu a zvážit možnost obrany proti němu pro kvalifikované podání stížnosti klíčová. Pokud proto městský soud odmítl stížnost stěžovatele, kdy lhůta k podání stížnosti proti usnesení o vzetí do vazby ještě nezačala běžet, porušil ústavně zaručené základní právo stěžovatele na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1, 4 Listiny a právo na obhajobu podle čl. 40 odst. 3 Listiny.

Náklady řízení v řízení před Ústavním soudem

Zvláštní úpravu způsobu náhrady nákladů vzniklých v řízení před Ústavním soudem odlišnou od civilního soudního řízení je nutno vnímat optikou toho, že Ústavní soud, jak vyslovil v řadě svých rozhodnutí, není s ohledem na ústavní vymezení svých pravomocí v čl. 87 Ústavy součástí soustavy obecných soudů, a jeho postavení ve vztahu k obecným soudům je limitováno čl. 83 Ústavy. Byť by tedy dospěl obecný soud k závěru, že náklady vzniklé účastníkovi v řízení před Ústavním soudem jsou náklady potřebnými k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl, nemůže rozhodnout o přiznání jejich náhrady, neboť k tomu je oprávněn postupem podle § 62 odst. 4 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, pouze Ústavní soud. Nerespektoval-li vrchní soud uvedené rozhraničení a aplikoval ve věci § 142 odst. 1 o. s. ř. i na náhradu nákladů vzniklých v řízení před Ústavním soudem, nedostál požadavku předvídatelnosti práva a právní jistoty, čímž porušil základní právo stěžovatelky na soudní ochranu zakotvené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Dovolání

Ústavní stížnost proti rozhodnutí odvolacího soudu, jímž bylo rozhodnuto o nároku cestujícího, který je spotřebitelem, na zaplacení částky nepřevyšující 50 000 Kč, uplatněného jako náhrada za zmeškaný let podle čl. 5 odst. 1 písm. c) ve spojení s čl. 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. 2. 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91, nebo náhrada nákladů podle čl. 8 odst. 3 tohoto nařízení, není přípustná podle čl. 75 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, jestliže stěžovatel nevyčerpal dovolání, jehož přípustnost závisí na splnění některé z podmínek podle § 237 občanského soudního řádu. Takovéto dovolání není nepřípustné podle § 238 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu, neboť ve věci jde o vztahy ze spotřebitelských smluv.

Obhájce

Nezabývají-li se orgány činné v trestním řízení možností, že by jediný člen statutárního orgánu, který je vyloučen podle § 34 odst. 4 věty první zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, mohl zvolit právnické osobě zmocněnce, který by hájil její nejlepší zájmy a zvolil nejvhodnější strategii pro řízení, dopouští se neproporcionálního zásahu do práva na obhajobu podle čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Šetření podstaty práva právnické osoby na obhajobu podle čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod odpovídá požadavek, aby výzva podle § 34 odst. 4 věty druhé zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, měla obligatorní charakter. ●

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)

se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1 v našem eshopu**

a žádný judikát Vám již neuteče.

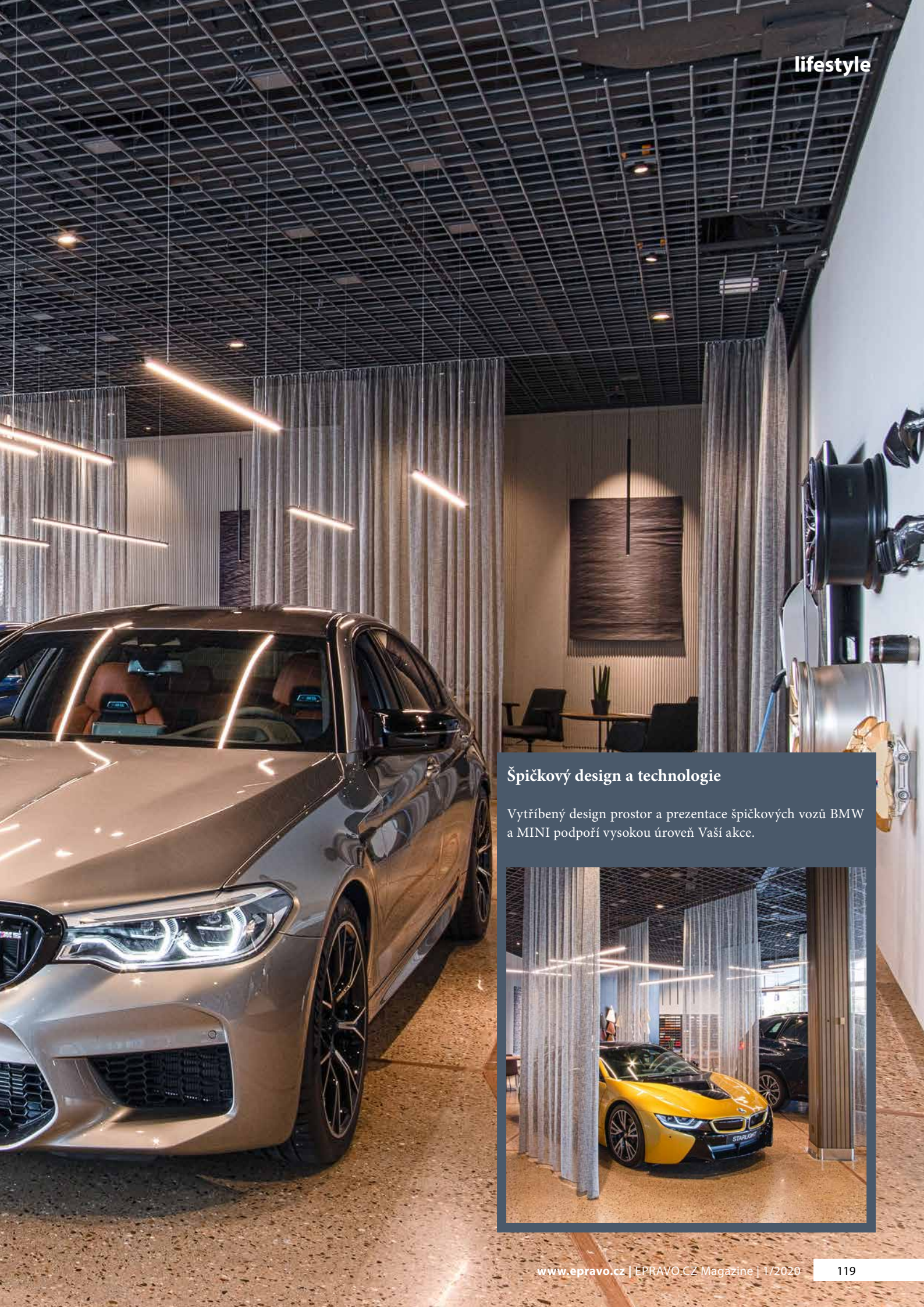
www.epravo.cz/eshop

RENOCAR URBAN STORE PRAHA

Objevte zcela nový rozměr showroomu BMW. V Kongresovém centru v Praze jsme pro Vás otevřeli jedinečný showroom – RENOCAR URBAN STORE.

Špičkový design a technologie

Vytříbený design prostor a prezentace špičkových vozů BMW a MINI podpoří vysokou úroveň Vaší akce.

Moderní kavárna

Nejmodernější technologie nejsou prezentovány jen vystavenými vozy, ale také kvalitou servisu. Nabízíme pro Vaše akce profesionální catering na špičkové úrovni.

Další výhody

- Unikátní místo pro profesní setkání, snídaně, workshopy a eventy
- Luxusní prostory až pro 120 hostů
- Letní terasy s nádherným výhledem na Hradčany

BMW URBAN STORE

Skvělá dostupnost

Nepochybnou výhodou pražského URBAN STORE je jeho poloha. Nachází se v nejširším centru města u hlavní dopravní tepny a navíc v těsné blízkosti metra trasy C stanice Vyšehrad.

Těšíme se na Vaši návštěvu.

Kongresové centrum Praha
5. května 1640/65
Praha 4

tel.: +420 261 393 696
e-mail: bmwp Praha@renocar.cz

www.renocar.cz

▲ Prestižní cena za nejlepší právní časopis v roce 2019

XXVIII. Konference Karlovarské právnícké dny

Grandhotel Ambassador Národní dům,
Karlovy Vary 22. – 24. 10. 2020

Pod záštitou Soudcovské unie ČR pořádají:

Karlovarské právnícké dny – Společnost českých, německých, slovenských a rakouských právníků, z.s., Česká advokátní komora, Slovenská advokátska komora, DAV – Arbeitsgemeinschaft Internationales Wirtschaftsrecht, Ústav štátu a práva SAV, EPRAVO.CZ, a.s., DTJV

Program konference

Násobná náhrada škody a netradiční formy odškodnění

Prof. JUDr. Josef Bejček, CSc., advokát,
PF MU Brno

Ochrana práv spoločníkov v práve obchodných spoločností

doc. JUDr. Kristián Csach Ph.D., LL.M.,
advokát, PF TU Trnava

Rozhodovanie o náhrade škody v adhéznom konaní

Prof. JUDr. Jozef Čentíš, Ph.D.,
GP SR, PF UK Bratislava

Smluvní limitace odpovědnosti při porušení péče řádného hospodáře

Prof. JUDr. Jan Dědič, advokát Praha

Vyšší moc v soukromoprávních poměrech

Prof. Dr. JUDr. Karel Eliáš, PF TU Trnava,
ÚSP AV ČR

Náhrada za neoprávněnou vazbu a výkon trestu podle německého práva

Horst Fischer, advokát Německo

Limity a další problémy náhrady škody

JUDr. Milan Hlušák, advokát Bratislava

Následky nepřiměřených ujednání ve spotřebitelských smlouvách

doc. JUDr. Milan Hulmák Ph.D.,
PF UP v Olomouci

Psychický šok a smutek jako újma na zdraví k náhradě

Prof. Dr. Ernst Karner, Institut für
Zivilrecht, Universität Wien

Současné problémy v (rakouském) právu náhrady škody

Univ.-Prof. Dr. Georg E. Kodek, LL.M.,
WU Wien

Důsledky práva na digitální službu na el. právní jednání

Mgr. František Korbel, Ph.D., advokát
Praha

Náhrada škody podle CMR

Dr. Rainer Kornfeld, advokát Vídeň

Dobytnost pohledávek v insolvenčním řízení a po jeho skončení

JUDr. Zdeněk Krčmář, NS ČR

Jak na důkazní nouzi ve sporech o náhradu škody

doc. JUDr. Petr Lavický, Ph.D., PF MU

Náhrada škody ve světle judikatury ÚS ČR

JUDr. Tomáš Lichovník, ÚS ČR

Náhrada škody dle OZ

doc. JUDr. Filip Melzer, Ph.D., LL.M.,
PF UP Olomouc

Odpovědnost státu za škodu a jeho regresní nároky

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D., advokát Praha

Unijní judikatura k náhradě škody jako zdroj koncepčních úvah

Prof. JUDr. Irena Pelikánová, DrSc.

Protiprávní jednání on-line a škoda on-line

doc. JUDr. Radim Polčák, Ph.D.,
PF MU Brno

Problematické aspekty zjišťování škody a její výše v trestním řízení

JUDr. František Púry, Ph.D., NS ČR,
PF UK Praha

Náhrada škody a její dokazování v rakouském civilním procesu

Mag. Dr. Jürgen Rassi, OGH Wien

Odpovědnost státu v judikatuře NS ČR k zákonu č. 82/1998 Sb.

JUDr. Pavel Simon, NS ČR

Zodpovědnost státu za škodu způsobenou sudcom disciplinárním postihem

JUDr. Ivan Syrový, Ph.D., advokát
Bratislava

Rozhodování o náhradě škody a újmou v trestním řízení

Prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D., předseda
ÚS ČR, PF UK Praha

Důsledky porušení péče řádného hospodáře

doc. JUDr. Ivana Štenglová, VSCI Praha,
JUDr. Petr Šuk, NS ČR

Zdravotní péče a náhrada škody

JUDr. Petr Šustek, Ph.D., PFUK

Aktuální judikatura NS k náhradě nemajetkové újmy

JUDr. Petr Vojtek, NS ČR

Odpovědnost za škodu ve virtuálním světě

Prof. Dr. Friedrich Graf von Westphalen,
prezident KJT, advokát, Kolín n. R.

Náhrada škody za zpožděné či zrušené lety

Dr. Michael Wukoschitz, advokát, Vídeň

Zajištění majetku v trestním řízení

JUDr. Pavel Zeman, NSZ ČR

Názvy příspěvků jsou zkráceny na body k vlastní diskusi na Konferenci, simultánně tlumočené ČJ/NJ.

Konferenci moderují

JUDr. Vladimír Zoufalý a Mgr. Michal Vávra,
dále JUDr. Petr Bříza, Doc. Jozef Vozár,
JUDr. Ondřej Trubač a Mgr. Kamil Blažek

Účastnický poplatek je 9 800 Kč + DPH.

Slavnostní recepci dne 23. 10. 2020 zahájí Mgr. Marie Benešová, ministryně spravedlnosti, a budou předána ocenění společnosti (Prestižní cena, Autorská cena a Pocta judikátu).

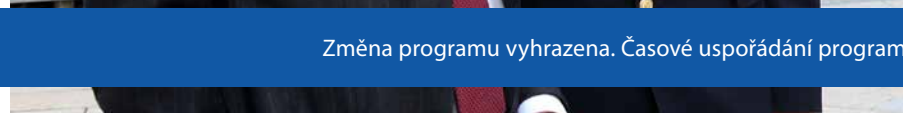
Anketní lístek lze vyplnit na www.kjt.cz.

Podmínky účasti a přihlášení www.kjt.cz.**Partneři konference**

AGROFERT, a.s.
Skupina ČEZ
HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Odborní mediální partneři

Nakladatelství C. H. Beck, s.r.o.,
Nakladatelství Leges, s.r.o.,
Nakladatelství Wolters Kluwer ČR, a.s.,
ATLAS consulting spol. s r.o.,
Právní rádce,
Právní prostor,
Advokátní deník,
IWRZ - Zeitschrift für Internationales
Wirtschaftsrecht

Změna programu vyhrazena. Časové uspořádání programu na www.kjt.cz

XXVIII. Konference Karlovarské právnícké dny

Grandhotel Ambassador Národní dům,
Karlovy Vary 22. 10.–24. 10. 2020

Pod záštitou Soudcovské unie ČR

Pořádají:

Karlovarské právnícké dny – Společnost českých,
německých, slovenských a rakouských právníků, z.s.
Česká advokátní komora, Slovenská advokátska komora
DAV – Arbeitsgemeinschaft Internationales Wirtschaftsrecht
Ústav státu a práva SAV, EPRAVO.CZ, a.s., DTJV

OD PRVNÍ KONFERENCE
V ROCE 1991 USILUJEME
O VZÁJEMNÉ POZNÁVÁNÍ
A CHÁPÁNÍ PRÁVNÍCH
SYSTÉMŮ SOUSEDÍCÍCH
ZEMÍ A FORMOVÁNÍ SI
PRÁVNÍHO NÁZORU
KE SPOLEČNÝM OTÁZKÁM
PLYNOUCÍM Z PRÁVA EU.

Odborní mediální partneři

Nakladatelství C. H. Beck, s.r.o., Nakladatelství Leges, s.r.o., Nakladatelství Wolters Kluwer ČR, a.s.,
ATLAS consulting spol. s r.o., Právní rádce, Právní prostor, Advokátní deník,
IWRZ - Zeitschrift für Internationales Wirtschaftsrecht

Program

Prof. JUDr. Josef Bejček, CSc., advokát, PF MU Brno – Násobná náhrada škody a netradiční formy odškodnění
Doc. JUDr. Kristián Csach PhD., LL.M., advokát, PF TU Trnava – Ochrana práv spoločníkov v práve obchodných spoločností
Prof. JUDr. Jozef Čentés, PhD., GP SR, PF UK Bratislava - Rozhodovanie o náhrade škody v adhéznom konaní
Prof. JUDr. Jan Dědič, advokát Praha – Smluvní limitace odpovědnosti při porušení péče řádného hospodáře
Prof. Dr. JUDr. Karel Eliáš, PF TU Trnava, ÚSP AV ČR – Vyšší moc v soukromoprávních poměrech
Horst Fischer, advokát Německo – Náhrada za neoprávněnou vazbu a výkon trestu podle německého práva
JUDr. Milan Hlušák, advokát Bratislava – Limity a další problémy náhrady škody
Doc. JUDr. Milan Hulmák Ph.D., PF UP v Olomouci – Následky nepřiměřených ujednání ve spotřebitelských smlouvách
Prof. Dr. Ernst Karner, Institut für Zivilrecht, Universität Wien – Psychický šok a smutek jako újma na zdraví k náhradě
Univ.-Prof. Dr. Georg E. Kodek, LL.M., WU Wien – Současné problémy v (rakouském) právu náhrady škody
Mgr. František Korbel, Ph.D., advokát Praha – Důsledky práva na digitální službu na el. právní jednání
Dr. Rainer Kornfeld, advokát Vídeň – Náhrada škody podle CMR
JUDr. Zdeněk Krčmář, NS ČR – Dobytost pohledávek v insolvenčním řízení a po jeho skončení
Doc. JUDr. Petr Lavický, Ph.D., PF MU – Jak na důkazní nouzi ve sporech o náhradu škody
JUDr. Tomáš Lichovník, ÚS ČR – Náhrada škody ve světle judikatury ÚS ČR
Doc. JUDr. Filip Melzer, Ph.D., LL.M., PF UP Olomouc – Náhrada škody dle OZ
JUDr. Robert Pelikán, Ph.D., advokát Praha – Odpovědnost státu za škodu a jeho regresní nároky
Prof. JUDr. Irena Pelikánová, DrSc. – Unijní judikatura k náhradě škody jako zdroj koncepčních úvah
Doc. JUDr. Radim Polčák, Ph.D., PF MU Brno – Protiprávní jednání on-line a škoda on-line
JUDr. František Púry, Ph.D., NS ČR, PF UK Praha – Problematické aspekty zjišťování škody a její výše v trestním řízení
Mag. Dr. Jürgen Rassi, OGH Wien – Náhrada škody a její dokazování v rakouském civilním procesu
JUDr. Pavel Šimon, NS ČR – Odpovědnost státu v judikatuře NS ČR k zákonu č 82/1998 Sb.
JUDr. Ivan Syrový, PhD., advokát Bratislava – Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú sudcom disciplinárnym postihom
Prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D., předseda ÚS ČR, PF UK Praha – Rozhodování o náhradě škody a újmy v trestním řízení
Doc. JUDr. Ivana Štenglová, VSCÍ Praha, **JUDr. Petr Šuk**, NS ČR – Důsledky porušení péče řádného hospodáře
JUDr. Petr Šustek, Ph.D., PFUK – Zdravotní péče a náhrada škody
JUDr. Petr Vojtek, NS ČR – Aktuální judikatura NS k náhradě nemajetkové újmy
Prof. Dr. Friedrich Graf von Westphalen, prezident KJT, advokát, Kolín n. R. – Odpovědnost za škodu ve virtuálním světě
Dr. Michael Wukoschitz, advokát, Vídeň – Náhrada škody za zpožděné či zrušené lety
JUDr. Pavel Zeman, NSZ ČR – Zajištění majetku v trestním řízení

Názvy příspěvků jsou zkráceny na body k vlastní diskuzi na Konferenci, simultánně tlumočené ČJ/NJ.

Konferenci moderují JUDr. Vladimír Zoufalý a Mgr. Michal Vávra
a dále JUDr. Petr Bříza, Doc. Jozef Vozár, JUDr. Ondřej Trubač a Mgr. Kamil Blažek
Změna programu vyhrazena. Časové uspořádání programu na www.kjt.cz

Účastnický poplatek je 9 800 Kč + DPH.

Slavnostní recepci dne 23. 10. 2020 zahájí Mgr. Marie Benešová,
ministryně spravedlnosti a budou předána ocenění společností
(Prestižní cena, Autorská cena a Pocta judikátu).
Anketní lístek lze vyplnit na www.kjt.cz.

Podmínky účasti a přihlášení www.kjt.cz

Partneři konference:

AGROFERT
P / R / K

SKUPINA ČEZ
HAVEL & PARTNERS
ÚSPĚCH SPOJUJE

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

KARLOVARSKÉ PRÁVNICKÉ DNY

PRESTIŽNÍ CENA 2020

pro nejlepší právnický časopis v České a Slovenské republice

Anketní lístek

	Časopis		Vydavatel		Hodnoťte 1-10 úroveň ----- Odborná/informační
	Recenzované časopisy (R)				
1	Acta Iuridica Olomucensia	(R)	Univerzita Palackého v Olomouci	ČR	
2	Ad Notam		Notářská komora ČR	ČR	
3	Ars notaria		Notářská komora SR	SR	
4	Bulletin advokacie/Advokátní deník	(R)	Česká advokátní komora	ČR	
5	Bulletin slovenskej advokácie	(R)	Slovenská advokátska komora	SR	
6	Bulletin Stavební právo		Česká společnost pro stavební právo	ČR	
7	Časopis pro právní vědu a praxi	(R)	Masarykova univerzita, Brno	ČR	
8	International and Comparative Law Review	(R)	Univerzita Palackého v Olomouci	ČR	
9	Jurisprudence	(R)	Wolters Kluwer ČR, a. s., a PF UK	ČR	
10	Justičná revue	(R)	Ministerstvo spravodlivosti SR	SR	
11	Kriminalistika	(R)	Ministerstvo vnitra ČR	ČR	
12	Obchodní právo	(R)	Wolters Kluwer ČR, a. s.	ČR	
13	Obchodněprávní revue	(R)	C. H. Beck	ČR	
14	Právněhistorické studie	(R)	PF Univerzita Karlova v Praze	ČR	
15	Právní rádce		Economia, a. s.	ČR	
16	Právní rozhledy	(R)	C. H. Beck	ČR	
17	Právník	(R)	Ústav státu a práva AV ČR	ČR	
18	Právní obzor	(R)	Ústav státu a práva SAV	SR	
19	Právo a rodina		Wolters Kluwer ČR, a. s.	ČR	
20	Soukromé právo		Wolters Kluwer ČR, a. s.	ČR	
21	Revue církevního práva	(R)	Společnost pro církevní právo	ČR	
22	Revue pro právo a technologie	(R)	Masarykova univerzita Brno	ČR	
23	Soudce		Soudcovská unie ČR	ČR	
24	Soudní rozhledy	(R)	C. H. Beck	ČR	
25	Správní právo	(R)	Ministerstvo vnitra ČR	ČR	
26	Státní zastupitelství	(R)	Wolters Kluwer ČR, a. s.	ČR	
27	Súkromné právo		Wolters Kluwer SR s. r. o.	SR	
28	Trestněprávní revue	(R)	C. H. Beck	ČR	
29	Trestní právo	(R)	Wolters Kluwer ČR, a. s.	ČR	
30	Zo súdnej praxe	(R)	Wolters Kluwer SR s. r. o.	SR	
31	Zpravodaj Jednoty českých právníků		Jednota českých právníků	ČR	
32	Epravo		EPRAVO.CZ, a. s.	ČR	
33	Právní prostor		ATLAS consulting spol. s r. o.	ČR	
34	Jiné právo		Kolektiv autorů (blog)	ČR	

Hodnoťte výlučně na základě osobní znalosti a srovnání, není nutné hodnotit každý časopis. Zvlášť hodnotte odbornou a informační úroveň přidělením bodů od 1 do 10, kdy 1 bod představuje dle Vás nejnižší možnou úroveň a 10 nejvyšší úroveň.

Současně Vám lze navrhnout pravomocný rozsudek publikovaný v období od 1. 5. 2019 do 28. 2. 2020 na cenu Pocta judikátu:

Soud..... sp.zn..... ze dne.....

Anketní lístek prosíme zaslat poštou do 20.10.2020 na adresu sídla společnosti nebo e-mailem nejpozději do 23. 10. 2020 14.00 hod. na adresu casopis@kit.cz. Obdržené anketní listy do 30. 9. 2020 budou slosovány o věcné ceny (právnickou literaturu, včetně i účasti na XXVIII. Konferenci či na vyhlášení ceny na slavnostní recepci v rámci konference).

Podpisem či odesláním souhlasím s uchováním těchto údajů po dobu dvou let společností výlučně pro účely zpracování a hodnocení ankety a zároveň prohlašuji, že jsem anketní lístek vyplnil/a osobně dle svého nejlepšího přesvědčení.

Jméno, příjmení, titul.....Profese.....
Adresa sídla.....Tel.....E-mail.....

Podpis.....

Při el. vyplnění (bez vlastního podpisu) zašlete ze svého vlastního e-mailu uvedeného ve Vašich veřejných kontaktech.

Výuka nového přestupkového práva na vysoké škole

CEVRO Institut

V rámci studijního programu Praxe veřejné správy (bakalářské studium) se při výuce předmětu Správně právní odpovědnost a správní trestání studenti podrobně seznámí se zákonem o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Ačkoliv je tento zákon účinný teprve od 1. 7. 2017, již je předmětem novelizace v Parlamentu ČR a přezkumu před Ústavním soudem.

JUDr. Pavel Vetešník, Ph.D.

Hlavní právník České národní banky, vedoucí katedry veřejného práva a veřejné správy na vysoké škole CEVRO Institut, je členem pracovní komise pro veřejné právo Legislativní rady vlády, členem rozkladové komise Ministerstva vnitra ČR a Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, podílel se na přípravě zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a dlouhodobě se věnuje publikační a přednáškové činnosti v oblasti správního práva.

Po dvou letech fungování nového zákona odpovědnosti za přestupky a řízení o nich Ministerstvo vnitra vyhodnotilo jeho účinnost, protože v praxi správních orgánů byly identifikovány některé problémy. Tyto problémy si klade za cíl odstranit vládní novela zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, která je v současné době projednávána Parlamentem ČR (sněmovní tisk č. 670). Mezi identifikované problémy patří zejména: problémy správních orgánů (zejména orgánů územních samosprávných celků) s personálním zajištěním výkonu přestupkové agendy s ohledem na zvýšené kvalifikační požadavky podle § 111 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, zejména s ohledem na požadavek vysokoškolského vzdělání; administrativní zatížení správních orgánů každoročním zpracová-

váním přehledu přestupků; nedostatečná ochrana soukromí a bezpečnosti osob vystupujících v řízení o přestupku, včetně zranitelných obětí; nedostatečná účinnost omezujících opatření s ohledem na jejich nízkou vymahatelnost; nedostatky v právní úpravě vzájemného poskytování informací mezi správními orgány příslušnými k řízení o přestupku a ostatními orgány veřejné moci. Výsledkem tak je např. zmírnění kvalifikačních požadavků na oprávněné úřední osoby, zrušení povinnosti zpracovávat přehled přestupků, stanovení podmínek ochrany osob vystupujících v řízení o přestupku, vymezení podmínek nepřipustného zastoupení anebo odstranění překážek ve vzájemné komunikaci správních orgánů příslušných k projednávání přestupků a orgánů veřejné moci. Součástí této novely je i novela zákona o některých přestup-

cích, kdy Ministerstvo vnitra identifikovalo nedostatečnou právní úpravu ve vztahu k používání pyrotechniky v rámci sportovní akce, při cestě na sportovní akci nebo při návratu z ní. Návrh zákona proto zavádí novou skutkovou podstatu přestupku spočívajícího v postihu používání pyrotechniky v rámci sportovní akce, při cestě na sportovní akci nebo při návratu z ní, protože používání pyrotechniky během sportovních zápasů patří k častým a zároveň k rizikovým projevům sportovního fandění, které vážně ohrožují lidské zdraví a majetek.

Po dvou letech fungování nového zákona odpovědnosti za přestupky a řízení o nich plénum Ústavního soudu vyhovělo návrhu Městského soudu v Praze a nálezem sp. zn. Pl. ÚS 15/19 zrušilo dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů § 112 odst. 2 větu

Praxe veřejné správy

Absolvent prvního profesně zaměřeného studijního programu získá znalosti fungování, organizace a ekonomických i právních základů veřejné správy. Vyzná se v problematice veřejné služby, správního řízení, správního trestání i veřejných zakázek. Díky dlouhé odborné praxi v renomovaných veřejných institucích a privátních společnostech získá i praktické zkušenosti s fungováním veřejné správy. Bude se učit od skvělých akademiků i prvotřídních praktiků – soudců, manažerů, advokátů, bývalých ministrů či starostů.

první zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (ustanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí). Městský soud v Praze považoval toto ustanovení za rozporné s čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, kdy podmínky trestnosti (včetně promlčení) mají být pachatelé známy již v okamžiku

spáchání protiprávního jednání a nemo- hou být podle názoru Městského soudu v Praze dodatečně zpříšňovány. Ústavní soud k tomu uvedl, že smyslem čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod je úprava časových aspektů právní úpravy trestání, kdy v konečném důsledku tento článek obviněnému zaručuje, že při posuzování trestnosti činu na něj nikdy nebude použita přísnější právní úprava, než která tu byla v době jeho spáchání. Ústavní soud doplnil, že čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod zakotvuje zákaz retroaktivity v neprospěch obviněného při posuzování trestnosti činu a ukládání trestu, čímž se zajišťuje v těchto oblastech právní jistota, a dále obsahuje příkaz retroaktivního působení pozdějšího zákona, je-li to pro pachatele příznivější. Ústavní soud přitom dospěl k závěru, že i promlčení odpovědnosti za přestupek je součástí vymezení trestnosti ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod.

Výše uvedené a mnoho dalšího se studenti dozví při studiu předmětu Správně právní odpovědnost a správní trestání v rámci studijního programu Praxe veřejné správy (bakalářské studium) na vysoké škole CEVRO Institut. ●

CEVRO Institut

je soukromou vysokou školou práva, politiky, mezinárodních vztahů, ekonomie a bezpečnostních studií.

Na českém vysokoškolském trhu působí více než dvanáct let. Nabízí prestižní vzdělání, individuální přístup a špičkové vyučující. Vybrat si lze z bakalářských, magisterských i postgraduálních programů.

Přednáší zde elitní profesori i experti přicházející z praxe justice, veřejné správy a byznysu.

www.cevroinstitut.cz

www.facebook.com/CEVROInstitut.cz

www.instagram.com/cevro_institut

Praxe veřejné správy (Bc.)

Veřejná správa (Mgr.)

Pozor na nezdravé byty!

Až 90 % novostaveb nesplňuje hygienické normy

Energeticky pasivní projekt JRD Green Port Strašnice

Při výběru nového bydlení lidé zvažují mnoho kritérií: od ceny a lokality přes výhled z bytu a jeho dispozice až po úložné prostory či barvu dlaždiček v koupelně. Dnes již má česká veřejnost i jisté znalosti o energetické náročnosti budovy. To je důležitý parametr nejen z obecně ekologického hlediska, ale pro majitele nemovitosti především kvůli tomu, jak moc uspoří na energiích. Na co ale při koupi bytu myslí málokdo, je vnitřní prostředí, které je nesmírně důležité pro naše zdraví. Až 90 % času totiž trávíme uvnitř staveb – a syndrom nezdravých budov podle statistik Světové zdravotnické organizace (WHO) zasahuje 85 % obyvatel Evropy a USA. Ve zdraví škodlivém bytě tak možná žijete i vy. Přestože je docela nový a na první pohled v něm může být všechno v pořádku. Společnost JRD, lídr na trhu zdravých a energeticky šetrných bytových domů, se proto rozhodla ještě více šířit osvětu o zdravém bydlení a spustila i novou vzdělávací kampaň.

Stále více z nás vyznává zdravý životní styl – vyhledáváme kvalitní potraviny, sportujeme a staráme se o svou duševní hygienu. Ale často nehledíme na to, v čem žijeme. Zapomínáme na zdraví

svého vlastního domova, který přitom nás a naše blízké zásadně ovlivňuje,“ upozorňuje Jan Řežáb, majitel skupiny JRD, a dodává: „Dosud se o tom málo mluví. Proto nás obvykle vůbec nenapadne, jaké potíže nám může náš byt způsobit. Když vás průběž-

ně trápí zdravotní komplikace jako bolest hlavy, únava, nevolnost, podráždění očí, suchý kašel, pobolívání v krku či různé alergie, stěží identifikujete, že příčinou může být nezdravé prostředí v bytě. Spustili jsme proto kampaň, v níž nejen více informujeme

Energeticky pasivní rezidenční komplex JRD Ecocity Malešice

o rizicích nezdravého bydlení, ale lidem zároveň radíme, jak jejich domov udělat zdravější. Plánujeme i zapůjčení přístrojů, kterými si mohou doma změřit kvalitu ovzduší či intenzitu hluku.“

Pravidelně větrat byste měli minimálně jedenkrát za hodinu. Včetně noci

Jak vlastně poznáte, že žijete v nevhodném prostředí? Pokud bydlíte v bytě s velkou vlhkostí a začínají se vám v některých místech tvořit plísňe, máte jasno na první pohled. U starších domů s netěsnostmi probíhá sice obměna čerstvého vzduchu mimoděk, ale zároveň vám uniká drahocenné teplo. Bydlíte v nové zástavbě a myslíte, že máte vyhráno? Jak upozorňují odborníci z JRD, je to velký omyl. „Dnešní novostavby bývají ze stavebního hlediska velmi kvalitní. Používají se okna s dvoj- či trojskly a skvělým těsněním, na zdech přibýly mraky izolací. Jenže tím se paradoxně vytvářejí dokonale zakonzervované budovy bez výměny vzduchu, které nás dusí. Pokud v utěsněných domech stavitel nevyřeší větrání (my například instalujeme řízený systém větrání s rekuperační tepla), nemohou takové byty splňovat hygienickou normu. Ta vyžaduje přísun čerstvého vzduchu minimálně 25 m³ na osobu za hodinu. To znamená, že byste měli celý byt pořádně provětrat alespoň jedenkrát za hodinu, a to i během noci. Budíka si ale jistě

nikdo z nás na noc nařizovat nebude. A protože většina novostaveb řízené větrání nemá, pouze manuálním otevíráním oken normu nesplníme a dostatečnou výměnu vzduchu ve svých domovech tak nemáme šanci zajistit,“ vysvětluje výkonný ředitel JRD Martin Svoboda. A proč je větrání tak důležité? „Podstatný je důsledek nedostatku čerstvého vzduchu. V interiéru se zvyšuje koncentrace oxidu uhličitého a ten nám škodí. Máme pocit těžkého, vydýchaného vzduchu a začnou nás trápit potíže: únava, ospalost, nesoustředěnost, pálení očí, škrábání v krku a řada dalších,“ upřesňuje Svoboda.

Vzduch ale není jediným aspektem, na který bychom měli dávat pozor. Neméně důležité jsou vlhkost, hluchost, teplota, světlo či těkavé organické látky, jež nás obklopují.

Nenechte svůj byt potit

Optimální vlhkost vzduchu by se měla pohybovat mezi 40 až 60 %, kontrolovat ji můžete pomocí vlhkoměru. V utěsněných budovách bez cirkulace vzduchu se zvyšuje koncentrace vody. Například čtyřčlenná rodina zvládne vygenerovat až 12 litrů vody denně. Byt se pak „potí“ a rosí se okna, což přispívá k tvorbě plísní. Ty mohou mít za následek alergie, astma, akutní i chronické onemocnění plic nebo přispět ke vzniku rakoviny. Naopak když byt přetopíte, vzduch bude vysušený a bude se vám špatně dýchat. Optimální

teplota má silný vliv na naši fyzickou a psychickou kondici a kvalitu spánku. Ideálně by se měla pohybovat kolem 21 – 22 °C, v ložnicích by mělo být ještě chladněji. Za horkých dnů byste neměli chladit na méně než 26 °C, aby přechod do venkovního prostředí nebyl příliš extrémní. Byt by měl disponovat dostatkem denního světla a kvalitním, správně rozmístěným umělým osvětlením. Spát byste měli v naprosté tmě, aby vás nerušil světelný smog z ulice. Ani poblikávající monitory nemají v ložnici co dělat.

Hluk je příčinou stresu

Spolehlivým zabijákem komfortního bydlení je hluk. Ne tolik ten krátkodobý, kdy soused hodinu vrtá, ale dlouhodobé ruchy. Rachot z ulice a dopravy, pronikající otevřenými okny, každodenní dupot a křik dětí od vedle, velmi hlasitá hudba či televize, kterou si často pouštíme i my sami. Důsledkem jsou poruchy sluchu, bolesti hlavy, špatný spánek, snižování pozornosti. A věděli jste, že hluk je jednou z významných příčin stresu? Kromě dokonalého stavebního provedení a izolačních trojskel v oknech jsou tak v bytech velmi důležité kvalitní podlahy a dostatečné akustické izolace.

Doma nás obklopují jedy

„Doma nám hrozí ještě jeden neviditelný strašák. Jedy, které dýcháme například v podobě uvolňujících se těkavých organických látek. Těmi se nevědomky obklopujeme, protože se nacházejí v nábytku, čalounění, kobercích, čisticích prostředcích, vonných svíčkách nebo i v hračkách našich dětí,“ varuje Martin Svoboda. Nejčastěji se jedná o formaldehyd, benzen a naftalen. Tyto látky mohou člověku způsobit kromě pálení očí, respiračních problémů, bolestí hlavy a alergií i vážné zdravotní problémy, jako jsou poruchy imunitního systému, poškození krvevotvorby či nervové soustavy. A jsou navíc karcinogenní. „Je těžké se těmto nebezpečným látkám zcela vyhnout, protože jsou všude kolem nás. Ale měli bychom pro to udělat maximum. Ověřovat si například certifikáty zdravotní nezávadnosti vybavení, které si pořizujeme do bytu, omezovat výrobky s plasty, nepoužívat osvěžovače vzduchu a vonné svíčky, nahradit chemické čisticí prostředky přírodními. Dobře poslouží třeba sůl, ocet, jedlá soda či citronová šťáva. V našem manuálu na webu (tzv. E-Booku) lidem radíme, jak svou stávající domácnost udělají zdravější. I když si zrovna nekupují nový zdravý byt,“ doplňuje Svoboda. ●

Vermuty jsou zpět!

Ve čtvrtém románu Iana Fleminga – Diamanty jsou věčné – se odehrává následující scénka ve chvíli, kdy James Bond přistoupí v hotelovém baru k agentovi CIA Felixi Leiterovi: Tam už čekalo středně suché martini s plátkem citronu. Bond se usmál Leiterově paměti a ochutnal. Bylo výtečné, ale nepoznával vermut, použitý v koktejlu. „Je to Cresta Blanca,“ vysvětlil mu Leiter. „Nový vermut z Kalifornie. Chutná ti?“ „Nejlepší vermut, jaký jsem kdy pil.“

Kniha vyšla v roce 1956, kdy vermuty byly ještě stále v chuťové paměti lidí a do ukončení výroby amerického vermutu Cresta Blanca zbývalo devět let. Vermuty jako kategorie se spoléhaly na použití v koktejlech – především Martini a v Manhattanu – a jejich pití v čistém stavu, neat, jak se říká bar-manským žargonem, ustupovalo do pozadí. Výsledek? Na českých svatbách se šmahem svatebčanům servírovala činzána ve sklenice opatřené cukrovou krustou.

Je samozřejmé, že běžné značky – Cinzano, Martini – musí být v nabídce každého e-shopu. Jaký je mezi dvěma italskými titány

rozdíl? Aromatický a chuťový, ale z hlediska Italů samotných především pocitový. Cinzano vnímají jako italské, Martini jako internacionální.

V Alkohol.cz od 173 do 222 Kč podle značky a obsahu láhve od 0,75 do 1,0 litru.

Alkohol.cz má ale také významné značky prémiové...

Průkopník Carpano

Vermuty jsou kořeněná fortifikovaná vína, která odvozují svoje vlastnosti od aromatických substancí a bylin; jejich „volty“, neboli

objemové procento alkoholu, je zvýšeno přidáním neutrálního, obvykle vinného alkoholu.

Za jejich průkopníka považujeme Antonia Benedetta Carpana. V roce 1786 založil firmu, jež v srdci Turína, na Piazza Castello, začala prodávat suché bílé víno lehce doto-vané alkoholem, oslazené a opatřené pelyňkovou infúzí. Jedna z teorií předpokládá, že to byl právě Antonio, který z obdivu k J. W. Goethovi pro novinku použil německý výraz pro pelyněk – wermut.

Jeho následník, Giuseppe B. Carpano, pak formuloval recepturu červeného vermutu,

jehož repliku je možné získat i dnes. Nese výstižný název Antica Formula, plní se do číslovaných láhví o obsahu jednoho litru a patří k oblíbeným přísadám do premiových koktejlů. Takový Le Boulevardier, koktejl z Bourbon whiskey, Campari Bitter a Carpana Antica Formula je s jiným vermutem opravdu o něčem jiném.

V Alkohol.cz za 859 Kč

Dolin aneb útok od zadní čáry

Francouzské vermuty nejsou v Česku příliš známé. A přitom v oblasti Chambéry, v podhůří Savojských Alp, se vyrábí – dnes už jako jediný – vermut Dolin, vlastně jediný francouzský vermut s označením A. O., Appellation d'Origine, tedy s označením původu.

Jeho recepturu sestavil v roce 1821 Joseph Chavasse. Poté, co se do jeho rodiny přiznal Louis Ferdinand Dolin, byl seznámen s recepturou a produkt získal jeho jméno. Dodnes se jedná o infúzi bylin a koření mnohdy ze svahů Alp, jež zůstávají ležet několik měsíců v bílém víně.

Alkohol.cz zařadil v těchto dnech do nabídky všechny modely značky:

- Dolin Sec „Dry“ Vermouth de Chambéry 17,5 % je klasický suchý vermut, s ginem v poměru 1:1 vynikající Martini Cocktail. Jeho nejslavnější doba

slávy byla na začátku šedesátých let v New Yorku.

- Dolin Rouge „Sweet“ Vermouth de Chambéry 16,0 % se vyznačuje příjemnými kořenitými tóny, jejichž základem je na padesát (!) bylin a koření. Skvělý jak v Manhattanu (2 díly žitné whiskey, 1 díl Dolin Rouge, střík Angostury Aromatic Bitters, koktejlůvá třešnička), tak v Negroni (stejným dílem gin, Campari Bitter, Dolin Rouge).
- Dolin Blanc Vermouth de Chambéry 16 % je svým způsobem historický průkopník sladkých bílých vermutů (italské sladké bývaly červené). Doporučuje se podávat ho se zralou jahodou.

V Alkohol.cz 319 Kč za láhev o obsahu 0,75 litru.

Servis aperitivních vín

Mezi oběma světovými válkami se vermuty podávaly ve sklenice na nožce, nechlazené, a v množství kolem 5 cl. V současné době se podávají kořeněná a aromatizovaná vína chlazená na teplotu 8–10 °C i níže. Kořeněná vína bez ledu (straight či neat) by měla být podána v malé vinné sklenice na nožce v množství do 10 cl. Šampaňskou miskou odmítněte, je určena skutečně pro jiný nápoj.

Servis s ledem (on the rocks) je častý, ale poněkud problematický. Vermuty jsou víny a víno se s vodou z rozpuštěného ledu snáší

špatně. Vermuty s ledem (raději větším, rozhodně ne s drceným) je vhodné podávat ve sklenice typu old-fashioned glass (řečené viskovce), případně v tumbleru (sklenice bez nožky), ale hlavně nikdy ve sklenice s nožkou.

Co se vložek a ozdob týče, do suchých vermutů není vhodný plátek citronu, nýbrž řez citronové kůry a do červených je vhodnější spíše řez pomeranče, do sladkých bílých citron. Pokud to na vás někde v baru zkusí se zmíněnou cukrovou krustou, utečte třeba i bez placení!

Chcete-li se naučit s vermuty Dolin míchat koktejly – a to vřele doporučujeme – sjednejte si s námi privátní kurs v našem baru 31°ve stínu.

Zpátky na bedně

Pozice vermutů se v posledních letech mění. Epicentrem změny se stalo Španělsko. Fer el vermut, uděláme vermut (podle českého uděláme pivo), se šíří z této země již několik let. V katalánském Reusu od roku 2014 vítá návštěvníky El Museu del Vermut, první nezávislé muzeum vermutu na světě. Je v něm sbírka 1400 značek a 5000 plakátů a „na čepu“ sedmdesát různých vermutů.

Tam ale nejsme a hned tak nebudeme.

Příště: Sherry, portské a další ●

KDYŽ VERMUT,
TAK JEDINĚ Z

Alkohol[®].CZ
— Výjimečná vína, destiláty a e-shop —

ZIZLAVSKY

> 25 let

byznys a insolvency

příležitost ke spolupráci

Pět let na českém trhu: skupina T.E prodala byty za téměř 2 mld. korun. Nyní mění název na Realism

Developerská a stavební skupina T.E od svého vzniku v roce 2015 prodala byty o hodnotě 1,8 miliardy korun. Staví promyšlené a funkční domy s moderními technologiemi a originální nadčasovou architekturou, které sbírají tuzemská i zahraniční ocenění. Letos v únoru, po pěti letech fungování, mění svůj název na Realism. Novým jménem chce výstižněji prezentovat zaměření na osobitě a kvalitní bydlení, které odráží hodnoty firmy i životní styl jejich klientů.

Od komorních bytových projektů k realizaci velkých urbanistických celků

Česká skupina T.E, nyní s novým jménem Realism, za pět let na tuzemském trhu uvedla do prodeje téměř 400 bytů. Aktuálně spravuje pozemky o rozloze 9 hektarů, které postupně promění v polyfunkční projekty s vysokou uměleckou a řemeslnou kvalitou. „Před pěti lety jsme začínali budovat naše portfolio s projekty čítajícími jednotky bytů. Od počátku bylo naším cílem odlišit se od běžné produkce: nenabízet nemovitost, ale domov. Dnes máme v přípravě více než 160 tisíc m² podlažních ploch, do kterých plánujeme investovat téměř 10 miliard korun. Závazek inspirativní myšlenky, detailního rozpracování a pečlivé realizace si však v sobě neseme dál,“ říká majitel skupiny Realism Martin Hubinger. Že se to daří, potvrzuje nejen vysoký zájem o koupi bytů, ale rovněž respekt odborné veřejnosti. Projekty Truhlárna a Barrandovská zahrada získaly v roce 2018, resp. 2019 prestižní cenu „Best of Realty – Nejlepší z realit“, projekt Sakura byl v roce 2017 nominován mezi 6 finalistů světové největší architektonické soutěže WAN Awards a zařadil se také mezi 16 nejlepších rezidenčních staveb světa v mezinárodní soutěži World Architecture Festival.

Právě bytový dům Sakura, spolu s rezidencí Barrandovská zahrada v Praze a Milhouse v Brně, skupina Realism vloni úspěšně dokončila. Ve výstavbě je aktuálně projekt Bleriot v hlavním městě. Letos se společnost soustředí zejména na intenzivní přípravu

Vizualizace projektu Sakura, který se v roce 2018 zařadil mezi 16 nejlepších budoucích rezidenčních staveb světa v mezinárodní soutěži World Architecture Festival.

velkých polyfunkčních projektů – přeměnu bývalých papíren v pražské Bubenči, brownfieldu v Praze na Jarově a pozemku v brněnském Starém Lískovci. Několik set bytů by developer chtěl dát do prodeje už na konci letošního roku.

Realism: bydlení jako součást životního stylu

Novou značkou Realism chce skupina zdůraznit své zaměření na projekty, jimiž klientům plní sny o kvalitním, originálním, a především osobitějším bydlení. „Zaměřujeme se na projekty, jež vyhledávají lidé, kteří považují bydlení za důležitou součást své individuality. Věříme, že domov je masivní součástí životního prožitku. Hodně o nás vypovídá, vybíráme si jej podle toho, jaké hodnoty vyznáváme, s jakými postoji se ztotožňujeme. Realism se sloganem ‘The

Real Ism’ tento přístup odráží už ve svém názvu. Klientům neprodáváme pouhý byt, ale životní styl s určitým názorem. Proto je každý náš projekt unikátní: má specifické, kreativně zpracované prvky s ohledem na genius loci místa, kde vzniká. Kombinace těchto faktorů tak vytváří jistý charakteristický a neopakovatelný souhrn vlastností, zkrátka onen jedinečný, pravý -ismus, se kterým se dokážou zákazníci podle svého vnímání, individuálních potřeb a preferencí ztotožnit,“ vysvětluje Martin Hubinger.

Skupina Realism se doposud věnovala developmentu a výstavbě, přičemž nyní se její činnost nově rozšiřuje i na segment investic a asset managementu. Cílem je pokrývat všechna hlavní odvětví nemovitostního trhu a poskytovat tak kompletní servis – od investice přes přípravu projektu a řízení stavby až po následnou správu portfolia. ●

Asociace rodinných firem (ARF)

Jsme hrdí na dalšího člena z řad úspěšných rodinných firem – společnost Pleva s.r.o. z Potštejna

ARF

Jsme rodina. Asociace rodinných firem. Rodina je silnější s každým novým členem. V rodině ARF naleznete podporu ve všech úrovních života Vaší firmy, společnost podobně smýšlejících podnikatelů, zájemů a nástroje pro růst Vašeho podnikání. Pravidelné akce v Praze i v regionech jsou určené k budování vzájemných vztahů, vytváření obchodních příležitostí i sdílení zkušeností mezi našimi členy. Spojujeme se, aby každý z našich členů rostl. Poskytujeme si navzájem podporu, řešíme aktuální výzvy, učíme se nejnovějším trendům. Rodinná firma neomezuje svůj život pouze na podnikání. Výzvy, kterým čelí, mají vliv na jejich celou rodinu. S důvěrnou znalostí každodenních potřeb poskytujeme našim členům i jejich rodinám přímé poradenství či služby expertů i v těch nejcitlivějších záležitostech.

Rodinná firma Pleva

Jsme českou rodinnou firmou, která šíří účinky včelích produktů. Naším posláním je, aby naše včelí výrobky pomáhaly lidem ke zdraví i kráse. Zpracováváme med, pyl, včelí vosk, mateří kašičku, propolis i včelí jed a vyrábíme z nich kvalitní kosmetiku, která obsahuje pouze ty nejkvalitnější ingredience. V kosmetice třeba využíváme med – ten

získáváme z našich aktivních včelstev a také od českých dodavatelů. Při výrobě i expedici jsme odpovědní k životnímu prostředí, pracujeme v souladu s přírodou, recyklujeme, používáme alternativní zdroje energie, podporujeme charitu a staráme se o společenský život i mimo náš region. Jsme si vědomi důležitosti včel v přírodě – jejich význam nespočívá jen v produkci využitelných látek, ale hlavně v tom, že zabezpečují až z 97 % opylení kulturních plodin a volně rostoucí vegetace. Zejména kvůli nim proto pečujeme o přírodu kolem nás a vyzýváme k tomu i ostatní. Smysl našeho podnikání tak vidíme i v tom, že díky němu bude svět o kousek hezčí a příjemnějším místem k žití.

Motto: „Smysl našeho podnikání tak vidíme i v tom, že díky němu bude svět o kousek hezčí a příjemnějším místem k žití.“

Proč rodinná firma?

Rodinná firma Pleva: Být rodinnou firmou pro nás znamená výhodu a zároveň velkou výzvu. V rodinné firmě se lépe táhne za jeden provaz, snáz se řeší problémy, efektivněji se tvoří dlouhodobá strategie. Víme, že se vždy potřebujeme dohodnout, je potřeba najít kompromis nebo společné řešení. Zároveň je pro nás těžké oddělit rodinu od práce, proto se někdy stává, že si věci bereme

osobně, i když pochází z roviny čistě pracovní. Také vnímáme svoji velkou odpovědnost – jako rodinná firma nemůžeme v případě problémů či krize jen tak odejít, ale musíme zvládnout prakticky cokoliv. Podnikání je tak pro nás otázkou udržení rodiny, zabezpečení dětí, ale také společenské odpovědnosti vůči zaměstnancům a našemu okolí.

Lukáš Pleva: „Rodiče začali podnikat v roce 1991, kdy za veškeré úspory nakoupili suroviny a obaly a začali vyrábět mastičky a tinktury. Jsem jim vděčný, že za velmi nelehkých podmínek začali a vytrvali. Hodně si toho pamatuji ze svého dětství, protože jsme celá rodina firmou žili a věnovali jí hodně času i energie. Nyní po 28 letech mohu říci, že to stálo za to a rodiče mohou být právem hrdí. Máme nejširší sortiment se včelími produkty, ve firmě úspěšně spolupracují dvě generace, ve špičkovém provozu používáme moderní technologie a pracujeme na výrobcích, které jsou unikátní, jako třeba krém s kapičkou včelího jedu. Věřím, že nám úsilí vydrží.“

Jaké jsou Vaše firemní hodnoty?

Rodinná firma Pleva: Jsme rodinná firma a opravdu si na tom zakládáme. Jsme hrdí, že jsme rodinná firma. Chovem včel se zabýváme již od roku 1969 a zpracováním včelích

produktů od roku 1990. Jsme moc vděční za ocenění Rodinná firma roku 2018, hodně to pro nás znamená.

Další hodnotou je pro nás kvalita – hlídáme si původ surovin, je pro nás důležité, aby výrobky lidem pomáhaly = byly funkční. Dali jsme firmě své jméno, tak je pro nás důležité, aby byli lidé s výrobky spokojeni.

Udržitelnost, ekologie a příroda – podnikáme s ohledem na naše děti, vnoučata a s maximálním respektem k přírodě, bez které by nebylo včel. Zamýšlíme se nad obaly, ve snaze omezit znovu neupotřebitelné obaly se vracíme k tomu, s čím jsme začínali, ke sklu. Do skleněných obalů jsme převlékli například masť s propolisem i masť s apisinem. U oblíbených výrobků vytváříme větší balení, nebo například propolisovou tinkturu si můžete i doplňovat. Zároveň dbáme o přírodu a včely, proto šíříme mezi lidi, aby méně sekali své trávníky, vysazovali květnaté louky, nebo stavěli hmyzí hotely.

Jaké byly Vaše začátky a co bylo pro Vás nejtěžší?

Rodinná firma Pleva: Společné podnikání manželů Plevových začalo hned po revoluci – vždycky byli velmi pracovití a aktivní, a tak změnu režimu uvítali. Milan Pleva choval včely dlouhá léta jako koníček. Chov ho bavil, ale stále si nebyli jisti, jestli by tím uživil rodinu se třemi dětmi.

Už tehdy používali masť s propolisem a propolisovou tinkturu a věděli, že včelí produkty mají zázračné účinky. Zákazníci, kteří si chodili pro med, se navíc na tyto produkty často ptali, protože byly všude nedostatkovým zbožím. Vyrobili tedy zhruba 50 kusů tinktury a „vyrazili do ulic“ zjistit, zda by o ně měl někdo zájem. Do hodiny prodali úplně všechno. A úplně stejné výsledky měla i masť s propolisem. Od tohoto okamžiku změnili podnikatelský plán z chovu včel na zpracování včelích produktů a počet včelstev se ustálil na 60.

Paradoxně se však největší problém podnikání ukázal někde jinde, a to ve shánění vhodných obalů. Na začátku manželé Plevovi používali lékárenské masťovky a skleničky, které nakupovali v lékárnách.

Hanka Plevová vypráví: „Chtěli jsme ale nakupovat za nižší ceny a prodávat kosmetiku v hezčím balení. Jenže tehdy ještě neexistoval internet a k dispozici jsme měli pouze

telefonní seznamy. A tak jsme sedli a volali a volali, než jsme našli firmu, která by nám obaly dodávala.“

A pak přišel druhý kámen úrazu – množství obalů. Firma byla totiž zvyklá vyrábět po stovkách tisíc kusů a Plevovi potřebovali zhruba 3 tisíce. Po dlouhých jednáních přistoupili na 10 tisíc kusů a obaly na masť s propolisem i tinkturu měli ve sklepech ještě spoustu let.

Některé začátky prodeje dnes působí jako úsměvné příběhy.

„Nabalil jsem masť a tinktury do krosny a ve 4,30 odjel vlakem směr Praha. Na tržnici jsem poskládal několik krabic na sebe, přehodil na ně ubrus a vystavil výrobky. Začínal jsem na Havelském tržišti a na tržnici Na Pankráci. Za 3 nebo 4 dny jsem měl prodáno a vyrazil jsem domů. Prodeje se postupně zvyšovaly, a tak jsem ke krosně postupně přibíral do jedné i do druhé ruky tašku. Když už jsem nemohl více pobrat, začal jsem jezdit autem – díky tomu jsem mohl vzít i medy, o které byl velký zájem,“ vzpomíná Milan Pleva.

Jaká je Vaše zkušenost s předáváním rodinné firmy?

Lukáš Pleva: „My jsme ve fázi předávání, kdy rodiče mně a bratřím práci postupně předávají a svěřují nám více odpovědnosti. Třeba já jsem po škole pracoval v jiné firmě, v jiném oboru, a poté jsem se do naší firmy naplno vrátil. Zapojil jsem se z vlastní iniciativy, protože mi ta činnost dávala smysl, lákalo mě posunout firmu dopředu, zužitkovat zkušenosti ve prospěch celé rodiny. Myslím si, že jakékoliv nucení určitě nefunguje, že mladá generace v pokračování rodinné firmy musí vidět smysl, musí ji to bavit a musí sama chtít. Z mého pohledu vůči mým dětem, které jsou nyní velmi malé (předškolní a školní věk), se budu soustředit na to, aby věděly, co vše firma dělá, že se mohou zapojit, když budou chtít. Ale také chci, aby věděly, že nemusí ve firmě pokračovat. Pokud je bude bavit něco jiného, mohou se klidně vrhnout na jinou profesní dráhu. Takže se budu spíš soustředit na to, aby pro ně firma byla zajímavá, aby nabízela různé možnosti seberealizace.“

Proč věříte rodinné firmě?

Rodinná firma Pleva: Věříme, že si zákazníci uvědomují přidanou hodnotu českých

a rodinných firem. Nejen, že jim fandí a podporují je, ale hlavně si kupují jejich výrobky. Lidé začali nakupovat u farmářů, hledali lokální potraviny a v poslední době tento trend pokračuje i do ostatních odvětví. Třeba v případě kosmetiky se lidé zajímají o složení, původ surovin a o to, kdo kosmetiku vyrábí. Uvědomují si, že je pro ně a pro jejich okolí rozdíl, jestli si dlouhodobě kupují produkty od českých rodinných firem, nebo od nadnárodních korporací. Myslím si, že stále více chápeme přínos rodinných firem, ať už je to dlouhodobé fungování, vliv na okolní prostředí, nebo i větší garance kvality.

Proč jste se rozhodli stát se členy ARF?

Rodinná firma Pleva: Myslíme si, že je důležité potkávat ostatní firmy, které mají podobné zkušenosti a řeší podobné problémy. Vnímáme, že rodinné firmy mají společná témata a sdílením zkušeností si mohou pomáhat. Všichni nakonec máme jedno společné – hledáme úspěšná a také praktická řešení.

ARF pružně reaguje na změny a přichází stále s novými produkty či pohledy, které odpovídají poptávce členů ARF. Připravuje alternativy dalšího zapojení zakladatelů rodinných firem v případě exitu či předání rodinné firmy. Zároveň plánuje akce se zaměřením na generaci nástupců, stávajících i budoucích. ●

Rodinná firma Pleva s.r.o., člen ARF
www.pleva.cz

Asociace rodinných firem

Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2 – Vinohrady

Email: info@asociacerf.cz
Tel.: +420 604 420 442

www.asociacerf.cz

NEDELKA KUBÁČ ADVOKÁTI

Specialisté na hospodářskou soutěž.

hospodářská soutěž

energetika

veřejné zakázky

compliance

Praha Bratislava

www.nklegal.eu

Jestico + Whiles: Moderní restaurace již dávno nesázejí pouze na vytříbenou gastronomii, ale také na osobitý design a atmosféru

Fine dining již dávno není jen o prvotřídním jídle z nejkvalitnějších surovin, které servíruje špičková obsluha. Obor i samotní hosté se neustále vyvíjejí, takže v současnosti je fine dining tou nejvyšší formou zážitkové gastronomie, kdy zákazník přichází s očekáváním hlubokého a nevšedního prožitku.

Proto je zásadní zapůsobit na všech pět jeho smyslů najednou – a zároveň takovým způsobem, aby domů odcházel plný dojmů. Bezvadný pokrm a servis jsou stále nezbytným základem, ale to samo o sobě již nestačí. Do popředí se dostává výjimečná lokalita a prostředí restaurace, které musí být jedinečné a nezapomenutelné. Přesně takovými návrhy podniků, které se těší velké oblibě u nás i v zahraničí, se může pochlubit britsko-české architektonické studio Jestico + Whiles. Stojí mj. za hravým interiérem italského bistra Lasagna Mia v centru Prahy, stylového pivovaru Shilling Brewery Co. v Glasgow či autentickým designem restaurací a barů v hotelových rezortech Zuri Zanzibar a The Yas Hotel v Abu Dhabi.

Za gastronomickým zážitkem hledej nejen chuť!

Ačkoliv se téměř neustále objevují nové gastronomické trendy, čerstvost a vysoká kvalita surovin zůstávají i nadále základní mantrou všech restaurací, které se chtějí fine diningem zabývat. Některé kuchařské techniky a postupy vznikají nově (např. molekulární kuchyně), jindy se na restaurační menu vrací pokrmů inspirované uměním našich babiček, či se objevují různé fúze s cizokrajnými kuchyněmi. Zážitková gastronomie nezná hranic a rozhodně se netýká pouze drahých podniků. I z „obyčejných“ surovin lze vykouzlit neobyčejné pokrmy. Zásadní však je odlišit se od konkurence. A unikátní

design je jedním z významných faktorů, které tomu napomáhají.

Podtrhnout genius loci místa

„V designu restaurací hraje klíčovou roli autentičnost. Navrhnout hezký neutrální prostor není žádné velké umění. Originality dosáhnete teprve díky propojení s daným místem anebo tím, co se v restauraci podává. Jen pomocí toho docílíte, že host z restaurace odchází s nezapomenutelnými zážitky a bude se opakovaně vracet,“ komentuje architektka Gabriela Machovská ze studia Jestico + Whiles, a dodává: „Poptávka po designových restauracích neustále roste, a to nejen v Praze, ale i v regionech. Rozdíl oproti předchozím letům, kdy byl kvalitní interiér k vidění pouze v restauracích ve větších hotelových řetězcích, je obrovský. Předpokládám, že trend kvalitního designu i jídla bude nadále pokračovat a takových restaurací stále přibývat. Nově můžeme očekávat experimentální projekty, kde bude gurmánské stravování s designem ještě více propojeno. Například hudebně-světelnou show anebo nastavením vůně v interiéru v souladu s právě podávanými chody.“

Unikátní design jako hra s použitými materiály i se světlem

Při návrhu restaurace platí celá řada pravidel, která musí designer dodržet. Ať už se jedná o prostorové nároky z pohledu provozu (rozvržení kuchyně a zázemí, rozmístění nábytku apod.) či využití různých materiálů.

© Jestico + Whiles: Shilling Brewery Co.

Každý prostor má svá specifika: někde je důležitá odolnost a trvanlivost, jinde se vše podřizuje hygienickým nárokům. Konkrétní výběr je obvykle otázkou osobního stylu a charakteristického rukopisu designera. V obecné rovině hraje u restaurací prim použití dřeva, různých druhů kovů, skla a také polootevřených kuchyní, kde má host příležitost sledovat kuchaře při práci.

„V našich realizacích také hodně využíváme prvky, které původně nejsou pro interi-

2019

právnícká
firma
roku

R

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ ENERGETIKA A ENERGETICKÉ PROJEKTY

Telekomunikace a média, Právo informačních technologií,
Fúze a akvizice, Řešení sporů a arbitráže, Veřejné zakázky,
Firemní compliance, Logistika a dopravní stavby

Daňové právo, Právo obchodních společností,
Bankovníctví a finance, Trestní právo, Pracovní právo

R

R

DĚKUJEME NAŠIM KLIENTŮM
3 vítězství a 15 ocenění celkem

 ROWAN | LEGAL

© Jestico + Whiles: Zuri Zanzibar

érový design určené, ale mají s atmosférou místa anebo podniku nějakou souvislost a v prostoru perfektně zafungují. Třeba v hotelovém komplexu Zuri Zanzibar jsme se nechali inspirovat místní kulturou a řemeslnou tradicí. V resortu je k dispozici celkem pět moderních barů a restaurací, kterým vévodí přírodní materiály a tradiční africké prvky. Mimo jiné jsme do interiérů zakomponovali rybářské sítě a lodní lana, pletené košíky či ručně vyráběné korále od místních žen. Inspiraci jsme našli mimo jiné ve starých časopisech,“ zmiňuje Gabriela Machovská.

Samostatnou kapitolou je práce se světlem. Je potřeba dodržet minimální osvětlení stolků, u kterých hosté sedí, a přitom vyvolat správnou atmosféru. Nezbytné je také dobře nasvítit prostor, kde se hosté pohybují, a kde pracuje personál. Toho lze docílit i v interiérech, které jsou navrženy ve večerní až noční atmosféře. Variabilita hry se světlem je jednoduše široká.

„V italském bistru Lasagna Mia v centru Prahy jsme díky dobře zvoleným materiálům a barvám navodili přímořskou atmosféru, kterou podtrhuje modře vymalovaný strop. Z něj visí 3000 kusů sušených těstovinových plátů lasagni, které při večerním osvětlení vytvářejí zajímavou stínohru. Na první pohled maličkosti, jako čerstvé bylinky a typické ingredience pro přípra-

vu italských pokrmů na policích, dodávají prostoru domácí atmosféru,“ uvádí Gabriela Machovská.

Krása skrytá v detailech

Jsou to právě detaily, na které se Jestico + Whiles při své tvorbě zaměřuje. Ty podtrhují osobitost celého místa a dodávají mu na originalitě: „Máme štěstí na jedinečné projekty s vlastním geniem loci, který stačí jen vyzdvihnout. Třeba pivovar Shilling Brewery Co. ve skotském Glasgow se nachází v původní budově banky z 20. let minulého století. I s naším přispěním si zachoval neopakovatelnou atmosféru. Pohrávali jsme si s prvky ve stylu art deco a průhledy přímo do pivovaru. Navíc jednu ze stěn zdobí vzpínající se jednorožec, který je považován za národní zvíře a symbol Skotska. To vše jsme doladili do posledních detailů včetně tematických ubrousků a pivních tácků,“ říká Gabriela Machovská.

Vytvořit unikátní prostor lze však v každém prostředí. Dokonce i takovém, kde nelze stavět na bohaté historii či tradici. Příkladem je elegantní restaurace v komplexu The Yas Hotel v Abu Dhabi, hlavním městě Spojených arabských emirátů. Zde se jedná o ukázkový příklad inovativního projektu oplývajícího moderními technologiemi. „Aerodynamický tvar a vzhled budov jsou inspirované Arabským zálivem a zároveň

křivkami automobilů Formule 1. Na závodní okruh Yas Marina Circuit je totiž z hotelu bezprostřední výhled. Designu restaurace dominuje bílá barva a kov ve vysokém lesku v kontrastu s prosklenými plochami. Díky vhodně zvolené kombinaci materiálů jsme dosáhli až futuristického dojmu, který je jednoznačně identifikovatelný a zároveň nadčasový,“ uzavírá Gabriela Machovská. ●

© Jestico + Whiles: Lasagna Mia

© Jestico + Whiles: The Yas Hotel

ARROWS
advisory group

Právo a daně

akademie ◀ pojištění ◀ dotace

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

+420 910 058 058

office@arws.cz

ARROWS advisory group

Praha, Hradec Králové, Olomouc

www.arws.cz

ARROWS
international

Jedna vlaštovička jaro nedělá, sokolí pár v Počeradech ovšem ano; samice pochází z jižního Německa a už sedí na třech vejcích!

Opravdu veliké překvapení čekalo začátkem března na ornitologa Václava Berana během jeho první letošní návštěvy Elektrárny Počerad. Původně lezl k sokolí budce na ochozu jednoho z komínů pouze kvůli výměně fotopasti. Místo tichého šumění větru ho však uvítal rozzlobený křik sokolí samice. A to nebylo vše: ptačí dáma je kroužkovaná, a navíc již sedí na třech vejcích.

„Nevím, kdo z nás dvou byl více překvapen, jestli ona nebo já. Každopádně se mi ji podařilo zkontrolovat a vyfotit. Je kroužkovaná a pochází odněkud z jižního Německa. Podrobnosti o jejím původu se pochopitelně pokusím dohledat. Loňská samice kroužek neměla, takže došlo k výměně,“ říká Václav Beran, jinak také zoolog a kurátor sbírky Muzea města Ústí nad Labem a výzkumný pracovník obecně prospěšné společnosti ALKA Wildlife. Ze snímků z loňské fotopasti dokázal také podle kroužků identifikovat sokolího samce: byl to Ledvík, jediné sokolí mládě narozené v roce 2017 na ochozu komína v Elektrárně Ledvice a vůbec první okroužkovaný sokolí junior v rámci celé Skupiny ČEZ. Zda je ovšem on letošním partnerem německé samice, či jestli došlo k obměně celého páru, bude jasné až poté, co ornitolog Václav Beran zpracuje první fotky z nově umístěné fotopasti.

Sokolí pár byl spatřen už také u své budky na ochozu komína v Elektrárně Pruněřov 2, rovněž i v budce umístěné na chladicí věži v Elektrárně Tušimice již seděla samice. Podle ornitologa byly zaznamenány první sokolí přelety i nad dalšími elektrárenskými lokalitami Skupiny ČEZ v severních a středních Čechách.

Prakticky ve všech uhelných i jaderných elektrárnách ČEZ a také v Teplárně Trmice

či v areálu společnosti Energotrans v Třeboradicích u Prahy jsou na tamních komínech či chladicích věžích umístěné sokolí budky. Ve většině z nich pravidelně vyvádějí páry tohoto kriticky ohroženého dravce své mladé. Od roku 2011, kdy byla v Elektrárně Tušimice umístěna na ochozu chladicí věže vůbec první hliníková sokolí budka v republice, tak světlo světa spatřilo 83 „elektrárenských“ sokolů. Například jen vloni se jich deset vylíhlo na severu a sedm ve středních Čechách. „Skupinu ČEZ tak lze bez nadsázky označit za největší sokolí farmu v republice. Navíc byla bezesporu průkopníkem ochrany sokola stěhovavého v průmyslových lokalitách. Teprve až po umístění první budky v Tušimicích, následovaly instalace dalších na jiných průmyslových stavbách v republice a probíhají dodnes,“ dodává Václav Beran. V jaderných elektrárnách zatím na sokola ještě čekají, budky využívají jen poštolky.

To, že již počeradská samice zahřívá hned tři vejce, je pro něj velikým překvapením. „Vloni jsem tam kroužkoval mláďata, kluka a holku, až koncem května. Pokud se páru zadaří mladé vyvést, tak za nimi polezu s kroužky už v půlce dubna. Teď hlavně potřebuje pár klid a jakmile přijdou sokolíci na svět, tak dvojnásob. Proto jsme s energetiky každoročně dohodnutí, že po celou dobu,

Loňská počeradská mláďata, letos samice sedí na třech vejcích

tedy od začátku zahníždění až po definitivní opuštění budek, jsou odloženy aktivity spojené nějakým způsobem s údržbou komína či lezeckým cvičením tamních profesionálních hasičů,“ kvituje Beran přístup Skupiny ČEZ.

„Klid pro sokolí zahníždění a vyvedení mladých je pro nás samozřejmostí. Jakmile dostaneme hlášku, že opět obletují naše komíny a následně se i potvrdí, že samice sedí na vejcích, utlumujeme veškeré aktivity, které se nějakým způsobem týkají výškových staveb. Výjimka by nastala pouze v případě, kdyby byly nějakým způsobem ohroženy bezpečnost a zdraví zaměstnanců či provoz elektrárny,“ uzavírá Luboš Elšlégr, generální ředitel Elektrárny Počerad, patříci do Skupiny ČEZ.

Ta ornitologům z Alka Wildlife pomáhá hlavně tím, že financuje výrobu a instalaci budek, umožňuje monitoring, včetně umístění fotopastí a kroužkování mláďat. Rovněž prostřednictvím Nadace ČEZ již několikrát zafinancovala celý monitoring sokola stěhovavého na všech elektrárenských stavbách, to znamená nákup fotopastí, speciální optiky pro sledování a podobně. ●

Obchodníci žalují MasterCard a VISA

Více než 25 maloobchodních řetězců a obchodníků z České republiky a Slovenska se připojilo ke skupinové žalobě vedené proti společnostem MasterCard a VISA. Obchodníci žalují uvedené karetní společnosti za to, že v průběhu let 1992–2015 stanovovaly nepřiměřeně vysoké bankovní poplatky, tzv. MIF (multilateral interchange fees). Jejich celkový nárok se odhaduje cca ve výši 2,5 miliardy Kč + úroky z prodlení.

Jako poplatek MIF se označuje takový poplatek, který je povinná hradit banka obchodníka přijímajícího platbu kartou (acquirer) z každé provedené transakce, kterou u něj platební kartou realizoval zákazník, a to bance, která platební kartu vydala (issuer). Jelikož tyto poplatky byly příjmem bank, motivovaly je, aby platební karty vydávaly v co největším objemu. Výši poplatků avšak určovaly právě společnosti MasterCard a VISA a obchodníci, kterým tyto poplatky byly přeúčtovány, neměli možnost stanovenou výši MIF ovlivnit.

Společnosti MasterCard a VISA byly pro podezření z porušování pravidel hospodářské soutěže opakovaně vyšetřovány Evropskou komisí v několika separátních řízeních. První rozhodnutí bylo ze stra-

ny Evropské komise vydáno proti společnosti MasterCard již dne 19. 12. 2007 a Evropská komise v něm mimo jiné konstatovala, že „V období od 22. května 1992 do 19. prosince 2007 jednaly společnosti MasterCard (MasterCard Incorporated, MasterCard International Incorporated a MasterCard Europe S.p.A.) v rozporu s článkem 81 Smlouvy o ES a v období od 1. ledna 1994 do 19. prosince 2007 v rozporu s článkem 53 Dohody o EHP tím, že stanovily minimální cenu, kterou jsou obchodníci povinni platit své zúčtovací bance za přijímání platebních karet v Evropském hospodářském prostoru prostřednictvím dispozitivních mezibankovních poplatků stanovených v EHP pro spotřebitelské kreditní a charge karty značky MasterCard a pro debetní karty značky MasterCard, nebo Maestro.“

Dle dostupných informací však byly nepřiměřené poplatky dále ze stran společností MasterCard a VISA účtovány až do 9. prosince 2015, kdy vešlo v účinnost nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2015/751 o mezibankovních poplatcích za karetní platební transakce, kterým byly poplatky zastropovány na výši 0,2 % hodnoty transakce při platbě debetní kartou a 0,3 % hodnoty transakce při platbě kreditní kartou.

Tímto byla způsobena škoda všem obchodníkům, kteří v období do prosince 2015 přijímali platby prostřednictvím platebních karet značky VISA a MasterCard, neboť nepřiměřená výše poplatku MIF byla účtována právě samotným obchodníkům.

Společnost LitFin, která je specialistou na financování soudních sporů a zároveň

jedinou společností poskytující tyto služby v rámci regionu střední a východní Evropy, spravuje a plně financuje skupinovou žalobu poškozených obchodníků proti karetním společnostem. K této žalobě se ke dnešnímu dni připojilo přes dvě desítky obchodníků, kteří patří mezi největší hráče na trhu v oblasti maloobchodu, hobby marketů, čerpacích stanic, hotelů, prodeje elektroniky a dalších.

Předmětná žaloba proti společnostem MasterCard a VISA, v rámci níž je do dnešního dne uplatňován nárok v celkové odhadované výši 2,5 miliardy Kč + úroky z prodlení, byla prostřednictvím společnosti LitFin v prosinci minulého roku podána k soudu v Bruselu (Belgie je sídlem společnosti MasterCard Europe), a to pomocí advokátní kanceláře Deprevertet, která se na právo hospodářské soutěže a soukromoprávní vymáhání nároků z jejího porušení specializuje.

První jednání ve věci bylo nařízeno na květen 2020. Právě do tohoto data lze dále rozšířit okruh žalobců, i pro další poškozené obchodníky tedy existuje možnost připojit se k vymáhání jejich nároků v rámci již podané hromadné žaloby. Zároveň obdobnou žalobu, která byla obchodníky podána ve Velké Británii, v současné době projednává tamní Supreme Court a odborná veřejnost očekává rozhodnutí ve prospěch

obchodníků. Nároky poškozených v rámci Evropské unie tak postupně směřují k pozitivnímu výsledku jako v USA, kde poškození dosáhli odškodnění v celkové výši přesahující 6 miliard dolarů.

Systém spolupráce se společností LitFin přináší poškozeným obchodníkům mimo jiné následující výhody:

- **Nulové náklady a eliminace finančního rizika**
Skupinová žaloba je plně financována společností LitFin. To znamená, že veškeré náklady (soudní poplatky, náklady na znalecké posudky, odměna advokátní kanceláře), jsou hrazeny společností LitFin. Poškození obchodníci tak do celého procesu nekládají žádné finanční prostředky.
- **Silnější vyjednávací pozice**
Skutečnost, že se k žalobě připojilo již více než dvě desítky poškozených, připravuje žalobcům mnohem silnější počáteční vyjednávací pozici, než kdyby každý obchodník vymáhal svůj nárok samostatně. Díky tomu existuje reálná šance, že v kauze dojde namísto zdlovavého a nákladného soudního sporu k uzavření mimosoudního vyrovnání.
- **Spolupráce se nejlepšími právními partnery**
Společnost LitFin v rámci svých sporů spolupracuje pouze s nejlepšími advokátními kancelářemi a dalšími partnery,

kteří jsou vždy odborníky v relevantním oboru.

S ohledem na skutečnost, že do prvního jednání (tedy do května 2020) mohou být k žalobě připojeni i další poškození, nabízí společnost LitFin všem obchodníkům, kteří v období mezi lety 1992–2015 přijímali platby prostřednictvím platebních karet MasterCard a VISA, aby svůj nárok za účtování nepřiměřeně vysokých poplatků MIF vymáhali společně s ostatními poškozenými v rámci již podané žaloby. Veškeré náklady spojené s uplatňováním nároku jsou v případě spolupráce navíc plně financovány společností LitFin.

Pro více informací navštivte webové stránky <https://www.litfin.cz/karetni-poplatky> nebo se obraťte na e-mail společnosti info@litfin.cz. ●

LIT·FIN
LITIGATION FINANCIERS

LIT·FIN
LITIGATION FINANCIERS

Trhy už padají. Nepadejte s nimi!

Financování soudních sporů šité na míru

www.litfin.cz

Kam se posunula automatizace elektronických platebních rozkazů EPR

Dokáže automatizace skutečně snížit administrativní náročnost zpracování a průběhu EPR? Podívejte se na zkušenosti z používání automatizace v advokátních kancelářích.

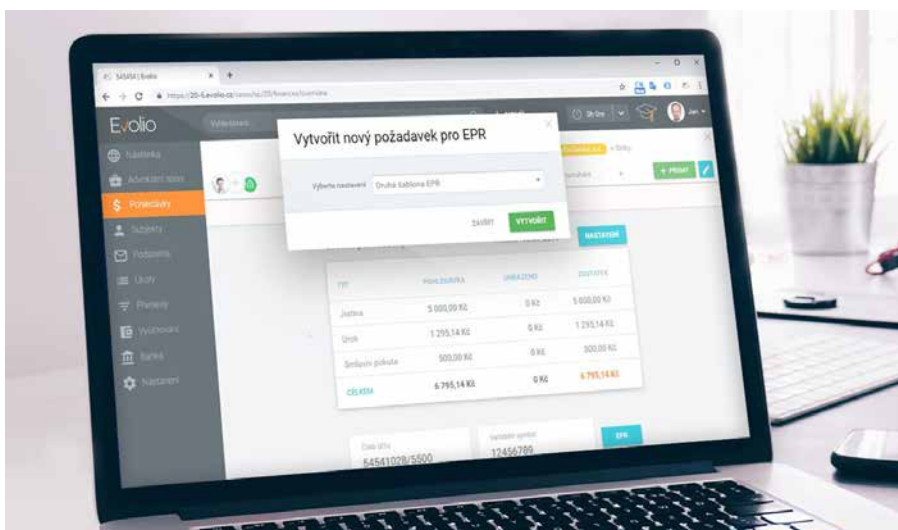
O zajímavém tématu si dnes budeme povídat s Janem Tkáčem, šéfem společnosti, která pro advokáty vyvinula informační systém EVOLIO.

V polovině minulého roku jste uvedli na trh automatizaci EPR. Stalo se něco překvapivého?

Ano, zaskočilo nás, jak efektivně advokátní kanceláře mohou s Evoliem pracovat. Lidově řečeno jsme si pod sebou málem podřizli větev, protože kanceláře potřebují méně uživatelských licencí, než jsme plánovali. Naštěstí nám to vynahradil celkový růst počtu klientů.

Kolik lidí je tedy zapotřebí pro celý průběh EPR?

To hlavně záleží na počtu EPR. Ale byl jsem opravdu překvapený, že i správa několika tisíc spisů s EPR se dá dělat ve třech lidech. Obvykle je to jedna šikovná administrativní pracovnice, která se stará o podatelnu a dále právník řešící komunikaci se soudy. Třetí osoba je administrátor, který má na starosti občasné spouštění hromadných funkcí, dělá importy a podobně.

V čem je kouzlo té efektivity?

Ve skutečnosti to není jen o automatizaci. Velkou zásluhu na tom má modul Podatelna, kde se zpracovávají datové zprávy a e-maily. Vše vypadá a ovládá se jako klasický Outlook. Podatelna přitom má potřebné vychytávky, aby uživatelé mohli pracovat efektivně. Navíc se velká část pošty zařadí ke spisům automaticky, uživatel se pak věnuje jen důležitým zprávám.

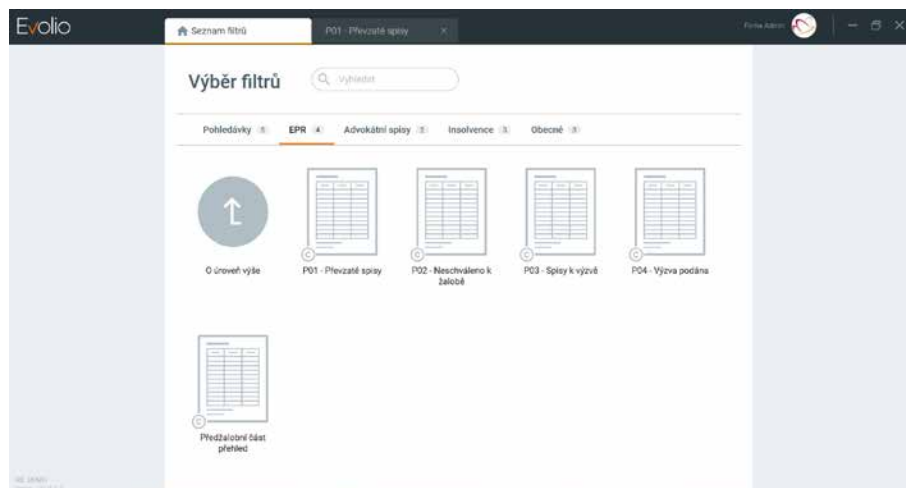
Je pro spouštění hromadných funkcí nebo importů zapotřebí nějaké IT vzdělání? Jak složitá je to problematika?

Ve skutečnosti je vše předpřipraveno, takže složité to není. Ale naším největším postrachem je uživatel kategorie popleta. Jestliže můžete jedním kliknutím vygenerovat a odeslat 500 předžalobních upomínek, tak takovou činnost musíte svěřit někomu zodpovědnému a s klidným přístupem.

Můžete přesto trochu lépe popsat, jak se takové hromadné funkce ovládají v praxi?

Samozřejmě, nejlepší bude konkrétní příklad: Čerstvě naimportované spisy se zobrazí se stavem Převzatý spis. Uživatel si může jednoduše vyfiltrovat nevyhovující spisy a jedním tlačítkem změnit na stav Neschváleno k žalobě nebo může hromadně vygenerovat úkol.

V Evoliu má každý důležitý stav spisu svůj samostatný tabulkový přehled. A u něj tlačítka s funkcemi, které pro daný stav dávají

smysl. Nemůže se tedy stát, že uživatel něco zásadně poplete.

Vraťme se k automatizaci. Co všechno si pod tím máme představit?

Začít určitě musíme vygenerováním elektronického platebního rozkazu. Evolio díky chytrému nastavení dokáže kompletně vyplnit šablonu pdf a ještě ho pošle ke kontrole na server justice. Výsledkem je pdf soubor připravený k oficiálnímu odeslání.

Další zajímavé věci se dějí po odeslání EPR. Evolio automaticky zařadí a zpracuje potvrzovací e-maily, vytáhne z nich spisovou značku, začne ji hlídat na InfoSoudu a také vytáhne údaje potřebné pro posílání soudních poplatků.

No a v neposlední řadě umí Evolio hlídat nabytí právní moci vydaného rozkazu. Poté

dokument s vyznačenou doložkou stáhne a zařadí do spisu.

Zkuste ještě jednoduše odhadnout, kolik času potřebuje uživatel strávit ve spise, kde projde EPR do právní moci?

V jednoduchém případě je to kolem pěti minut za celou dobu. Uživatel do spisu vstupuje jen kvůli kontrole dat po importu nebo kvůli doplnění dokumentů. Máme zákazníky, kteří důvěřují datům, která importují a pak už dělají jen namátkové kontroly. V tom případě je spotřeba času ve spise na nule.

Naše vize je jednoduchá – chceme odstranit zbytečnou „opičí“ práci, která zbytečně zatěžuje uživatele. S automatizací jsme se u platebních rozkazů dostali daleko, ale nesložili jsme ruce do klína. Zrovna pracujeme na dalších funkcích, které našim zákazníkům přinesou další růst produktivity.

Na kolik vyjde Evolio a uvedené funkcionality?

Uživatelská licence vyjde na 950 Kč. Za každý podaný EPR se pak platí ještě jednorázový poplatek, jde zhruba o 20 Kč (odvívá se od množství).

K tomu je nutno počítat s úvodní implementací, kdy se nastavují šablony EPR a předžalobní upomínky. Jde o klasickou práci konzultantů účtovanou hodinovou sazbou.

Je možné si Evolio vyzkoušet?

Rozhodně ano, stačí se zaregistrovat na stránkách evolio.cz. Nicméně proces EPR vyžaduje určité znalosti, takže vážnější zájemci by si měli nechat Evolio předvést se vším všudy. ●

Evolio

The screenshot shows the Evolio web application interface. At the top, there's a header with the Evolio logo, a search bar, and a '+ NOVÝ' button. Below the header, the main content area is divided into several sections. On the left, there's a sidebar with navigation icons and labels. The main area displays a case for 'Jan Zadlužený' with a debt of 56,409.11 Kč. It includes a 'Pohledávka' (Debt) section with a payment schedule and a 'Úkoly k pohledávkám' (Tasks for debts) section. Below these, there's a timeline of events, including the issuance of EPR, the electronic payment order, and the final decision. The timeline shows dates like 21. 1. 2017, 3. 10. 2019, 18. 9. 2019, 10. 9. 2019, and 5. 9. 2019.

Tváří nové kampaně Blažek jaro/léto 2020 je herec Roman Vojtek

Česká módní značka Blažek se po dvou letech loučí se sérií kampaní Travel Journal a znovu do popředí staví známou osobnost. Pro letošní rok se tváří značky stal herec Roman Vojtek se svojí ženou Petrou Vojtkovou. Je to vůbec poprvé, co se v kampani Blažek objevuje vedle muže i žena. A není jediná. Novou kampaň jaro/léto 2020 totiž nafotila módní fotografka Lucie Robinson, která svým specifickým výtvarným přístupem posouvá hranice módní fotografie zase o kousek dál. Šaty Petry Vojtkové, které doplňují Romanovy outfity, pocházejí z ateliéru Tiqe Petry Balvínové, známé české návrhářky.

Celá kampaň se fotila v lomech na Berounsku, nedaleko také Roman a Petra Vojtkovi žijí. „V letošní kampani chceme představit vztah dvou lidí, kteří spolu tráví hodně času, ale zároveň také hodně pracují, cestují každý po své vlastní ose a pak se večer setkávají doma, připraveni sdílet navzájem své zážit-

ky,“ říká o nové kampani Ladislav Blažek, majitel značky.

Manželé Vojtkovi se stali vůbec prvním párem, který se jako hlavní tvář značky Blažek objevil. Oba dva se profesionálně pohybují v hereckém a muzikálovém prostředí, rozehrávají tak vlastní příběh na pozadí největší tuzem-

ské módní značky bylo pro Vojtkovi více než přirozené, snad i o to víc, že Roman Vojtek má značku v oblíbě už delší dobu. „Blažka takzvaně nosím a dokonce jsem se v něm i oženil,“ usmívá se. „Líbí se mi, že je to česká značka s tradicí, a baví mě, že ji teď sám můžu po boku Petry prezentovat,“ doplňuje Vojtek.

Příběh nové kampaně Blažek jaro/léto 2020 je příběhem muže a ženy v každodenním životě, kteří se spolu chtějí cítit dobře a dobře vedle sebe i vypadat. Na první fotografie jste se mohli podívat již 24. února, kdy značka Blažek novou kampaň oficiálně spustila. ●

O značce Blažek

Moderní střihy, luxusní látky, nadstandardní služby – takové hodnoty vyznává česká značka Blažek, která se už přes 25 let specializuje na pánskou módu. Obleky, košile, boty, tašky a další doplňky navrhuje z prvotřídních materiálů od předních světových výrobců. Každou sezonu připravuje nové kolekce pro neformální i slavnostní příležitosti. Blažek má v Česku a na Slovensku více než 30 obchodů, kde prezentuje své kolekce a poskytuje další nadstandardní služby, jako je šití košil a obleků na míru, krejčovské úpravy a módní poradenství. Nově také můžete navštívit Krejčovství Blažek v Nekázance 11 na Praze 1.

www.blazek.cz

www.facebook.com/blazekpraha

www.instagram.com/blazek.cz

Více než jen hračka

Tři příběhy dětí

Natálka je osmiletá dívka. Její rodiče jsou rozvedení. Manželství rodičů bylo velmi konfliktní, plné hádek i násilí. Natálka byla často svědkem ošklivých okamžiků, kdy otec fyzicky napadal matku. Mnohdy se s matkou před rozzuřeným otcem zamykaly v koupelně, nebo v pokojíčku. Rodiče nyní žijí odděleně. Natálka má mladší sestru. Obě dívky mají však stanovený styk s rodiči jinak. Mladší sestra je více s matkou, Natálka je více s otcem. Matku i sestru má Natálka ráda, ale dny, které s nimi tráví, jsou často plné vzdorovitých a výbušných scén vůči matce i vůči sestře. Při různých společenských akcích, např. na výletech, nebo na táboře působí Natálka ale nenápadně, nekonfliktně, dokáže se zapojit bez problémů do společných her a činností. Natálka má neustále při sobě malého plyšového psíka. Nosí ho nenápadně, skoro až skrytě pod tričkem, nebo pod bundou, v kapse. Na hračce je vidět, že je již hodně stará, opotřebovaná, chybí očko a není úplně už úplně snadné rozeznat, že se jedná o malého psíka. Pokud někdo vyjádří o psíka zájem a zeptá se Natálky třeba, jak se psík jmenuje, nebo jak dlouho už ho vlastně má, tak ho Natálka rozpačitě schová a s patřičnou péčí ho učiní opět neviditelným, skrytým. Psík je jakoby její součástí, je všude s ní, rozhodně nemá být vystavován pozornosti druhých. Bez psíka by se Natálka cítila nesvá, možná zranitelnější, nekompletní.

Týna je sedmiletá dívka. Její matka odešla s ní a spolu s dalšími dvěma jejími sourozenci od otce do jiného města. Otec žije s novou partnerkou. Týna za ním s mladším sourozencem jezdí jednou za čtrnáct dní. Děti jsou často svědky pomluv ze strany otcovy nové partnerky na adresu jejich matky. Pomlouvám a urážkám jejich maminky se nemohou ubránit, ani je nijak zastavit. Návštěvy u otce se staly pro Týnu noční můrou. Týna má otce ráda a uvítala by, kdyby ji otec přijel navštívit do města, kde nyní s matkou žije. Toto přání ale zůstává nevyслуšeno. Pro překonání stresu si Týna začala brát na návštěvu k otci malou plyšovou hračku, která je součástí jejího domova, kde žije s matkou. Hračka tak pro Týnu znamená přemostění mezi domovem u matky a u otce. Pomáhá jí cítit se bezpečněji, dodává oporu při náročných situacích, kterým se

nemůže bránit. Hodně by jí pomohlo, kdyby s hračkou mohla při pobytu u otce usínat. Bohužel ze strany otcovy partnerky jí toto není dopřáno. Hračka je jí sebrána a dostává jí až, když se zase vrátí k mámě.

Honzík je desetiletý chlapec. Rodiče jsou rozvedeni a již několik let probíhají soudní spory ohledně péče o Honzíka a jeho bratra. Honzík má malý polštářek, který mu pomáhá usnout. Polštářek si bere s sebou na návštěvy k otci. Pro Honzíka je obtížné spát mimo domov. Nejezdí proto na tábory, nebo na školy v přírodě. Bojí se, že bez polštářku by neusnul, a vzít si jej s sebou mu už brání stud.

Přechodový objekt a jeho význam ve vývoji dítěte

Všechny příběhy ukazují, že některé předměty nebo hračky se mohou stát součástí psychického života dítěte. Nejedná se o jakékoliv hračky nebo předměty. Tyto jsou nezaměnitelné a pro dítě jedinečné. Jejich

funkční smysl spočívá v tom, že pomáhají dítěti zvládat obtížné situace. Předmět si dítě vybírá většinou už v kojeneckém věku. Pomáhá mu zvládat situace separace od matky, např. usínání, vzdálení se od matky. Předmět patří k dítěti, ale dítě již vnímá, že není součástí jeho osobnosti. Spojuje jej s matkou, avšak vnímá, že předmět matku nezastupuje. Tento předmět slouží jako jakési přemostění mezi ním a matkou ve chvílích, kdy je potřeba se od matky vzdálit. Nejčastěji se takovým předmětem stávají plyšová zvířátka, nebo šátky, cípy plen, nebo polštářky, kousky provázků atp. Zpravidla se jedná o předmět hebký, měkký na dotyk i na tlak.

Psychologický význam a jeho funkci popsal britský pediatr a psychoanalytik Donald Winnicott (1896–1971). Winnicott jej nazval přechodovým objektem. Dítě využívá přechodový objekt v procesu separace, při kterém začíná rozlišovat matku jako objekt oddělený od něj samotného. Od počátečního stavu, kdy matku považuje za součást sebe, se

přibližuje reálnému stavu. Tento proces má být podle Winnicotta pozvolný a přechodový objekt umožňuje bezpečné přejít od jednoho psychického stavu k druhému. Pomáhá dítěti udělat důležitý krok na cestě ke své individualitě, tedy uvědomění si sama sebe.

Jedná se o velmi citlivý proces, při kterém dítě mobilizuje svoje kognitivní a emoční zdroje. Je proto velmi důležité nechat mu předmět sloužící jako přechodový objekt k dispozici. Není nutné zaplnit dětskou postýlku hračkami a plyšovými zvířátky. Dítě si samo vybere mezi předměty, které má k dispozici, svůj přechodový objekt.

Vývojová etapa, ve které si dítě vybírá svůj přechodový objekt, nazývá Winnicott přechodovým obdobím. Ze stavu, při kterém zažívá, že realita je utvářena jeho přáními, se začíná přibližovat k nahlížení reality, ve které matka je, nebo i není nezávisle na jeho přání. Psychoanalytikové hovoří o stádiu iluze omnipotence (dítě zažívá, že jeho přání je vždy skrze matku uspokojeno) a stadiu separace. Mezi těmito dvěma vývojovými fázemi je přechodové období. Dítě v něm má přejít k objektivnímu vnímání reality, aniž by bylo traumatizováno. Přechodový objekt dítě používá k utišení úzkosti ze separace. Nahrazuje v danou chvíli vztah s matkou (ne však matku samotnou) a slouží k experimentování s první formou vztahu s osobou, kterou již vnímá jako oddělenou od sebe samého.

Jak se chovat k přechodovému objektu?

Dítěti má se má umožnit, aby mohlo mít svůj přechodový objekt při sobě. Postupně se od něho odpoutá ať už při vstupu do školy a v průběhu dalšího vývoje. Důležité je netlačit na čas a nebrat dítěti přechodový objekt dříve, než se od něj samo odpoutá, ale mít dostatek trpělivosti. Také není nutné dítěti nějakou hračku jako přechodový objekt vnucovat, vybírat jej za dítě, nebo se snažit jej vyměnit za jinou hračku, nebo předmět. Právě tím, že se jedná o přechodový objekt má jeho přítomnost smysl pouze v určité etapě jeho života, která bude ukončena postupně, kdy předmět bude pro dítě ztrácet dosavadní silný a hluboký smysl. Dítěti by mělo být umožněno brát si s sebou přechodový objekt při prvních cestování. Tímto způsobem zamezíme traumatickým zkušenostem jak pro dítě, tak pro celou rodinu. Je třeba pamatovat na to, že ne každé dítě má svůj předmět jako

přechodový objekt. Více méně ale každé dítě má nějaký jiný způsob třeba rituální chování, nebo zvuky, nebo nějaký prostor, který mu může dát oporu v přechodovém období jako přechodový objekt. Rodiče by měli o tyto zvyky pečovat a mít důvěru v to, že dítě je jednou překoná a udělá další krok ve svém vývoji.

Zpátky ke třem příběhům na začátku

Podle Winnicotta má přechodový objekt důležitý úkol spočívající v pomoci dítěti přejít z jedné vývojové etapy do druhé. Jedná se o vývoj vlastního já, které se odděluje od matky a začíná vnímat sama sebe jako vlastní bytost, nikoliv jako součást matky. Tento vývojový krok je pro dítě nesmírně důležitý a dítě jej může prožívat velmi úzkostně. Pokud se tento krok z nějakého důvodu nepodaří, nebo pokud probíhá s obtížemi, překážkami, může to mít pro dítě v budoucnu psychické následky jak ve vztahu k sobě samému jakožto autonomnímu jedinci, tak i ve vztahu k okolnímu světu.

K tomu, aby dítě překonalo úzkost ze separačního procesu s matkou, vybírá si přechodový objekt, a to již od věku 4 až 5 měsíců. Za příznivých okolností, kdy se dítěti podaří zdárně přejít z jedné vývojové fáze do druhé, ztrácí přechodový objekt pro dítě postupně význam, až jeho síla úplně vyhasne. Děje se tak pozvolna tím, jak dítě vrůstá do dalších sociálních vztahů ve svém životě a získává kulturní návyky společnosti, ve které žije.

V našich příbězích jsme načrtli příběhy dětí, které jsou však nějakým způsobem traumatizované. Jejich rodinné vztahy neprobíhají uspokojivě a dětem neposkytují podmínky pro to, aby se cítily v bezpečí a přijaté. Všechny tyto tři děti se musí vyrovnávat s nějakou emoční ztrátou, ztrátou emoční vazby na jednoho rodiče. Traumatizované děti dělají ve svém vývoji krok, nebo více kroků zpátky a vracejí se do nižších vývojových fází. Necítí se natolik bezpečně, aby mohly ve svém vývoji postoupit a hledat cestu k vlastní samostatnosti a autonomii. Okolnostmi jsou nucené vyrovnávat se s tím, co jim schází. Regres ve vývoji si říkají o své potřeby. K tomu, aby mohly udělat další vývojový krok, potřebují cítit bezpečí a tišit svou úzkost a proto se nedokážou vzdát svého přechodového objektu jako Natálka svého psíka a Honzík svého polštářku, anebo si znovu nějaký svůj přechodový objekt nacházejí, jako to udělala Týna.

Z těchto příběhů je zřejmé, že se jedná o více než o pouhou hračku. Dávání dítěti najevo, že už je velké na to, aby tolik lpělo na své plyšové hračce, nebo polštářku, či snad případný zákaz této hračky může pro dítě znamenat citové trauma a překážku v jeho vývoji. Obzvláště u dětí traumatizovaných, i pokud jsou už školního věku, je nutné respektovat jejich potřeby a dát jim pro manipulaci s přechodovým objektem volný prostor. ●

WOMEN FOR WOMEN
CHARITATIVNÍ PROJEKT IVANY A PAVLA TYKAČOVÝCH

Zásadní pilíře práce :

Poskytování praktické pomoci samoživitelům prostřednictvím našich projektů, jako např. Program psychosociální pomoci a podporovaného bydlení pro matky či otce s dětmi, Obědy pro děti, Adoptuj Marii, Servis vztahů, Servis rodiny, Ambulantní sociální poradna, vzdělávací programy – The Bridge, The Career Bridge a Vědomé rodičovství, atd.

Upozorňovat na témata a problematiky, které se týkají samoživitelů i úplných rodin a hledat řešení, která by jim umožnila zlepšení jejich situace v České republice.

Svou činnost spatřuje v konkrétní práci s jednotlivci, ale i v celospolečenském působení a osvětě v oblasti samoživitelství a podpory rodin. V roce 2015 vydala knihu Jak přežít první (k)rok – Praktický průvodce nejrizikovějším obdobím samoživitelství. Každý rok pořádá Den rodiny v Grébovce. Poslední ročník (2019) navštívilo 10.000 lidí.

WOMEN FOR WOMEN, o.p.s.

Společnost byla založena v roce 2012 manželi Ivanou a Pavlem Tykačovými a pomáhá především ženám či mužům s dětmi, kteří se ocitli v tíživé životní situaci, hrozí jim ztráta bydlení a svou situaci nedokáží vlastními silami řešit, ač přistupují k řešení svých problémů aktivně.

www.women-for-women.cz
www.obedyprodeti.cz
www.adoptujmarii.cz
www.servisvztahu.cz

Potřebujete si udržet zaměstnance? Zaměřte se na nadstandardní zdravotní péči a pocit bezpečí

Nedostatek pracovních sil je jedním z nejvýznamnějších podnikatelských rizik v ČR. Navzdory poklesu ekonomického růstu v zemích eurozóny a obavám z možné recese průzkumy veřejného mínění ukazují, že až 40 % tuzemských zaměstnanců aktuálně uvažuje o změně zaměstnání. Netýká se to tedy jen profesí, po kterých je poptávka prakticky za všech okolností. Po novém angažmá pokukují i ti, kteří se dosud svého místa drželi zuby nehty. A to napříč věkovými skupinami.

Obchodní sdělení RENOMIA, a. s.

Velice pravděpodobně to souvisí nejen s enormně nízkou nezaměstnaností, ale i s postoji, které na pracovní trh vnesla generace tzv. mileniálů. Pro ně nejsou klíčovými atributy správného zaměstnání výše platu nebo zvukná pozice na vizitce. Preferují práci, v níž spatřují smysl a hlavně správnou „work-life balance“ – rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem. Chtějí mít víc času pro sebe a kvalitněji ho trávit. Pro zaměstnavatele je to výzva a zároveň obrovská příležitost – programy zaměstnaneckých benefitů a péče o zaměstnance obecně teď namísto epizodní hrají hlavní roli.

Dejte najevo zájem

Zaměstnanecké benefity nejsou jen vhodným motivačním nástrojem pro nábor nebo udržení zaměstnanců. Jejich prostřednic-

tví je také možné dát najevo, jako moc si firma zaměstnance váží nebo jej odměnit za mimořádný výkon.

S optimálním nastavením programů péče o zaměstnance Vám pomohou specialisté RENOMIA BENEFIT. Nezaměřují se jen na benefitní programy, ale poskytují také komplexní servis v oblasti pojištění a finančních služeb. Vždy přitom zohledňují specifické požadavky zaměstnavatelů i zaměstnanců. Prioritou je šetřit náklady a čas. Výhodou RENOMIA BENEFIT je zázemí silné finanční společnosti a spolupráce s předními pojišťovnami, penzijními společnostmi, bankami a dalšími subjekty.

Služeb RENOMIA BENEFIT využívá řada významných zaměstnavatelů, profesních komor a asociací. Sledujeme změny v legislativě, trendy na pojistném trhu i v oblasti

zaměstnaneckých benefitů a aktivně o nich klienty informujeme. Využíváme know-how našich mezinárodních partnerů pro řešení specifických přání našich klientů. Díky tomu jsme schopni Vám pomoci s nastavením Vašich zaměstnaneckých benefitů na lokální i mezinárodní úrovni.

Nabídněte nové benefity

Cestují Vaši lidé do zemí s nestabilní politikou situací, zvýšeným rizikem živelních katastrof nebo výskytem epidemií? Pracují dlouhodobě v zahraničí? Ocítají se v situacích, na něž běžně uzavírané cestovní pojištění nestačí? Zvažte, zda nerozšířit systém péče o Vaše zaměstnance o program, který je schopen související rizika plně pokrýt bez ohledu na to, zda se jedná o pracovní či soukromý pobyt. Jednoznačně tak dáte najevo, že Vám na nich záleží a postaráte se o ně za všech okolností.

Ve spolupráci s našimi zahraničními partnery umíme řešit případy, kdy je zapotřebí zajistit bezpečnostní doprovod, rychlou evakuaci nebo specifickou zdravotní pomoc – komplexní pojistný program plně kryje až 24 eventualit souvisejících se zdravím a zajištěním bezpečnosti (včetně pojištění únosu a výkupného, právních služeb, psychologické pomoci...). Díky průběžné analýze rizik a efektivnímu systému preventivních opatření budete včas varováni, pokud třeba během Vašeho pobytu na Floridě vyvstane aktuální hrozba hurikánu. A pokud nastane situace, kdy už nebude možné se ohrožení vyhnout, bude pro Vás vyslán doprovod, který Vám pomůže s bezpečným návratem domů.

Trend: Mezinárodní zdravotní pojištění

V poslední době jsme svědky zvýšeného zájmu o sjednání mezinárodního zdravotního pojištění, které pojištěnému umožní využívat zdravotní služby kdekoli na světě. Nejde přitom o služby akutního charakteru a zajištění návratu domů, pro které je určeno cestovní pojištění. Mezinárodní zdravotní pojištění Vám naopak umožní vycestovat

za zvolenou službou kamkoli do zahraničí a mít ji hrazenou z tohoto pojištění a využijete jej taky při dlouhodobějším pobytu v zahraničí. Oceňovaným exkluzivním benefitem jsou také nadstandardní preventivní zdravotní prohlídky v ČR.

Trend je zkrátka jednoznačný. Vše, co vede ke kvalitnějšímu životu, nabývá na důležitosti. A firmy vidí, že investovat do zdraví a motivovanosti svých zaměstnanců se jim vyplatí. ●

Barbora Kreisingerová
International Employee Benefits leader
RENOMIA, a. s.

Přemýšlíte, jak změnit systém péče o Vaše zaměstnance?

Chcete optimalizovat Váš program zaměstnaneckých benefitů a stát se vyhledávaným zaměstnavatelem? Kontaktujte nás na tel.: 221 421 735 nebo na barbora.kreisingerova@renomia.cz

RENOMIA BENEFIT

je specializované oddělení mezinárodní společnosti RENOMIA, a. s., která již od roku 1993 poskytuje komplexní služby v oblasti risk managementu a pojištění pro firmy a jejich zaměstnance. Díky svým dceřiným společnostem v sedmi zemích Evropy, partnerským sítím a dlouhodobé spolupráci s největšími světovými pojišťovacími makléři nabízí RENOMIA své služby klientům na celém světě. Strategickým partnerem RENOMIA je společnost A. J. Gallagher, čtvrtý největší pojišťovací makléř na světě.

TOMÁŠ NIELSEN

AML PRO ADVOKÁTY

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Špičkové služby v oblasti pojištění a risk managementu

Obchodní sdělení RENOMIA, a. s.

Ceníme si své nezávislosti, která nám umožňuje stát vždy na straně klienta

Při zpracování nabídky pro Vás vždy pečlivě posuzujeme desítky pojistných produktů od stabilních pojišťovacích společností v ČR i v zahraničí. Společně s Vámi pak vybíráme nejvhodnější kombinaci a zároveň využíváme své velikosti k vyjednání těch nejvýhodnějších podmínek.

- Detailně známe český i mezinárodní pojišťovací trh
- Zajišťujeme všechny druhy pojištění včetně vysoce specializovaných
- Přinášíme klientský přístup založený na znalostech a respektu ke specifickým potřebám
- Pomáháme s likvidací škod až do úplného vyřízení všech oprávněných nároků

Radim Passer uzavírá zpověď o svých životních bojích

Čtvrtý díl autobiografické tetralogie 3 a 1/2 roku úspěšného českého investora, urbanistického developera, milovníka fotbalu a především křesťana Radima Passera zachycuje události jeho podnikatelského, duchovního i osobního života, tentokrát v letech 2010 až 2013.

V období, které bylo v jeho životě jedno z nejdůležitějších. Období významných strategických kroků k restrukturalizaci jeho společnosti PASSERINVEST GROUP, vyrovnání se s rozvedem a nalezení ženy, se kterou by opět vybudoval stabilní rodinné zázemí. Životní příběh Radima Passera je otevřenou výpovědí o provázanosti byznysu a politiky, hledání síly k odpuštění těm, kteří mu usilovali o život, i těm, kteří ho připravili o osobní štěstí.

3 a 1/2 roku aneb Boží láska vítězí

Radim Passer, stejně jako v předchozích třech dílech zachycujících jeho život od roku 1998 do roku 2009, popisuje vše zcela otevřeně a upřímně. Knihy Radima Passera jsou pozoruhodným vhledem do života úspěšného podnikatele i výpovědí o cestě k Pánu Ježíši Kristu.

„Čtvrtým dílem autobiografické tetralogie uzavírám svoji otevřenou zpověď o mých životních bojích v letech 2010 až 2013. Toto období bylo pro mě jedno z nejdůležitějších. Stála přede mnou klíčová rozhodnutí, která zásadně změnila jak firemní směřování, tak i můj osobní život. V posledním díle knihy

▲ Radim Passer, vlevo, během únorové autogramiády čtvrtého dílu své autobiografie 3 a 1/2 roku aneb Boží láska vítězí v Paláci knih Luxor na Václavském náměstí
Foto: Martin Rohr, XO creative

Evolio | Agenda advokátní kanceláře přehledně a jednoduše

AŽ UŽ PRACUJETE KUDKOLIV

Přehledné uživatelské rozhraní a chytré funkce umožní lidem z vaší kanceláře jednoduše pracovat a svou práci snadno vykazovat.

FREE TARIF
pro malé kanceláře*

* do tří uživatelů

www.evolio.cz

Elektronický spis

Správa pohledávek

Integrace služeb

Výkazy práce
a vyúčtování

Podatelna pro všechny
typy pošty

Verzování
dokumentů

▲ Představení knihy Radima Passera *3 a 1/2 roku aneb Boží láska vítězí* v Paláci knih Luxor na Václavském náměstí
Foto: Martin Rohr, XO creative

odpovídám také na mnoho otázek, které pozornému čtenáři vytanou na mysl při čtení všech předchozích děl. Jsou to především odpovědi na otázku, zda je dnes možné podnikat čistě ve všudypřítomné korupci. Nakolik je provázaný byznys s politikou? Dá se odpustit lidem, kteří proti vám páchají protizákonné jednání a usilují o váš život? Kde vzít sílu k odpuštění těm, kdo vás připravili o osobní štěstí?“ uvádí ke čtvrtému dílu Radim Passer a dodává: „Kniha je především výpovědí o mém každodenním hledání Boží vůle a touze po tom, aby co nejvíce lidí otevřelo svá srdce Boží lásce a milosrdenství.“

3 a 1/2 roku aneb...

Radim Passer ve svých knihách téměř deníkovou formou zachycuje výpověď člověka, který svou podnikatelskou činnost začal budovat od úplného základu a dnes je jedním z nejvýznamnějších českých investorů a developerů. Mohlo by se zdát, že příběh bude znít téměř jako pohádka či „americký sen“, ale Radim Passer se ve svých knihách nebojí líčit ani odvrácenou stranu svého byznysu. Úspěšný začátek podnikání vystřídala zrada od nejbližších spolupracovníků a domnělých přátel, kteří si odnesli z jeho firmy mnoho desítek milionů korun. Ani to jim nestačilo, Radim Passer i celá jeho rodina žili několik měsíců ve strachu o vlastní život, bývalí společníci si objednali jeho zavraždění profesionálním zabijákem!

Developerská práce s Božím požehnáním

Společnost PASSERINVEST GROUP získal Radim Passer zpět a vybudoval z ní silného

a konkurenceschopného hráče na českém trhu. Ve svých knihách zachycuje významné milníky její historie, která je nejvíce spjata s budováním lokality BB Centrum v Praze 4. Patří sem např. dostavba budovy Gamma a uzavření tehdy největšího nájemního kontraktu se společností Telefonica 02, dále dokončení stavby budovy E s nájemcem společností ČEZ nebo dokončení výstavby budovy Brumlovka. Dochází také k ekonomicky mimořádně efektivnímu prodeji budov Gamma a E. Tyto úspěchy však byly narušovány spory s komunálními politiky Prahy 4, kteří bezdůvodně blokovali dokončení BB Centra a znemožňovali výstavbu kostela, mateřské a základní školy i výstavbu budov Filadelfie a Delta. Radim Passer popisuje korupční prostředí při prodeji pozemků i zmanipulovaná výběrová řízení. Přestože to pro něj v několika případech znamenalo ztrátu šancí na realizaci velkých projektů v Česku i v zahraničí, odmítl se podílet na všudypřítomné korupci a i nadále se drží svých zásad křesťanského podnikání.

Hledání v osobním životě

Radim Passer neskrývá ani svůj osobní život a stejně tak upřímně a otevřeně jako o podnikání, píše i o radostech a strastech v soukromí. Narození prvního syna Maxe a jeho náhlá a bolestná ztráta byla jednou z nejsilnějších událostí v jeho životě. Stala se momentem, při němž si Passer uvědomil, že pracovní úspěch, peníze, střídání krásných žen, luxusní auta a všechny další atributy bohatství mohou člověku přinášet pocit spokojenosti, ale ne skutečné štěstí. To podle Radima Passera přichází až ve chvíli, kdy člověk nachází svou cestu k Bohu

a porozumí jeho lásce. I přesto, že začíná být v Passerově životě víra v Boha pevně zakotvena, je i plný bolesti z postupného rozpadu manželství doprovázeného pocitem hořkosti, křivdy, sebezpytováním i bezmocí nad ztrátou šťastného dětství jejich malého synka Radima, který byl po smrti prvorozeného Maxe pro oba rodiče vzácným a milovaným požehnáním. Tuto smutnou a neodvratitelnou skutečnost Radim Passer cítí jako životní prohru, se kterou se těžce vyrovnává. Do jeho osobního života také významně zasáhla vážná autonehoda, kterou přežil jen s velkým štěstím a v důsledku pomoci projíždějícího řidiče. Tuto událost zpětně vnímá jako mimořádné Boží přiznání.

Knihy Radima Passera jsou pozoruhodným vhledem do života úspěšného podnikatele, ale především výpovědí o každodenním hledání Boží vůle a touze po tom, aby co nejvíce lidí otevřelo svá srdce Boží lásce a milosrdenství. ●

Přehled knih Radima Passera

- 3 a 1/2 roku aneb americký sen v Česku**
- 3 a 1/2 roku II aneb s vírou a odhodláním**
- 3 a 1/2 roku III aneb pády a vzestupy**
- 3 a 1/2 roku IV aneb Boží láska vítězí**
- Park Drama věků**

www.maranatha.cz
www.radimpasser.cz

BRÁNÍME SLUŠNÉ

Mým krédem pro práci s lidmi jsou důvěra a slušnost

Na začátku byla jen ona a zakladatelská listina. Dnes Jitka Chizzola už čtvrt století vede českou pobočku německé pojišťovny právní ochrany D.A.S., kterou tu vybudovala. Tři ze čtyř jejích podřízených jsou ženy.

Zkušenost s kapitalismem jste získala o dost dřív než většina Čechů. Jak se přihodilo, že jste už v roce 1979 odešla do Rakouska?

Byla to taková pohádka. Sedmnáctiletá holka z Moravy žijící tenkrát v Ostravě poznala kapitalistu z Vídně, zamilovali se do sebe, byla to láska jako trám. Když jí bylo 19, vzali se. Tak začal ten příběh, který mě provázel celou dobu a tvaroval. Až do roku 1994 jsem žila ve Vídni, kde jsem nastartovala svoji pracovní dráhu.

Jak moc bylo tehdy těžké pro člověka odchovaného socialistickým táborem začít kariéru v západním světě?

Pracovat jsem začala v roce 1986. Synovi bylo šest a já jsem s ním zůstala ze dne na den sama. Mohla jsem se vrátit, ale řekla

jsem si: mám zdravou hlavu, zdravé ruce. To dám. No nebylo to jednoduché.

Co vám dala tehdejší zkušenost v rakouských firmách?

Flexibilitu. Odpovědnost. Tady máš úkol a ty sama ho musíš od A do Z splnit a stát si za tím. Nikdo mě nikdy nevedl za ručičku. Můj první zaměstnavatel byla Minolta, pobočka pro střední a východní Evropu. Když jsem nastupovala, byl zrovna zářijový strojírenský veletrh, pro firmu čas největšího byznysu. Můj tehdejší šéf řekl: jestli chceš k nám, můžeš, ale protože umíš německy a česky, budeš týden na našem stánku a budeš za něj zodpovědná. Přišla jsem na jeden den učení, který jsem si vyprosila, abych alespoň poznala kolegy, co tam budou se mnou, a absolvovala půl dne nalévárnu o kopírovacích strojích. Dostala jsem peníze, 150metrový stánek a starej se — to byl můj vstup do Minolty.

To vás opravdu hodili do vody...

Naučila jsem se organizovat, nebojím se výzev a překážek. Asi po půl roce mi šéf v Minoltě řekl: už nezvládám marketing. Odted' je to na tobě. Na stůl rozložil deset šanonů a to bylo celé zaškolení. Všechny tyhle zážitky mi daly nezdolnost. Dokavad nezkusím všechny cesty k cíli, tak to nesmím vzdát. Ale v Minoltě i dalších zaměstnáních, firmě na nejlepší froté zboží Vossen Frottier, nebo ve svazu věřitelů KSV von 1870, jsem měla štěstí na své nadřízené. Skoro vždy pro mě byli vzorem. A naučila jsem se perfektně německy, umím anglicky, polsky, rusky.

Jak jste to zvládala se synem?

Byla jsem trochu taková krkavčí matka, nicméně mám se svým synem krásný vztah. On to chápal. Musíte to prostě zorganizovat. Nebyl žádný mobil, internet. Jednu dobu jsem z centrály ve Vídni řídila pobočky

v Česku, na Slovensku a v Maďarsku. Takže jsem takhle pendlovala dva roky, měla různé byty. Vyjela jsem do Prahy či Bratislavy, tam jsem vzala telefon a zavolali jsme si. Ale hodně mi pomohla také dobrá kamarádka.

V roce 1994 přišel návrat do Česka...

Já jsem chtěla zůstat ve Vídni, nic mi tam nechybělo. Ale ve schránce mi přistála obálka od headhuntera, že pro mě mají výzvu, ať je kontaktuji. Ptala jsem se na obor, protože jsem dělala obchod, marketing, personalistiku. Odpověď byla pojišťovnictví. Nejvyšší pozice. Říkala jsem jim: mám italské jméno, které tak možná nezní, ale jsem žena. Odpověděli: nevádí, přijďte. Máte ideální profil. Dělala jsem konkurz, kde bylo 60 lidí. Finále bylo dvouhodinové grilování v mnichovské centrále. Pořád se ptali: A jak byste to tedy zvládla? Už jsem to nevydržela a nejvyššímu šéfovi jsem řekla: kdybych to nechtěla, tak tu dnes nesedím. Myslím, že na to mám. Vybrali mě. Měla jsem den na rozmyšlenou a bylo to nejdelších 24 hodin mého života, protože jsem věděla, že se budu muset přestěhovat se synem do Prahy. No nelituju, ani vteřinu. A už je to 25 let.

Předtím jste leccos vyzkoušela, a teď najednou taková stabilita?

Vždycky jsem šla do firmy, která už byla vybudovaná a já jsem byla součástí týmu. Tohle bylo úplně jiné, na začátku byla jen zakladatelská listina a já. Prvního února 1995, poté co jsme dostali licenci, jsme začali prodávat pojištění právní ochrany. Měla jsem šest zaměstnanců a osm obchodníků. Ty dny měly v roce 1994–1995 snad 136 hodin. Když se zpětně podívám, co všechno se zvládlo, jaká to byla euforie. V červenci 1995 jsme posílali do Mnichova fax, že máme milion korun obrátu.

Přišli jste s naprosto neznámým produktem. Čím jste Čechy přesvědčili, aby ho kupovali?

My jsme přivedli do Česka právní ochranu, D.A.S. je od té doby stále jedničkou na trhu. Devadesátá léta měla tu výhodu, že co bylo nové a ze Západu, to lidé chtěli. Také znali značku firmy z kulatých nálepek na autech a měli ji za synonymum solidnosti. Tohle jsme hned začali podporovat. Jako dítě komunismu jsem říkala: každý si na auto rád lepí zahraniční nálepky. Tak jsme je rozdávali. Záviděli mi to všichni západní kolego-

vé. Říkali: jak ty to děláš? Přijede cizí auto, ale víme, že je české, protože má nálepku. To je marketing jako víno. A já jsem opáčila: víte, my za to ani nic neplatíme.

Jak rychle se firma rozvíjela?

Já jsem to dítě socialismu. Když mi dali befel, tak to tak prostě bylo: paní Chizzola, máte na rozjezd pět let. V pátém roce chceme vidět firmu na nule a v šestém roce v zisku. My jsme za tři roky nepotřebovali žádné dotace, čtvrtý a pátý rok už jsme byli kolem nuly a od šestého roku naše společnost vykazuje jenom zisky. Dnes máme roční obrát přes 300 milionů korun, více než 100 zaměstnanců, regionální pobočky a 70 procent českého trhu.

I když už se objevují zvěsti o ekonomickém zpomalení či recesi, pořád ještě v ekonomice zaměstnanci chybí. Jak se s tím vypořádává D.A.S.?

Mladí lidé už nejsou jako my před 20 nebo 30 lety, kdy jsme přišli do práce a nevěděli jsme, kdy je konec. Chtějí dobrou práci, ale chtějí také volno – čas pro rodinu, koníčky. My jsme flexibilní, umožňujeme práci z domova, máme dětský koutek a obecně docela netypické pracovní prostory. Také hodně pracujeme s lidmi, pořádáme team buildingy, sportujeme, chodíme za kulturou, děláme školení, takže si zaměstnanci prohlubují znalosti. Díky tomu všemu si lidi vybíráme, nemáme problémy, že bychom je nenašli.

Hlavním benefitem, jak získat a udržet lidi, je tedy flexibilita?

Ano. Nemusí tu neustále sedět od-do. Doba je jiná a s technikou 21. století to není problém. Všichni pracujeme na noteboocích. Každý si ho může vzít domů. Samozřejmě lidé musí vědět, že práce musí být udělaná. Ale jestli to udělají v pátek v noci nebo v sobotu ráno? Prostě jsou termíny, kdy to musí být hotové, i kdyby vás přejel vlak, jak jim říkám. Ale jsou věci, u nichž vím, že pokud si je dobře naplánuji, tak je jedno, jestli je udělám v pondělí nebo ve čtvrtek.

Jak vlastně nové spolupracovníky hledáte?

Přes Jobs.cz a podobné servery. Právníci mají specializované weby, kde hledají místa. Myslím si, že dobře napsaný inzerát funguje.

Ale také máme dobré jméno, tradici trvající čtvrt století, takže oni si to lidé řeknou mezi sebou. Protože už 30 lidí, kteří jsou spokojení a někoho samozřejmě znají, vám tvoří jakousi náborovou síť. Agentury nepoužíváme, protože to jsou strašně drahé peníze. Navíc my víme, co hledáme.

Kolik z vašich zhruba 110 zaměstnanců tvoří právníci?

Právní oddělení má 40 lidí, z toho je 33 právníků a zbytek představuje administrativa. Někteří už mají zkušenost odjinud, někteří přijdou hned po škole a my je rádi nabíráme, protože mají základ a my jim dáváme naše know-how a pravidla. Samozřejmě do nikoho nevidíte, ale ty, kteří nemají potřebnou kvalitu, většinou poznáme během prvních tří měsíců zkušební doby. Protože je hned zařazujeme do procesu a vždy jeden vedoucí má pod sebou pět až šest právníků. A pozná, jak člověk reaguje, jak umí či neumí, jak se mu chce pracovat nebo ne. Také musím říct, že nepanikařím a říkávám: dobře, tento měsíc jsme nikoho nového nenabrali, tak bude příští měsíc.

Vaše firma je unikátní tým, že tři čtvrtiny zaměstnanců tvoří ženy...

Měli jsme tu i 79 procent žen. Tím směrem to šlo od začátku, protože muži se v 90. letech hrnuli do advokacie, chtěli dělat velké případy a kariéru. Zatímco ženy se staraly o rodiny, měly děti a potřebovaly flexibilitu, kterou jsme už tenkrát uměli nabídnout. Což platí dodnes. A pak, my poskytujeme službu, pro kterou mají ženy, v nichž je zakořeněno mateřství, některé klíčové vlastnosti, jako je pečlivost a trpělivost.

Místnost, kde si povídáme, moc nepřipomíná kancelář. Spíš je to takové domácí prostředí. Máte to podobně zařízeno všude?

Já jsem třeba nechtěla svůj stůl a vedle jiný stůl pro setkávání s kolegy. Mám tu velký čtverec, kolem nějž se všichni můžeme posadit jako u kulatého stolu. To pro mě bylo zásadní. Celkově to máme tak, že management má svoje kanceláře, ale jinak všichni, i právníci, mají open space, ale je to velmi hravý, velmi barevný open space – spíše taková hnízda. Hodně jsme investovali do odhlučnění, do různých textilních obláčků, které visí ze stropu, filcových stěn a dřevěného obložení zdiva. Zřídili jsme oddychové zóny, odhlučněné domečky pro telefonová-

Hledá se PRÁVNÍK se znalostí NJ

Chceš pracovat ve společnosti, která je 100 let světovou jedničkou v právní ochraně?

Služba, kterou poskytujeme již 24 let v České republice, pomáhá lidem v běžném životě i při podnikání. Budeš poskytovat právní pomoc našim klientům a spolupracovat s obchodním týmem. Budeš důležitým členem našeho týmu a spolupodílet se na našem společném úspěchu. K tomu od nás dostaneš naši plnou podporu a dle tvých potřeb budeme budovat a rozvíjet tvou kariéru. Máme pro tebe připravenou spoustu seminářů, workshopů, interní i externí lektory, tvého vedoucího a kolegy, kteří tě budou hned od začátku podporovat.

- Baví tě právo a věříš, že právní ochrana má v dnešní době smysl?
- Jsi schopen zvednout telefon a poradit klientům?
- Rád pomáháš lidem?
- Máš dobrý proklientský přístup a umíš poradit?

Přesně o tom je naše práce.

Co tě u nás bude čekat? Budeš:

- aktivně vyřizovat případy z různých oblastí práva (náhrada škody, pracovní právo, závazkové právo, sousedské právo atd.)
 - likvidace pojistných případů
- zpracovávat právní stanoviska a jiné právní dokumenty
- poskytovat právní servis klientům po telefonu
- uplatňovat nároky klientů u jiných subjektů
- jednat s externími právními zástupci

Co máme pro tebe připravené?

- Budeš pracovat v silné mezinárodní společnosti s dlouhou tradicí na trhu
- Získáš zodpovědnou a zajímavou práci s možností seberealizace
- Vážíme si každého našeho zaměstnance. Proto pro tebe máme přichystanou pestrou škálu benefitů: prémie, dovolenou navíc, sick days, firemní akce, příspěvek na doplňkové penzijní pojištění, stravenky, MultiSport, Flexi pasy, školení, slevu na firemní služby a mnoho dalšího

Co potřebuješ?

- Navážeme na magisterské studium na VŠ, obor právo, dalším rozvojem
- Německý jazyk máš na dobré úrovni
- V Excelu výborně zvládáš tabulky a grafy a ve Wordu formátování textů, ostatní IT programy tě baví
- Umíš přirozeně a profesionálně komunikovat
- K lidem a novým věcem se stavíš pozitivně

Dává ti to smysl? To je možná práce tvých snů...

Ted' jsi dočetl inzerát, který může změnit nebo posunout tvůj profesní život.

Co stačí udělat?

Napiš na brinkova@das.cz.

D.A.S. Rechtsschutz AG
pobočka pro ČR, největší evropský
specialista na právní ochranu

BRÁNÍME SLUŠNÉ

ní, pro relax je tu stolní fotbal a odpočinkový koutek. Když lidé berou čtyři hodiny telefony a odpovídají na dotazy, tak pak mohou jít do speciální klidové místnosti, kam nesmí ani mobily.

Moderní jsou team buildingy, které jste také zmínila. Máte nějakou vyvolenou aktivitu?

Já ráda říkám, že jezdíme a blbneme. Ale konkrétně: každý rok máme olympijské hry. Poslední roky jezdíme do sportovního areálu v Nymburce a tam nás třeba Honza Železný učí hod oštěpem. Ale je tam všechno – dračí loď, volejbal, nohejbal, tenis. Před Vánoci pěstujeme kulturu – koncert či divadlo. A pak podnikáme takové akce, že třeba v listopadu při minus pěti stupních vyrazíme někam ven, máme skupiny a děláme všemožné aktivity, které nás nutí ke spolupráci. Při těchto hrách rychle poznáte, kdo je lídr, kdo jsou pomocníci a kdo stojí stranou a je spíš přemýšlivý. Kouzlo je v tom, že všechny tyhle role jsou potřebné. To už jsem se také naučila, že nemůžete mít firmu plnou lídrů, protože by se posekali. Musíte mít také pracanty a pak ty přemýšlivé.

Jakou jste personalistkou sama sobě?

Já jsem měla několik let kouče, protože praxí zjistíte, že když chcete vést a měnit ostatní, musíte také umět měnit sebe a pracovat na sobě. Koučování mě mimo jiné naučilo, že se člověk občas nesmí bát do toho říznout

a udělat změnu. Někomu propustit, obměnit tým. Nejhorší je nechat věci zahnívat.

Hodně firem v posledních letech na nedostatek pracovní síly reagovalo tak, že ji nahradily technologiemi. Jak je tomu v D.A.S.?

Myslím, že v digitalizaci jsme hodně daleko. Protože já to mám ráda. Jen do nějaké míry nám to nahradí člověka, ale hlavní výhodu vidím v tom, že technologie zjednodušují, zrychlují a zefektivňují práci. Třeba na právním oddělení pracujeme už minimálně osm let bezpapírově. Po osmi letech jsme řekli, že jsme se zase posunuli, nasbírali zkušenosti a už máme skoro hotovou novou platformu. V obchodě už také smlouvy děláme jenom on-line. A pracujeme na digitální správě pojistek. Tam jsou dámy ve věku 40 let a víc, protože tam potřebujete zkušenost, a ne mládí, které leccos přehlédne, protože dumá, zda půjde na rande. Když pracovnice správy pojistek slyšely slovo digitalizace, měly strach, že přijdou o práci. Tak jsme jim vysvětlili, že se jim práce zjednoduší, ale na další práci do budoucna nebudeme přijímat nové síly. Zvládnou to ony.

Máte nějaké motto, pokud jde o práci s lidmi?

Důvěra a slušnost. To je moje krédo. A potom nebát se nových věcí. Ale od začátku stavím firmu na důvěře a říkám: když se něco stane, přijďte okamžitě a řekněte, že je průšvih. Vždycky se dá všechno řešit. Já jsem za život

průšvihů udělala tolik. Hned se také ptám, proč se to stalo. Ne že bych někoho chtěla kárat, ale z negativních věcí se musíme poučit. A to je obrovský rozdíl oproti stavu před 30 lety. Oni měli strach přijít, že se něco pokazilo. A já jsem říkala, co teď s tím já, když je to ve stadiu, že už to nezměním. Proč jste nepřišli hned? A oni odpovídali: my jsme vás nechtěli obtěžovat. Na což jsem říkala: a teď? Ale naštěstí lidé poznali, že nekoušu, neutínám hlavy, nervu.

Odnaučila jste je strachu ze šéfa, když je průšvih?

Já svým zaměstnancům říkám: jsem z masa a kostí jako vy. Jedině když vy to budete dělat dobře, tak se nám bude dařit dobře a já pro vás můžu zajistit podmínky, které chcete. Česko a pojišťovací svět je malý. Když někoho propustíme, protože nevyhovoval, a někdo z oboru volá kvůli referencím, tak je to hodně drzé, ale já vždycky odpovídám: nebudu zabíhat do detailu, řeknu jednu větu – kdyby byl dobrý nebo dobrá, tak je v D.A.S. ●

BRÁNÍME SLUŠNÉ

MARTIN MAISNER

POSKYTOVÁNÍ PRÁVNÍCH SLUŽEB ONLINE

Další on-line semináře naleznete:
www.epravo.cz

EFG hraje roli ve Waste Side Story

Hospodaření s vodou a zpracování odpadu jsou nejzásadnějšími tématy, která provázejí život na Zemi. Odpadové hospodářství je jedním z nejpalčivějších problémů, kterým nyní čelíme. Světová banka predikuje, že do roku 2050 by růst množství odpadu mohl být dvakrát rychlejší než růst populace.

Náš spotřební životní styl vytváří obrovské množství odpadu a způsob, jakým s ním nakládáme, ovlivňuje naše zdraví, celkové prostředí, ve kterém žijeme. Pokud nebude odpadové hospodářství správně řízeno, bude to mít devastující dopad na naše životy, planetu, budoucnost našich dětí.

Trocha historie

Příběh vody a odpadu je starý jako civilizace sama. Většina sídel prosperovala v okolí vodních útvarů a rozvinula se do významných měst a velkoměst, z nichž ty nejúspěšnější disponují velkými vodními a sanitačními systémy.

Až do poloviny 20. století se odpad skládal převážně z keramiky a popela. Vše, co nebylo znovu použito, bylo kompostovatelné, ať už vyhozené na skládku, pohřbené nebo spálené. Po 2. světové válce začalo být generováno větší množství odpadu, než byla schopná příroda vstřebat. Spalování odpadů se také stalo obtížnějším, když země přestaly topit uhlím v jednotlivých domácnostech. Ve Velké Británii vláda zavedla v roce 1956 zákon o ovzduší, který bránil spalování určitých druhů odpadu, což znamenalo, že odpad musel být ve velkém měřítku skládován.

Dnes jsou největšími producenty odpadu města, což souvisí s růstem jejich populace. Města nyní spotřebovávají 75 procent přírodních zdrojů, přispívají k 50 procentům celosvětové produkce odpadu a k 60–80 procentům emisí skleníkových plynů (GHG).

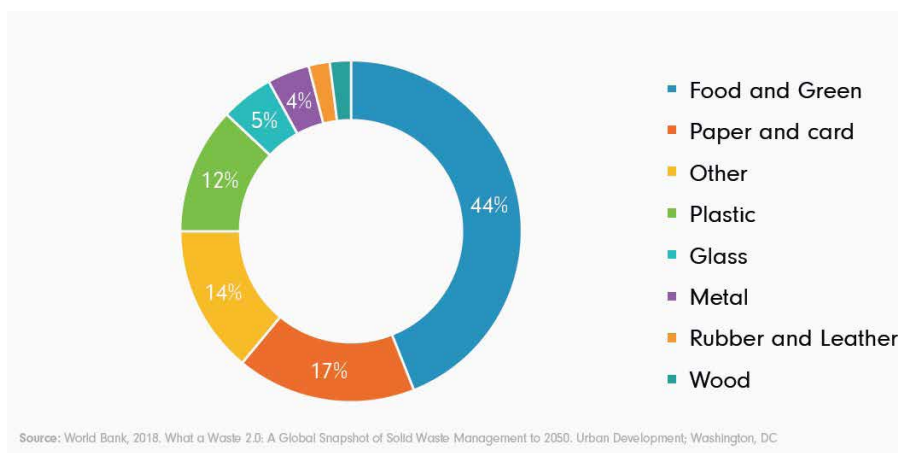
Hlavní trendy současnosti

V roce 2050 budou podle Světové banky vyspělé národy produkovat o 25 procent více odpadu než dnes, východní Asie o 50 procent víc a jižní Asie dokonce dvakrát tolik, co nyní. Problém „kam s ním“ mnoha vyspělým zemím zkomplikovala Čína svou legislativní změnou známou jako Čínský meč, když zakázala dovoz 24 druhů recyklovatelných

▲ Odpadová bioplynová stanice v obci Rapotín

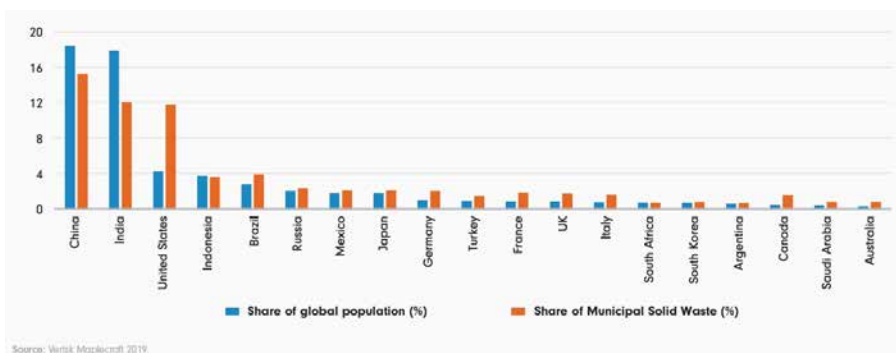
▼ Plasty jsou nejviditelnější formou odpadů, většinu ale tvoří bioodpad

odpadů. Zavřela tak jednu z hlavních cest, kterou do země proudilo z řady států více než 70 procent odpadů k recyklaci a dalšímu nakládání s nimi. Proud se tak sice přesunul do jiných zemí Asie, například Malajsie, ale jihovýchodní asijské země nemohou vstřebávat takové množství odpadu donekonečna. Je odhadováno, že 111 miliónů tun plastového odpadu z USA v roce 2030 nebude mít kam směřovat.

Společenské a ekonomické tlaky vedou k nárůstu regulace, zejména v Evropě.

A především v oblasti plastů – ačkoliv plasty tvoří pouze 12 procent celosvětové produkce odpadu. Více než 40 zemí zavedlo legislativu ohledně regulace nebo přímo zákazu používání plastových tašek. Některé země využívají dotace a daňové úlevy na podporu recyklace a výrobu energie z odpadů. Pařížská dohoda Evropské unie přinesla opatření, která byla zavedena v roce 2018. Jejich cílem je v roce 2030 recyklovat 70 procent obecního odpadu a 80 procent obalového materiálu. Přechází se tak od lineární ekonomiky k cirkulární.

▲ **Produkce odpadu ve světě – USA ho produkuje nejvíce v přepočtu na hlavu**

Energie z odpadu

Energetika se v posledních letech mění velmi rychle a dramaticky a výroba energie z odpadu je oblastí s velkým potenciálem růstu. Podle studie společnosti Fidelity International bude tento sektor v roce 2025 oceňován na 41 miliard dolarů. Například ve Velké Británii se infrastruktura zabývající se výrobou energie z odpadu zvýšila z 29 na 37 projektů s kapacitou, která se v letech 2014 až 2016 zdvojnásobovala ze 4,9 miliónu na 9,8 miliónu tun ročně. V USA bylo v roce 2010 jen několik projektů zaměřujících se na zpracování bioodpadu na tzv. zelený bioplyn, dnes je jich 85 a stále přibývají nové.

Česká stopa

V České republice máme takových provozů pouze jednotky. Jedním z prvních velmi úspěšných příkladů zpracování bioodpadu, který zejména města produkují v již zmíněném obrovském množství, je odpadová bioplynová stanice (BPS) v Rapotíně, která patří do portfolia společnosti Energy financial group (EFG). Vstupní surovinou je zde biologicky rozložitelný odpad ze zahrad a domácností, gastroodpad z restaurací, jídelen a dalších gastronomických provozů, vedlejší živočišné produkty, kaly z čistíren odpadních vod a odpady z provozů potravinářského průmyslu, oleje a tuky apod. Ve fermentačních nádobách se z organické hmoty uvolňuje bioplyn, který je dále zpracováván v kogenerační jednotce na elektrickou energii a teplo, nebo je dále „čištěn“ membránovou separací na biometan, tedy zelený zemní plyn. „Jedná se o obnovitelný plyn, který je alternativou zemního plynu, a lze jej jako zemní plyn využívat. V BPS Rapotín dokážeme jako první v republice vtlačet tento obnovitelný plyn do plynárenské soustavy a půjde na něm tedy vařit či jím vytápět, lze využít stávajících CNG plnicích stanic a používat jej pro pohon automobilů či veřejných dopravních prostředků. Zejména

je vhodný pro MHD velkých měst i proto, že má nulovou uhlíkovou stopu,“ vysvětluje Tomáš Voltr, výkonný ředitel a místopředseda představenstva Energy financial group.

Environmentální benefity

Rozvoj výroby energie z odpadu vede ke snižování produkce skleníkových plynů. Americká Agentura na ochranu životního prostředí odhaduje, že s každou tunou biologicky rozložitelného odpadu poslanou k využití do zařízení zpracovávajícího odpad dojde ke snížení emisí skleníkových plynů o jednu tunu. V rozvinutých zemích, stejně jako v BPS v Rapotíně, jsou tyto projekty striktně kontrolovány, je garantováno používání speciálních filtrů, odsiřovacích zařízení nebo separátorů, aby bylo minimalizováno znečištění.

Příležitost nejen pro investory

Z pohledu Fidelity International tento subsektor nabízí investorům jednu z nejatraktivnějších příležitostí pro investování „do odpadu“, s typicky stálými výnosy a menšími riziky, než jsou u tradičních zdrojů energie. Očekává se, že světový trh s odpady dosáhne v roce 2025 hodnoty 485 miliard dolarů. Země se budou snažit dostat pařížským cílům ohledně klimatu a lze tak předpokládat rostoucí množství nových společností vstupujících na trh a vytvářejících dlouhodobé hodnoty pro investory. Bez vody nemůže být žádná živá bytost, žádná ekonomika a bez efektivního odpadového hospodářství žádná udržitelná ekonomika. ●

www.efg-holding.cz

www.fidelity.cz

EFG
ENERGY FINANCIAL
GROUP

Fidelity
INTERNATIONAL

▲ **Petr Štěrbá (vlevo), člen představenstva skupiny EFG, a Ivo Skřenek, předseda představenstva a zakladatel skupiny EFG, symbolicky otočili ventilem pro vtlačení biometanu vyrobeného z odpadu do plynárenské distribuční soustavy**

Analýza TPA: Vývoj trhu M&A a přeshraničních fúzí v roce 2019

Poradenská společnost TPA provedla analýzu trhu fúzí a akvizic v roce 2019 v porovnání s rokem 2018 ve střední a východní Evropě (CEE) a vývoj přeshraničních fúzí v České republice od roku 2008. Aktivita na trhu M&A v roce 2019 výrazně poklesla oproti předchozímu roku z hlediska objemu transakcí ve finančním vyjádření, ale celkový počet uskutečněných transakcí mírně narostl.

Z dlouhodobého pohledu byl totiž rok 2018 výjimečným co do objemu zobchodovaných transakcí. Zbylá období byla méně objemná a docházelo pouze k mírným výkyvům mezi jednotlivými roky. Z analýzy přeshraničních fúzí v České republice od roku 2008 do konce roku 2019 vyplynul vzestupný trend. Českou republiku volí jako nástupnickou zemi více korporací, než zde zaniká.

Trh M&A

V roce 2019 bylo v oblasti CEE zaznamenáno 467 transakcí, z nichž byla ve 135 případech zveřejněna kupní cena. Celkový objem provedených transakcí, u kterých byla známá kupní hodnota, v roce 2019 činil 21 362 mil. eur. V roce 2018 bylo na základě dostupných dat uskutečněno 435 transakcí, u nichž byla ve 141 případech zveřejněna kupní cena. Celkový objem transakcí se známou kupní cenou v roce 2018 byl 41 119 mil. eur. Z dlouhodobého hlediska dochází v průměru ke stále vyššímu objemu zobchodovaných transakcí. Co se týká odvětví, dosáhly v roce 2018 největšího objemu transakce v oboru telekomunikací, v roce 2019 to byl veřejný sektor (Utilities), dále oblast financí a transportu.

Jiří Hlaváč, partner TPA, dále upřesňuje: „Na druhou stranu medián EBITDA násobku z roku 2008 vyšší než 10 nebyl doposud překonán, stejně jako počet transakcí, u kterých byla v roce 2008 známá hodnota. Od roku 2008 proběhlo dle známých informací v regionu CEE více než 5000 transakcí.“ Obecně patří mezi nejaktivnější státy ze sledovaného regionu Polsko (cca 29% podíl na všech transakcích), Rakousko (cca 20%) a Česká republika (cca 18%). Státy s nejnižší akviziční aktivitou, Albánie a Černá Hora, se dohromady podílí cca 1% na celkovém počtu monitorovaných transakcí.

Co se týká České republiky, došlo v roce 2019 k 85 transakcím, z nichž byla ve 21 případech známá kupní hodnota. Celkový objem těchto transakcí se zveřejněnou cenou v ČR v roce 2019 činil 6 117 mil. eur. V roce 2018 došlo v České republice k 81 transakcím, z čehož 23 mělo známou hodnotu. Celkový objem transakcí se známou hodnotou na území ČR v roce 2018 činil 22 600 mil. eur.

Vybrané významné transakce z roku 2019

innogy Grid Holding

- Česká republika, Veřejný sektor (Utilities-other)
- Objem transakce 1 800 mil. eur

Nejobemnější transakcí prvního pololetí roku 2019 byl prodej 50,04% podílu na české společnosti innogy Grid Holding, a.s., do rukou australského sdružení investorů Macquarie Infrastructure and Real Assets operujícího pod investiční bankou Macquarie Group. Sdružení se touto transakcí stalo 100% vlastníkem. Innogy Grid Holding skrze svou dceřinou společnost GasNet, s.r.o., distribuuje zemní plyn v České republice s výjimkou Jihočeského kraje a hlavního města, ve kterých operují konkurenční společnosti. Společnost v rámci cca 65 tisíc kilometrů dlouhé sítě zásobuje 2,3 milionu připojení. Hodnota transakce dosáhla 1,8 mld. eur. Tato transakci předcházela odkup 50,04% podílu společností RWE AG od německého vlastníka innogy SE. Hodnota této transakce dosáhla 1 850 tis. eur.

Kiwi.com

- Česká republika, sektor E-commerce
- Objem transakce 116 mil. eur

Americká investiční společnost General Atlantic Service Comapy, L.P. koupila za cca 116 mil. eur 51% podíl v české společ-

nosti Kiwi.com, s.r.o. Kiwi.com provozuje vyhledávač dopravních spojení společností, které spolu obvykle nijak nespolečnějí, přičemž do vyhledávání jsou zahrnuty téměř všechny druhy hromadných dopravních prostředků. Vedle vyhledávání platforma zprostředkovává ve spolupráci s jinými webovými stránkami ubytování či pronájem aut. Tím cestovatelům zjednodušuje a zlevňuje cestování. Společnost byla založena pod názvem Skypicker v roce 2012 jako vyhledávač levných letenek a již od počátku se jednalo o velmi úspěšný start-up, který byl od prvních let v zisku. Navíc, od počátku existence společnosti bylo do jejího fungování investováno pouze 1,4 mil. dolarů.

UPC

- Česká republika, Maďarsko, Rumunsko, Německo
- Objem transakce 18 400 mil. eur

Britská telekomunikační společnost Vodafone Group Plc převzala aktivity společnosti Liberty Global Plc v České republice, Maďarsku, Rumunsku a Německu týkající se poskytování kabelového televizního vysílání a širokopásmových služeb – vysokorychlostního internetového připojení a pevných telefonních linek. V České republice, Maďarsku a Rumunsku se jedná o aktivity pod značkou UPC a v Německu o společnost Unitymedia. Hodnota transakce dosáhla 18 400 mld. eur.

Přeshraniční fúze

Analýza TPA dále potvrdila rostoucí trend přeshraničních fúzí na českém trhu. Za zkoumané období 2008–2019 bylo uskutečněno 336 fúzí. V roce 2019 bylo započato a dokončeno rekordní množství – 48 fúzí – a v roce 2018 to bylo 44 fúzí. Do České republiky od roku 2008 fúzovalo 227 zahraničních společností a z České republiky touto cestou odešlo 136 společností. Jako nástupnickou

zemi volilo Českou republiku nejvíce korporací ze Slovenska (106), následuje Kypr (31) a Nizozemí (22). České společnosti odcházejí nejčastěji také na Slovensko (35), na Kypr (22) a do Německa (14). Pouze v roce 2012 a 2016 je patrný mírný pokles oproti předchozímu roku – viz tab. 1. Naopak v roce 2017 došlo k prudkému nárůstu počtu přeshraničních fúzí. Důvodem byl ekonomický růst v celé Evropě. Z tabulky je také patrné, že výrazně převažuje typ fúze sloučením oproti fúzi splynutím.

Z analýzy TPA také vyplynulo, že Česká republika je považována za atraktivnější zemi pro nástupnickou společnost. Volba české korporace jako nástupnické společnosti převládá od roku 2012 – viz tab. 2. Pouze v roce 2017 došlo od roku 2012 k nárůstu záměrů realizovat přeshraniční fúzi z České republiky do zahraničí a byl vyšší počet českých firem, které fúzí do zahraničí v ČR zanikly. Řádek „zanikající i nástupnická“ v tabulce č. 2 označuje případ, kdy je fúze složena z více zúčastněných společností a jedna česká korporace je v postavení nástupnické společnosti a alespoň jedna ze zanikajících společností je také česká. Vždy však v této fúzi musí být přítomna i zanikající zahraniční korporace.

Česká republika je nejvíce oblíbená mezi slovenskými korporacemi. Ze Slovenska přichází přeshraniční fúzí do České republiky nejvíce společností. V roce 2019 to bylo 10 korporací, 13 v roce 2018 a celkem 106 za uvedené 12leté období. „Důvodem je zejména téměř nulová jazyková bariéra a podobnost právních, účetních a daňových legislativ obou států. Další zemí, jejíž společnosti ve větší míře fúzí do České republiky, je Kypr a také Nizozemí a Polsko. Následuje Německo, Lucembursko

a Rakousko. Pro zajímavost pouze jedna fúze do České republiky za celých 12 let je evidována z Bulharska, z Litvy, z Rumunska a ze Švédska,“ upřesňuje Jana Skálová, partnerka poradenské společnosti TPA.

V opačném směru, tedy ve spektru zemí, do kterých fúzuje česká zanikající korporace, je pořadí obdobné. České společnosti nejvíce mířily na Slovensko, na Kypr a do Německa. Pomyslnou čtvrtou příčku obsadily tři země – Polsko, Nizozemí a Rakousko.

Celkem se přeshraničních fúzí za sledovaných 12 let zúčastnilo 765 korporací. Nejčastěji probíhá fúze mezi dvěma zúčastněnými korporacemi. Existují ale výjimky. Největší fúze, co se počtu společností týče, proběhla v roce 2014 a zúčastnilo se jí 11 společností. Sloučeno bylo deset zanikajících korporací ze solárního byznysu, všechny se sídlem v České republice, do nástupnické korporace STANMORE S.à.r.l. sídlící v Lucembursku. Důvodem pro realizaci byla především snaha o zjednodušení struktury skupiny pomocí restrukturalizace a snížení administrativních nákladů. Zajímavé také je, že žádná z deseti zanikajících českých korporací neměla v době realizace fúze již žádné zaměstnance. V roce 2019 pak byla realizována další velká fúze, a to osmi zúčastněných společností. Sedm slovenských společností s ručením omezeným fúzovalo do české nástupnické společnosti Teplická dražební společnost s.r.o. Také tyto slovenské společnosti neměly žádného zaměstnance.

„Jako hlavní důvod a účel přeshraniční fúze uváděla většina projektů snahu o zjednodušení vlastnické struktury v kombinaci se snížením administrativních nákladů. Dalšími důvody pak bylo rozšíření podnikatelských

aktivit do dalších oblastí a teritorií, či zlepšení ekonomické efektivity, synergické efekty pro celou skupinu a centralizace podnikání, usnadnění expanze na nové trhy, získání nových kapacit pro inovace a podobně,“ dodává Jana Skálová, partnerka TPA. ●

www.tpa-group.cz

Zdroje:

Analýza TPA vychází z databáze Mergermarket a dat zveřejněných ve sbírce listin obchodního rejstříku, resp. v Obchodním věstníku. Zařazeny byly pouze takové přeshraniční fúze, na kterých je účastna korporace se sídlem v České republice a fúze byla úspěšně dokončena.

Tabulka 1: Počet a druh přeshraničních fúzí

TYP FÚZE	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
SLOUČENÍ	5	10	14	23	20	16	30	35	30	43	44	48	334
SPLYNUTÍ	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
SUMA	5	10	15	23	20	27	30	35	30	43	44	48	336

Tabulka 2: Postavení českých korporací

POSTAVENÍ ČR	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
NÁSTUPNICKÁ	2	1	7	5	12	17	20	19	16	19	28	32
ZANIKAJÍCÍ	3	8	5	15	8	8	10	15	13	23	14	14
ZANIKAJÍCÍ I NÁSTUPNICKÁ	0	1	3	3	0	2	0	1	1	1	2	2
SUMA	5	10	15	23	20	27	30	35	30	43	44	48

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „z právní praxe“

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Sokolská třída 1788/60
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 941 946
Fax: +420 224 941 940
e-mail: advokati@akbsn.eu
www.akbsn.eu

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice
Tel.: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,

advokátní kancelář
Palác Archa
Na Poříčí 1046/24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 774 000
e-mail: office@dunovska.cz
www.dunovska.cz

HAVEL & PARTNERS s.r.o.,

advokátní kancelář
Florentinum, recepcce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelpartners.cz
www.havelpartners.cz

Pokorný /
Wagner /
& partneři

Advokátní kancelář

Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 229 287-9
Fax: +420 224 229 290
e-mail: office@p-w.cz
www.p-w.cz

HOLEC, ZUSKA & Partneři

Palác Anděl
Radlická 1c/3185
150 00 Praha 5
Tel.: +420 296 325 235
Fax: +420 296 325 240
e-mail: recepcce@holec-advokati.cz
www.holec-advokati.cz

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Lazarská 11/6
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478
e-mail: office@ak-vych.cz
www.ak-vych.cz

HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz
www.akhsp.cz

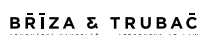
ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.

V Jámě 699/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 731 773 563
e-mail: janosek@arws.cz
www.arws.cz

Langmeier & Co., advokátní kancelář s.r.o.

Na Bělidle 997/15
150 00 Praha 5
Tel.: +420 222 200 250
e-mail: info@langmeier.cz
www.langmeier.cz

Bříza & Trubač s.r.o., advokátní kancelář

Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: + 420 777 601 114
e-mail: info@brizatrubac.cz
www.brizatrubac.cz

Mališ Nevrkla Legal

Advokátní kancelář / Attorneys at Law

Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

Kováčů 554/24
150 00 Praha 5
Tel.: +420 296 368 350
e-mail: law.office@mn-legal.eu
www.mn-legal.eu

Moreno Vlk & Asociados
Advokátní kancelář / Abogados / Attorneys at Law
Praha | Madrid | Bratislava

MORENO VLK & ASOCIADOS

advokátní kancelář
Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8
Tel.: +420 224 818 736
Fax: +420 224 818 736
e-mail: praha@moreno-vlk.eu
www.moreno-vlk.eu

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 866 555
Fax: +420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

Pavelka s.r.o., advokátní kancelář

Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 734 240 302
e-mail: office@pavelkapartners.cz
www.pavelkapartners.cz

PPS advokáti s.r.o.

Velké náměstí 135/19
500 02 Hradec Králové
Tel.: +420 495 512 831-2
Fax: +420 495 512 838
e-mail: pps@ppsadvokati.cz
www.ppsadvokati.cz

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Jáchymova 26/2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 430 111
Fax: +420 224 235 450
e-mail: prague@prkpartners.com
www.prkpartners.cz

Rödl & Partner

Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Platněřská 2/12
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
e-mail: prag@roedl.com
www.roedl.net/cz/cz

RANDA HAVEL ■ LEGAL

ŘANDA HAVEL LEGAL

advokátní kancelář s.r.o.
Truhlářská 1104/13-15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 537 500 – 501
Fax: +420 222 537 510
e-mail: office.prague@randalegal.com
www.randalegal.com

STUCHLIKOVÁ & PARTNERS

Stuchliková & Partners, advokátní kancelář s.r.o.

Kaunický palác
Panská 890/7
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 767 393
e-mail: info@stuchlikova.com
www.stuchlikova.com

TaylorWessing

TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.

U Prašné brány 1078/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 819 216
e-mail: prag@taylorwessing.com
www.taylorwessing.com

Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář

Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4
Tel.: +420 270 005 533
Fax: +420 270 005 537
e-mail: info@tdpa.cz
www.tdpa.cz

Skils

Skils s.r.o. advokátní kancelář

CHAMBERS EUROPE 2019

Nejvyšší hodnocení v kategoriích:

- Competition / Antitrust
- Dispute Resolution
- Projects & Energy

www.skils.cz

BusinessLife *FamilyLife* *YourLife* **SwissLife**

Firemní, rodinné i osobní finance si
žádají rozdílný přístup. Ve Swiss Life
pro Vás vždy najdeme to nejlepší řešení.
Swiss Life Select, finanční poradenství
pro život podle vlastních představ.

www.swisslifeselect.cz

SwissLife
Select

“

**Bud'te i za pět let
advokátem,
kterého lidé chtějí.**

”

Jana Sedláková

SEDLAKOVA
—LEGAL—

SingleCase, pro právníky budoucnosti
www.singlecase.cz Přidejte se.

SingleCase

WOMEN FOR WOMEN
CHARITATIVNÍ PROJEKT IVANY A PAVLA TYKAČOVÝCH

JSOU VĚCI, KTERÉ STOJÍ ZA TO OPRAVIT

PARTNERSKÁ KRIZE NEMUSÍ ZNAMENAT
KONEC VZTAHU, ALE ZAČÁTEK JEHO ZLEPŠENÍ.
VYZKOUŠEJTE SERVIS VZTAHŮ.

WWW.SERVISVZTAHU.CZ

PROJEKT OBECNĚ PROSPĚŠNÉ
SPOLEČNOSTI WOMEN FOR WOMEN.

Radost z jízdy

NEJDOSTUPNĚJŠÍ SUV.

BMW X1 od 599 000,- bez DPH

Limitovaná edice Renocar.

RENOCAR

Renocar Praha, Lipová 280, Praha-Čestlice (D1, EXIT 8), Tel.: 261 393 600

Renocar Brno, Řípská 5c, Brno-Slatina (D1, EXIT 201), Tel.: 548 141 548

www.renocar-bmw.cz